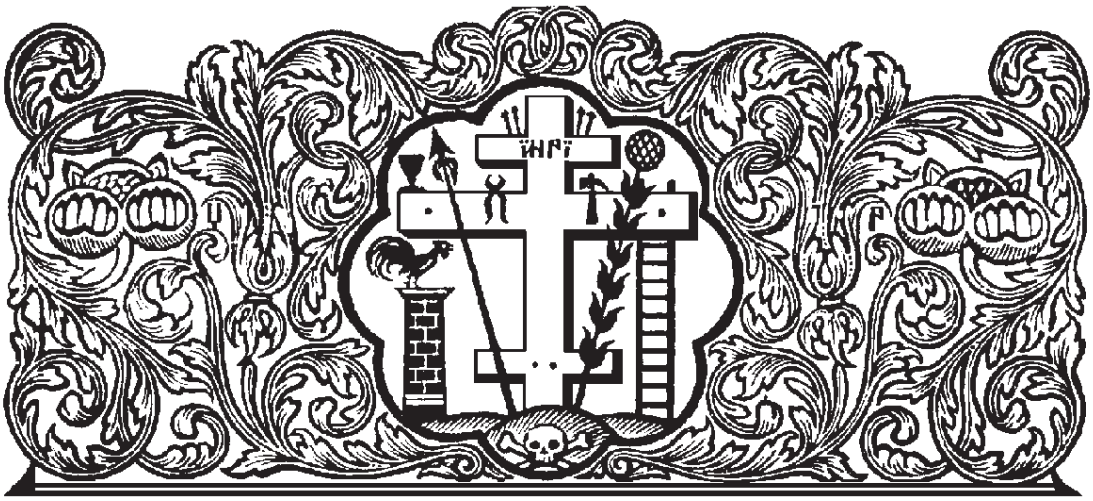

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI LUNI

LA VECERNIE, DUMINICĂ SEARA

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 6, glasul al 8-lea:

Bucură-te şi te veseleşte, cetatea Sionului; bucură-te şi te veseleşte, Biserica lui Dumnezeu. Că iată Împăratul tău a venit în dreptate, şezând pe mânz, lăudat fiind de prunci. Osana, Celui dintru înălţime! Bine eşti cuvântat, Cel ce ai mulţime de îndurări, miluieşte-ne pe noi (de două ori).

Venit-a Mântuitorul astăzi în cetatea Ierusalimului să împlinească Scriptura; şi toţi au luat în mâini stâlpări şi veşmintele lor le-au aşternut înaintea Lui, cunoscând că Însuşi este Dumnezeul nostru. Căruia cântă heruvimii neîncetat: Osana, Celui dintru înălţime. Bine eşti cuvântat, Cel ce ai mulţime de îndurări, miluieşte-ne pe noi (de două ori).

Cel ce Te porţi pe heruvimi şi eşti lăudat de serafimi, ai şezut pe mânz, Bunule; şi precum zice David, pruncii Te lăudau cu dumnezeiască cuviinţă, iar iudeii Te huleau cu fărădelege. Şederea pe mânz însemna întoarcerea neamurilor neînfrânate de la necredinţă, la credinţă. Slavă Ţie, Hristoase, Unul cel mult-Milostiv şi iubitor de oameni (de două ori).

Slavă..., Bucură-te şi te veseleşte..., Şi acum..., Cel ce Te porţi pe heruvimi... (caută-le mai sus).

VOHOD

Prochimenul zilei: Iată, acum binecuvântaţi...

LA STIHOAVNĂ

Stihirile idiomele, glasul al 2-lea:

De la stâlpările de finic şi de la acele ramuri, ca de la un dum-

nezeiesc praznic, trecând la altă serbare dumnezeiască, la cinstitele Patimi ale lui Hristos, la taina cea de mântuire, să alergăm credincioşii, şi să-L vedem suferind Patimă de bunăvoie pentru noi. Şi mulţumindu-I, să-I cântăm cântare cuvioasă, grăind: Izvorule al milostivirii şi limanul mântuirii, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Cântaţi Domnului cântare nouă, lauda Lui în adunarea Cuvioşilor.

Glasul al 3-lea:

Înfricoşător lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului celui viu; că Acesta este Judecătorul amintirilor şi gândurilor inimii. Nimeni să nu intre ispitind credinţa cea fără prihană. Ci cu blândeţe şi cu frică să ne apropiem de Hristos, ca să luăm milă şi să aflăm har în vreme de ajutor.

Stih: Văzut-au toate marginile pământului mântuirea Dumnezeului nostru.

Glasul al 7-lea:

Adunare vicleană şi desfrânată, care n-ai păzit credinţa bărbatului tău, pentru ce ţii testamentul căruia n-ai fost moştenitoare? Pentru ce te lauzi în Tatăl, lepădându-te de Fiul? Pe Prorocii care au propovăduit pe Fiul nu i-ai primit; ruşinează-te măcar de copiii tăi, care strigă: Osana, Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului.

Slavă..., **glasul al 2-lea:** De la stâlpările de finic..., Şi acum..., **glasul al 3-lea:** Înfricoşător lucru este a cădea... (caută-le mai sus). Acum slobozeşte pe robul Tău..., Sfinte Dumnezeule..., după Tatăl nostru..., **troparul:** Născătoare de Dumnezeu... şi obişnuitele metanii.

Se cuvine a şti:

Troparul: Născătoare de Dumnezeu..., se cântă în toate Duminicile Sfântului Post, seara, cu cântare dulce, ca şi în această Duminică. Iar în celelalte zile ale Săptămânii celei mari se citeşte.

PAVECERNIŢA MARE

La Pavecerniţă se cântă: TRICÂNTAREA, alcătuire a lui Andrei Criteanul. Irmosul de două ori şi troparele câte sunt; şi pe urmă Irmosul în amândouă stranele, împreună. Tot aşa se face şi în celelalte seri ale Săptămânii celei mari, la Pavecerniţă.

Cântarea I, glasul al 8-lea:

Irmosul:

Celui ce a sfărâmat războaie cu braţul şi a trecut pe Israel «prin Marea Roşie, să-I cântăm «Lui ca Mântuitorului nostru Dum«nezeu, căci cu slavă S-a prea«slăvit».

Să urmăm, credincioşilor, curăţiei lui Iosif; să cunoaştem pe cel ce a cinstit firea omenească cea cuvântătoare, vieţuind cu toată paza prin virtutea cea lucrătoare.

Nelucrarea celor bune s-a asemănat smochinului; deci să ne ferim de aceasta, ca să nu ne uscăm ca şi acela atunci, care mai înainte însemna sinagoga, ce se acoperea cu frunze.

Chipul Stăpânului însemnând mai înainte Iosif, a fost aruncat în groapă şi vândut de fraţii lui; toate le-a răbdat, pururea-lăudatul cu adevărat, spre închipuirea lui Hristos.

Ferindu-ne, fraţilor, de nerodirea smochinului, să înţelegem pilda, ca

să nu ne uscăm ca şi acela atunci, când, întorcându-Se Iubitorul de oameni, a venit la el flămând.

Grăbindu-Se Iisus să pătimească de bunăvoie pentru lume, S-a dus împreună cu ucenicii Săi în cetatea Ierusalimului, spre Patima cea de bunăvoie, pe care a venit să o pătimească.

Alipindu-ne de Domnul, Care se sârguieşte să pătimească toate, să fim gata spre batjocură, spre scuipare şi spre ocară, ca împreună să ne slăvim, credincioşilor, cu preacuratele Lui Patimi.

Cu patimile Sale vindecă patimile, Cel ce a pătimit pentru noi; că voind a pătimit în firea omenească cea asemenea nouă, toate Patimile Sale cele făcătoare de viaţă, ca să ne mântuim noi.

Slavă..., a Treimii:

Pe Trei fără de început slăvesc, trei Sfinţenii laud, trei Feţe împreună veşnice într-o fiinţă propovăduiesc, că în Tatăl şi în Fiul şi în Duhul Sfânt, un Dumnezeu Se preaslăveşte.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Toiagul lui Moise şi toiagul lui Aaron au suferit prefacere minunată, şi rânduială mai presus de minte; iar pântecele tău, Născătoare de Dumnezeu, naştere nouă a odrăslit.

S E D E A L N A, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi...

Să nu te ajungă, suflete, vina smochinului, ci te nevoieşte să rodeşti roade bune din brazdele inimii, aducându-le lui Hristos, Făcătorului tău, în pocăinţă.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Pe Domnul, Cel ce S-a preaslăvit în muntele cel sfânt, şi «în rug a arătat lui Moise taina «pururea Fecioarei, prin foc, lău«daţi-L şi preaînălţaţi-L întru toţi «vecii».

Cu înţelepciune împodobindu-ne viaţa şi cu gândirea păzind credinţa, să agonisim obiceiurile dreptăţii. Ca împreună urmând lui Hristos vitejeşte, să ne răstignim împreună cu Dânsul.

Altă Evă aflând pe egipteanca, patriarhul Iosif nu s-a amăgit spre nelegiuire, ci a stat ca un diamant, necuprins de patimile păcatului.

Trecând pe drumurile vieţii, Mântuitorul meu, ai flămânzit de bunăvoie, poftind mântuirea tuturor; că de aceasta ai flămânzit, adică de întoarcerea celor ce au rătăcit de la Tine.

Strămoşul gustând din pom, dacă a cunoscut că este gol şi ruşinat, luând frunze de smochin s-a încins, că dinainte a însemnat adunarea, cea care s-a dezgolit de Hristos.

Pregăteşte-te, suflete, mai înainte de ieşire, îngrijeşte-te de viaţa cea de acolo, şi nevoieşte-te a pătimi, a muri şi a te răstigni împreună cu Hristos, Cel ce Se nevoieşte a pătimi pentru tine, ca să te slăvească.

Cum nu se va înfricoşa moartea, Mântuitorul meu? Cum nu se va

teme iadul, întâmpinându-Te pe Tine, Cel ce Te grăbeşti spre Patimă de bunăvoie, şi văzându-Te pe Tine, Cel drept, că ai venit să pătimeşti pentru cei nedrepţi?

Văzând învierea lui Lazăr iudeii, preoţii şi leviţii, şi din pizmă punând la cale uneltirea, au predat pe Hristos lui Pilat, cu vicleşug de vindere spre moarte.

Mieluşeaua Ta, slujitoarea şi Fecioara, văzându-Te pe Tine, Păstorul cel bun, mergând spre Patimă, şi punându-Ţi sufletul pentru noi, cu simţiri de mamă, s-a tânguit pentru Tine.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Ca pe o Unime în fiinţă Te laud, ca pe o Treime în Feţe Te cinstesc, Părinte şi Fiule şi Preasfinte Duhule; stăpânia cea fără de început a Împărăţiei Tale o slăvesc în veci.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ţie se roagă Născătoarea de Dumnezeu şi adunarea Apostolilor, Hristoase, să dăruieşti lumii Tale pacea Ta, şi îndurările Tale să ni le hărăzeşti nouă, din destul în veci.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe Domnul, Cel ce S-a preaslăvit...

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Străină este maicilor fecioria, şi fecioarelor străină este «naşterea de prunci; iar întru tine, «Născătoare de Dumnezeu, amân-«două s-au rânduit. Pentru aceas-«ta toate seminţiile pământului, pe «tine, neîncetat te slăvim».

Străină este celor necuviincioşi curăţia, şi străină este celor credincioşi fărădelegea; iar marele Iosif s-a ferit de păcat, şi s-a făcut chip înţelepciunii şi închipuire cu adevărat a lui Hristos.

Străină este celor fără de lege buna legiuire, şi străină necredincioşilor cunoştinţa de Dumnezeu. Iudeii pe acestea le-au lepădat pentru fărădelege. Pentru aceasta ei singuri au moştenit blestemul, ca şi smochinul.

Flămânzit-a de mântuirea oamenilor Hristos Dumnezeul meu, El, Care este pâinea vieţii. Pentru aceasta venind la smochin, adică la adunarea cea neroditoare, care era acoperită cu frunzele legii, dacă a văzut-o, a blestemat-o.

Nerodirea legii a blestemat-o, ca pe cea care a odrăslit frunze, adică: înţelegerea umbroasă a Scripturii, care roade de fapte bune n-a avut, pentru fărădelegea lor. Iar pe noi pe toţi, fiii harului, binecuvintează-ne, Mântuitorule.

Toiagul lui Moise oarecând s-a preschimbat în şarpe, şi toiagul lui Aaron a înverzit, şi cel neroditor şi uscat a odrăslit frunze; iar adunarea cea călcătoare de lege s-a prefăcut în smochin neroditor.

Pregăteşte-ţi, Iudee, pe preoţii tăi, găteşte-ţi mâinile spre uciderea lui Dumnezeu; că iată, a venit blând şi liniştit spre Patimă, Cel ce

este mielul şi păstorul nostru, Hristos, Împăratul lui Israel.

Primeşte, Iudee, pe Împăratul, că iată, vine la Patimă de bunăvoie, ca să pătimească şi să mântuiască pe cei ce strigă neîncetat: Binecuvântat este Cel ce vine să mântuiască toată lumea prin Cruce.

Schimbat-a, Iudee, Stăpânul sărbătorile tale în plângere, după prorocie; că te-ai arătat ucigătoare de Dumnezeu, de Cel ce a prefăcut oarecând piatra cea stâncoasă în izvoare de ape şi în lacuri, precum cântă David.

Slavă..., a Treimii:

Străin lucru este celor fără de lege a Te slăvi pe Tine, Fiinţa cea fără de început, pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Stăpânia a toate, Cea nezidită, prin Care s-a întemeiat toată lumea, cu voinţa puterii Tale celei dumnezeieşti.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Aducem Ţie spre rugăciune pe Născătoarea de Dumnezeu; pentru rugăciunile ei şi ale Apostolilor Tăi, fă-ne pe noi părtaşi bunătăţilor Tale, Stăpâne, şi ne învredniceşte, Mântuitorule, de lumina Învierii Tale.

Şi iarăşi Irmosul. Şi celelalte, după obicei, şi otpustul.

Se cuvine a şti:

În această Sfântă mare Săptămână citim Psaltirea numai o dată, punând la Utrenie trei Catisme şi la Ceasurile al treilea şi al şaselea, câte două, până miercuri, când se sfârşeşte.

În Sâmbăta mare se cântă: Fericiţi cei fără prihană...

Iar la Vecernie se citeşte după obicei: Către Domnul, când m-am necăjit am strigat...

Denia de Duminică seara

LA UTRENIE

După cei şase psalmi, se cântă: Aliluia, pe glasul al 8-lea, cu glas mare şi cântare dulce. Apoi se cântă tot aşa troparul:

Iată Mirele vine în miezul nopţii şi fericită este sluga pe care o va afla priveghind; iar nevrednică este iarăşi cea pe care o va afla lenevindu-se. Vezi dar, suflete al meu, cu somnul să nu te îngreunezi, ca să nu te dai morţii şi afară de împărăţie să te încui; ci te deşteaptă grăind: Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti, Dumnezeule; pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi (de trei ori).

După aceasta, obişnuitele Catisme cu metanii.

După întâia Catismă, Sedealna, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău...

Cinstitele Patimi au răsărit lumii în această zi ca nişte lumini de mântuire, că Hristos merge să pătimească din bunătatea Sa. Cel ce cuprinde toate cu palma primeşte a fi răstignit pe lemn, ca să mântuiască pe om.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a doua Catismă, Sedealna, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău...

Judecătorule cel nevăzut, cum Te-ai văzut cu trup şi mergi să fii ucis de oameni fără de lege, judecând judecata noastră cu Pa-

tima Ta! Pentru aceasta laudă, mărire şi slavă înălţând puterii Tale, Cuvinte, cu un glas le aducem Ţie.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a treia Catismă, Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul...

Ziua aceasta aduce luminat începuturile Patimilor Domnului; veniţi dar, iubitorilor de prăznuire, să-L întâmpinăm cu cântări. Că Ziditorul merge să ia răstignire, întrebări şi bătăi, judecat fiind de Pilat. Şi încă lovit fiind de rob cu palma peste cap; toate va să le rabde, ca să mântuiască pe om. Pentru aceasta să zicem: Iubitorule de oameni, Hristoase Dumnezeule, dăruieşte iertare de greşeli, celor ce se închină cu credinţă preacuratelor Tale Patimi.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Şi îndată, citire din Tâlcuirea Evangheliei de la Matei: Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru smochinul cel uscat.

Apoi: Şi pentru ca să ne învrednicim noi... Evanghelia de la Matei: În vremea aceea, pe când se întorcea în oraş, Iisus a flămânzit... Sfârşitul: Şi se va da neamului, care aduce roadele ei.

După aceasta, Psalmul 50. Apoi rugăciunea: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău..., Doamne miluieşte (de 12 ori).

TRICÂNTAREA

Alcătuire a lui Cosma.

Irmosul de două ori şi troparele pe 12, cu stihul: Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Acesta se zice toată săptămâna şi apoi, Irmosul într-amândouă stranele împreună.

Cântarea I, glasul al 2-lea:

Irmosul:

Celui ce marea cea neumblată şi cu valuri, cu dumnezeias-«ca porunca Sa a uscat-o, şi a trece «pedestru prin ea pe poporul «israelit l-a povăţuit; Domnului «să-I cântăm, căci cu slavă S-a «preaslăvit».

Negrăită este smerenia Cuvântului lui Dumnezeu, că Hristos însuşi este Dumnezeu şi om; Dumnezeu, nu răpire a fi socotindu-Se, când Se aseamănă în chip de rob, arătând ucenicilor căci cu slavă S-a preaslăvit.

Însumi am venit să slujesc lui Adam celui ce sărăcise, cu al cărui chip M-am îmbrăcat de bunăvoie Eu, Ziditorul, bogat fiind cu Dumnezeirea, şi să-Mi pun sufletul Meu răscumpărare pentru dânsul; Cel ce sunt nepătimitor cu Dumnezeirea.

Irmosul şi ectenia mică.

C O N D A C, glasul al 8-lea:

Podobie: Ca pe o pârgă a firii...

Iacov plângea pentru lipsa lui Iosif, şi viteazul şedea în căruţă, ca un împărat fiind cinstit; că plăcerilor egiptencei atunci nefăcându-se rob, s-a mărit în schimb de la Cel ce vede inimile oamenilor şi dă cununã nestricăcioasă.

I C O S

Peste tânguire să mai adăugăm acum tânguire, şi să vărsăm lacrimi, plângând împreună cu Iacov pe Iosif, cel vrednic de laudă şi înţelept, pe cel ce s-a robit cu trupul,

iar sufletul şi l-a păzit nerobit; şi a domnit peste tot Egiptul. Că Dumnezeu dă slugilor Sale cunună nestricăcioasă.

SINAXAR

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI LUNI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Luni se face pomenire de fericitul Iosif cel preafrumos şi de smochinul care s-a uscat prin blestemul Domnului.

Stihuri la preafrumosul Iosif:

Iosif cel curat
Noian de bunătăţi s-a arătat.
Grâu a împărţit
Şi drept stăpânitor el s-a vădit.

Stihuri la smochinul cel uscat:

Smochin de roade duhovniceşti lipsit
Pe sinagogă Hristos o a vădit.
Hristos o blestemă şi o usucă,
Boala ei de noi departe să se ducă!

De astăzi încep Sfintele Pătimiri ale Domnului nostru Iisus Hristos. Înainte de toate, este luat, ca preînchipuire a Domnului, Iosif cel preafrumos. Iosif a fost un fiu mai mic al patriarhului Iacov, născut din Rahila. Invidiat de fraţii săi din pricina unor visuri, a fost ascuns, mai întâi într-o groapă. Iacov este înşelat de fiii lui printr-un veşmânt înmuiat în sânge, spunându-i că Iosif a fost răpit şi a fost mâncat de fiarele sălbatice. La urmă a fost vândut ismailiţilor cu treizeci de arginţi, iar aceştia la rândul lor îl vând lui Putifar, mai-marele eunucilor faraonului Egiptului. Pentru că stăpâna lui s-a mâniat pe el din pricina curăţeniei, el nevrând să săvârşească nelegiuirea, a fugit lăsând în mâna ei haina sa. Aceasta l-a grăit de rău stăpânului său, astfel că Iosif a primit temniţă grea şi lanţuri. Apoi, în urma tălmăcirii unor visuri, a fost scos din închisoare, înfăţişat faraonului şi a fost pus domn peste tot Egiptul. Cu prilejul împărţirii grâului a fost recunoscut iarăşi de fraţii săi. Trăind în chip minunat toată viaţa lui, a murit în Egipt şi s-a arătat ca un om plin de înţelepciune, pe lângă alte fapte bune ale sale.

Iosif este preînchipuirea lui Hristos. Şi Hristos a fost urât de iudeii cei de acelaşi neam cu El, a fost vândut de ucenicul Lui cu treizeci de arginţi, a fost închis într-o groapă întunecoasă, în mormânt. Sculându-Se de acolo prin a Sa putere, împărăţeşte peste Egipt, adică peste tot păcatul, îl învinge cu putere, conduce toată lumea şi ca un iubitor de oameni, ne răscumpără prin darea hranei celei de taină, dându-Se pe Sine pentru noi şi hrănindu-ne cu pâinea cerească, cu trupul Lui cel purtător de viaţă.

Pentru această pricină, facem în această zi pomenire de preafericitul Iosif.

În aceeaşi zi mai facem pomenire şi de smochinul cel care s-a uscat, despre care dumnezeieştii evanghelişti Matei şi Marcu amintesc după întâmpinarea Domnului cu stâlpări în Ierusalim, adică această minune. Marcu spune: «Iar a doua zi ieşind ei din Betania, Domnul a flămânzit. Şi văzând un smochin de departe, având frunze, a mers să vadă de va găsi ceva în el. Venind la el, n-a găsit nimic decât frunze, că nu era încă vremea smochinelor. Şi a zis Iisus smochinului: Nimeni să nu mai mănânce rod din tine în veac». Iar Matei spune: «Iar a doua zi, întorcându-se în cetate a flămânzit. Şi văzând un smochin lângă cale, a venit la el şi n-a găsit nimic în el decât numai frunze. Şi i-a zis lui: În veci să nu se mai facă rod în tine. Şi îndată s-a uscat smochinul».

Sinagoga iudeilor este asemenea unui smochin, în care Mântuitorul n-a găsit rod potrivit, ci numai umbra legii; de aceea a luat şi legea de la ei şi i-a făcut cu totul nevrednici.

Dar dacă cineva ar întreba: Pentru ce oare un pom înverzit s-a uscat prin blestem dacă n-a greşit cu nimic? Unul ca acesta să afle că iudeii care-L vedeau pe Hristos, că făcea tuturor totdeauna bine şi că n-a făcut nimănui nici cel mai mic rău, socoteau că are numai puterea de a face bine, şi nicidecum puterea de a face rău. Însă Stăpânul, fiind iubitor de oameni, n-a vrut să arate prin oameni că poate face rău. Ca să convingă deci poporul cel nerecunoscător, că are putere îndestulătoare şi spre a pedepsi, ca un bun, nu vrea să-Şi arate puterea Sa de

a pedepsi, prin om, ci cu ceva care are o fire neînsufleţită şi nesimţitoare.

Mai este însă şi o pricină tainică a uscării smochinului, ajunsă până la noi din bătrâni înţelepţi, după cum zice Isidor Pelusiotul. Pomul călcării poruncii a fost smochinul. Din frunzele lui şi-au făcut acoperământ strămoşii noştri călcători de poruncă. Din pricină că n-a fost blestemat atunci, a fost blestemat acum de Hristos, ca un iubitor de oameni, ca să nu mai facă rod, care este pricina păcatului. Iar că păcatul se aseamănă cu smochina este lucru destul de limpede: are dulceaţa plăcerii, lipiciunea păcatului, iar în urmă, usturimea şi iuţimea conştiinţei.

Istoria smochinului a fost aşezată aici pentru a ne îndemna la umilinţă, după cum istoria lui Iosif a fost aşezată pentru a ne înfăţişa pe Hristos. Fiecare suflet lipsit de orice roadă duhovnicească este un smochin. Dacă Domnul nu găseşte în el odihnă, a doua zi, adică după viaţa aceasta de acum, îl usucă prin blestem şi-l trimite în focul veşnic. Smochinul uscat din Sfânta Evanghelie este ca un stâlp cu totul uscat, care îngrozeşte pe cei care nu fac rod potrivit de virtute.

Pentru rugăciunile preafrumosului Iosif, Hristoase Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi, Amin.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Înfricoşatu-s-a şi s-a depărtat focul cel neîncetat, de nespur-«catul trup cel întru o podoabă cu «sufletul, al tinerilor celor curaţi, «ce se hrănise cu multă uscătură; «şi văpaia cea pururea vie potolin-«du-se, cântare veşnică se cântă: «Pe Domnul toate lucrurile lău-«daţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi «vecii».

Atunci vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, de veţi păzi poruncile Mele, zis-a Mântuitorul prietenilor Săi, mergând la Patimă; pace să aveţi între voi şi cu toţi, şi gândind la cele smerite vă veţi înălţa şi Domn pe Mine cunoscându-Mă, lăudaţi-Mă şi Mă preaînălţaţi întru toţi vecii.

Rânduiala voastră, a celor de un neam, să fie potrivnică obiceiului păgânesc; că socoteala cea de sine volnică este tiranie, nu sorţul Meu. Deci cel ce voieşte între voi să fie mai ales, să se facă mai mic decât toţi ceilalţi; şi Domn pe Mine cunoscându-Mă, lăudaţi-Mă şi Mă preaînălţaţi întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Înfricoşatu-s-a şi s-a depărtat...

Nu se cântă: Ceea ce eşti mai cinstită..., **ci îndată:**

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Mărit-ai, Hristoase, pe Născătoarea de Dumnezeu, «ceea ce Te-a născut pe Tine, dintru «care, Ziditorul nostru, în trup «pătimitor asemenea nouă Te-ai «îmbrăcat, dezlegătorul greşelilor «noastre. Pe ea fericind-o toate «neamurile, pe Tine Te slăvim».

Toată întinăciunea cea din patimi lepădând, cunoştinţă înţeleaptă vrednică de dumnezeiasca Împărăţie luaţi, zis-ai mai înainte Apostolilor Tăi, Cel ce eşti înţelepciunea a toate, întru care veţi fi slăviţi, strălucind mai luminat decât soarele.

Zis-ai, Doamne, ucenicilor Tăi: Uitându-vă la Mine, să nu gândiţi cu mândrie, ci să vă plecaţi spre cele smerite. Beţi paharul Meu, pe care Eu îl beau, şi veţi fi slăviţi cu Mine întru Împărăţia Tatălui Meu.

Şi iarăşi Irmosul: Mărit-ai, Hristoase, pe Născătoarea... Şi o metanie până la pământ.

LUMINÂNDA se zice de trei ori, rar şi cu cântare dulce. Aceasta se cântă până în Joia cea mare; însăşi podobia, glasul al 3-lea:

Cămara Ta, Mântuitorul meu, o văd împodobită, şi îmbrăcăminte nu am, ca să intru într-însa. Luminează-mi haina sufletului meu, Dătătorule de lumină, şi mă mântuieşte.

LA LAUDE

Se pun stihirile pe 4, glasul 1, însuşi glasul:

Mergând Domnul spre Patima cea de bunăvoie, a zis Apostolilor pe cale: Iată ne suim în Ierusalim, şi Se va da Fiul Omului precum scrie despre El. Să venim dar şi noi cu gânduri curate, să mergem împreună cu Dânsul şi împreună să ne răstignim, şi să murim pentru Dânsul, lăsând desfătările lumeşti; ca să şi vieţuim împreună cu Dânsul, şi să-L auzim pe El zicând: De acum nu Mă voi mai sui în Ierusalimul cel pământesc, ca să pătimesc; ci Mă voi sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru, şi împreună vă voi înălţa pe voi la Ierusalimul cel de sus, în Împărăţia cerurilor (de două ori).

Glasul al 5-lea:

Ajungând noi, credincioşii, la Patima cea mântuitoare a lui Hristos Dumnezeu, să slăvim îndelungă-răbdarea Lui cea nespusă; ca prin milostivirea Lui să ne ridice cu El şi pe noi, cei omorâţi de păcat, ca un bun şi de oameni iubitor (de două ori).

Slavă..., Şi acum..., acelaşi glas:

Doamne, venind spre Patimă şi întărind pe ucenicii Tăi, ai zis, deosebi luându-i pe dânşii: Cum nu vă aduceţi aminte de cuvintele Mele, pe care mai înainte le-am spus vouă, că este scris: Că tot prorocul nu va fi ucis într-altă parte, fără numai în Ierusalim? Acum dar a venit vremea de care am spus vouă: Că iată Mă dau în mâinile păcătoşilor să Mă batjocorească; care şi pe Cruce răstignindu-Mă şi dându-Mă îngropării, Mă vor socoti ca pe un mort de ocară. Însă îndrăzniţi, că a treia zi Mă voi scula, spre bucuria credincioşilor şi spre viaţa veşnică.

LA STIHOAVNĂ

Stihira, glasul al 5-lea, însuşi glasul:

Doamne, nepricepându-se mama fiilor lui Zevedeu, de taina cea nespusă a rânduielii Tale, a cerut de la Tine ca să dăruieşti fiilor ei cinstea împărăţiei celei vremelnice. Dar în locul aceleia ai făgăduit prietenilor Tăi să bea paharul morţii; care pahar mai înainte de a-l bea, Însuţi ai zis că este curăţitor de păcate. Pentru aceasta grăim Ţie: Mântuirea sufletelor noastre, slavă Ţie.

Stih: Umplutu-ne-am dimineaţa de mila Ta... (vezi p. 120).

Doamne, învăţând pe ucenicii Tăi să gândească cele desăvârşite, le-ai zis să nu se asemene neamurilor, ca să stăpânească pe cei mai mici.

Că nu va fi aşa între voi, ucenicii Mei, că din voia Mea sunt sărac; ci cel mai mare dintre voi să fie slujitor tuturor, şi cel ce stăpâneşte, ca cel stăpânit; şi cel ales a fi mai întâi, ca cel mai de jos. Că şi Eu însumi am venit ca să slujesc lui Adam celui ce sărăcise, şi să-Mi dau sufletul răscumpărare pentru mulţi, care Îmi cântă: Slavă Ţie.

Glasul al 8-lea:

Stih: Şi să fie lumina Domnului Dumnezeului nostru peste noi... (vezi p. 120).

Temându-ne, fraţilor, de pedeapsa smochinului celui uscat pentru nerodire, să aducem roade vrednice de pocăinţă lui Hristos, Celui ce ne dă mare milă.

Slavă..., Şi acum..., acelaşi glas:

O a doua Evă aflând şarpele pe egipteanca, se nevoia să împiedice pe Iosif prin cuvinte linguşitoare; dar el, lăsându-şi haina, a fugit de păcat. Şi, fiind gol, nu s-a ruşinat, ca şi cel întâi-zidit mai înainte de călcarea poruncii. Pentru rugăciunile lui, Hristoase, miluieşte-ne pe noi.

Apoi: Bine este a ne mărturisi Domnului... Şi celelalte după obicei, cu metanii. Apoi otpustul: Domnul, Cel ce vine la patimă de bună voie, Hristos, Adevăratul Dumnezeul nostru... Tot acest otpust se zice şi marţi şi miercuri.

Se cuvine a şti:

Nu se citesc Catisme la Ceasul întâi şi la al nouălea, în Săptămâna aceasta mare; ci numai cei trei Psalmi ai Ceasului. Iar al treilea şi al şaselea Ceas îl citim cu Catisme. Se citeşte şi stâlpul Evangheliei: luni, marţi şi miercuri.

Însemnare:

Cum se citeşte stâlpul Evangheliei:

Luni, la al treilea ceas din zi, loveşte paraclisierul în toacă, precum este obiceiul, şi adunându-se fraţii în biserică, se cântă al treilea Ceas cu Catisma, făcând şi obişnuitele metanii. Apoi troparul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh..., Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată...

Şi îndată, fiind analogul înfrumuseţat, pune deasupra lui Sfânta Evanghelie şi două lumânări aprinse; credincioşii stau cu capetele descoperite şi preotul cădeşte toată biserica şi pe fraţi. La Ceasul al şaselea cădeşte numai Evanghelia; iar la Ceasul al nouălea cădeşte Evanghelia, toată biserica şi pe fraţi; şi aşa se citeşte Evanghelia şi, după sfârşitul Evangheliei, se zice: Domnul Dumnezeu, bine este cuvântat...

Şi cealaltă rânduială şi se zice Condacul zilei: Iacov plângea pentru lipsa lui Iosif... Şi obişnuitele metanii.

Trebuie să se ştie că Rânduiala citirii Sfintelor Evanghelii la Ceasuri, în această săptămână, este următoarea:

Luni: la Ceasul 3: Mt. 1,1-16,12; la Ceasul 6: Mt. 16,13-28,20; la Ceasul 9: Mc. 1,1-9,16.

Marţi: la Ceasul 3: Mc. 9,17-16,20; la Ceasul 6: Lc. 1,1-8,39; la Ceasul 9: Lc. 8,40-16,18.

Miercuri: la Ceasul 3: Lc. 16,19-24,53; la Ceasul 6: In. 1,1-7,36; la Ceasul 9: In. 7,37-13,32 (nu şi mai departe).

Alţii însă împart mai simplu Evangheliile, după capitole (Matei: cap. 1-14 şi 15-28; Marcu: cap. 1-8 şi 9-16; Luca: cap. 1-8, 9-16 şi 17-24; Ioan: cap. 1-8 şi 9-13, până la versetul 32.

LA CEASUL AL ŞASELEA

Troparul Prorociei, glasul al 6-lea:

Cu suflet umilit cădem înaintea Ta şi ne rugăm Ţie, Mântuitorul lumii. Că Tu eşti Dumnezeul celor ce se pocăiesc.

Slavă..., Şi acum..., tot acesta.

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Când a întors Domnul robia Sionului, ne-am umplut de mângâiere (Ps. 125, 1).

Stih: Atunci s-a umplut de bucurie gura noastră şi limba noastră de veselie (Ps. 125, 2).

Din Prorocia lui Iezechiel, citire:

(I, 1–20)

În anul al treizecilea, în ziua a cincea a lunii a patra, când mă aflam între robi, la râul Chebar, mi s-au deschis cerurile şi am văzut nişte vedenii dumnezeieşti. În ziua a cincea a lunii a patra, în anul al cincilea al robirii regelui Ioiachim, a fost cuvântul Domnului către mine, preotul Iezechiel, fiul lui Buzi, preotul, la râul Chebar, în ţara caldeilor. Acolo a fost peste mine mâna Domnului. Eu priveam şi iată venea dinspre miazănoapte un vânt vijelios, un nor mare şi un val de foc, care răspândea în toate părţile raza strălucitoare; iar în mijlocul focului strălucea ca un metal în văpaie. Şi în mijloc am văzut ceva ca patru fiare, a căror înfăţişare semăna cu chipul omenesc. Fiecare din ele avea patru feţe şi fiecare din ele avea patru aripi. Picioarele lor erau drepte, iar copitele picioarelor lor erau cum sunt copitele picioarelor de viţei şi scânteiau ca arama strălucitoare, iar aripile lor erau sprintene. De cele patru părţi ele aveau sub aripi mâini de om şi toate patru îşi aveau feţele lor şi aripile lor. Aripile lor se atingeau una de alta, şi când mergeau, fiarele nu se întorceau, ci fiecare mergea drept înainte. Feţele lor? – Toate patru aveau câte o faţă de om înainte, toate patru aveau câte o faţă de leu la dreapta, toate patru aveau câte o faţă de bou la stânga şi toate patru mai aveau şi câte o faţă de vultur în spate. Feţele lor şi aripile lor erau despărţite în partea de sus şi, la fiecare, două din aripi erau întinse, iar două le acopereau trupul. Fiecare fiară mergea drept înainte şi mergea încotro îi dădea duhul să meargă şi în mersul său nu se întorcea. Înfăţişarea acestor fiare se asemăna cu înfăţişarea cărbunilor aprinşi, cu înfăţişarea unor făclii aprinse; printre fiare curgea foc, iar din foc ţâşneau raze şi fulgere. Fiarele alergau înainte şi înapoi iute ca fulgerul. Când mă uitam eu la fiare, iată am văzut jos, lângă aceste fiare, câte o roată la fiecare din cele patru feţe ale lor. Aceste roţi după înfăţişarea lor, parcă erau de crisolit, iar după făptură toate aveau aceeaşi înfăţişare. Şi după alcătuirea şi după făptura lor ele parcă erau vârâte una în alta. Ele înaintau în toate cele patru părţi, şi în timpul mersului nu se întorceau. Obezile lor formau un cerc larg şi de o înălţime înfricoşătoare şi aceste obezi la toate patru erau pline de ochi de jur împrejur. Când mergeau fiarele, mergeau şi roţile de lângă ele, şi când se ridicau fiarele de la pământ, se ridicau şi roţile. Ele mergeau încotro le da duhul să meargă şi roţile se ridicau împreună, căci duh de viaţă era şi în roţi.

PROCHIMEN, glasul al 6-lea:

De n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc (Ps. 126, 1).

Stih: De n-ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghea cel ce o păzeşte (Ps. 126, 1).

Şi se citeşte stâlpul Evangheliei după rânduiala ce s-a scris mai înainte. Iar după citire, se zice: Degrab să ne întâmpine pe noi îndurările Tale..., Sfinte Dumnezeule... cu

închinăciuni. Şi după Tatăl nostru..., Condacul zilei, din Triod. Doamne miluieşte... (de 40 de ori). Şi celelalte, după obicei.

Se cuvine a şti:

Evanghelia de la Matei se citeşte toată, precum şi cele de la Marcu şi Luca; iar de la Ioan se citeşte numai până la începutul Sfintelor Patimi, adică până la: Acum S-a preaslăvit Fiul Omului...

Şi se citeşte aşa în trei zile, adică: luni, marţi, miercuri şi se sfârşeşte miercuri la Ceasul al 9-lea. Şi se fac de la Luca trei citiri; iar celelalte câte 2. De toate, citirile sunt 9. Iar mai mult nimic.

Vecernia ce se săvârşeşte împreună cu Liturghia Darurilor înainte sfinţite, luni dimineaţa

După Psalmul cel începător, obişnuita catismă (18): Către Domnul când m-am necăjit... La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 10, glasul 1, însuşi glasul:

Mergând Domnul spre Patima cea de bunăvoie, a zis Apostolilor pe cale: Iată ne suim în Ierusalim, şi Se va da Fiul Omului, precum scrie pentru Dânsul. Să venim dar şi noi cu gânduri curate, să mergem împreună cu Dânsul şi împreună să ne răstignim, şi să murim pentru Dânsul, lăsând desfătările lumeşti; ca să şi vieţuim împreună cu Dânsul şi să-L auzim pe El zicând: De acum nu Mă voi mai sui în Ierusalimul cel pământesc, ca să pătimesc; ci Mă voi sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru; şi împreună vă voi înălţa pe voi la Ierusalimul cel de sus, în Împărăţia cerurilor (de două ori).

Glasul al 5-lea:

Ajungând noi credincioşii la Patima cea mântuitoare a lui Hristos Dumnezeu, să slăvim îndelungă-răbdarea Lui cea nespusă; ca prin milostivirea Lui să ne ridice împreună şi pe noi, cei omorâţi de păcat, ca un bun şi de oameni iubitor (de două ori).

Doamne, venind spre Patimă, întărind pe ucenicii Tăi, ai zis deosebi luându-i pe dânşii: Cum nu vă aduceţi aminte de cuvintele Mele, pe care mai înainte le-am spus vouă, că este scris că tot prorocul nu va fi ucis într-altă parte, fără numai în Ierusalim? Acum dar a venit vremea de care am spus vouă: că iată Mă dau în mâinile păcătoşilor să Mă batjocorească; care şi pe Cruce răstignindu-Mă şi dându-Mă îngropării, Mă vor socoti ca pe un mort de ocară. Însă îndrăzniţi, că a treia zi Mă voi scula, spre bucuria credincioşilor şi spre viaţa veşnică (de două ori).

Doamne, nepricepându-se mama fiilor lui Zevedeu, de taina cea nespusă a rânduielii Tale, a cerut de la Tine ca să dăruieşti fiilor ei cinstea împărăţiei celei vremelnice. Dar în locul aceleia ai făgăduit prietenilor Tăi să bea paharul morţii; care pahar, mai înainte de a-l bea, Însuţi ai zis că este curăţitor de păcate. Pentru aceasta grăim Ţie: Mântuirea sufletelor noastre, slavă Ţie (de două ori).

Doamne, învăţând pe ucenicii Tăi să gândească cele desăvârşite, le-ai zis: să nu se asemene neamurilor, ca să stăpânească pe cei mai mici. Că nu va fi aşa între voi, ucenicii Mei, că din voia Mea sunt sărac; ci cel mai mare dintre voi,

să fie slujitor tuturor, şi cel ce stăpâneşte, ca cel stăpânit; şi cel ales a fi mai întâi, ca cel mai de jos. Că şi Eu însumi am venit ca să slujesc lui Adam celui ce sărăcise, şi să-Mi dau sufletul răscumpărare pentru mulţi, care Îmi cântă: Slavă Ţie.

Glasul al 8-lea:

Temându-ne, fraţilor, de pedeapsa smochinului celui uscat pentru nerodire, să aducem roade vrednice de pocăinţă lui Hristos, Celui ce ne dă mare milă.

Slavă..., Şi acum..., acelaşi glas:

O a doua Evă aflând şarpele pe egipteanca, se nevoia să împiedice pe Iosif prin cuvinte linguşitoare; dar el, lăsându-şi haina, a fugit de păcat. Şi fiind gol nu s-a ruşinat, ca şi cel întâi-zidit mai înainte de călcarea poruncii. Pentru rugăciunile lui, Hristoase, miluieşte-ne pe noi.

Apoi Vohod cu Evanghelia, Lumină lină...

P R O C H I M E N, glasul al 6-lea:

Te va binecuvânta Domnul din Sion şi vei vedea bunătăţile Ierusalimului în toate zilele vieţii tale. (Ps. 127, 5).

Stih: Fericiţi toţi cei ce se tem de Domnul, care umblă în căile Lui (Ps. 127, 1).

De la Ieşire, citire:

(I, 1–20)

Numele fiilor lui Israel, care au intrat în Egipt împreună cu Iacov, tatăl lor, aducând fiecare toată casa sa, sunt acestea: Ruben, Simeon, Levi şi Iuda; Isahar, Zabulon şi Veniamin; Dan, Neftali, Gad şi Aşer. Sufletele însă ieşite din Iacov erau de toate şaptezeci şi cinci, iar Iosif era de mai înainte în Egipt. Dar au murit şi Iosif şi toţi fraţii lui şi toţi cei de pe vremea lor. Iar fiii lui Israel s-au născut în număr mare şi s-au înmulţit, au crescut şi s-au întărit foarte, foarte tare, şi s-a umplut ţara de ei. Dar s-a ridicat alt rege peste Egipt, care nu cunoscuse pe Iosif. Acesta a zis către poporul său: «Iată, neamul fiilor lui Israel e mulţime mare şi e mai tare decât noi. Veniţi dar să-i împilăm, ca să nu se mai înmulţească şi ca nu cumva la vreme de război să se unească cu vrăjmaşii noştri şi, bătându-ne, să iasă din ţara noastră». De aceea au pus peste ei supraveghetori de lucrări, ca să-i împileze cu munci grele. Atunci a zidit Israel cetăţi tari lui Faraon: Pitom şi Ramses, care serveau lui Faraon ca hambare, şi cetatea On sau Iliopolis. Însă cu cât îi împilau mai mult, cu atât mai mult se înmulţeau şi se întăreau foarte, foarte tare, aşa că egiptenii se îngrozeau de fiii lui Israel. De aceea egiptenii sileau încă şi mai straşnic la muncă pe fiii lui Israel, şi le făceau viaţa amară prin munci grele, la lut, la cărămidă şi la tot felul de lucru la câmp şi prin alte felurite munci, la care-i sileau cu străşnicie. Ba, regele Egiptului a poruncit moaşelor evreieşti, care se numeau: una Sifra şi alta Pua, şi le-a zis: «Când moşiţi la evreice, să luaţi seama când nasc: de va fi băiat, să-l omorâţi, iar de va fi fată, să o cruţaţi». Moaşele însă s-au temut de Dumnezeu şi n-au făcut cum le poruncise regele Egiptului, ci au

lăsat şi pe băieţi să trăiască. Atunci a chemat regele Egiptului pe moaşe şi le-a zis: «Pentru ce aţi făcut aşa şi aţi lăsat să trăiască şi copiii de parte bărbătească?». Iar moaşele au răspuns lui Faraon: «Femeile evreice nu sunt ca egiptencele, ci ele sunt voinice şi nasc până nu vin moaşele la ele». De aceea Dumnezeu a făcut bine moaşelor, iar poporul lui Israel se înmulţea şi se întărea mereu.

PROCHIMEN, glasul al 8-lea:

Vă binecuvântăm pe voi întru numele Domnului (Ps. 128, 8).

Stih: De multe ori s-au luptat cu mine din tinereţile mele şi nu m-au biruit (Ps. 128, 2).

De la Iov, citire:

(I, 1–12)

Era odată în ţinutul Uz un om pe care îl chema Iov şi acest om era fără prihană şi drept; se temea de Dumnezeu şi se ferea de ce este rău. Şi i s-au născut şapte feciori şi trei fete. El avea şapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi şi cinci sute de asine şi mulţime de slugi. Şi omul acesta era cel mai de seamă dintre toţi răsăritenii. Feciorii lui se duceau unul la altul şi se făceau ospeţe în casele lor, fiecare la ziua lui, şi trimiteau să cheme pe surorile lor, ca să mănânce şi să bea cu ei. Şi apoi, când isprăveau zilele petrecerii lor, Iov chema şi sfinţea pe feciorii săi şi se scula dis-de-dimineaţă şi aducea arderi de tot, după numărul lor al tuturor, căci Iov zicea: «Se poate ca feciorii mei să fi păcătuit şi să fi cugetat cu păcat împotriva lui Dumnezeu». Şi aşa făcea Iov mereu. Dar într-o zi îngerii lui Dumnezeu s-au înfăţişat înaintea Domnului şi Satan a venit şi el printre ei. Atunci Domnul a zis către Satan: «De unde vii?». Iar Satan a răspuns Domnului şi a zis: «Am dat târcoale pe pământ şi m-am plimbat în sus şi în jos». Şi Domnul a zis către Satan: «Te-ai uitat la robul Meu Iov, că nu este nici unul ca el pe pământ, fără prihană şi drept şi temător de Dumnezeu şi care să se ferească de ce este rău?». Dar Satan a răspuns Domnului şi a zis: «Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? N-ai făcut Tu gard în jurul lui şi în jurul casei lui şi în jurul a tot ce este al lui, în toate părţile, şi ai binecuvântat lucrul mâinilor lui şi turmele lui au umplut pământul? Dar ia întinde mâna Ta şi atinge-Te de tot ce este al lui, să vedem dacă nu Te va blestema în faţă!». Atunci Domnul a zis către Satan: «Iată, tot ce are el este în puterea ta; numai asupra lui să nu întinzi mâna ta». Şi Satan a pierit din faţa lui Dumnezeu.

Apoi: Să se îndrepteze rugăciunea mea... După aceasta, Evanghelia de la Matei: În vremea aceea, când Iisus... Şi cealaltă rânduială a Liturghiei Darurilor mai înainte sfinţite, după obicei. Tot aşa se face şi în Marţea cea mare şi în Miercurea cea mare.

Iar de nu este Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite, la Doamne, strigat-am... se cântă jumătate din stihiri, adică pe 6. Stihirile, glasul 1: Mergând Domnul spre Patima cea de bunăvoie... (de două ori); glasul al 5-lea: Ajungând noi credincioşii... (de două ori). Doamne, nepricepându-se mama fiilor lui Zevedeu, de taina cea nespusă... (de două ori). Slavă..., Şi acum..., glasul al 5-lea: Doamne, venind spre Patimă...

După aceasta, Vohod cu Evanghelia, Lumină lină...

Apoi Prochimenul, Paremiile, Evanghelia şi: Învredniceşte-ne, Doamne, în seara aceasta... **Ectenia:** Să plinim rugăciunea noastră cea de seară, Domnului.

La Stihoavnă, din aceleaşi stihiri, Stihira glasului al 5-lea: Doamne, învăţând pe ucenicii Tăi... **Stih:** Către Tine, Cel ce locuieşti în cer... **Şi iar aceeaşi stihiră. Stih:** Miluieşte-ne pe noi, Doamne..., **glasul al 8-lea:** Temându-ne, fraţilor, de pedeapsa smochinului..., Slavă..., Şi acum..., **acelaşi glas:** O a doua Evă aflând şarpele...

Apoi: Acum slobozeşte pe robul Tău... **Şi celelalte după obicei, cu metanii. Şi după:** Sfinte Dumnezeule..., **cel din urmă** Tatăl nostru... **Şi Condacul zilei:** Iacov plângea pentru lipsa lui Iosif..., Doamne miluieşte **(de 12 ori).**

Se cuvine a şti:

Marele Sinod al şaselea porunceşte să petreacă credincioşii zilele mântuitoarelor Patimi cu post şi cu rugăciuni şi în umilinţa inimii. Iar la miezul nopţii Sâmbetei celei mari, se lasă postul; precum şi dumnezeieştii Evanghelişti Matei şi Luca, unul adică: târziu Sâmbătă zice, iar altul: dimineaţa de noapte, arătându-ne nouă timpul întârziat al nopţii.

Iar la masă ne îndestulăm cu mâncare uscată; şi precum săptămâna dintâi a Sfântului Post, aşa şi aceste zile, Lunea cea mare, Marţi şi Miercuri se cuvine a le petrece cu post aspru.

PAVECERNIŢA MARE

Se citeşte după obicei, cu metaniile şi troparele cele obişnuite, la care se cântă:

TRICÂNTAREA

Alcătuire a lui Andrei Criteanul.

Cântarea a 2-a, glasul al 8-lea:

Irmosul:

Ia aminte, cerule, şi voi grăi şi voi lăuda pe Hristos, Cel ce a «venit din Fecioara cu trup».

Să mergem împreună cu Hristos la Muntele Măslinilor, şi în taină cu Apostolii să petrecem împreună cu Dânsul.

Socoteşte, smerita mea inimă, ce este pilda morţii, de care mai înainte a zis Hristos, şi te trezeşte măcar acum.

Găteşte-te însuţi, o, suflete al meu, spre moarte; că s-a apropiat venirea Judecătorului celui nemitarnic.

A Născătoarei de Dumnezeu:

Preacurată Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, una prealăudată, roagă pe Fiul tău pentru robii tăi.

Altă Tricântare, acelaşi glas:

Irmosul:

Vedeţi, vedeţi că Eu sunt Dumnezeu, Care am trecut «oarecând pe Israel prin Marea «Roşie, şi l-am hrănit şi l-am mân«tuit, şi din robia lui Faraon l-am «liberat».

Vedeţi, vedeţi că Eu sunt Dumnezeu, Cel mai înainte de facerea tuturor şi mai înainte de întemeierea cerului şi a pământului; şi ştiu toate, ca Cel ce sunt tot în Tatăl şi pe Dânsul tot Îl port întru Mine.

Cu cuvântul am făcut cerul şi pământul, că eram împreună cu Tatăl; şi cu cuvântul port toate, ca un Cuvânt şi Înţelepciune, putere şi chip, împreună-locuitor şi întocmai lucrător.

Cine a pus vremurile? Cine păzeşte veacurile? Cine hotărăşte şi împreună mişcă toate? Fără numai

Cel ce este fără de început, pururea împreună cu Tatăl, ca raza în lumină.

O, nemăsurată iubirea Ta de oameni, Iisuse! Că ne-ai arătat nouă mai înainte vremea sfârşitului, ascunzând ceasul şi adeverind arătat semnele lui.

Toate le ştii, toate le cunoşti, Iisuse, ca Cel ce ai întru Tine dumnezeieşte, toată vrednicia părintească, şi porţi în Tine fireşte pe tot Duhul Sfânt cel pururea veşnic, împreună cu Tatăl.

Stăpâne Doamne, Făcătorul veacurilor, învredniceşte-ne pe noi să auzim atunci acel sfânt glas, care va chema pe cei aleşi ai Tatălui, în Împărăţia cerurilor.

Slavă..., a Treimii:

Treime fără început, nezidită, Unime nedespărţită, Ceea ce eşti trei şi una: Tată şi Fiu şi Duh, un Dumnezeu, primeşte cântare din limbile cele de lut, ca din guri de văpaie.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Locaş sfânt al lui Dumnezeu te-ai arătat, Fecioară, că întru tine sălăşluindu-Se Împăratul cel ceresc trupeşte, a ieşit frumos, înnoind iarăşi pe om întru Sine dumnezeieşte.

S E D E A L N A, glasul al 2-lea:

Podobie: Ceea ce eşti izvorul milei...

Îndemnându-Te din milostivire, Hristoase, ai mers de bunăvoie să pătimeşti, Făcătorule de bine, vrând să ne izbăveşti pe noi din patimi şi de osânda cea din iad. Pentru aceasta lăudăm cinstitele Tale Patimi, şi slăvim, Mântuitorule, milostivirea Ta cea preaînaltă.

Cântarea a 8-a:
Irmosul:

Îngerii şi cerurile, pe Cel ce Se poartă pe scaunul măririi, şi «ca un Dumnezeu este lăudat ne«încetat, binecuvântaţi-L, lăudaţi-L «şi preaînălţaţi-L în toţi vecii».

Cu adevărat ai auzit, suflete, în ce chip mai înainte a vestit Hristos dumnezeieştilor Săi ucenici, spunându-le sfârşitul; tu, cunoscându-ţi sfârşitul, găteşte-te dar, că vine vremea sfârşitului.

Cunoşti, suflete neroditor, pilda slugii celei viclene; teme-te şi nu fi nepurtător de grijă de darul ce ai luat, nu ca să-l ascunzi în pământ, ci ca să faci neguţătorie.

Să-ţi lumineze candela ta, să se toarne în ea şi untdelemn, ca şi fecioarelor milostivirea; ca să afli atunci, suflete al meu, deschisă cămara cea de nuntă a lui Hristos.

Fuga cea din ziua sâmbetei şi de iarnă, spunând-o Învăţătorul, cu pildă grăieşte de tulburarea veacului de acum celui de al şaptelea, întru care va veni ca iarna sfârşitul.

Ca iuţimea fulgerului ce trece, aşa va fi atunci venirea cea înfricoşătoare a Stăpânului tău, suflete al meu. Auzit-ai? Nevoieşte-te dar să fii gata.

Când va veni Judecătorul cu mii şi mii de cete şi de Puteri îngereşti, ce frică va fi atunci, suflete al meu! Ce cutremur! Vai mie, când vor sta toţi goi.

A Treimii:

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Un Dumnezeu este Treimea, nemutându-Se Tatăl în a fi Fiu, nici Fiul schimbându-Se în purcedere; ci, osebite şi împreună pe câte trele, o lumină, un Dumnezeu slăvesc în veci.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, primeşte rugăciunea noastră, Dumnezeule; şi trimite milele Tale spre toţi din destul, şi dă pacea Ta poporului Tău.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Şi iarăşi Irmosul: Îngerii şi cerurile...

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Naşterea pururea Fecioarei, ceea ce s-a arătat mai «înainte în munte primitorului de «Lege, prin foc şi prin rug, spre «mântuirea noastră a credincioşi-«lor, cu cântări neîncetate o mărim».

Auzit-ai, suflete, pe Judecătorul strigând dinainte, şi învăţându-te pentru vremea sfârşitului, găteşte-ţi lucrurile cele de ieşire de aici; ca nu cumva să te lepede Dumnezeu ca pe un netrebnic.

De la smochin te învaţă, o, suflete, pentru sfârşit; când îi sunt tinere frunzele şi-i odrăslesc ramurile, iată după aceea vine vremea secerişului; şi tu, când vei vedea acestea, să cunoşti că este lângă uşi.

Cine altul, afară de Tine, ştie pe Tatăl Tău? Sau cine afară de Tine ştie ceasul sau ziua? Că în Tine sunt toate vistieriile înţelepciunii, Hristoase Dumnezeule.

Cărţile se vor deschide atunci când se vor pune scaunele, şi se vor vădi faptele, stând toţi goi; că toate sunt descoperite înaintea lui Dumnezeu.

Vine Judecătorul tuturor spre aducere la judecată; Cel ce şade pe scaun de heruvimi, şi a stat înaintea lui Pilat ca un vinovat, şi a pătimit toate, ca să mântuiască pe Adam.

Apropiatu-s-au nouă Paştile cele mari şi dumnezeieşti. Că Hristos ne învaţă că vor fi după două zile, mai înainte însemnând ziua Patimii, în care Se va aduce jertfă Tatălui.

Lângă Crucea Ta, Mântuitorule, stând Maica Ta, şi văzând junghierea Ta cea fără dreptate, a strigat: Vai mie, Fiul meu, lumina cea neapusă! Străluceşte lumină tuturor, Soare al slavei.

Slavă..., a Treimii:

O Unime Sfântă, Treime ce eşti o Dumnezeire şi Treime-Unime, Dumnezeule, fire în trei Feţe, slavă de o cinste şi nedespărţită, izbăveşte sufletele noastre din primejdii.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Primeşte, Hristoase, pe Maica Ta, în rugăciune, ca prin mijlocirile ei să împaci lumea, să întăreşti scepturile împărăţiei, şi să uneşti întru una, Bisericile Tale.

Apoi, Irmosul Cântării a 9-a: Naşterea pururea Fecioarei... Şi metanie până la pământ. Sfinte Dumnezeule... şi după Tatăl nostru... Condacul zilei.

Apoi: Doamne al puterilor fii cu noi... Şi cealaltă rânduială, după obicei.

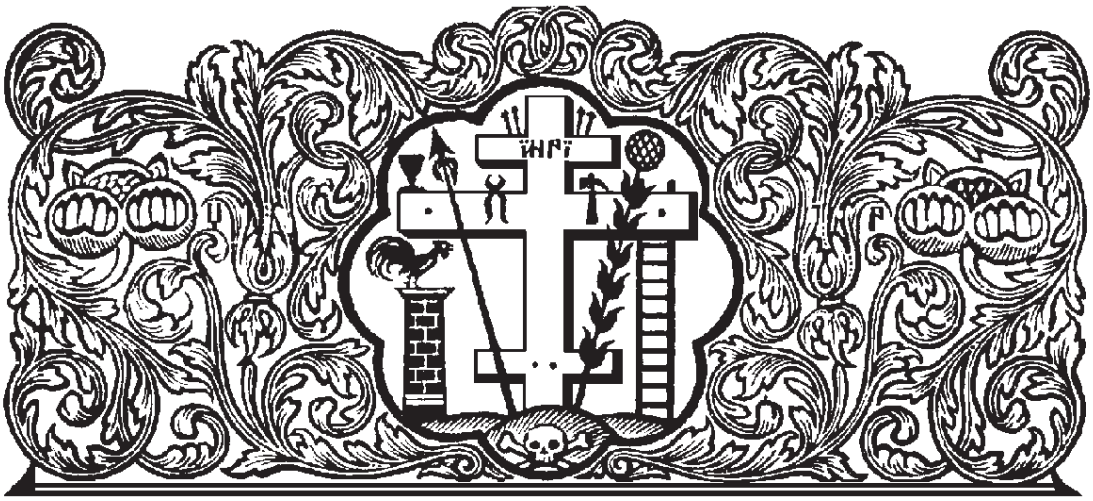

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI MARŢI

(Denia de Luni seara)

LA UTRENIE

Aliluia, pe glasul al 8-lea, troparul: Iată Mirele vine în miezul nopţii..., de trei ori (caută la Denia de duminică seara). Apoi, obişnuitele Catisme.

După întâia Catismă, Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat...

Pe Mirele, fraţilor, să-L iubim, candelele noastre să le îngrijim, în virtuţi strălucind şi în credinţă dreaptă; ca să intrăm împreună cu Dânsul la nuntă gătiţi, cu fecioarele cele înţelepte ale Domnului. Că Mirele, ca un Dumnezeu, dă tuturor în dar, cunună nestricăcioasă.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a doua Catismă, Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif...

Sfat al fărădelegii asupra Ta, Mântuitorule, adunând din pizmă cu viclenie preoţii şi cărturarii, au îndemnat pe Iuda la vânzare. Pentru aceasta ieşind fără de ruşine, a grăit asupra Ta mulţimii celei fără de lege, zicând: Ce-mi veţi da mie şi eu voi da pe El în mâinile voastre? Mântuieşte sufletele noastre, Doamne, de osânda acestuia.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a treia Catismă, Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul...

Iuda, cel cu mintea iubitoare de argint, s-a întărâtat asupra Învă-

ţătorului, vrăjmaşul; s-a sfătuit, a gândit vânzarea, a căzut din lumină, primind întunericul; a tocmit preţul şi a vândut pe Cel fără de preţ. Pentru aceasta a şi aflat răsplătire, precum a făcut ticălosul: spânzurare şi moarte cu durere. Pe noi izbăveşte-ne, Hristoase Dumnezeule, de partea lui, iertare de greşeale dăruind celor ce prăznuim, cu dragoste, preacuratele Tale Patimi.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Apoi Evanghelia de la Matei: În vremea aceea au făcut sfat fariseii ca să prindă pe Iisus în cuvânt... până la: Bine este cuvântat cel ce vine în numele Domnului.

Psalmul 50.

Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău..., Doamne miluieşte (de 12 ori) şi ecfonisul: Cu mila şi cu îndurările... Îndată, Ectenia mică.

C O N D A C, glasul al 2-lea:

Podobie: Cele de sus căutând...

La ceasul sfârşitului, suflete, gândind, şi de tăierea smochinului temându-te, talantul cel dat ţie, cu iubire de osteneală lucrează-l, ticăloase, priveghind şi grăind: Să nu rămânem afară din cămara lui Hristos.

I C O S

Pentru ce te leneveşti, ticălosul meu suflet? Pentru ce ţi se năzucesc fără de vreme griji netrebnice? Pentru ce zăboveşti cu lucruri trecătoare? Ceasul cel de apoi acum este, şi ne vom despărţi de la acestea de aici. Până când ai vreme, trezeşte-te, grăind: Greşit-am Ţie, Mântuitorul meu, să nu mă tai ca pe smochinul cel neroditor; ci ca un îndurat milostiveşte-Te, Hristoase, spre mine, cel ce grăiesc cu frică: Să nu rămân afară din cămara lui Hristos.

S I N A X A R

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA MARŢI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Marţi se face pomenire de cele zece fecioare din Sfânta Evanghelie.

S t i h u r i:

Marea Marţi pe cele zece fecioare înainte ne pune

Şi ele biruinţă aduc dreptului Stăpân.

Pe când Domnul nostru Iisus Hristos Se suia la Ierusalim şi Se ducea la Patimă, a spus ucenicilor Săi mai multe pilde. Unele dintre ele sunt îndreptate către iudei. Pilda celor zece fecioare însă a spus-o pentru a ne îndemna spre milostenie şi, în acelaşi timp, spre a ne învăţa să fim pregătiţi oricând pentru sfârşitul vieţii.

Domnul a vorbit mult despre fecioare şi despre femei, căci fecioria are mare merit şi este într-adevăr cinstită; dar pentru ca nu cumva cineva trăind în feciorie să nu se îngrijească şi de celelalte virtuţi şi mai cu seamă de milostenie, prin care se vădeşte strălucirea fecioriei, Domnul spune pilda aceasta. Pe cinci dintre ele le numeşte înţelepte, căci împreună cu fecioria au avut şi îmbelşugatul untdelemn al milosteniei. Pe celelalte cinci le numeşte nebune, căci, deşi ele aveau virtutea fecioriei, nu aveau în aceeaşi măsură şi milostenia. Deci sunt numite nebune chiar dacă au săvârşit cea mai mare virtute, dar nu s-au îngrijit de cea mai importantă, aşa că în nimic nu se deosebesc de desfrânate. Desfrânatele sunt biruite de trup, iar ele au fost biruite de bani. Pe când trecea noaptea acestei vieţi, au adormit toate fecioarele, adică au murit. Într-adevăr moartea se numeşte somn. Pe când dormeau ele, strigăt mare s-a făcut la miezul nopţii; cele care aveau untdelemn din belşug au intrat cu Mirele, la deschiderea uşilor, iar

cele nebune, pentru că nu aveau untdelemn din belşug, îl căutau după ce s-au sculat din somn. Cele înţelepte, deşi voiau, n-au putut să le dea untdelemn în clipa intrării, aşa că le-au răspuns zicând: «Nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă; duceţi-vă la cei ce vând – adică la săraci – şi cumpăraţi». Dar nu era uşor lucru, căci după moarte, asta nu mai este cu putinţă. Acelaşi lucru îl arată lămurit Iisus şi în parabola despre bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr. Fecioarele nebune se apropie fără lumină şi, bătând în uşă, strigă aşa: «Doamne, Doamne, deschide-ne nouă!». Iar Însuşi Domnul le dă acest răspuns înfricoşător, zicându-le: «Duceţi-vă, nu vă cunosc pe voi! Căci cum veţi putea vedea pe Mire dacă nu aveţi ca zestre milostenia?».

Pentru aceasta deci, au rânduit purtătorii de Dumnezeu Părinţi să se aşeze în această zi pilda celor zece fecioare, ca să ne îndemne să veghem necontenit şi să fim gata să ieşim în întâmpinarea adevăratului Mire, prin fapte bune, dar mai cu seamă prin milostenie, pentru că neştiute sunt ziua şi ceasul sfârşitului vieţii. Tot astfel, prin istoria vieţii lui Iosif, să trăim în curăţie, iar prin minunea uscării smochinului, să aducem rod duhovnicesc. Dacă vom săvârşi o singură virtute, cea mai mare chiar, şi nu ne vom îngriji de celelalte, şi mai cu seamă de milostenie, nu vom intra cu Hristos în odihna veşnică, ci vom fi întorşi ruşinaţi. Şi într-adevăr, nu-i lucru mai lipsit de sfinţenie şi mai plin de ruşine decât ca fecioria să fie biruită de bani.

Dar, o, Hristoase, numără-ne pe noi împreună cu fecioarele cele înţelepte, rânduieşte-ne în aleasa Ta turmă şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

TRICÂNTAREA
Alcătuire a lui Cosma.

Irmosul de două ori, troparele pe 12 şi apoi iarăşi Irmosul în amândouă stranele împreună.

Cântarea a 8-a, glasul al 2-lea:
Irmosul:

Poruncii tiranice cei trei cu-
vioşi tineri nesupunându-se,
«în cuptor fiind aruncaţi, au măr-
«turisit pe Dumnezeu cântând:
«Binecuvântaţi lucrurile Domnu-
«lui pe Domnul».

Să lepădăm lenea departe de la noi, şi să întâmpinăm pe Hristos, Mirele cel fără de moarte, cu făclii luminoase şi cu cântări, grăind: Binecuvântaţi lucrurile Domnului pe Domnul.

Să avem din destul în vasele sufletului nostru untdelemn de împărtăşire, ca nefăcând vremea răsplătirilor vreme de cumpărare, să cântăm: Binecuvântaţi lucrurile Domnului pe Domnul.

Câţi aţi luat talantul de la Dumnezeu, înmulţiţi-vă harul încă pe atâta, cu ajutorul lui Hristos, Celui ce l-a dat, cântând: Binecuvântaţi lucrurile Domnului pe Domnul.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Şi iarăşi Irmosul: Poruncii tiranice...

Nu se cântă: Ceea ce eşti mai cinstită..., **ci îndată:**

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Ceea ce pe Dumnezeu cel
neîncăput în pântece L-ai
«încăput şi bucurie lumii ai năs-
«cut, pe tine te lăudăm, Preasfântă
«Fecioară».

Zis-ai ucenicilor, Bunule, privegheaţi, că nu ştiţi ceasul în care va veni Domnul, să răsplătească fiecăruia.

La a doua venire a Ta, cea înfricoşătoare, Stăpâne, să mă rându-

ieşti împreună cu oile cele de-a dreapta, trecând cu vederea mulţimea greşelilor mele.

Iar în loc de: Cuvine-se cu adevărat..., se zice Irmosul: Ceea ce pe Dumnezeu...

LUMINÂNDA, glasul al 3-lea:

Cămara Ta, Mântuitorul meu... (de trei ori).

LA LAUDE

Se pun stihirile pe patru şi se cântă stihirile idiomele, repetându-le, glasul 1:

Întru strălucirile Sfinţilor Tăi cum voi intra eu, nevrednicul? Că de voi cuteza să intru împreună în cămară, haina mă vădeşte, că nu este de nuntă, şi legat mă vor scoate îngerii afară. Curăţeşte-mi, Doamne, întinăciunea sufletului meu, şi mă mântuieşte, ca un iubitor de oameni (de două ori).

Glasul al 2-lea:

De lenea sufletului meu dormitând eu, Mire Hristoase, n-am agonisit candelă aprinsă din virtuţi, şi m-am asemănat fecioarelor celor neînţelepte, trândăvind în vremea lucrării. Stăpâne, nu-mi închide milostivirile îndurărilor Tale, ci scuturând somnul meu cel întunecat, scoală-mă şi mă primeşte în cămara Ta, împreună cu fecioarele cele înţelepte, unde este glasul cel curat al celor ce prăznuiesc şi cântă neîncetat: Doamne, slavă Ţie (de două ori).

Slavă..., Şi acum..., glasul al 4-lea:

Auzind, suflete, de osânda celui ce a ascuns talantul, nu ascunde cuvântul lui Dumnezeu, ci vesteşte minunile Lui, ca înmulţind harul, să intri întru bucuria Domnului tău.

LA STIHOAVNĂ

Aceste stihiri idiomele, glasul al 6-lea:

Veniţi, credincioşilor, să lucrăm Stăpânului cu osârdie, că împarte slugilor bogăţie; şi fiecare din noi să înmulţim talantul harului după măsură. Unul să aducă înţelepciune prin fapte bune; iar altul să săvârşească slujba luminării; credinciosul să împărtăşească cuvântul său celui ce nu ştie tainele, şi altul să-şi împartă bogăţia săracilor. Că aşa vom înmulţi împrumutul. Şi ca nişte economi credincioşi ai harului, ne vom învrednici de bucuria Stăpânului. De care învredniceşte-ne pe noi, Hristoase Dumnezeule, ca un iubitor de oameni.

Stih: Umplutu-ne-am dimineaţa de mila Ta, Doamne... (vezi p. 120).

Când vei veni întru slavă, Iisuse, cu puterile îngereşti, şi vei şedea pe scaunul de judecată, să nu mă desparţi pe mine, Păstorule cel bun; că ştii căile cele de-a dreapta, iar cele de-a stânga sunt strâmbe. Deci să nu mă pierzi împreună cu caprele, pe mine cel înţelenit în păcat. Ci, numărându-mă cu oile cele de-a dreapta, să mă mântuieşti, ca un iubitor de oameni.

Stih: Şi să fie lumina Domnului Dumnezeului nostru peste noi... (vezi p. 120).

Mire, Cel ce eşti mai frumos cu podoaba decât toţi oamenii, Care ne-ai chemat pe noi la ospăţul cel duhovnicesc al nunţii Tale, dezbracă-mă de chipul cel ticălos al greşelilor mele, prin împărtăşirea Pătimirilor Tale, şi împodobindu-mă cu haina slavei frumuseţii Tale, fă-mă împreună-şezător luminat

la masa împărăţiei Tale, ca un milostiv.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 7-lea:

Iată că îşi încredinţează Stăpânul talantul Său ţie, suflete al meu. Primeşte darul cu frică, împrumută pe Cel ce ţi l-a dat, împarte-l la săraci şi câştigă prieten pe Domnul, ca să stai de-a dreapta Lui, când va veni cu slavă şi vei auzi glasul cel fericit: Intră, slugă, întru bucuria Domnului tău. Căreia mă învredniceşte pe mine cel rătăcit, Mântuitorule, pentru mare mila Ta.

Cealaltă rânduială, după obicei. Ceasurile cu obişnuitele Catisme şi citirea Evangheliei.

LA CEASUL AL ŞASELEA

Troparul Prorociei, glasul 1:

Iartă-ne, Mântuitorule, pe noi, cei ce am greşit mult şi fără de măsură, şi ne învredniceşte să ne închinăm sfintei Învierii Tale fără osândă; pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, Unule mult-Milostive.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

P R O C H I M E N, glasul al 6-lea:

Că la Domnul este mila şi multă mântuire la El, şi El va izbăvi pe Israel din toate fărădelegile lui (Ps. 129, 7–8).

Stih: Dintru adâncuri am strigat către Tine, Doamne! Doamne, auzi glasul meu (Ps. 129, 1).

Din Prorocia lui Iezechiel, citire:

(I, 21–28)

Când mergeau acelea, mergeau şi acestea, şi când acelea se opreau, se opreau şi acestea; iar când acelea se ridicau de la pământ, atunci împreună cu ele se ridicau şi roţile, pentru că duh de viaţă era şi în roţi. Deasupra capetelor fiarelor se vedea un fel de boltă, întinsă sus, deasupra capetelor lor, care seamănă cu cristalul cel mai curat; iar sub bolta aceasta erau întinse aripile fiarelor unele spre altele, şi fiecare fiară mai avea câte două aripi, care le acopereau trupurile. Când mergeau fiarele, auzeam fâlfâitul aripilor lor, ca un vuiet de ape mari, ca glasul Celui Atotputernic – zgomot straşnic, ca zgomotul dintr-un lagăr ostăşesc; iar când ele se opreau, îşi lăsau aripile în jos. După ce fiarele se opreau şi îşi lăsau aripile în jos, zgomotul se auzea încă sub bolta ce se întindea deasupra capetelor lor. Pe bolta de deasupra capetelor fiarelor era ceva care semăna cu un tron şi la înfăţişare era ca piatra de safir; iar sus pe acest tron era ca un chip de om. Şi am mai văzut ceva, ca un metal înroşit în foc, ca nişte foc, sub care se afla acel chip de om şi care lumina împrejur; de la coapsele acelui chip de om în sus şi de la coapsele chipului aceluia în jos se vedea un fel de foc, un fel de lumină strălucitoare care-l împresura de jur-împrejur. Cum este curcubeul ce se află pe cer la vreme de ploaie, aşa era înfăţişarea acelei lumini strălucitoare, care-l înconjura. Astfel era chipul slavei Domnului.

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Să nădăjduiască Israel în Domnul, de acum şi până în veac (Ps. 130, 3).

Stih: Doamne, nu s-a mândrit inima mea, nici nu s-au înălţat ochii mei (Ps. 130, 1).

Şi celelalte, precum şi Ceasul al nouălea, fără Catismă. Apoi citim Evanghelia. Şi se cântă Fericirile şi: Pomeneşte-ne pe noi, Doamne... cu metanii. Şi celalte toate, precum s-a arătat Luni.

VECERNIA

ce se săvârşeşte împreună cu Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite, Marţi dimineaţa

După Psalmul începător, obişnuita Catismă.

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 10. Şi se cântă aceste stihiri idiomele, glasul 1:

Întru strălucirile sfinţilor Tăi, cum voi intra eu nevrednicul? Că de voi cuteza să intru împreună în cămară, haina mă vădeşte, că nu este de nuntă, şi legat mă vor scoate îngerii afară. Curăţeşte-mi, Doamne, întinăciunea sufletului meu şi mă mântuieşte, ca un iubitor de oameni (de două ori).

Glasul al 2-lea:

De lenea sufletului meu dormitând eu, Mire Hristoase, n-am agonisit candelă aprinsă din virtuţi şi m-am asemănat fecioarelor celor neînţelepte, trândăvind în vremea lucrării. Stăpâne, nu-mi închide milostivirile îndurărilor Tale, ci scuturând somnul meu cel întunecat, scoală-mă şi mă primeşte în cămara Ta, împreună cu fecioarele cele înţelepte, unde este glasul cel curat al celor ce prăznuiesc şi cântă neîncetat: Doamne, slavă Ţie (de două ori).

Glasul al 4-lea:

Auzind, suflete, de osânda celui ce a ascuns talantul, nu ascunde cuvântul lui Dumnezeu, ci vesteşte minunile Lui, ca înmulţind harul să intri întru bucuria Domnului tău (de două ori).

Glasul al 6-lea:

Veniţi, credincioşilor, să lucrăm Stăpânului cu osârdie, că împarte slugilor bogăţie; şi fiecare din noi să înmulţim talantul harului după măsură. Unul să aducă înţelepciune prin fapte bune; iar altul să săvârşească slujba luminării; credinciosul să împărtăşească cuvântul său celui ce nu ştie tainele, şi altul să-şi împartă bogăţia săracilor. Că aşa vom înmulţi împrumutul. Şi ca nişte economi credincioşi ai harului, ne vom învrednici de bucuria Stăpânului. De care învredniceşte-ne pe noi, Hristoase Dumnezeule, ca un iubitor de oameni (de două ori).

Când vei veni întru slavă, Iisuse, cu puterile îngereşti, şi vei şedea pe scaunul de judecată, să nu mă desparţi pe mine, Păstorule cel bun; că ştii căile cele de-a dreapta, iar cele de-a stânga sunt strâmbe. Deci să nu mă pierzi împreună cu caprele, pe mine cel înţelenit în păcat; ci numărându-mă cu oile cele de-a dreapta, să mă mântuieşti ca un iubitor de oameni.

Mire cel ce eşti mai frumos cu podoaba decât toţi oamenii, Care ne-ai chemat pe noi la ospăţul cel duhovnicesc al nunţii Tale, dezbra-

că-mă de chipul cel ticălos al greşelilor mele, prin împărtăşirea Pătimirilor Tale, şi împodobindu-mă cu haina slavei frumuseţii Tale, fă-mă împreună-şezător luminat la masa Împărăţiei Tale, ca un milostiv.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 7-lea:

Iată că îşi încredinţează Stăpânul talantul său ţie, suflete al meu. Primeşte darul cu frică, împrumută pe Cel ce ţi l-a dat, împarte-l la săraci şi câştigă prieten pe Domnul, ca să stai de-a dreapta Lui, când va veni cu slavă şi vei auzi glasul cel fericit: Intră, slugă, întru bucuria Domnului tău. Căreia mă învredniceşte pe mine cel rătăcit, Mântuitorule, pentru mare mila Ta.

Vohod cu Evanghelia. Lumină lină...

P R O C H I M E N, glasul al 6-lea:

Scoală-Te, Doamne, întru odihna Ta, Tu şi chivotul sfinţirii Tale (Ps. 131, 8).

Stih: Adu-Ţi aminte, Doamne, de David şi de toate blândeţile lui (Ps. 131, 1).

De la Ieşire, citire:

(II, 5–10)

Atunci s-a pogorât fata lui Faraon la râu să se scalde, şi slujitoarele ei o însoţiră pe malul râului. Şi văzând coşul în păpuriş, ea a trimis pe una din slujitoarele sale să-l aducă. Şi deschizându-l, a văzut copilul; era un băiat care plângea. Atunci i s-a făcut milă de el fetei lui Faraon şi a zis: «Acesta-i dintre copiii evreilor». Iar sora copilului a zis către fata lui Faraon: «Voieşti să mă duc să-ţi chem o doică dintre evreice, ca să alăpteze copilul?». Fata lui Faraon i-a zis: «Du-te!». Şi s-a dus copila şi a chemat pe mama pruncului. Atunci fata lui Faraon i-a zis: «Ia-mi copilul acesta şi mi-l alăptează, căci eu am să-ţi plătesc». Şi a luat femeia copilul şi l-a alăptat. După ce a crescut copilul, doica l-a dus la fata lui Faraon şi i-a fost ca fiu, şi i-a pus numele Moise, pentru că-şi zicea: «Din apă l-am scos».

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Iată acum ce este bun şi ce este frumos, decât numai a locui fraţii împreună (Ps. 132, 1).

Stih: Aceasta este ca mirul pe cap, care se coboară pe barbă, pe barba lui Aaron (Ps. 132, 2).

De la Iov, citire:

(I, 13–22)

Şi într-o zi, când feciorii şi fetele lui Iov mâncau şi beau vin în casa fratelui lor mai mare, sosi un vestitor la Iov şi-i spuse: «Boii erau la arătură şi asinele păşteau pe lângă ei; atunci sabeenii au năvălit asupra lor, au pus mâna pe vite, şi pe robi i-au trecut prin ascuţişul sabiei. Şi am scăpat numai eu singur şi am venit să-ţi dau de veste!». Nu sfârşise vorba bine, şi altul sosi şi spuse: «Focul lui Dumnezeu a căzut din cer şi a ars oile tale şi pe robii tăi şi i-a mistuit. Şi am scăpat numai eu singur şi am venit să-ţi dau de veste!». Nu sfârşise vorba bine şi altul sosi şi spuse: «Caldeii, împărţiţi în trei cete, au dat năvală

peste cămilele tale şi le-au ridicat, şi pe robi i-au trecut prin ascuţişul sabiei. Şi am scăpat numai eu singur şi am venit să-ţi dau de veste!». Nu sfârşise vorba bine şi altul sosi şi spuse: «Feciorii tăi şi fetele tale mâncau şi beau vin în casa fratelui lor mai mare, şi iată că un vânt puternic se stârni dinspre pustie şi izbi în cele patru colţuri ale casei, şi casa se prăbuşi peste tineri şi ei muriră. Şi am scăpat numai eu singur şi am venit să-ţi dau de veste». Atunci Iov se ridică şi îşi sfâşie veşmântul şi se rase pe cap şi căzând la pământ se închină, şi rosti: «Gol ieşit-am din pântecele mamei mele şi gol mă voi întoarce în pământ! Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat!». Şi în toate acestea, Iov nu păcătui şi nu săvârşi nici un cuvânt de hulă împotriva lui Dumnezeu.

Şi îndată: Să se îndrepteze rugăciunea mea..., **Evanghelia de la Matei şi cealaltă rânduială a Liturghiei Darurilor mai înainte sfinţite.**

PAVECERNIŢA MARE

La care se cântă Tricântarea, alcătuire a lui Andrei Criteanul.

Cântarea a 3-a, glasul al 2-lea:

Irmosul:

Mintea mea cea neroditoare, arat-o aducătoare de roadă, «Dumnezeule, Lucrătorul celor «bune şi Săditorul celor folosi-«toare, cu milostivirea Ta».

Este vremea sfârşitului; să ne întoarcem deci, învaţă Hristos, că va veni într-o clipă; veni-va şi nu va zăbovi, ca să judece lumea Sa.

Arătând Hristos că fără de veste va fi venirea Lui, a grăit de stricăciunea cea negândită, ce s-a adus pe pământ odinioară, pe vremea lui Noe.

Cămara s-a deschis, şi împreună cu ea s-a împodobit şi dumnezeiasca nuntă; Mirele este aproape, chemându-ne pe noi; deci să ne pregătim.

Casa lui Simon Te-a încăput, Împărate Iisuse, pe Tine, Cel neîncăput pretutindeni, şi femeia păcătoasă Te-a uns cu mir.

Umplându-se femeia de mireasmă tainică, Mântuitorule, s-a izbăvit de mirosul cel dintâi şi urât al multor păcate; că Tu izvorăşti mirul vieţii.

Tu Însuţi, Hristoase, fiind hrana cea cerească, viaţa celor flămânzi, ai mâncat cu oamenii, arătând mai înainte smerenia Ta.

Ucenicul cel nemulţumitor lepădându-se de Tine, Hristoase, şi întorcându-se spre vinderea Ta, a îndemnat împotriva Ta toată adunarea gloatelor celor fără de lege.

Slavă..., a Treimii:

Ţie, Fiului, împreună şi Tatălui şi Duhului celui drept, unei firi mă închin şi o laud, despărţind-o, după Feţe şi unind-o după fiinţă.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Mieluşeaua care Te-a născut pe Tine, Păstorul şi Mielul, Iisuse Dumnezeule, pururea se roagă

pentru toţi oamenii, care cred în Tine.

S E D E A L N A, glasul 1:

Podobie: Ceata îngerească...

Iată s-a adunat cu duşmănie sfatul cel cu adevărat viclean, să judece spre moarte, ca pe un vinovat, pe Cel ce locuieşte întru cele de sus, ca un Judecător şi Domn. Acum se adună Irod cu Pilat, împreună cu Ana şi Caiafa, să judece pe Cel ce este singurul îndelung-Răbdător.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Pe Cel ce a închipuit mai dinainte în rug lui Moise minu-«nea Fecioarei, în muntele Sinai «oarecând, lăudaţi-L, binecuvân-«taţi-L şi preaînălţaţi-L întru toţi «vecii» (de două ori).

Nu ca neştiind vremea sfârşitului, Cel ce stăpâneşte veacurile a spus mai înainte că nu ştie ziua aceea; ci ca să pună hotar tuturor spre umilinţă.

Când vei şedea, Judecătorule, despărţind ca un păstor, precum ai zis, caprele de oi, să nu ne lipseşti, Mântuitorule, de starea aceea de-a dreapta Ta, cea dumnezeiască.

Tu eşti Paştile noastre, Cel ce Te-ai jertfit pentru toţi ca un Miel şi ca o jertfă, şi dai iertare de greşeli; dumnezeieştile Tale Patimi le preaînălţăm, Hristoase, întru toţi vecii.

Cu moara, cu ţarina şi cu casa s-a asemănat toată viaţa aceasta, o, suflete al meu. Pentru aceasta dobândeşte inimă pregătită către Dumnezeu, ca să nu laşi nimic din trup stricăciunii.

Nu numai la farisei şi la Simon, ai voit a intra în casă la masă, Mântuitorule, ci încă şi vameşii şi păcătoasele se îndestulează de milostivirea Ta.

Poftind dragostea de bani, vânzătorul Iuda, deşertându-se mirul, a început a gândi vinderea Stăpânului şi venind la cei fără de lege, I-a tocmit preţul.

O, ce mâini fericite! O, ce păr şi ce buze, ale păcătoasei pocăite! Cu care a vărsat mirul pe picioarele Tale, Mântuitorule, ştergându-le şi des sărutându-le.

Şezând Tu, Cuvinte, femeia a venit la Tine, şi plângând la picioarele Tale, Mântuitorule, a deşertat alabastrul cu mir pe capul Tău, Cel ce Însuţi eşti mirul cel fără de moarte.

A Treimii:

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Împreună cu Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, pe Sfânta Treime întru o Dumnezeire, O slăvim grăind: Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti în veci.

Şi acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, Mântuitorule, şi ale Apostolilor Tăi, trimite nouă milele Tale din destul, şi dă pacea Ta poporului Tău.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Şi iarăşi Irmosul: Pe Cel ce a închipuit mai dinainte...

Cântarea a 9-a:
Irmosul:

Pe ceea ce a zămislit în pântece după trup, mai presus «de fire, pe Cuvântul Care a strălucit din Tatăl fără de ani, pe singura Născătoare de Dumnezeu, «cu credinţă să o mărim» (de două ori).

Vremea este a lucrului, scopul, mântuirea. Deci, luându-ţi talantul, suflete al meu, adică chipul cel dintâi, cumpără-ţi viaţa cea veşnică.

Împodobindu-ne sufletele ca nişte făclii luminoase, să intrăm împreună cu Mirele, care merge la nunta cea nestricăcioasă, mai înainte, până ce nu se închide uşa.

Vrând să arăţi tuturor, Iisuse, umilinţa Ta cea mai presus de fire, te-ai ospătat cinând în casa lui Simon, Cel ce eşti hrana celor flămânzi.

Pâinea cea făcătoare de viaţă fiind, Iisuse, ai mâncat la Simon fariseul, ca păcătoasa să dobândească harul Tău cel fără de preţ, prin vărsarea mirului.

Mâinile îmi sunt întinate, buzele îmi sunt de desfrânată, viaţa necurată, iar trupul stricat; dar lasă-mi păcatele şi mă iartă, strigat-a păcătoasa către Hristos.

Venind femeia la picioarele Tale, Mântuitorule, a turnat mirul, umplând locul de bună mireasmă, iar ea umplându-se de mirul iertării faptelor celor rele.

De miresme sunt bogată, iar de virtuţi sunt săracă; cele ce am Îţi aduc Ţie; dă-mi şi Tu cele ce ai; dar lasă-mi păcatele şi mă iartă, strigat-a păcătoasa către Hristos.

La mine este mir stricăcios, iar la Tine este mirul vieţii, că mir este numele Tău, care se varsă spre cei vrednici; dar lasă-mi păcatele şi mă iartă, strigat-a păcătoasa către Hristos.

Slavă..., **a Treimii:**

Fără de început eşti, Părinte, nezidit eşti, Fiule, de un scaun eşti, Duhule; Unul după fire şi întreit după feţe, un Dumnezeu adevărat.

Şi acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor ce te cinstesc pururea, nu înceta rugând pe Cel ce S-a născut din tine, să mă izbăvesc din primejdii şi din toate încercările.

Şi iarăşi Irmosul: Pe ceea ce a zămislit... **Şi o metanie până la pământ. Apoi:** Sfinte Dumnezeule... **Şi după** Tatăl nostru..., **Condacul zilei şi:** Doamne al Puterilor, fii cu noi... **Şi cealaltă rânduială, după obicei.**

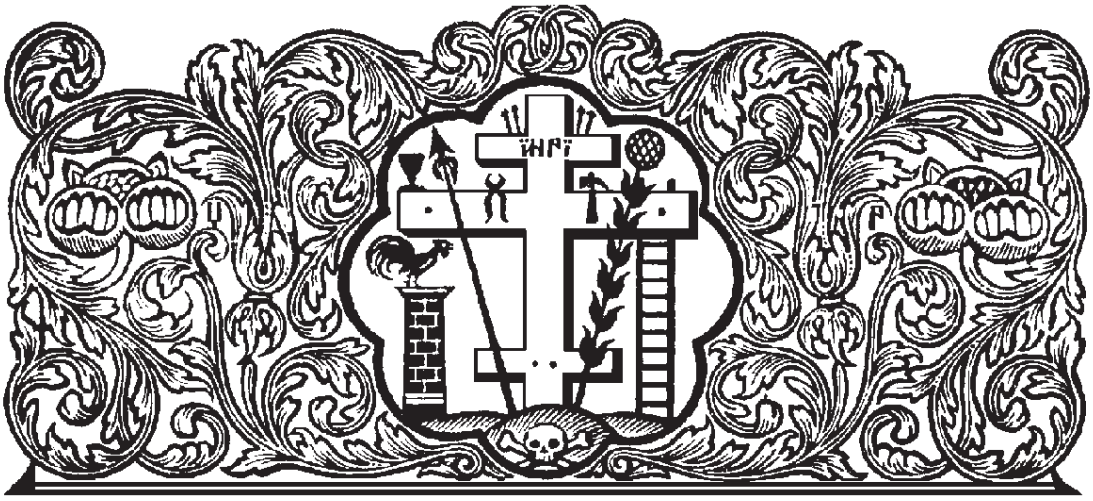

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI MIERCURI

(Denia de Marţi seara)

LA UTRENIE

După cei şase Psalmi, Aliluia, pe glasul al 8-lea, şi troparul: Iată Mirele vine în miezul nopţii... (de trei ori). Caută-l Luni, la Utrenie. Apoi obişnuitele Catisme.

După întâia Catismă, Sedealna, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale...

Păcătoasa a venit la Tine, vărsând mir cu lacrimi pe picioarele Tale, Iubitorule de oameni, şi s-a vindecat cu porunca Ta de mirosul cel greu al răutăţilor; iar ucenicul cel nemulţumitor, suflând împotriva harului Tău, l-a lepădat pe el şi s-a amestecat cu noroiul, vânzându-Te pentru dragostea banilor. Slavă, Hristoase, milostivirii Tale.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a doua Catismă, Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobie: Degrab ne întâmpină...

Iuda cel înşelător poftind iubirea de argint, a gândit cu vicleşug să Te vândă, Doamne, pe Tine, comoara vieţii. Pentru aceasta şi îmbătându-se, a alergat la iudei şi a zis călcătorilor de lege: Ce vreţi să-mi daţi, şi eu, îl voi da pe El vouă, ca să-L răstigniţi?

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

După a treia Catismă, Sedealna, glasul 1:

Podobie: Mormântul tău...

Păcătoasa ştergând cu căldură preacuratele Tale picioare, cu părul capului ei, şi din adânc suspinând, a grăit cu plângere: Îndurate, nu mă lepăda, nici nu mă urî, Dumnezeul meu, ci mă primeşte

pe mine, ceea ce mă pocăiesc, şi mă mântuieşte, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Şi citeşte din Tâlcuirea Evangheliei Sfântului Matei.

Apoi Evanghelia de la Ioan: În vremea aceea mulţimea care fusese cu Iisus mărturisea cum l-a strigat pe Lazăr din mormânt... Sfârşitul: Deci cele ce vestesc Eu, precum Mi-a spus Mie Tatăl, aşa le vestesc.

Psalmul 50.

T R I C Â N T A R E A

Alcătuire a lui Cosma.

Irmosul de două ori şi troparele pe 12; apoi iarăşi Irmosul, în amândouă stranele împreună.

Cântarea a 3-a, glasul al 2-lea:

Irmosul:

Pe piatra credinţei întăreşte-mă, lărgit-ai gura mea «asupra vrăjmaşilor mei; că s-a «veselit duhul meu a cânta: Nu este «Sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu «este drept afară de Tine, Doamne».

În deşert şi cu minte înrăutăţită se adună adunarea celor fără de lege, ca să Te dovedească vrednic de pierzare pe Tine, Hristoase Mântuitorule; Căruia cântăm: Tu eşti Dumnezeul nostru, şi nu este sfânt afară de Tine, Doamne.

Sfatul cel cumplit al celor fără de lege, fiind cu suflet împotrivitor lui Dumnezeu, se sfătuieşte să ucidă ca pe un netrebnic pe Hristos cel drept; Căruia cântăm: Tu eşti Dumnezeul nostru, şi nu este Sfânt afară de Tine, Doamne.

Şi îndată ectenia mică.

C O N D A C, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat...

Mai mult decât desfrânata făcând fărădelege, ploi de lacrimi nicicum nu Ţi-am adus, Bunule; dar cu tăcere rugându-mă, cad către Tine, sărutând cu dragoste preacuratele Tale picioare. Ca să-mi dai iertare de greşeli ca un Stăpân, mie, celui ce grăiesc: Mântuitorule, de întinăciunea faptelor mele curăţeşte-mă.

I C O S

Femeia care era mai înainte desfrânată, degrab s-a arătat înţeleaptă, urând lucrurile păcatului celui ruşinos şi plăcerile trupului; aducându-şi aminte de ruşinea cea mare şi de osânda pedepsei, pe care o vor răbda desfrânatele şi risipitorii, dintre care cel dintâi fiind eu, mă îngrozesc; dar petrec în obiceiul cel rău, eu nebunul. Iar femeia cea desfrânată temându-se şi sârguindu-se, a venit degrabă grăind către Izbăvitorul: Iubitorule de oameni şi îndurate, izbăveşte-mă de întinăciunea faptelor mele.

S I N A X A R

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA MIERCURI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Miercuri, dumnezeieştii Părinţi au hotărât să se facă pomenire de femeia cea păcătoasă, care a uns cu mir pe Domnul, pentru că lucrul acesta s-a întâmplat puţin înainte de mântuitoarea Patimă.

S t i h u r i:

Femeia ce-a turnat mir pe-al lui Hristos trup,

Smirna şi aloea a preînchipuit.

Când Iisus S-a suit în Ierusalim şi era în casa lui Simon leprosul, o femeie păcătoasă, s-a apropiat de El şi a turnat pe capul Lui acel mir de mare preţ. Pomenirea ei s-a pus în această zi, pentru ca, după cuvântul Mântuitorului, să se propovăduiască pretutindenea şi tuturor, fapta ei cea plină de multă învăţătură. Ce-a îndemnat-o, oare, la aceasta? Dragostea pe care ea a văzut că o are Hristos pentru toţi, prietenia Lui cu toţi oamenii şi mai cu seamă faptul de acum, când L-a văzut că intră în casa unui lepros, pe care legea îl socotea necurat şi poruncea să fie îndepărtat dintre oameni. Se gândea deci femeia că-i va vindeca şi boala ei, după cum a vindecat-o pe a aceluia. Şi într-adevăr, pe când şedea la masă, a turnat pe capul Lui mir în valoare de trei sute de dinari. Ucenicii, dar mai ales Iuda, au certat-o. Hristos însă i-a luat apărarea ca să nu îndepărteze gândul ei cel bun. După aceea, Hristos face pomenire de îngroparea Sa spre a întoarce pe Iuda de la vânzare şi a învrednici pe femeie de marea cinste de a se propovădui pretutindeni, în toată lumea, fapta ei bună.

Trebuie să se ştie că femeia aceasta pare a fi una şi aceeaşi la toţi Evangheliştii, dar nu este aşa.

După cum spune dumnezeiescul Hrisostom, la cei dintâi trei Evanghelişti este vorba de una şi aceeaşi femeie, numită îndeobşte femeia cea păcătoasă. La Evanghelistul Ioan însă nu e vorba de această femeie, ci de altă femeie, care are o viaţă curată, Maria, sora lui Lazăr, pe care n-ar fi iubit-o Hristos de-ar fi fost o păcătoasă. Maria, spre deosebire de celelalte, cu şase zile înainte de Paşti, pe când Domnul şedea la masă în casa ei din Betania, a întrebuinţat mir şi l-a turnat pe dumnezeieştile Lui picioare şi I le-a şters cu părul capului ei, arătând faţă de Hristos un respect nespus de mare, oferindu-i mirul ca lui Dumnezeu. Ea ştia bine că la jertfe se aducea untdelemn lui Dumnezeu; preoţii se sfinţeau cu mir, iar Iacov, altădată, a uns cu untdelemn stâlpul înălţat lui Dumnezeu. I-a adus Lui acest mir şi l-a dăruit Învăţătorului ca lui Dumnezeu, pentru că l-a înviat din morţi pe fratele ei. Din pricina aceasta, nici Domnul nu-i făgăduieşte vreo răsplată. Într-devăr, cu acest prilej, numai Iuda murmură, din pricina iubirii sale de arginţi.

Cealaltă femeie, adică cea păcătoasă, după cum au istorisit Sfinţii Evanghelişti Matei şi Marcu, a turnat acel mir de preţ pe capul lui Iisus, cu două zile înainte de Paşti, pe când Iisus era tot în Ierusalim şi tot pe când stătea la masă, dar în casa lui Simon leprosul. Pe această femeie păcătoasă şi ucenicii s-au supărat, pentru că se gândeau bine la dorinţa lui Hristos de a face milostenie. Mai mult: acestei femei păcătoase i s-a dat şi răsplata de a se duce vestea despre fapta ei bună în toată lumea.

Prin urmare, unii spun că este vorba de una şi aceeaşi femeie, pe când înţeleptul Hrisostom spune că este vorba de două femei.

Sunt însă unii care spun că e vorba de trei femei: două cele amintite mai sus, care I-au turnat mir pe cap nu cu mult înainte de Patimă, iar o a treia cu mult înainte de acestea, dar, mai bine spus, prima care a turnat mir pe picioarele lui Hristos, aproape pe la mijlocul predicării evanghelice; ea era şi desfrânată şi deci păcătoasă. Aceasta a venit în casa fariseului Simon, şi nu a lui Simon leprosul; a turnat mir numai pe picioarele lui Hristos; de fapta ei s-a scandalizat numai fariseul; şi, în sfârşit, ei îi dăruieşte Mântuitorul iertarea păcatelor. Despre această păcătoasă aminteşte numai dumnezeiescul Luca, pe la mijlocul Evangheliei sale, după cum s-a spus mai sus. Căci după ce istoriseşte fapta acestei femei păcătoase, adaugă îndată aceste cuvinte: «După aceasta Iisus a mers prin oraşe şi sate, binevestind şi propovăduind Împărăţia lui Dumnezeu». Din aceste cuvinte se vede că fapta acestei femei păcătoase nu s-a întâmplat în timpul Patimilor. Prin urmare, şi din pricina timpului, şi din pricina celor ce L-au primit pe Hristos, şi din pricina persoanelor şi din pricina caselor, dar încă şi din pricina chipului în care au turnat mirul, urmează că au fost trei femei: două păcătoase, iar a treia, sora lui Lazăr, Maria, care strălucea printr-o viaţă curată. În privinţa caselor: una este casa fariseului Simon, alta casa lui Simon leprosul în Betania, şi alta iarăşi casa surorilor lui Lazăr, Maria şi Marta, tot în Betania. Din acestea rezultă iarăşi că Hristos a luat parte

la două cine în Betania: una cu şase zile înainte de Paşti, în casa lui Lazăr, când a mâncat împreună cu El şi Lazăr, după cum istoriseşte fiul tunetului, grăind aşa: «Cu şase zile înainte de Paşti, a venit Iisus în Betania, unde era Lazăr, cel ce murise şi pe care Hristos l-a înviat din morţi. Şi I-au făcut Lui acolo cină şi Marta slujea, iar Lazăr era unul din cei ce şedeau cu El la masă. Iar Maria, luând o litră de nard curat de mare preţ, a uns picioarele lui Iisus, şi a şters picioarele Lui cu părul capului ei». Cealaltă cină I s-a făcut Lui cu două zile înainte de Paşti, pe când Hristos era tot în Betania, în casa lui Simon leprosul; atunci s-a apropiat de El femeia păcătoasă şi a turnat mirul cel de mare preţ. Că aceasta s-a petrecut cu două zile înainte de Paşti, o arată Sfântul Evanghelist Matei, când scrie că Hristos a spus ucenicilor: «Ştiţi că după două zile sunt Paştile». Iar mai jos puţin, Sfântul Evanghelist Matei adaugă: «Şi fiind Iisus în Betania în casa lui Simon leprosul s-a apropiat de el o femeie păcătoasă, având un alabastru cu mir de mare preţ şi l-a turnat pe capul Lui pe când şedea la masă». Tot aşa spune şi Marcu: «Şi după două zile erau Paştile şi Azimile; şi pe când era în Betania în casa lui Simon leprosul şi şedea la masă, a venit o femeie» şi celelalte.

Sunt şi unii care susţin că femeia care a uns cu mir pe Domnul, despre care vorbesc cei patru Evanghelişti, este una şi aceeaşi persoană. Ei socotesc că Simon fariseul şi Simon leprosul sunt una şi aceeaşi persoană şi fac din el tatăl lui Lazăr şi al surorilor sale, Maria şi Marta. Mai susţin că este una şi aceeaşi cină; apoi că este una şi aceeaşi casă, cea din Betania, a lui Simon, care a pregătit foişorul cel aşternut, unde a avut loc Cina cea de taină.

Părerea acestora însă nu este dreaptă. I s-au dat lui Hristos două cine în Betania, în afară de Ierusalim; una cu şase zile, iar alta cu două zile înainte de Paştile evreilor, după cum s-a spus. Atunci, şi femeile au adus lui Hristos mir şi l-au turnat pe El în chipuri diferite. Cina cea de taină şi foişorul cel aşternut au fost pregătite în Ierusalim şi cu o zi înainte de Paştile evreilor şi de pătimirea lui Hristos. Unii spun că au pregătit cina în casa unui om necunoscut; alţii, că au pregătit-o în Sfântul Sion, în casa ucenicului Ioan, cel care şi-a rezemat capul pe pieptul lui Iisus. Aici, într-adevăr, au fost ascunşi ucenicii de frica iudeilor; aici, după Înviere, a pus Toma degetul în coasta lui Hristos; aici a avut loc Pogorârea Sfântului Duh în ziua Cincizecimii, şi încă alte fapte nespuse şi tainice.

Se pare însă, şi este adevărat, că este mai exactă susţinerea lui Hrisostom, că două sunt femeile care au turnat mir pe trupul lui Hristos. Una despre care vorbesc cei trei Evanghelişti, o femeie desfrânată şi păcătoasă; ea a turnat mir pe capul lui Iisus. Alta, cea din Evanghelia după Ioan, este Maria, sora lui Lazăr; ea a adus mir şi l-a turnat numai pe dumnezeieştile picioare ale lui Hristos. Altele sunt cinele din Betania, şi alta este Cina cea de taină. Şi se vede asta din aceea că, după ce se istoriseşte fapta femeii păcătoase, Mântuitorul trimite pe ucenici în Ierusalim ca să pregătească Paştile: «Mergeţi, le-a spus El, în cetate la cutare şi spuneţi-i: Învăţătorul zice: La tine vreau să fac Paştile cu ucenicii». Şi iarăşi: «Şi vă va întâmpina un om cu un ulcior cu apă... şi el vă va arăta un foişor mare aşternut. Acolo pregătiţi-l. Iar ei plecând... au aflat precum le zisese şi au pregătit Paştile», adică Paştile evreilor, care băteau la uşă. Şi Mântuitorul a venit şi le-a sărbătorit împreună cu ucenicii Lui, după cum zice dumnezeiescul Hrisostom. Apoi, după ce s-a făcut Cina cea de taină şi după ce între timp a spălat picioarele ucenicilor, s-a aşezat din nou la masă şi ne-a înfăţişat pe aceeaşi masă Paştile nostru, după cum spune Ioan Gură de Aur. Dumnezeieştii Evanghelişti, Ioan împreună cu Marcu, au arătat şi cum era mirul. L-au numit «curat şi de mare preţ». Prin «curat» este obiceiul să se arate ceea ce este nefalsificat şi neamestecat. Poate că acest cuvânt era numele celui mai bun mir şi de mare preţ. Marcu adaugă că femeia, în grabă, a spart vasul, care era strâmt la gură; un astfel de vas îl numeşte alabastru. Acest vas, după Sfântul Epifanie, era de sticlă şi făcut fără toartă; un astfel de vas se numeşte amforă. Mirul acela era făcut din

multe materii: flori de smirnă, scorţişoară bine mirositoare, stânjenei, trestie aromată şi untdelemn.

Dar Tu, Hristoase Dumnezeule, care ai fost uns cu mir duhovnicesc, slobozeşte-ne de patimile ce vin asupra noastră şi miluieşte-ne pe noi ca un singur bun şi de oameni iubitor, Amin.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Cuvântul tiranului fiind triumfător, de şapte ori cuptorul a «fost ars oarecând; în care tinerii «nu s-au ars, porunca regelui căl-«când. Ci au cântat: Toate lucru-«rile Domnului pe Domnul lău-«daţi-L, şi-L preaînălţaţi în toţi «vecii».

Turnând femeia mir scump pe împărătescul Tău creştet, cel dumnezeiesc şi înfricoşător, Hristoase, a cuprins tălpile Tale cele neîntinate cu mâini întinate şi a grăit: Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudaţi-L, şi-L preaînălţaţi în toţi vecii.

Cu lacrimi a spălat picioarele Ziditorului cea vinovată cu păcatele, şi le-a şters cu părul său; pentru aceasta nu a pierdut izbăvirea faptelor ei din viaţă, ci a grăit: Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudaţi-L, şi-L preaînălţaţi în toţi vecii.

Săvârşitu-s-a izbăvirea celei recunoscătoare prin mântuitoarele milostiviri şi din izvorul lacrimilor, cu care spălându-se prin mărturisire nu s-a ruşinat, ci a grăit: Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudaţi-L, şi-L preaînălţaţi în toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Şi iarăşi Irmosul: Cuvântul tiranului...

Ceea ce eşti mai cinstită... **nu se cântă, ci îndată:**

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Cu suflete curate şi cu buze neîntinate, veniţi să mărim «pe cea nepătată şi preacurată, «Maica lui Emmanuel, prin ea «aducând rugăciuni Celui ce S-a «născut dintr-însa; milostiveşte-Te «spre sufletele noastre, Hristoase «Dumnezeule, şi ne mântuieşte pe «noi».

Arătându-se nemulţumitor, viclean şi pizmaş, Iuda cel rău a vândut harul cel vrednic de Dumnezeu, prin care s-a dezlegat datoria păcatelor, vânzând harul cel iubitor de Dumnezeu. Milostiveşte-Te spre sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule, şi ne miluieşte pe noi.

Iuda, lepădându-se de prietenia lui Hristos pentru aur, mergând a zis mai-marilor celor fără de lege: Ce-mi veţi da mie, şi eu voi da vouă precum voiţi pe Hristos, pe Care Îl căutaţi? Milostiveşte-Te spre sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule, şi ne mântuieşte.

O, iubirea ta de arginţi cea orbitoare, neîmpăcatule, din care ai luat uitare de cele ce ai învăţat! Că însăşi lumea toată nu este de un preţ cu sufletul, şi din deznădejde te-ai sugrumat, însuţi spânzurându-te, vânzătorule. Milostiveşte-Te

spre sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule, şi ne mântuieşte.

Şi iarăşi Irmosul: Cu suflete curate...

LUMINÂNDA, glasul al 3-lea:

Cămara Ta, Mântuitorul meu, o văd împodobită, şi îmbrăcăminte nu am, ca să intru într-însa. Luminează-mi haina sufletului meu, Dătătorule de lumină, şi mă mântuieşte (de trei ori).

LA LAUDE

Se pun stihirile pe 4, glasul 1, însuşi glasul:

Pe Tine, Fiul Fecioarei, cunoscându-Te păcătoasa că eşti Dumnezeu, a zis cu plângere, rugându-se, ca una ce făcuse lucruri vrednice de lacrimi: Dezleagă-mi datoria, precum mi-am dezlegat şi eu părul; iubeşte-mă pe mine ceea ce Te iubesc, care după dreptate eram defăimată, şi Te voi propovădui, alături de vameşi, Făcătorule de bine, Iubitorule de oameni.

Mirul cel de mult preţ, l-a amestecat păcătoasa cu lacrimi, şi l-a turnat peste preacuratele Tale picioare, sărutându-le. Precum pe aceea îndată ai îndreptat-o, dăruieşte-ne şi nouă iertare, Cel ce ai pătimit pentru noi şi ne mântuieşte.

Când păcătoasa aducea mirul, atunci s-a înţeles ucenicul cu cei fără de lege. Aceea se bucura turnând mirul cel de mult preţ, iar el se grăbea să vândă pe Cel fără de preţ; aceea a cunoscut pe Stăpânul; iar acesta se despărţea de Stăpânul; aceea se mântuia, iar Iuda se făcea rob vrăjmaşului. Rea este lenevirea, mare este pocăinţa, pe care dăruieşte-o mie, Mântuitorule, Cel ce ai pătimit pentru noi, şi ne mântuieşte pe noi.

Vai de ticăloşia lui Iuda! Văzut-a pe păcătoasa sărutând tălpile Mântuitorului, şi a gândit cu vicleşug la sărutarea vânzării. Aceea şi-a dezlegat părul, iar acesta s-a legat cu mânia, aducând în loc de mir răutatea cea urât-mirositoare; că pizma nu ştie să cinstească lucrul cel de folos. Vai de ticăloşia lui Iuda, de care izbăveşte, Dumnezeule, sufletele noastre.

Slavă..., glasul al 2-lea:

Păcătoasa a alergat la mir, să cumpere mir de mult preţ, să ungă pe Făcătorul de bine şi a strigat către vânzătorul de mir: Dă-mi mir, ca să ung şi eu pe Cel ce a şters toate păcatele mele!

Şi acum..., glasul al 6-lea:

Cea cufundată în păcate, Te-a aflat pe Tine liman de mântuire, şi îndată, turnându-Ţi mirul, cu lacrimi, a grăit: Iată, Cel ce aduce pocăinţa păcătoşilor! Ci mă mântuieşte, Stăpâne, din noianul păcatului, pentru mare mila Ta.

LA STIHOAVNĂ

Aceste stihiri, glasul al 6-lea:

Astăzi a venit Hristos în casa fariseului, şi apropiindu-se o femeie păcătoasă, s-a aruncat la picioarele Lui, grăind: Vezi pe cea cufundată în păcate, pe cea deznădăjduită pentru fapte, pe cea nelepădată de către bunătatea Ta; şi dă-mi, Doamne, iertare de cele rele, şi mă mântuieşte.

Stih: Umplutu-ne-am dimineaţa de mila Ta, Doamne... (vezi p. 120).

Întins-a păcătoasa părul său Ţie, Stăpânului, întins-a şi Iuda mâinile sale la cei fără de lege. Aceea ca să ia iertare, iar acesta ca să ia arginţi. Pentru aceasta grăim către Tine, Celui ce ai fost vândut şi ne-ai mântuit pe noi: Doamne, slavă Ţie.

Stih: Şi să fie lumina Domnului Dumnezeului nostru peste noi... (vezi p. 120).

Venit-a la Tine femeia cea necurată şi întinată, vărsând lacrimi pe picioarele Tale, Mântuitorule, dinainte vestind Patima Ta. Cum mă voi uita la Tine, Stăpâne? Că Tu ai venit să mântuieşti pe păcătoasă. Ridică-mă din adânc pe mine cea moartă, Cel ce ai ridicat pe Lazăr din mormânt, fiind mort de patru zile. Primeşte-mă pe mine ticăloasa, Doamne, şi mă mântuieşte.

Stih: Lăuda-Te-voi pe Tine cu toată inima mea, spune-voi toate minunile Tale.

Cea defăimată pentru viaţă şi recunoscută pentru întoarcere, purtând miresme, s-a apropiat de Tine, grăind: Să nu mă lepezi pe mine păcătoasa, Cel ce Te-ai născut din Fecioară; să nu treci cu vederea lacrimile mele, Cel ce eşti bucuria îngerilor; ci mă primeşte pe mine, cea care mă pocăiesc, pe care nu m-ai lepădat când păcătuiam, Doamne, pentru mare mila Ta.

Slavă..., Şi acum...

Idiomela, glasul al 8-lea, alcătuire a monahiei Casiana:

Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcate multe, simţind Dumnezeirea Ta, luând rânduială de mironosiţă şi tânguindu-se, a adus Ţie mir mai înainte de îngropare, zicând: Vai mie! Că noapte îmi este mie înfierbântarea desfrâului, şi întunecată şi fără de lună pofta păcatului. Primeşte izvoarele lacrimilor mele, Cel ce scoţi cu norii apă din mare; pleacă-Te spre suspinele inimii mele, Cel ce ai plecat cerurile cu nespusa plecăciune. Ca să sărut preacuratele Tale picioare şi să le şterg pe ele iarăşi cu părul capului meu. Al căror sunet auzindu-l cu urechile Eva în rai în amiazăzi, de frică s-a ascuns. Cine va cerceta mulţimea păcatelor mele şi adâncurile judecăţilor Tale, Mântuitorul sufletelor, Izbăvitorul meu? Să nu mă treci cu vederea pe mine, roaba Ta, Cel ce ai nemăsurată milă.

Apoi: Bine este a ne mărturisi Domnului..., Sfinte Dumnezeule... **cu metanii. Şi Ceasul întâi, fără de Catismă, făcându-se şi metanii după rânduiala lor. Litia şi otpustul. Şi celelalte, precum s-a arătat în Lunea cea Mare.**

LA CEASUL AL ŞASELEA

Troparul Prorociei, glasul al 2-lea:

Astăzi s-a adunat soborul cel viclean, şi a gândit asupra Ta cele deşarte; astăzi, Iuda, pentru învoiala ce a făcut, şi-a arvunit luişi spânzurare; iar Caiafa, nevrând, a mărturisit că, Însuţi ai luat patimă de bunăvoie pentru toţi, Mântuitorul nostru, Hristoase Dumnezeule, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., **tot acesta.**

PROCHIMEN, glasul al 8-lea.

Te va binecuvânta Domnul din Sion, Cel ce a făcut cerul şi pământul (Ps. 133, 3).

Stih: Iată, acum, binecuvântaţi pe Domnul, toate slugile Domnului (Ps. 133, 1).

Din Prorocia lui Iezechiel, citire:

(II, 3–III, 3)

Am auzit glasul Unuia, care mi-a zis: «Fiul omului, am să te trimit la fiii lui Israel, la aceşti oameni neascultători, care s-au răzvrătit împotriva Mea; ei, ca şi părinţii lor, păcătuiesc înaintea Mea până în ziua de astăzi. Aceşti fii sunt neruşinaţi şi cu inima împietrită; la ei te trimit Eu, ca să le zici: Aşa grăieşte Domnul! Ori te-or asculta, ori nu te-or asculta – căci sunt un neam îndărătnic –, să ştie însă că este între ei un proroc. Dar tu, fiul omului, să nu te temi de ei şi de vorbele lor să nu te sperii, deşi ei vor fi pentru tine spini şi ciulini, şi ai să trăieşti între ei, ca între scorpii; să nu te temi de vorbele lor şi de faţa lor să nu te sperii, deşi sunt un neam îndărătnic, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-or asculta, ori nu te-or asculta, căci sunt un neam de răzvrătiţi. Tu însă, fiul omului, ascultă ce voiesc să-ţi spun! Nu fi îndărătnic, ca acest neam de răzvrătiţi! Deschide-ţi gura şi mănâncă ceea ce am să-ţi dau!». Şi privind eu, am văzut o mână întinsă spre mine şi în ea o hârtie strânsă sul; şi a desfăşurat-o înaintea mea, şi am văzut că era scrisă şi pe o parte şi pe alta: plângere, tânguire şi jale era scris în ea. Apoi mi-a zis: «Fiul omului, mănâncă ceea ce ai dinainte, mănâncă această hârtie şi mergi de grăieşte casei lui Israel!». Atunci eu mi-am deschis gura şi Acela mi-a dat să mănânc hârtia aceea, şi mi-a zis: «Fiul omului, hrăneşte-ţi pântecele şi-ţi saturã lăuntrul tău cu această hârtie, pe care ţi-o dau Eu!». Şi eu am mâncat-o şi era în gura mea dulce ca mierea.

PROCHIMEN, glasul al 2-lea.

Cei ce vă temeţi de Domnul, binecuvântaţi pe Domnul (Ps. 134, 20).

Stih: Lăudaţi numele Domnului, lăudaţi, slugi, pe Domnul (Ps. 134, 1).

Şi citirea Evangheliei, după rânduială.

VECERNIA

ce se săvârşeşte împreună cu Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite, Miercuri dimineaţa

După Psalmul începător, obişnuita Catismă: Către Domnul, când m-am necăjit, am strigat... fără metanii.

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 10. Şi se cântă aceste stihiri idiomele, glasul 1:

Pe Tine, Fiul Fecioarei, cunoscându-Te păcătoasa că eşti Dumnezeu, a zis cu plângere, rugându-se, ca una ce făcuse lucruri vrednice de lacrimi: Dezleagă-mi datoria, precum mi-am dezlegat şi eu părul; iubeşte-mă pe mine, cea care Te iubesc şi care, după dreptate, eram defăimată, şi Te voi propovădui, alături de vameşi, Făcătorule de bine, Iubitorule de oameni.

Mirul cel de mult preţ l-a amestecat păcătoasa cu lacrimi, şi l-a turnat peste preacuratele Tale picioare, sărutându-le. Precum pe aceea îndată ai îndreptat-o, dăruieşte-ne şi nouă iertare, Cel ce ai pătimit pentru noi, şi ne mântuieşte.

Când păcătoasa aducea mirul, atunci s-a înţeles ucenicul cu cei fără de lege. Aceea se bucura turnând mirul cel de mult preţ, iar el se grăbea să vândă pe Cel fără de preţ; aceea a cunoscut pe Stăpânul, iar acesta se despărţea de Stăpânul; aceea se mântuia, iar Iuda se făcea rob al vrăjmaşului. Rea este lenevirea, mare este pocăinţa, pe care dăruieşte-o mie, Mântuitorule, Cel ce ai pătimit pentru noi, şi ne mântuieşte pe noi.

Vai de ticăloşia lui Iuda! Văzut-a pe păcătoasa sărutând tălpile Mântuitorului, şi a gândit cu vicleşug la sărutarea vânzării. Aceea şi-a dezlegat părul, iar acesta s-a legat cu mânia, aducând în loc de mir răutatea cea urât-mirositoare; că pizma nu ştie să cinstească lucrul cel de folos. Vai de ticăloşia lui Iuda, de care izbăveşte, Dumnezeule, sufletele noastre.

Glasul al 2-lea:

Păcătoasa a alergat să cumpere mir de mult preţ, să ungă pe Făcătorul de bine şi a grăit către vânzătorul de mir: Dă-mi mir, ca să ung şi eu pe Cel ce a şters toate păcatele mele.

Glasul al 6-lea:

Cea cufundată în păcate Te-a aflat pe Tine liman de mântuire, şi îndată, turnându-Ţi mirul, cu lacrimi, a grăit: Iată, Cel ce aduce pocăinţa păcătoşilor! Ci mă izbăveşte, Stăpâne, din noianul păcatului, pentru mare mila Ta.

Astăzi a venit Hristos în casa fariseului, şi apropiindu-se o femeie păcătoasă, s-a aruncat la picioarele Lui, grăind: Vezi pe cea cufundată în păcate, pe cea deznădăjduită pentru fapte, pe cea nelepădată de către bunătatea Ta; şi-mi dă, Doamne, iertare de cele rele şi mă mântuieşte.

Întins-a păcătoasa părul său Ţie, Stăpânului, întins-a şi Iuda mâinile sale la cei fără de lege. Aceea ca să ia iertare, iar acesta ca să ia arginţi. Pentru aceasta grăim către Tine, Celui ce ai fost vândut şi ne-ai mântuit pe noi: Doamne, slavă Ţie.

Venit-a la Tine femeia cea necurată şi întinată, vărsând lacrimi pe picioarele Tale, Mântuitorule, dinainte vestind Patima Ta. Cum mă voi uita la Tine, Stăpâne? Că Tu ai venit să mântuieşti pe păcătoasă. Ridică-mă din adânc pe mine cea moartă, Cel ce ai ridicat pe Lazăr din mormânt, fiind mort de patru zile. Primeşte-mă pe mine ticăloasa, Doamne, şi mă mântuieşte.

Cea defăimată pentru viaţă şi recunoscută pentru întoarcere, purtând miresme, s-a apropiat de Tine, grăind: Să nu mă lepezi pe mine păcătoasa, Cel ce Te-ai născut din Fecioară; să nu treci cu vederea lacrimile mele, Cel ce eşti bucuria îngerilor; ci mă primeşte pe mine,

cea care mă pocăiesc, pe care nu m-ai lepădat când păcătuiam, Doamne, pentru mare mila Ta.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 8-lea, alcătuire a monahiei Casiana:

Doamne, femeia ceea ce căzuse în păcate multe, simţind Dumnezeirea Ta, luând rânduială de mironosiţă, şi tânguindu-se, a adus Ţie mir mai înainte de îngropare, zicând: Vai mie! Că noapte îmi este mie înfierbântarea desfrâului şi întunecată şi fără de lună pofta păcatului. Primeşte izvoarele lacrimilor mele, Cel ce scoţi cu norii apa din mare; pleacă-Te spre suspinele inimii mele, Cel ce ai plecat cerurile cu nespusa plecăciune. Ca să sărut preacuratele Tale picioare şi să le şterg pe ele iarăşi cu părul capului meu. Al căror sunet auzindu-l cu urechile Eva în rai în amiazăzi, de frică s-a ascuns. Cine va cerceta mulţimea păcatelor mele şi adâncurile judecăţilor Tale, Mântuitorul sufletelor, Izbăvitorul meu? Să nu mă treci cu vederea pe mine, roaba Ta, Cel ce ai nemăsurată milă.

Vohod cu Evanghelia, Lumină lină...

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea.

Lăudaţi pe Dumnezeul cerului, că în veac este mila Lui (Ps. 135, 26).

Stih: Lăudaţi pe Dumnezeul dumnezeilor, că în veac este mila Lui (Ps. 135, 2).

De la Ieşire, citire:

(II, 11–22)

Iar după multă vreme, când Moise se făcuse mare, a ieşit la fiii lui Israel, fraţii săi, şi a văzut muncile lor cele grele. Cu prilejul acesta a văzut el pe un egiptean că bătea pe un evreu dintre fiii lui Israel, fraţii săi; şi căutând încoace şi încolo şi nevăzând pe nimeni, el a ucis pe egiptean şi l-a ascuns în nisip. Apoi iarăşi a doua zi, a văzut doi evrei certându-se şi a zis asupritorului: «Pentru ce baţi pe aproapele tău?» Acela însă i-a răspuns: «Cine te-a pus căpetenie şi judecător peste noi? Nu cumva vrei să mă omori şi pe mine, cum ai omorât ieri pe egipteanul acela?». Şi s-a spăimântat Moise şi a zis: «Cu adevărat s-a vădit fapta aceasta!». Iar dacă a aflat Faraon de fapta aceasta, el a voit să ucidă pe Moise. Moise însă a fugit de la faţa lui Faraon şi s-a dus în ţara Madian; şi sosind în ţara Madian, s-a oprit la o fântână. Preotul din Madian însă avea şapte fete, care păşteau oile tatălui lor. Şi venind acestea au scos apă şi au umplut adăpătorile, ca să adape oile tatălui lor. Dar venind păstorii, le-au alungat. Atunci s-a sculat Moise şi le-a apărat, le-a scos apă şi le-a adăpat oile. Mergând ele la tatăl lor Raguel, acesta le-a zis: «Cum de aţi venit astăzi aşa de curând?». Iar ele au zis: «Un egiptean oarecare ne-a apărat de păstori, ne-a scos apă şi ne-a adăpat oile noastre». Zis-a acela către fiicele sale: «Dar unde este acela? De ce l-aţi lăsat? Chemaţi-l şi daţi-i să mănânce pâine!». Şi a rămas Moise la omul acela, iar el a dat pe fiica sa Sefora de soţie lui Moise. Aceasta luând în pântece, a născut un fiu, şi i-a pus Moise numele Gherşon, zicând: «Am ajuns pribeag în ţară

străină». Şi luând iarăşi femeia în pântece, a născut alt fiu şi i-a pus numele Eliezer, pentru că şi-a zis: «Dumnezeul tatălui meu mi-a fost ajutor şi m-a scăpat din mâna lui Faraon».

PROCHIMEN, glasul al 4-lea:

Doamne, mila Ta este în veac; lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea (Ps. 137, 8).

Stih: Lăuda-Te-voi, Doamne, cu toată inima mea, că ai auzit cuvintele gurii mele, şi înaintea îngerilor voi cânta Ţie (Ps. 137, 1).

De la Iov, citire:

(II, 1–10)

Apoi iarăşi veniră, într-o zi, îngerii lui Dumnezeu, să se înfăţişeze înaintea Domnului şi Satan veni şi el printre ei, să se înfăţişeze înaintea Domnului. Şi Domnul a zis către Satan: «De unde vii?» Iar Satan a răspuns Domnului, şi a zis: «Am dat târcoale pe pământ şi m-am plimbat în sus şi în jos». Şi Domnul a zis către Satan: «Ai luat tu seama la robul Meu Iov? Că nu este nici unul ca el pe pământ, fără prihană şi drept şi temător de Dumnezeu şi care să se ferească de ce este rău. El se ţine cu putere în statornicia lui şi tu M-ai întărâtat pe nedrept împotriva lui, ca să-l prăpădesc». Dar Satan a răspuns Domnului, şi a zis: «Cojoc pentru cojoc! Că tot ce are omul dă pentru viaţa lui. Dar ia întinde-Ţi mâna şi atinge-Te de osul şi de carnea lui! Să vedem dacă nu Te va blestema în faţă!». Şi Domnul a zis către Satan: «Îl dau în puterea ta! Numai nu te atinge de viaţa lui». Atunci Satan a plecat dinaintea Domnului şi a lovit pe Iov cu lepră, din tălpile picioarelor până în creştetul capului. Şi a luat Iov un ciob ca să se scarpine şi şedea pe gunoi, afară din oraş. Atunci nevasta lui a zis către el: «Te ţii mereu în statornicia ta? Blesteamă pe Dumnezeu şi mori!». Dar Iov i-a răspuns: «Vorbeşti cum ar vorbi una din femeile nebune! Ce? Dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare şi pe cele rele?». Şi în toate acestea, Iov n-a păcătuit deloc cu buzele sale.

Apoi: Să se îndrepteze rugăciunea mea... Evanghelia de la Matei. Şi cealaltă rânduială a Liturghiei Darurilor mai înainte sfinţite.

După aducerea Sfintelor Daruri, trei metanii. Şi îndată se părăsesc de tot metaniile ce se fac în Biserică; în chilii, se fac până în Vinerea Mare.

LA PAVECERNIŢA MICĂ

Se cântă Tricântarea, alcătuire a lui Andrei Criteanul, a Joii celei mari.

Cântarea a 4-a, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Auzit-a prorocul de venirea Ta, Doamne, şi s-a temut; că «aveai să Te naşti din Fecioară, şi «oamenilor să Te arăţi, şi a grăit: «Auzit-am auzul Tău şi m-am te«mut; slavă puterii Tale, Doamne».

Foişor aşternut Te-a primit pe Tine, Ziditorule, şi pe cei împreună cunoscători ai tainelor Tale; acolo ai săvârşit Paştile şi acolo ai lucrat tainele; că acolo fiind trimişi doi din ucenicii Tăi, Ţi s-au gătit Paştile.

Cel ce ştie toate zis-a mai înainte Apostolilor: Mergeţi la un oarecare, şi fericit este cel care poate să primească pe Domnul cu credinţă, pregătindu-şi mai înainte inima foişor, şi cină, credinţa cea dreaptă.

Mintea ta, nebune Iuda, este plină de iubire de arginţi, şi năravul tău plin de nebunie; că încredinţându-se numai ţie punga, nicicum nu te-ai plecat spre milostivire, ci ţi-ai închis îndurarea inimii tale celei împietrite, văzând pe Cel ce este Însuşi milostiv.

Mintea ucigătorilor de Dumnezeu, tocmindu-se cu vinderea iubitorului de argint, a acelora s-a întrarmat spre ucidere, iar a acestuia a tras arginţii; şi atunci mai mult alegând spânzurarea decât pocăinţa, rău s-a lipsit de viaţă.

Sărutarea ta este plină de vicleşug, salutul tău este în sabie, înşelătorule Iuda; căci cu limba ai grăit cele de unire, iar cu gândul faci semn spre despărţire; că ai cugetat să vinzi, cu înşelăciune celor fără de lege, pe Făcătorul de bine.

Săruţi, Iuda, şi vinzi, săruţi şi nu te pleci, alergând la vicleşug. Dar cine urând sărută, de trei ori ticălosule? Cine, iubind pe cineva îl vinde cu preţ? Sărutarea ta vădeşte gândul relei tale voinţe, celei neruşinate.

Slavă..., a Treimii:

Nedespărţită în fiinţă, neamestecată în Feţe, Te teologhisesc pe Tine, Dumnezeire una şi întreită, ca de o Împărăţie şi de un Scaun; şi cânt Ţie cântarea cea mare, cea întreit cântată întru cei de sus.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Zămislirea ta este mai presus de cuvânt şi naşterea mai presus de fire, Născătoare de Dumnezeu; că zămislirea este de la Duhul Sfânt, iar nu din sămânţă. Iar naşterea s-a tăinuit de legile firii, ca nestricată şi mai presus decât orice naştere. Căci Cel ce S-a născut, Dumnezeu este.

S E D E A L N A, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi...

Mâncând, Stăpâne, împreună cu ucenicii Tăi, ai arătat în chip tainic sfântul Tău sfârşit, prin care ne-am izbăvit din stricăciune, noi cei ce cinstim cinstitele Tale Patimi.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Pe Cel ce-L slăvesc oştile cereşti, şi de Dânsul se înfri-«coşează heruvimii şi serafimii, «toată suflarea şi făptura lăudaţi-L, «binecuvântaţi-L şi-L preaînălţaţi «în toţi vecii».

Împlinind porunca Legii, Cel ce a scris tabelele Legii în Sinai, a mâncat Paştile cele de demult şi umbroase, dar S-a făcut Însuşi Paşti şi tainică jertfă vie.

Învăţând tainic Hristoase, înţelepciunea cea din veac ascunsă, ai arătat-o, totodată, Mântuitorule tuturor Apostolilor Tăi la cină, pe care au predat-o Bisericilor, purtătorii de Dumnezeu.

Unul din voi Mă va da cu vicleşug iudeilor, vânzându-Mă în această noapte. Aceasta zicând Hristos a tulburat pe prieteni; atunci nepricepându-se, se îndemnau a se întreba unul pe altul.

Smerindu-te pentru noi, Cel ce eşti bogat, sculându-Te de la cină şi luând ştergarul, Te-ai încins cu el, şi plecându-Ţi grumajii, ai spălat picioarele ucenicilor şi pe ale vânzătorului.

Cine nu se va mira, Iisuse, de înălţimea înţelepciunii Tale cea nespusă şi mai presus de gând? Că ai stat înaintea lutului, Ziditorul tuturor, spălând picioarele şi ştergându-le şi cu ştergarul.

Ucenicul pe care îl iubea Domnul, rezemându-se pe pieptul Lui a zis către El: Cine este cel ce Te vinde? Iar Hristos a zis către dânsul: Cel ce şi-a întins acum mâna în blid.

Ucenicul luând îmbucătura, s-a pornit asupra pâinii, gândind la vindere; a alergat la iudei şi a zis călcătorilor de lege: Ce-mi veţi da mie, şi eu Îl voi da pe El vouă?

A Treimii:

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Un Dumnezeu cinstesc după fiinţă, trei Feţe laud deosebindu-le unele de altele, dar nu de alt fel; că Dumnezeirea este una, o Stăpânie în trei, Tatăl şi Fiul şi Duhul.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Izbăveşte-ne pe noi, Iisuse Mântuitorul nostru, de rătăcire, de ispită şi de cel viclean. Primeşte pe Născătoarea de Dumnezeu, care se roagă neîncetat, că este Maică şi poate să Te înduplece pe Tine.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe Cel ce-L slăvesc oştile cereşti...

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Naşterea din zămislirea cea fără de sămânţă este netăl-«cuită, rodul Maicii celei fără de «bărbat este nestricat; că naşterea «lui Dumnezeu înnoieşte firile. «Pentru aceasta pe tine toate nea-«murile, ca pe o Maică mireasă a «lui Dumnezeu, cu dreaptă cre-«dinţă te mărim».

Şezând Tu la cină, Iubitorule de oameni, împreună cu ucenicii Tăi, şi descoperindu-le taina cea mare a întrupării Tale le-ai zis: Mâncaţi pâinea cea de viaţă, cu credinţă beţi sângele vărsat din junghierea dumnezeieştii coaste.

Cort ceresc s-a arătat foişorul, unde a săvârşit Hristos Paştile, cina cea fără de sânge şi slujba cea cuvântătoare; iar masa tainelor ce s-au săvârşit acolo, jertfelnic înţelegător.

Hristos este Paştile cele mari şi cinstite, mâncat ca pâinea şi junghiat ca un miel; pentru că El însuşi S-a adus jertfă pentru noi. Deci toţi ne cuminecăm în taină cu trupul şi cu sângele Lui, în dreaptă credinţă.

Binecuvântat-ai pâinea, Cel ce eşti pâinea cerească, mulţumind Tatălui, Celui ce Te-a născut; luând şi paharul l-ai dat ucenicilor, zicând: Luaţi, mâncaţi, acesta este

Trupul Meu şi sângele vieţii celei nestricăcioase.

Amin, a zis mlădiţelor, adică Apostolilor, viţa, Hristos adevărul: de acum nu voi mai bea băutură din viţă, până când o voi bea nouă, întru slava Tatălui Meu cu voi, moştenitorii Mei.

Vinzi pe Domnul cu treizeci de arginţi, pe Cel nepreţuit, şi nu gândeşti, Iuda, călcătorule de lege, la taina cinei, sau la cinstita spălare? O, cum ai venit la cădere, alunecând până la sfârşit de la lumină şi primind spânzurarea!

Mâinile cu care ai luat pâinea nestricăciunii, le-ai întins de ai luat arginţii; gura ţi-ai adus cu înşelăciune spre sărutare, cu care ai primit trupul şi sângele lui Hristos; dar, vai ţie!, precum zice Hristos.

Hristos, Care este pâinea cerească şi dumnezeiască, a ospătat lumea. Veniţi dar, iubitorilor de Hristos, să primim cu credinţă, cu buze de lut dar cu inimi curate, Paştile jertfit, Care lucrează întru noi sfinţenie.

Slavă..., a Treimii:

Pe Tatăl să-L slăvim; pe Fiul să-L preaînălţăm, dumnezeiescului Duh cu credinţă să ne închinăm, Treimii celei nedespărţite, Unimii după fiinţă, ca lumină şi lumini, viaţă şi vieţi, făcătoare de viaţă şi luminătoare marginilor.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Cămară cerească şi mireasă pururea Fecioară, numai tu una te-ai arătat; că ai purtat pe Dumnezeu şi L-ai născut neschimbat întrupându-Se din tine. Pentru aceasta toate neamurile, ca pe o Maică mireasă dumnezeiască, cu dreaptă credinţă te mărim.

Şi iarăşi Irmosul: Naşterea din zămislirea... Şi celelalte ale Pavecerniţei, după obicei; apoi otpustul. Şi fac trei închinăciuni toţi întocmai, rar, şi, făcându-se rugăciune de către cel mai mare, merge fiecare la chilia sa.

Se cuvine a şti:

Din această sfântă zi, Miezonoptica nu se mai cântă în biserică până în săptămâna Tomii.

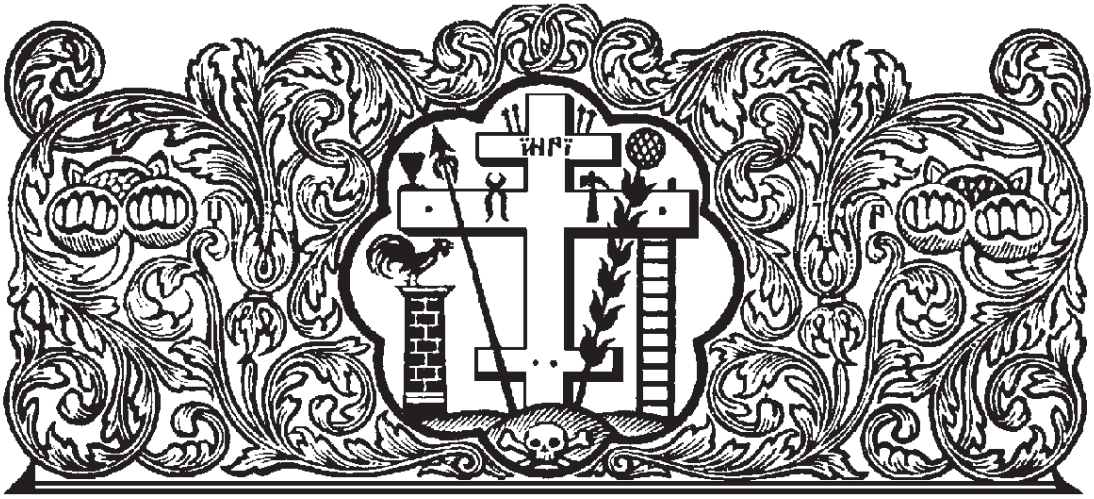

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI JOI

(Denia de Miercuri seara)

LA UTRENIE

Toacă paraclisierul la al şaptelea ceas din noapte şi adunându-se în biserică şi făcând preotul început: Binecuvântat este Dumnezeul nostru..., se urmează îndată după rânduială. Apoi cei şase psalmi şi, după sfârşitul psalmilor, se cântă: Aliluia, pe glasul al 8-lea, cu acest tropar, de 3 ori, rar şi cu cântare dulce:

Când măriţii ucenici la spălarea cinei s-au luminat, atunci Iuda cel rău credincios, cu iubirea de argint bolnăvindu-se, s-a întunecat, şi judecătorilor celor fără de lege, pe Tine, Judecătorul cel drept, Te-a dat. Vezi, iubitorule de avuţii, cel ce pentru acestea spânzurare şi-a agonisit. Fugi de sufletul nesăţios, care a îndrăznit unele ca acestea asupra Învăţătorului. Cel ce eşti spre toţi bun, Doamne, slavă Ţie.

Apoi Evanghelia de la Luca: În vremea aceea s-a apropiat praznicul azimelor... Sfârşitul: ...iar ucenicii s-au dus după Dânsul.

Psalmul 50.

Nu se zice: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău..., ci îndată se începe:

C A N O N U L

Alcătuire a lui Cosma.

Cu Irmosul de două ori şi troparele pe 6.

Cântarea I, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Cu tăiere s-a tăiat Marea Roşie, şi adâncul cel hrănit «cu valuri s-a uscat, aceeaşi împre-«ună făcându-se celor fără de «arme trecere şi celor prea întrar-«maţi mormânt. Şi cântare lui «Dumnezeu cuvioasă s-a cântat; «căci cu slavă S-a preaslăvit Hris-«tos Dumnezeul nostru».

Cea pricinuitoare a toate şi dătătoare de viaţă, Înţelepciunea lui Dumnezeu cea nemăsurată, şi-a zidit Sieşi casă din Maică curată, care nu ştie de bărbat; că îmbrăcându-Se cu locaş trupesc, cu slavă S-a preaslăvit Hristos Dumnezeul nostru.

Taine învăţând pe prietenii Săi, găteşte masă hrănitoare de suflete, băutură dumnezeiască fiind cu adevărat Înţelepciunea lui Dumnezeu, şi drege pahar celor credincioşi. Să ne apropiem cu dreaptă credinţă şi să grăim: Cu slavă S-a preaslăvit Hristos Dumnezeul nostru.

Să auzim toţi credincioşii Înţelepciunea lui Dumnezeu cea nezidită şi firească, chemată cu înaltă propovăduire. Că zice: Gustaţi şi, cunoscând că Eu sunt bun, ziceţi: Cu slavă S-a preaslăvit Hristos Dumnezeul nostru.

Apoi iarăşi Irmosul, în amândouă stranele împreună.

Cântarea a 3-a:

Irmosul:

Domn fiind a toate şi Ziditor Dumnezeu, zidirea Luişi a «unit-o Cel fără de patimă, sără-«cind; şi Însuşi El fiind Paştile, S-a «jertfit pe Sine pentru cei pentru «care avea să moară, grăind: Mân-«caţi trupul Meu şi întru credinţă «vă veţi întări».

Cu paharul Tău cel de veselie, Bunule, care este spre mântuirea a tot neamul omenesc, ai adăpat pe ucenicii Tăi; că singur Te-ai jertfit pe Tine, grăind: Beţi sângele Meu şi întru credinţă vă veţi întări.

Zis-ai mai înainte ucenicilor Tăi, îndelung-Răbdătorule: Bărbatul cel nebun, care va fi între voi vânzător, nu va cunoaşte acestea, şi însuşi, neînţelegător fiind, nu va pricepe; însă voi rămâneţi în Mine şi în credinţă veţi fi întăriţi.

S E D E A L N A, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău...

Cel ce a făcut lacurile, izvoarele şi mările, învăţându-ne pe noi smerenia cea mai bună, s-a încins cu ştergar şi a spălat picioarele ucenicilor, smerindu-Se din prisosinţa milostivirii şi înălţându-ne pe noi din adâncurile răutăţii, Unul, Iubitorul de oameni.

Slavă..., glasul al 3-lea:

Podobie: Pentru mărturisirea...

Smerindu-Te pentru milostivirea Ta, picioarele ucenicilor Tăi ai spălat, şi spre calea cea dumnezeiască i-ai îndreptat; iar Petru neîngăduind a fi spălat, îndată s-a plecat dumnezeieştii porunci şi fiind spălat cu osârdie se roagă Ţie, să ne dăruieşti nouă mare milă.

Şi acum..., glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi...

Mâncând, Stăpâne, cu ucenicii Tăi, le-ai arătat în taină preasfântă junghierea Ta, prin care ne-am izbăvit din stricăciune, cei ce cinstim sfintele Tale Patimi.

Cântarea a 4-a:

Irmosul:

Mai înainte văzând prorocul taina Ta cea negrăită, «Hristoase, a grăit: Pus-ai dra-«goste tare spre întărire, Părinte

«îndurate; că pe Fiul Unul-Născut, «Bunule, curăţire în lume L-ai «trimis».

Spre Patima ce izvorăşte nepătimire tuturor celor din Adam venind, Hristoase, ai zis prietenilor Tăi: Dorit-am să mănânc cu voi Paştile acestea; pentru că pe Mine, cel Unul-Născut, curăţire în lume Tatăl M-a trimis.

Bând din pahar, zis-ai ucenicilor Tăi, Cel ce eşti fără de moarte: Nu voi mai bea din rodul viţei, cât voi vieţui cu voi; pentru că pe Mine cel Unul-Născut, curăţire în lume Tatăl M-a trimis.

Băutură nouă, mai presus de cuvânt, voi bea întru împărăţia Mea, zis-ai, Hristoase, prietenilor Tăi, căci ca un Dumnezeu cu voi, ca şi cu nişte dumnezei voi fi. Pentru că pe Mine cel Unul-Născut, curăţire în lume Tatăl M-a trimis.

Cântarea a 5-a:

Irmosul:

Cu legătura dragostei fiind legaţi Apostolii, şi dându-se «pe sine lui Hristos, Celui ce stăpâ«neşte toate, li s-au spălat picioa«rele cele frumoase, binevestind «pace tuturor».

Ceea ce ţine apa cea neţinută, şi cea mai presus în văzduh, care înfrânează adâncurile şi opreşte mările, Înţelepciunea lui Dumnezeu, a turnat apă în spălătoare şi a spălat picioarele slugilor, Stăpânul.

Arătat-a ucenicilor Stăpânul chip de smerenie; că Cel ce îmbracă cerul cu nori, S-a încins cu ştergătorul, şi Şi-a plecat genunchii pentru a spăla picioarele slugilor; în a Cărui mână este suflarea tuturor celor ce sunt.

Cântarea a 6-a:

Irmosul:

Adâncul cel mai de jos al păcatelor m-a înconjurat, şi «viforul nemairăbdându-l, ca Ionà «strig către Tine, Stăpâne: Din «stricăciune scoate-mă!».

Domn şi Învăţător Mă chemaţi, o! ucenicilor, precum şi sunt, zis-ai, Mântuitorule. Pentru aceasta urmaţi pildei, precum aţi văzut întru Mine.

Neavând cineva întinăciune, nu trebuie a i se spăla picioarele; şi voi ucenicilor curaţi sunteţi, dar nu toţi; că pornirea unuia din voi nebuneşte se întărâtă.

C O N D A C, glasul al 2-lea:

Podobie: Cele de sus căutând...

Pâinea luând-o în mâini vânzătorul, pe ascuns pe acestea le-a întins, şi a luat preţul Celui ce a zidit cu mâinile Sale pe om; şi neîndreptat a rămas Iuda, sluga şi înşelătorul.

I C O S

Apropiindu-ne toţi cu frică la masa cea de taină, să primim pâinea cu suflete curate, rămânând împreună cu Stăpânul, ca să vedem cum spală picioarele ucenicilor şi le şterge cu ştergarul, şi să facem precum am văzut, plecându-ne unul altuia. Că Hristos aşa a poruncit Apostolilor Săi, şi mai înainte le-a zis: Aşa să faceţi. Dar Iuda n-a ascultat aceasta, sluga şi înşelătorul.

SINAXAR
ÎN SFÂNTA ŞI MAREA JOI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Joi, dumnezeieştii Părinţi, care pe toate le-au rânduit bine, urmând predaniilor dumnezeieştilor Apostoli şi Sfintelor Evanghelii, ne-au lăsat spre prăznuire patru lucruri: sfânta spălare a picioarelor, Cina cea de Taină, adică încredinţarea înfricoşătoarelor Taine, rugăciunea cea mai presus de fire şi vânzarea Domnului.

Stihuri la sfânta spălare a picioarelor:

Dumnezeu, ale ucenicilor picioare seara le-a spălat.

Al cărui picior altădată, prin Eden, la amiază a umblat.

Stihuri la Cina cea de Taină:

Îndoită-i cina: şi Paştile legii, dar şi Paşti nou,
Căci Domnul aduce nouă, spre hrănire, Sângele şi Trupul Său.

Stihuri la rugăciunea cea mai presus de fire:

Tu Te rogi, Hristoase, Dumnezeul meu,
Picături de sânge-s pe-ntreg chipul Tău!
Pari că Tu asculţi de-a morţii învoieli,
Dar pui toate acestea pe duşman roşeli!

Stihuri la vânzarea Domnului:

La ce trebuie săbii, oameni rătăciţi?
Pentru ce cu beţe la Domnul veniţi?
Oare nu de voie în lume-a venit,
Şi prin a Sa moarte El ne-a mântuit?

Paştile evreiesc avea să se serbeze Vineri; era deci potrivit ca adevărul să urmeze preînchipuirii, adică atunci să se jertfească şi Paştile nostru, Hristos. După cum spun dumnezeieştii Părinţi, Domnul a luat-o înainte şi a sărbătorit Paştile iudaic împreună cu ucenicii Săi, joi seara. Într-adevăr la evrei se socoteşte o singură zi şi seara de Joi şi toată Vinerea. După cum au spus unii, Domnul a sărbătorit atunci împreună cu ucenicii Lui Paştile Legii Vechi. Unul din cei care susţin aceasta este şi dumnezeiescul Hrisostom. Ucenicii au stat mai întâi în picioare încinşi la brâu, încălţaţi, cu toiegele în mână, gata de drum; şi au îndeplinit şi toate celelalte porunci ale Legii, pentru ca nu cumva Domnul să pară că este un călcător de lege. Zevedeu a pregătit tot ce trebuia pentru sărbătorirea Paştelui. Marele Atanasie spune, deşi alţii sunt de altă părere, că Zevedeu era acela care ducea ulciorul cu apă. La urmă, arătând ucenicilor Săi cele mai înalte porunci, a încredinţat în foişor, pe când se lăsa noaptea, taina Paştelui nostru. «Iar dacă s-a făcut seară, Iisus S-a aşezat la masă cu cei doisprezece ucenici». Vedeţi deci că acesta nu era Paştile iudaic, căci era cină, pâine, băutură şi sta jos la masă şi toate mâncărurile erau pregătite la foc? Înainte de a începe cina, aşa spune dumnezeiescul Hrisostom, «S-a sculat de la cină Şi-a dezbrăcat haina cea de deasupra şi a turnat apă în vasul de spălat». Şi El singur a spălat picioarele tuturor. Prin aceasta a vrut să-l facă pe Iuda să se ruşineze, iar celorlalţi să le aducă aminte să nu umble după întâietăţi. După ce le-a spălat picioarele, îi îndemna la aceasta zicând: «Cel care vrea să fie întâiul să fie slujitor tuturor», dându-Se El Însuşi pildă. Se pare că Hristos a spălat picioarele lui Iuda înaintea celorlalţi Apostoli. În urma tuturor a venit şi la Petru. Acesta, având mai multă dragoste de Hristos, nu L-a lăsat să-i spele picioarele; dar la urmă Îi îngăduie să-i spele nu numai picioarele, ci şi mâinile şi capul. Aşadar după ce le-a spălat picioarele, arătând prin smerenia Sa o înălţime sufletească neobişnuită, S-a îmbrăcat din nou cu haina Sa. S-a aşezat la masă şi-i sfătuieşte pe ucenici să se iubească unii pe alţii şi să nu umble după întâietăţi. La sfârşitul mesei aminteşte şi despre vânzare. Iisus îi spune încet numai lui Ioan: «Acela este căruia Eu întingând pâinea i-o voi da». Mântuitorul i-a spus în şoaptă lui Ioan, căci dacă ar fi aflat Petru, ca unul ce era mai înflăcărat decât toţi ceilalţi, l-ar fi ucis pe Iuda. Iar Matei spune: «Cel ce a întins mâna odată cu mine în blid». Şi aşa s-a întâmplat. După puţin timp, luând pâinea a zis: «Luaţi, mâncaţi»; la fel şi paharul, zicând: «Beţi din acesta toţi, acesta este

sângele Meu al Legii celei Noi. Aceasta s-o faceţi întru pomenirea Mea». Cu toate că a făcut acestea, totuşi a mâncat şi a băut cu ei. Observăm că Domnul numeşte trupul Lui pâine, şi nu azimă. Să ia aminte cei care folosesc azimă la Sfânta Jertfă. După cină a intrat satana în Iuda; mai înainte îl încercase numai, dar acum s-a sălăşluit de tot în el. Şi dumnezeiasca Scriptură spune că s-a dus şi s-a învoit cu arhiereii să-L vândă pe treizeci de arginţi.

La sfârşitul cinei Hristos S-a dus cu ucenicii în Muntele Măslinilor, într-un loc numit Ghetsimani. Printre multe altele, Iisus le-a spus: «Voi cu toţi vă veţi sminti în noaptea aceasta». Petru a zis: «Dacă se vor sminti cu toţii, eu nu mă voi lepăda de tine!». Era întuneric, adică în puterea nopţii. Şi Hristos i-a răspuns lui Petru: «Înainte de a cânta cocoşul a doua oară, te vei lepăda de Mine de trei ori». Într-adevăr, cocoşul, ca să dea de ştire, nu cântă numai o dată, ci de două şi de trei ori. Aceasta s-a şi întâmplat, căci Dumnezeu văzând slăbiciunea firii omeneşti, Petru a fost cuprins de o frică nemăsurată. Pentru aceasta Domnul i-a încredinţat lui Petru lumea, ca să fie iertător cu cei păcătoşi de vreme ce el, însuşi, a cunoscut cât de uşor este plecată firea omenească spre păcat. Întreita lepădare a lui Petru închipuieşte păcatul tuturor oamenilor înaintea lui Dumnezeu. Prima lepădare înfăţişează porunca pe care a călcat-o Adam; a doua, călcarea Legii scrise; iar a treia, însăşi întruparea Cuvântului. Mântuitorul a iertat lepădările lui Petru, mai târziu, prin întreita lui pocăinţă, prin întreita întrebare ce i-a pus: «Petre, Mă iubeşti?».

În cele din urmă, Hristos ca om, arătându-Se om, spune ucenicilor: «Întristat este sufletul Meu până la moarte!». S-a depărtat apoi de ei şi S-a rugat, zicând de trei ori: «Părinte, dacă este cu putinţă, să treacă paharul acesta de la Mine; dar nu cum voiesc Eu, ci cum voieşti Tu. Facă-se voia Ta!». A spus aceste cuvinte ca om, iar pe de altă parte ca să înşele pe diavol, pentru ca diavolul să-L socotească numai om, temându-se ca nu cumva prin moartea pe Cruce să zădărnicească taina. Când S-a întors la ucenicii Săi, i-a găsit cufundaţi în somn. Îndreptându-Se către Petru, i-a spus aşa: «Nici un ceas n-aţi putut să privegheaţi împreună cu Mine?», ceea ce înseamnă, cu alte cuvinte: «Dormi şi tu împreună cu ceilalţi, tu, care ai spus că ai să lupţi pentru Mine până la moarte?». Trecând apoi dincolo de pârâul Cedrilor, unde era o grădină, s-a aşezat acolo împreună cu ucenicii Lui.

Domnul obişnuia să vină adeseori aici. De aceea Iuda cunoştea locul. Iuda luând câţiva soldaţi din cohortă, urmat de mulţime, a venit la Iisus. Ca semn de recunoaştere le-a dat sărutarea. Iuda a dat acest semn pentru că de multe ori când iudeii încercau să-L prindă, El pleca nevăzut din mijlocul lor. Dar acum Iisus mai întâi a mers la ei şi le-a spus: «Pe cine căutaţi?». Şi nu-L recunoşteau, deşi nu-i împiedica noaptea, pentru că Scriptura spune că erau luminaţi şi aveau făclii aprinse. De frică au căzut la pământ şi s-au dat înapoi. Ei s-au apropiat din nou şi Hristos iar i-a întrebat. Iuda L-a sărutat, dar Iisus i-a zis: «Prietene, pentru ce ai venit?». Cu alte cuvinte, i-a zis: «Potrivită vreme este pentru ceea ce ai venit». Apoi spune din nou: «Ca la un tâlhar aţi venit să Mă prindeţi, cu săbii şi cu beţe». Toate acestea s-au petrecut noaptea, ca să nu se facă răscoală în popor. Atunci înflăcăratul Petru şi-a scos cuţitul – căci aveau la ei cuţite, fiind după cină – a lovit pe Malhus, sluga arhiereului, şi i-a tăiat urechea dreaptă. Tăierea urechii drepte a slugii arhiereului lasă să se înţeleagă că arhiereul nu asculta de lege şi nici nu învăţa bine legea. Hristos îl ruşinează pe Petru, spunându-i că nu este bine ca un bărbat duhovnicesc să folosească cuţitul, şi-i vindecă urechea lui Malhus. Prinzându-L deci pe Iisus, L-au dus legat la curtea arhiereului Ana, care era socrul lui Caiafa. Acolo erau adunaţi toţi cei care cugetau cele rele împotriva lui Hristos, farisei şi cărturari. Aici a avut loc convorbirea dintre Petru şi servitoare, precum şi lepădarea lui Petru. Între timp, trecând noaptea, cocoşul a cântat a treia oară. Petru şi-a adus aminte şi a plâns cu amar. La ivirea zorilor L-au dus pe Hristos de la Ana la arhiereul Caiafa; aici a fost scuipat în faţă şi au fost trimişi martori mincinoşi. Când s-a luminat bine de ziuă, Caiafa L-a trimis la Pilat. Iar cei care L-au adus, spune Scriptura, «n-au intrat în preto-

riu ca să nu se spurce, ci să poată mânca Paştile». Rezultă deci că arhiereii şi fariseii au săvârşit atunci o încălcare a Legii, după cum spune dumnezeiescul Hrisostom, mutând Paştile, căci ei trebuiau să mănânce Paştile în noaptea aceea; l-au amânat însă pentru a ucide pe Hristos. Hristos a arătat înainte de Cina cea de Taină că atunci trebuia să mănânce Paştile. El a mâncat Paştile Legii noaptea, şi apoi a făcut cunoscut Paştile cel desăvârşit. Şi într-adevăr, după cum s-a spus, trebuia ca adevărul să vină după preînchipuirea Legii. Ioan spune că toate acestea s-au întâmplat Joi şi Joi noaptea, înainte ca ei să prăznuiască Paştile. Pentru aceasta şi noi tot Joi prăznuim şi facem pomenire de acele fapte înfricoşătoare şi cu neputinţă de rostit prin cuvinte.

Cu nespusa Ta milostivire, Hristoase Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Tinerii din Babilon, de văpaia cuptorului nu s-au spăimân-«tat, ci în mijlocul văpăii aruncaţi «fiind, rouraţi au cântat: Bine eşti «cuvântat Doamne, Dumnezeul «Părinţilor noştri».

Clătinând cu capul Iuda, cele rele mai înainte gândind, s-a întărâtat, vreme cu prilej cercând, să dea pe Judecătorul la osândă, Care este Domnul tuturor şi Dumnezeul Părinţilor noştri.

Prietenilor! Hristos a zis: Unul din voi Mă va vinde; iar ei uitând veselia, au fost cuprinşi de întristare şi de frică, zicând: Spune, cine este acela, Dumnezeule al Părinţilor noştri?

Cel ce întinde împreună cu Mine mâna în blid cu necuviinţă, acestuia i-ar fi fost mai bine de n-ar fi trecut prin uşile vieţii niciodată. Pe acesta, cine era, l-a arătat Dumnezeul Părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Pentru legile părinteşti, fericiţii tineri din Babilon mai «înainte fiind în primejdie, au ne-«socotit porunca cea nebunească a «celui ce împărăţea; şi împreunân-«du-se cu focul de care nu s-au ars, «Celui ce stăpâneşte, vrednică cân-«tare I-au cântat: Pe Domnul lău-«daţi-L, lucrurile, şi-L preaînălţaţi «întru toţi vecii».

Fericiţii Apostoli, cei ce au mâncat împreună cu Cuvântul în Sion şi, împreună petrecând, au urmat Păstorului ca nişte miei, şi împreună fiind cu Hristos, de Care nu S-au despărţit, cu dumnezeiescul cuvânt hrănindu-se, cu mulţumire au cântat: Pe Domnul lăudaţi-L, lucrurile, şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii.

Legea prieteniei uitând-o Iscarioteanul cel cu nume rău, şi-a gătit spre vindere picioarele ce i s-au spălat, şi mâncând pâinea Ta, adică trupul cel dumnezeiesc, a ridicat vicleşug asupra Ta, Hristoase, şi n-a înţeles să zică: Pe Domnul lăudaţi-L, lucrurile, şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii.

Neînţelegătorul a luat trupul Tău cel dezlegător de păcat, şi dumnezeiescul sânge care s-a vărsat pentru lume; dar nu s-a ruşinat bând din acela ce-L vânduse cu preţ, nici de

răutate nu s-a scârbit şi n-a înţeles să strige: Pe Domnul lăudaţi-L, lucrurile, şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a:
Irmosul:

Din ospăţul Stăpânului şi din masa cea nemuritoare, «veniţi credincioşilor la loc înalt, «cu gânduri înalte să ne îndulcim, «pe Cuvântul cel Preaînalt din «cuvântul Lui cunoscându-L, pe «Cruce Îl slăvim».

Zis-a ucenicilor Cuvântul, în taină învăţându-i: Mergeţi în loc înalt, unde gândul se întăreşte, de gătiţi Paştile prin cuvântul adevărului cel fără de aluat, şi întărirea harului să o măriţi.

Tatăl M-a născut mai înainte de veci pe Mine, Înţelepciunea cea împreună-lucrătoare; şi M-a zidit începătură căilor Lui, spre lucrurile ce se săvârşesc acum cu taină. Căci Cuvânt fiind din fire nezidit, primesc numirile trupului celui ce am luat acum.

Precum sunt om din fire, iar nu după închipuire, aşa şi firea ce s-a unit cu Mine Dumnezeu este, prin chipul comunicării însuşirilor. Pentru aceasta să Mă cunoaşteţi pe Mine un Hristos, Care păstrez cele din care, în care şi care sunt.

LUMINÂNDA, glasul al 3-lea:

Cămara Ta, Mântuitorul meu, o văd împodobită, şi îmbrăcăminte nu am, ca să intru într-însa. Luminează-mi haina sufletului meu, Dătătorule de lumină, şi mă mântuieşte (de trei ori).

LA LAUDE

Se pun stihirile pe 4 şi se cântă aceste stihiri, glasul al 2-lea, însuşi glasul:

Se adună acum soborul iudeilor, ca să dea lui Pilat pe Ziditorul şi Făcătorul tuturor. O, nelegiuiţii, o, necredincioşii! Că rânduiesc spre judecată, pe Cel ce vine să judece viii şi morţii; pe Cel ce vindecă patimile, Îl gătesc spre Patimă. Doamne, îndelung-Răbdătorule, mare este mila Ta, slavă Ţie.

Iuda cel fără de lege, Doamne, care şi-a întins mâna în blid la cină, împreună cu Tine, şi-a întins mâinile fără de lege ca să ia arginţii; şi cel ce socotea preţul mirului, nu s-a temut a Te vinde pe Tine, Cel fără de preţ; cel ce şi-a întins picioarele să i le speli Tu, Stăpânul, Te-a sărutat cu vicleşug, ca să Te dea celor fără de lege. Şi lepădându-se din ceata Apostolilor, şi aruncând cei treizeci de arginţi, n-a văzut Învierea Ta cea de a treia zi, prin care miluieşte-ne pe noi.

Iuda vânzătorul, viclean fiind, cu sărutare vicleană a dat pe Mântuitorul Domnul; pe Stăpânul tuturor ca pe un rob L-a vândut iudeilor. Ca un miel spre junghiere, aşa a urmat Mielul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, Unul cel mult-Milostiv.

Iuda sluga şi vicleanul, ucenicul şi potrivnicul, prieten şi diavol, din fapte s-a arătat că urma Învăţătorului, dar întru sine cugeta vânzarea. Că zicea în sine: Să-L dau pe Acesta şi voi dobândi banii ce se adună. Încerca să vândă şi mirul,

şi pe Iisus să-L prindă cu vicleşug. Dat-a sărutare şi a vândut pe Hristos. Ca un miel spre junghiere, aşa a urmat Cel ce este singur mult-Milostiv şi iubitor de oameni.

Slavă..., Şi acum..., acelaşi glas:

Cel pe Care Isaia mai înainte Miel L-a numit vestindu-L, Acela vine spre junghiere de bunăvoie, şi Şi-a dat spatele spre bătăi şi obrazul spre lovire cu palmele şi faţa nu Şi-a întors de la ruşinea scuipărilor, şi a fost osândit cu moarte de ocară. Toate de bunăvoie le-a primit, Cel fără de păcat, ca să dăruiască tuturor Învierea cea din morţi.

LA STIHOAVNĂ

Stihirile, glasul al 8-lea, însuşi glasul:

Astăzi s-a adunat soborul cel viclean împotriva lui Hristos, şi s-au sfătuit asupra Lui cele deşarte, ca să dea lui Pilat spre moarte pe Cel nevinovat. Astăzi a pus asupră-şi, Iuda, sugrumare pentru bani, şi s-a lipsit de amândouă vieţile: de aceasta trecătoare şi de cea dumnezeiască. Astăzi Caiafa a profeţit fără de voie, zicând: Mai bine este să piară unul pentru popor. Că a venit să pătimească pentru păcatele noastre, ca să ne libereze pe noi din robia vrăjmaşului, ca un bun şi iubitor de oameni.

Stih: Cel ce a mâncat pâinea Mea, a ridicat împotriva Mea călcâiul (Ps. 40, 9).

Astăzi îşi ascunde Iuda faţa cea iubitoare de săraci, şi îşi descoperă chipul lăcomiei; nu se mai îngrijeşte de săraci, nu mai vinde încă mirul celei păcătoase, ci Mirul cel ceresc şi din El dobândeşte argint. Aleargă la iudei, zicând celor fără de lege: Ce-mi veţi da mie, şi eu voi da pe El vouă? O, iubire de bani a vânzătorului! Face vânzare lesne de cumpărat. După gândul cumpărătorilor face neguţătoria Celui ce este vândut; nu se scumpeşte la preţ, ci-L vinde ca pe un rob fugar. Că obiceiul furilor este să lepede cele de cinste. Acum ucenicul a aruncat câinilor cele sfinte; că turbarea iubirii de argint l-a făcut a se întârâta asupra Stăpânului său; de a cărei ispită să fugim, grăind: Îndelung-Răbdătorule, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Ieşea afară şi grăia; împreună împotriva Mea şopteau toţi vrăjmaşii Mei (Ps. 40, 6-7).

Năravul tău este plin de vicleşug, Iuda cel fără de lege; că bolnăvindu-te de iubirea de argint, ai câştigat urâciune de oameni. Că de vreme ce iubeai bogăţia, pentru ce ai mers la Cel ce învaţă despre sărăcie? Iar de-L şi iubeai pe Dânsul, pentru ce ai vândut pe Cel fără de preţ, dându-L spre ucidere? Spăimântează-te soare, suspină pământule, şi clătinându-te, strigă: Cel ce nu ţii minte răul, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Cuvânt nelegiuit spunea împotriva Mea (Ps. 40, 8).

Nimeni să nu fie necunoscător de cina Stăpânului, o, credincioşilor! Nimeni să nu vină acum la masă cu vicleşug ca Iuda. Că acela primind pâinea, s-a lipsit de pâinea vieţii, fiind numai chip de ucenic, iar cu fapta ucigător; de faţă cu iudeii veselindu-se, şi cu Apostolii

împreună-petrecând. Urând săruta şi sărutând vindea pe Cel ce ne-a răscumpărat pe noi din blestem, pe Dumnezeul şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Slavă..., acelaşi glas:

Năravul tău este plin de vicleşug... (vezi p. 591)

Şi acum..., glasul al 5-lea:

Făcând cunoscători în cele de taină, Doamne, pe ucenicii Tăi, i-ai învăţat, zicând: O, prietenilor! Vedeţi să nu vă despartă de Mine vreo frică; că deşi pătimesc, dar pentru lume pătimesc. Să nu vă smintiţi deci în Mine, că n-am venit să-Mi slujească cineva Mie, ci să slujesc Eu şi să-Mi pun sufletul răscumpărare pentru lume. De-Mi sunteţi deci prieteni, faceţi ca Mine; cel ce voieşte să fie întâi, să fie cel din urmă; stăpânul, ca slujitorul. Rămâneţi în Mine, ca să aduceţi struguri, că Eu sunt viţa vieţii.

Bine este a ne mărturisi Domnului... (o dată), Sfinte Dumnezeule..., şi după Tatăl nostru..., troparul: Când slăviţii ucenici..., ectenia întreită, apoi otpustul: Cel ce, din nemăsurata Lui bunătate, calea cea mai bună, smerenia, ne-a arătat nouă...

LA CEASUL ÎNTÂI

Troparul Proorociei, glasul al 3-lea:

Cel ce ai fost lovit cu palma pentru neamul omenesc şi nu Te-ai mâniat, slobozeşte din stricăciune viaţa noastră, Doamne, şi ne mântuieşte pe noi.

Slavă..., Şi acum..., tot acesta.

PROCHIMEN, glasul 1:

Să cunoască neamurile că numele Tău este Domnul (Ps. 82, 17).

Stih: Dumnezeule, cine este asemenea Ţie? (Ps. 70, 22).

Din Prorocia lui Ieremia, citire:

(XI, 18-23; XII, 1-5, 9-22, 14-15)

Domnul mi-a descoperit ca să ştiu şi mi-a arătat faptele lor. Eu însă, ca un miel blând, dus la junghiere, nici nu ştiam că ei urzesc gânduri rele împotriva mea, zicând: «Să-i punem lemn otrăvit în mâncarea lui şi să-l smulgem de pe pământul celor vii, pentru ca nici numele să nu i se mai pomenească». Dar Tu, Doamne al puterilor, Judecătorul cel drept, Cel ce încerci inimile şi rărunchii, dă-mi să văd răzbunarea Ta asupra lor, pentru că Ţi-am încredinţat pricina mea. De aceea, aşa zice Domnul despre oamenii din Anatot, care caută sufletul meu şi zic: «Nu mai proroci în numele Domnului, ca să nu mori de mâinile noastre». Pentru aceasta, aşa zice Domnul Savaot: «Iată, îi voi pedepsi, şi tinerii lor vor muri de sabie, iar fiii lor şi fiicele lor vor muri de foame; nu va scăpa nici unul din ei, căci voi aduce necaz asupra oamenilor din Anatot, în anul când îi voi pedepsi». De voi intra la judecată cu Tine, Doamne, dreptatea va fi de partea Ta, şi totuşi, despre dreptate vreau să grăiesc cu Tine: «Pentru ce calea necredincioşilor este cu izbândă şi pentru ce toţi călcătorii de lege sunt în fericire? Tu i-ai sădit şi ei au prins rădăcini, au crescut şi au făcut roade; Tu eşti aproape

numai de buzele lor, iar de inima lor eşti departe. Pe mine însă mă cunoşti, Doamne, mă vezi şi cercetezi dacă inima mea este cu Tine. Osebeşte-i dar, ca pe nişte oi de junghiat, şi pregăteşte-i pentru ziua junghierii. Până când va jeli ţara şi iarba de prin toate ţarinele se va usca? Dobitoacele şi păsările pier pentru necredinţa locuitorilor ei», căci aceştia zic: «Domnul nu vede căile noastre!». «Dacă alergând cu cei ce merg pe jos ai ostenit, cum te vei lua la întrecere cu caii? Şi dacă nu eşti în siguranţă într-o ţară paşnică, ce vei face în hăţişurile Iordanului?». «Moştenirea Mea s-a făcut pentru Mine ca o pasăre de pradă pestriţă, asupra căreia au năvălit din toate părţile celelalte păsări de pradă. Strângeţi-vă şi vă duceţi toate fiarele câmpului, duceţi-vă şi o mâncaţi. Mulţime de păstori au călcat via Mea, călcat-au cu picioarele lor partea Mea; partea Mea cea iubită au făcut-o deşert neroditor. Pustietate au făcut-o, şi ea, în pustiirea sa, plânge înaintea Mea. Toată ţara e pustiită, pentru că pe nici un om nu-l doare inima de aceasta». Aşa zice Domnul despre toţi vecinii mei cei răi, care năpădesc asupra părţii pe care El a dat-o de moştenire poporului Său Israel: «Iată, îi voi smulge din ţara lor, şi casa lui Iuda o voi înlătura din mijlocul lor. Dar după ce îi voi smulge, iarăşi îi voi întoarce şi-i voi milui, şi voi aduce pe fiecare la ţarina sa şi la ogorul său».

P R O C H I M E N, glasul al 8-lea:

Faceţi făgăduinţe şi le împliniţi Domnului, Dumnezeului vostru (Ps. 75, 11).

Stih: Cunoscut este în Iudeea Dumnezeu; în Israel mare este numele Lui (Ps. 75, 1).

CINA CEA DE TAINĂ

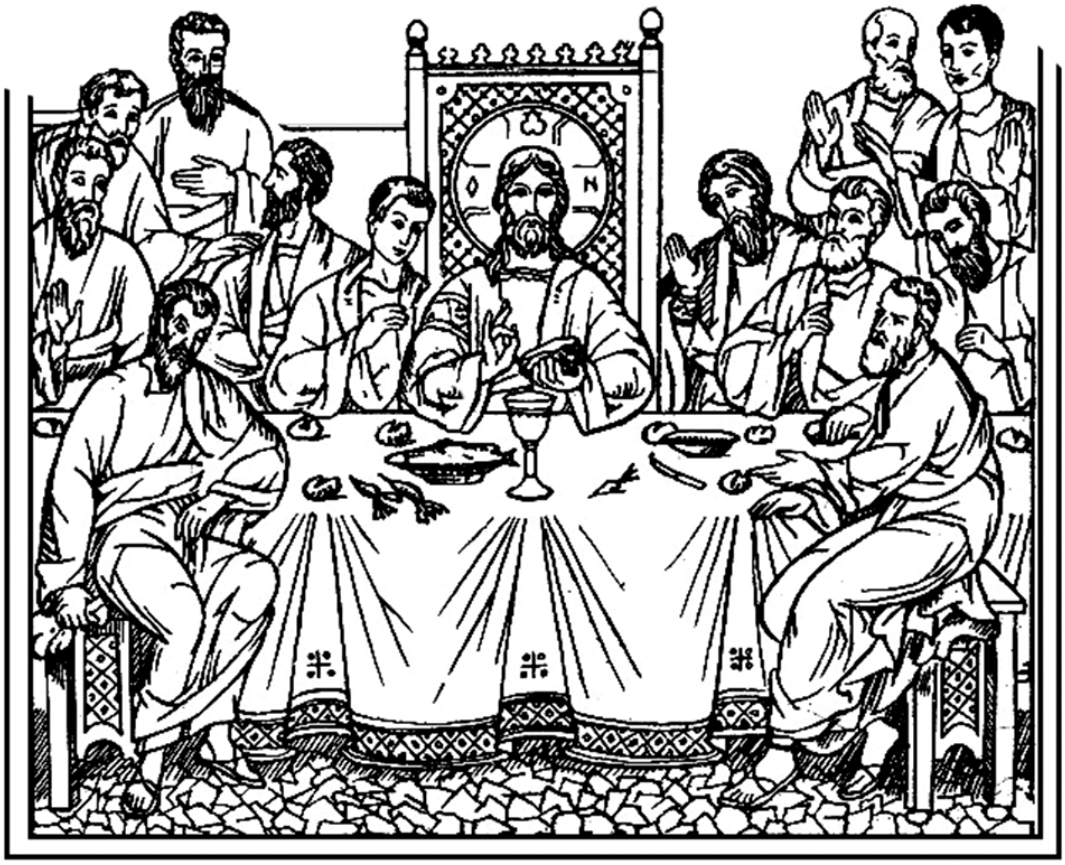

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI JOI

LA VECERNIA
ce se săvârşeşte împreună cu Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, Joi dimineaţă.

Se toacă mai devreme, la 8 ceasuri din zi, şi binecuvântând arhiereul sau preotul, se începe Vecernia.

Apoi Doamne, strigat-am..., pe glasul al 2-lea; şi se pun stihirile pe 10, cântând aceste stihiri ale zilei, glasul al 2-lea, însuşi glasul.

Se adună acum soborul iudeilor, ca să dea lui Pilat pe Ziditorul şi Făcătorul tuturor. O, nelegiuiţii, o, necredincioşii! Că rânduiesc spre judecată pe Cel ce vine să judece viii şi morţii; pe Cel ce vindecă patimile Îl gătesc spre Patimă. Doamne, îndelung-Răbdătorule, mare este milostivirea Ta, slavă Ţie (de două ori).

Iuda cel fără de lege, Doamne, care şi-a întins mâna în blid la cină, împreună cu Tine, şi-a întins mâinile fără de lege ca să ia arginţii; şi cel ce se socotea preţul miru-

lui, nu s-a temut a Te vinde pe Tine, Cel fără de preţ; cel ce şi-a întins picioarele să i le speli Tu, Stăpânul, Te-a sărutat cu vicleşug, ca să Te dea celor fără de lege. Şi lepădându-se din ceata Apostolilor şi aruncând cei treizeci de arginţi, n-a văzut Învierea Ta cea de a treia zi, prin care miluieşte-ne pe noi (de două ori).

Iuda vânzătorul, viclean fiind, cu sărutare vicleană a dat pe Mântuitorul Domnul; pe Stăpânul tuturor ca pe un rob L-a vândut iudeilor. Ca un miel spre junghiere, aşa a urmat Mielul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, Unul, Cel mult-Îndurat (de două ori).

Iuda, sluga şi vicleanul, ucenicul, şi potrivnicul, prieten şi diavol, din fapte s-a arătat că urma Învăţătorului, dar întru sine cugeta vânzarea. Că zicea întru sine: Să-L dau pe Acesta şi voi dobândi banii ce se adună. Încerca să vândă şi mirul, şi pe Iisus să-L prindă cu vicleşug. Dat-a sărutare şi a vândut pe Hristos. Ca un Miel spre junghiere, aşa a urmat Cel ce este singur mult-Milostiv şi iubitor de oameni (de două ori).

Cel pe Care Isaia mai înainte Miel L-a numit, vestindu-L, Acela vine spre junghiere de bunăvoie şi Şi-a dat spatele spre bătăi, şi obrazul spre lovire cu palmele, şi faţa nu Şi-a întors de la ruşinea scuipărilor, şi a fost osândit cu moarte de ocară. Toate de bunăvoie le-a primit Cel fără de păcat, ca să dăruiască tuturor Învierea cea din morţi (de două ori).

Slavă..., Şi acum..., glasul al 6-lea:

Iuda cu adevărat este fiul viperelor, celor ce au mâncat mană în pustie şi au cârtit împotriva hrănitorului; că încă fiind mâncarea în gurile lor, cleveteau asupra lui Dumnezeu, nemulţumitorii. Şi acest necredincios ţinând în gură pâinea cerească, a făcut vindere împotriva Mântuitorului. O, gând nesăţios şi îndrăznire fără de omenie! Pe Cel ce hrăneşte L-a vândut, şi pe Stăpânul pe Care Îl iubea L-a dat spre moarte! Cu adevărat fiu al acelora este nelegiuitul acesta, şi cu dânşii împreună a moştenit pierderea. Fereşte, Doamne, sufletele noastre de o neomenie ca aceasta, Cel ce însuţi eşti neasemănat în îndelunga-răbdare.

Vohod cu Evanghelia, Lumină lină...

P R O C H I M E N, glasul 1,

Scoate-mă, Doamne, de la omul viclean; de omul nedrept mă izbăveşte (Ps. 139, 1).

Stih: Care gândeau nedreptate în inimă, toată ziua îmi duceau război (Ps. 139, 2).

De la Ieşire, citire:

(XIX, 10–19)

Zis-a Domnul către Moise: «Pogoară-te de grăieşte poporului, să se ţină curat astăzi şi mâine, şi să-şi spele hainele, ca să fie gata pentru poimâine, căci poimâine Se va pogorî Domnul înaintea ochilor a tot poporul pe Muntele Sinai. Să-i tragi poporului hotar împrejurul muntelui şi să-i spui: Păziţi-vă de a vă sui în munte şi de a vă atinge de ceva din el, căci tot cel ce

se va atinge de munte va muri. Nici cu mâna să nu se atingă de el, că va fi ucis cu pietre, sau se va săgeta cu săgeata; nu va rămâne în viaţă, fie om, fie dobitoc. Iar dacă se vor îndepărta tunetele şi trâmbiţele şi norul de pe munte, se vor putea sui în munte». Pogorându-se deci Moise din munte la popor, a sfinţit poporul şi, spălându-şi ei hainele, le-a zis Moise: «Să fiţi gata pentru poimâine şi de femei să nu vă atingeţi!». Iar a treia zi, când s-a făcut ziuă, erau tunete şi fulgere şi nor des pe muntele Sinai, şi sunet de trâmbiţe foarte puternic. Şi s-a cutremurat tot poporul în tabără. Atunci a scos Moise poporul din tabără întru întâmpinarea lui Dumnezeu şi au stat la poalele muntelui. Iar muntele Sinai fumega tot, că Se pogorâse Dumnezeu pe el în foc; şi se ridica de pe el fum ca fumul dintr-un cuptor, şi tot muntele se cutremura puternic. De asemenea şi sunetul trâmbiţei se auea din ce în ce mai tare; şi Moise grăia, iar Dumnezeu îi răspundea cu glas.

PROCHIMEN, glasul al 7-lea:

Scoate-mă de la vrăjmaşii mei, Dumnezeule, şi de cei ce se scoală asupra mea, izbăveşte-mă (Ps. 58, 1).

Stih: Izbăveşte-mă de cei ce lucrează fărădelegea (Ps. 58, 2).

De la Iov, citire:

(XXXVIII, 1–21; XLII, 1–5)

Atunci Dumnezeu i-a răspuns lui Iov, din sânul vijeliei, şi i-a zis: «Cine este cel ce pune pronia sub obroc, prin cuvinte fără de înţelepciune? Încinge-ţi deci coapsele ca un viteaz şi Eu te voi întreba şi tu Îmi vei da lămuri! Unde erai tu, când am întemeiat pământul? Spune-Mi, dacă ştii să spui. Ştii tu cine a hotărât măsurile pământului, sau cine a întins deasupra lui lanţul de măsurat? În ce au fost întărite temeliile lui sau cine a pus piatra lui cea din capul unghiului, atunci când stelele dimineţii cântau laolaltă şi toţi îngerii lui Dumnezeu Mă sărbătoreau? Cine a închis marea cu porţi, când ea ieşea năvalnică, din sânul firii, şi când i-am dat ca veşmânt negura şi norii drept scutece, apoi i-am hotărnicit hotarul Meu şi i-am pus porţi şi zăvoare şi am zis: Până aici vei veni şi mai departe nu te vei întinde, aici se va sfărâma trufia valurilor tale? Ai poruncit tu dimineţii vreodată în viaţa ta, şi i-ai arătat aurorei care este locul ei, ca să apuce pământul de colţuri şi să scuture pe nelegiuiţi de pe pământ? În revărsatul zorilor, pământul se face roşu ca roşiile peceţi şi ia culori ca de veşmânt. Cei răi rămân fără noaptea (prielnică lor) **şi braţul ridicat este frânt. Ai fost tu până la izvoarele mării sau te-ai plimbat pe fundul prăpastiei? Ţi s-au arătat oare porţile morţii şi porţile umbrei le-ai văzut? Ai cugetat oare cât e pământul de lung şi cât de lat? Spune, ştii toate acestea? Care drum duce la palatul luminii şi care este sălaşul întunericului, ca să ştii să-l călăuzeşti în**

cuprinsul lui şi să poţi să nimereşti potecile care duc la el acasă? De bună seamă ştii, căci atunci erai născut şi numărul zilelor tale e foarte mare». Atunci Iov a răspuns Domnului, zicând: «Ştiu că poţi să faci orice şi că nu este nici un gând care să nu ajungă pentru Tine faptă. Cine cutează, ai zis Tu, să bârfească planurile Mele, din lipsă de înţelepciune? Cu adevărat, am vorbit fără să înţeleg despre lucruri prea minunate pentru mine şi nu ştiam. Ascultă – ai spus Tu iar – şi Eu voi vorbi, te voi întreba şi tu Îmi vei da lămuriri. Din spusele unora şi altora auzisem despre Tine, dar acum ochiul meu Te-a văzut».

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(L, 4–11)

Domnul Dumnezeu Mi-a dat Mie limbă de ucenic, ca să ştiu să grăiesc celor deznădăjduiţi. În fiecare dimineaţă El deşteaptă, trezeşte urechea Mea, ca să ascult ca un ucenic. Domnul Dumnezeu Mi-a deschis urechea, dar Eu nu M-am împotrivit şi nici nu M-am dat înapoi. Spatele l-am dat spre bătăi şi obrajii Mei spre pălmuiri şi faţa Mea nu am ferit-o de ruşinea scuipărilor. Şi Domnul Dumnezeu Mi-a ajutat şi nu am fost făcut de ocară. Pentru aceasta am şi întărit faţa Mea ca o cremene, căci ştiam că nu voi fi făcut de ocară. Apărătorul Meu este aproape. Cine se judecă cu mine? Să ne măsurăm împreună! Cine este protivnicul Meu? Să se apropie! Iată, Domnul Dumnezeu Îmi este în ajutor; cine Mă va osândi? Iată, ca un veşmânt vechi toţi se vor prăpădi şi molia îi va mânca! Cine din voi se teme de Domnul să asculte glasul Slugii Sale! Cel care umblă în întuneric şi fără lumină, să nădăjduiască în numele Domnului şi să se bizuie pe Dumnezeul lui! Voi toţi, care aprindeţi focul şi pregătiţi săgeţi arzătoare, aruncaţi-vă în focul săgeţilor voastre, pe care l-aţi aprins! Din mâna Mea vi se întâmplă una ca aceasta; pe patul durerii veţi fi culcaţi!

Apoi Ectenia mică. Sfinte Dumnezeule...

Prochimenul Apostolului, glasul al 7-lea:

Ridicatu-s-au împăraţii pământului şi căpeteniile s-au adunat împreună, împotriva Domnului şi a Unsului Său (Ps. 2, 2).

Stih: Pentru ce s-au întărâtat neamurile şi popoarele au cugetat deşertăciuni? (Ps. 2, 1).

APOSTOLUL

Din Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel citire:

(XI, 23–32)

Fraţilor, eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat şi vouă: Că Domnul Iisus, în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine şi, mulţumind, a frânt şi a zis: Luaţi, mâncaţi; acesta este Trupul Meu, care se frânge pentru voi. Aceasta să faceţi spre pomenirea Mea. Asemenea şi paharul după cină, zicând: Acest pahar este legea cea nouă întru sângele Meu. Aceasta să faceţi ori de câte ori veţi bea spre pomenirea Mea. Căci de câte ori veţi mânca pâinea aceasta şi veţi bea acest pahar,

vestiţi moartea Domnului, până va veni. De aceea cel ce va mânca pâinea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat faţă de Trupul şi de Sângele Domnului. Să se cerceteze dar omul pe sine, şi aşa să mănânce din pâine şi să bea din pahar. Căci cel ce mănâncă şi bea din ele cu nevrednicie, acela mănâncă şi bea sieşi osândă, nesocotind Trupul Domnului. De aceea mulţi dintre voi sunt bolnavi şi neputincioşi, şi mulţi au murit. Căci dacă ne-am judeca pe noi înşine, atunci n-am mai fi judecaţi. Fiind însă judecaţi, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osândiţi împreună cu lumea.

Aliluia, glasul al 6-lea:

Fericit cel ce caută la sărac şi la sărman (Ps. 40, 1).

Stih: Chiar omul cu care eram în pace, în care am nădăjduit, care a mâncat pâinea mea, a ridicat împotriva mea călcâiul (Ps. 40, 9).

Evanghelia de la Matei:

Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Ştiţi că peste două zile va fi Paştile...

Şi la rând dumnezeiasca Liturghie a Marelui Vasile. În loc de cântarea Heruvicului, se cântă acest tropar, glasul al 6-lea:

Cinei Tale celei de taină, astăzi Fiul lui Dumnezeu părtaş mă primeşte; că nu voi spune vrăjmaşilor Tăi taina Ta, nici sărutare Îţi voi da ca Iuda. Ci ca tâlharul mă mărturisesc Ţie: Pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta.

Iar în locul Axionului, se cântă Irmosul Cântării a 9-a: Din ospăţul Stăpânului... Şi în loc de Chinonic, se cântă iarăşi troparul: Cinei tale celei de taină...

Şi când se împărtăşesc cu dumnezeieştile Taine, se cântă de multe ori, până se împărtăşesc toţi. Şi în loc de: Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne..., se zice tot troparul de mai sus.

După Rugăciunea amvonului, se face spălarea şi urmarea ei, precum arată Tipicul. Apoi se dă anafura şi se face otpustul. Iar la masă se mănâncă cu untdelemn şi se bea vin. Se citeşte Pavecerniţa mică, la care se cântă Tricântarea care urmează după Rânduiala spălării.

RÂNDUIALA

Ce se face la sfânta şi dumnezeiasca spălare a picioarelor, în Joia cea mare.

După Rugăciunea amvonului, iese preotul din biserică, aşa cum este îmbrăcat, cu cădelniţa în mână şi cu făclii aprinse, la locul unde este gătită spălarea şi unde sunt rânduiţi 12 fraţi care să fie spălaţi de cel mai mare, între care trebuie să fie un portar şi un econom, în chipul lui Petru. Cei 12 fraţi cântă Psalmul 50, apoi cântăreţii încep a cânta aceste tropare din Canonul din Joia Mare.

Cântarea a 5-a, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Cu legătura dragostei fiind legaţi Apostolii, şi dându-se «pe sine lui Hristos, Celui ce stăpâ-«neşte toate, li s-au spălat picioa-«rele cele frumoase, binevestind «pace tuturor».

Ceea ce ţine apa cea neţinută, şi cea mai presus în văzduh, care înfrânează adâncurile şi opreşte mările, Înţelepciunea lui Dumnezeu, a turnat apă în spălătoare şi a spălat picioarele slugilor, Stăpânul.

Arătat-a ucenicilor, Stăpânul, chip de smerenie. Că Cel ce îmbracă cerul cu nori, S-a încins cu ştergarul, şi Şi-a plecat genunchii

pentru a spăla picioarele slugilor; întru a Cărui mână este suflarea tuturor celor ce sunt.

Apoi se cântă şi aceste stihiri ale spălării, glasul 1, însuşi glasul:

Cel ce Te-ai încins cu ştergarul, şi ai spălat picioarele ucenicilor, Hristoase Dumnezeule, spală gândul sufletului nostru, şi ne încinge pe noi cu legătură duhovnicească, spre a face poruncile Tale şi a cânta bunătatea Ta.

Glasul al 2-lea:

Având să luăm mare binefacere, să alergăm credincioşii cu bună cucernicie la cinstita spălare. Nu întinăciunea trupească spălând, ci sufletele în taină sfinţindu-ne. Că Hristos, Mântuitorul nostru, Cel ce caută pe pământ şi-l face de se cutremură, Se pleacă Însuşi pe Sine şi Se atinge de tălpi de lut, dăruind sigură înălţare asupra a toată puterea protivnică. Acestuia cu bună mulţumire să-I zicem: Cel ce ne-ai arătat nouă calea cea mai bună a înălţării, smerenia, mântuieşte-ne, Bunule, ca un iubitor de oameni.

Asemenea:

Petru se sfia să i se spele picioarele de preacuratele mâini, de care a fost zidit Adam; dar a auzit: De nu te voi spăla pe tine, nu ai parte de Mine. Şi de aşa multă frică fiind cuprins, a zis către Tine: Doamne, nu numai picioarele să-mi speli, ci şi mâinile şi capul. O, mari darurile Stăpânului!, că făgăduieşte a face părtaşi harului Său pe ucenici, şi a avea parte cu dânşii în slava cea negrăită; precum şi la paharul cel de taină a zis: că-l va bea pe acela nou împreună cu dânşii, în Împărăţia cerurilor. De care învredniceşte-ne şi pe noi, ca un milostiv şi de oameni iubitor.

Glasul al 8-lea:

Astăzi, Cel neapropiat după fiinţă lucru de rob a luat; cu ştergarul S-a încins Cel ce îmbracă cerul cu nori; apă a turnat în spălătoare Cel ce a despărţit Marea Roşie; şi plecându-Se în genunchi, a început a spăla picioarele ucenicilor, şi a le şterge cu ştergarul cu care era încins. Şi când le-a spălat picioarele, a zis ucenicilor; Voi sunteţi curaţi, dar nu toţi; însemnând pe cel ce L-a vândut.

Slavă..., glasul al 6-lea:

Mai bine ar fi fost, Iuda, de nu te-ai fi zămislit în pântecele maicii tale; mai bine ar fi fost ţie, vânzătorule, de nu te-ai fi născut, înstrăinatule de Fiul lui Dumnezeu. Că prin tine s-a rupt cununa ucenicilor lui Hristos, şi via cea adevărată a culeso-o tâlharul cel răstignit. Prin tine s-a tăiat îngrădirea, şi Biserica cea nefăcută de mână au stricat-o călcătorii de lege. Chiar dacă te-ai ruşinat de mirul celei păcătoase, că era de mult preţ; dar cum nu te-ai temut a vinde celor fără de lege sângele Celui drept? Mai bine ar fi fost, vânzătorule, de nu te-ai fi născut, înstrăinatule de Fiul lui Dumnezeu.

Şi acum..., glasul al 8-lea:

De dormitare diavolească fiind cuprins Iuda, a adormit întru moarte. Vreme era de privegheat, vreme era de trezit; să-i suspine

inima, să-i lăcrimeze ochii, cu cântare să privegheze; că mare este tăria Crucii; Hristos este lângă uşi; Paştile de jertfit au venit. Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Apoi ectenia aceasta:

Cu pace Domnului să ne rugăm!

Pentru pacea de sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se binecuvinteze şi să se sfinţească spălarea aceasta, cu puterea, cu lucrarea şi cu venirea Duhului Sfânt, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie apa aceasta spre spălarea întinării păcatelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Pe Preasfânta, Curata, preabinecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toţi sfinţii să o pomenim.

Pe noi înşine şi unul pe altul şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Ecfonisul:

Că Tu eşti curăţirea sufletelor noastre, şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Apoi preotul, sau cel mai mare, se roagă cu glas mare:

Doamne şi Preabunule Dumnezeu, Cel ce eşti neapropiat cu Dumnezeirea, Care ai luat chip de rob şi spre închipuirea smereniei celei mântuitoare ai spălat picioarele ucenicilor Tăi, cu preacurate mâinile Tale şi le-ai şters cu ştergarul, caută şi acum spre noi, nevrednicii robii Tăi, care urmăm smereniei Tale celei atât de preaslăvite, şi ne învredniceşte să ne spălăm de întinăciunile trupeşti şi de necurăţiile sufletului cu atingerea apei acesteia. Dăruieşte nouă pogorârea cea nevăzută a Preasfântului Tău Duh; întăreşte sufletele şi trupurile noastre împotriva şarpelui celui înşelător, care păzeşte călcâiul nostru. Ca fiind curaţi, să slujim Ţie cu bună mulţumire, călcând peste şerpi şi peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului.

Ecfonisul:

Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, împreună cu Părintele Tău cel fără de început şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Apoi:

Pace tuturor! Capetele voastre Domnului să le plecaţi!

Cel mai mare se roagă în taină:

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce ne-ai arătat nouă măsura smereniei, prin plecarea Ta

cea preaînaltă, şi pe cel smerit cu voinţa întâi chemându-l, ne-ai învăţat pe noi să slujim unul altuia; înalţă-ne pe noi cu smerenia cea dumnezeiască, păzeşte-ne neîntinaţi, spălaţi pururea cu lacrimi, curăţiţi cu lumina darului Tău cel curăţitor. Ca să cădem cu adevărat la Tine pururea şi să aflăm mila şi îndurare la judecata Ta cea înfricoşătoare.

Ecfonisul:

Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezu eşti, şi Ţie slavă înălţăm şi Părintelui Tău celui fără început şi Preasfântului şi Bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Apoi diaconul, sau preotul, zice:

Pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm.

Şi cei ce vor să se spele, şed pe scaunele cele gătite şi începând a se citi Evanghelia spălării, de la Ioan, cel mai mare se scoală şi, când zice:

Şi şi-a pus veşmintele...

Atunci arhiereul, sau cine va fi mai mare, se dezbracă de veşmânt; şi când zice:

Şi luând ştergarul s-a încins...

Luând ştergarul se încinge şi cel mai mare. Iar când zice:

După aceea a turnat apă în spălătoare...

Toarnă şi cel mai mare apă; şi când zice:

Şi a început a spăla picioarele ucenicilor şi a le şterge cu ştergarul cu care era încins...

Începe şi cel mai mare a spăla, de la portar până la econom, picioarele tuturor celor doisprezece, le şterge şi le sărută. Iar când vine la econom se citeşte:

Deci, a venit la Simon-Petru şi a zis acela: Doamne! Tu vrei să speli picioarele mele?

Şi când citeşte:

Răspuns-a Iisus şi i-a zis lui: Ce fac Eu, tu nu ştii acum, dar vei cunoaşte după acestea.

Economul zice:

Nu vei spăla picioarele mele în veci.

Şi răspunde cel mai mare, zicând:

De nu te voi spăla, nu vei avea parte cu Mine.

La aceasta răspunde economul:

Doamne, nu numai picioarele mele, ci şi mâinile şi capul.

Atunci răspunde cel mai mare:

Cel ce este spălat, nu trebuie decât picioarele a i le spăla şi este curat tot şi voi sunteţi curaţi, dar nu toţi.

Şi celelalte.

Apoi economul şade şi-i spală cel mai mare picioarele.

După aceea merge cel mai mare la locul său, îşi scoate fota şi ştergarul şi îşi ia veşmintele sale şi şade. Şi iar citeşte preotul sau diaconul:

Deci, dacă a spălat picioarele lor şi Şi-a luat veşmintele Sale, şezând iarăşi a zis lor:

Arhireul sau cine va fi mai mare, stând, zice:

Cunoaşteţi ce am făcut vouă? Voi Mă numiţi pe Mine învăţător şi Domn şi bine ziceţi, că sunt. Deci dacă Eu, Domnul şi Învăţătorul,

am spălat picioarele voastre, şi voi datori sunteţi unul altuia să vă spălaţi picioarele; că pildă am dat vouă că, precum Eu am făcut vouă, şi voi să faceţi. Amin, amin zic vouă: Nu este sluga mai mare decât Domnul său, nici solul mai mare decât cel ce l-a trimis pe el; de ştiţi acestea, fericiţi sunteţi de le veţi face.

Şi după Evanghelie, preotul citeşte rugăciunea aceasta:

Domnului să ne rugăm.

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce după multă mila Ta, Te-ai smerit pe Tine Însuţi luând chip de rob; Care, în vremea Patimilor Tale celor mântuitoare şi făcătoare de viaţă, de bunăvoie ai voit a cina cu Sfinţii Tăi Ucenici şi Apostoli, şi după aceea Te-ai încins cu fota şi ai spălat picioarele lor, dându-le lor chip de smerenie şi de dragoste unul către altul, şi ai zis: Precum am făcut Eu vouă, aşa şi voi să faceţi unul altuia, Însuţi şi acum, Stăpâne, vino în mijlocul nevrednicilor robilor Tăi, care urmăm pildei Tale, şi spală toată întinăciunea şi necurăţia sufletelor noastre; ca spălând praful ce s-a lipit de noi prin păcate şi ştergându-ne unul pe altul cu ştergarul dragostei, să putem plăcea Ţie în toate zilele vieţii noastre şi să aflăm milă înainta Ta.

Ecfonisul:

Că Tu eşti Cel ce binecuvintezi şi sfinţeşti toate, Hristoase, Dumnezeul nostru, şi Ţie slavă înălţăm, împreună şi Părintelui Tău, Celui fără de început, şi Preasfântului şi Bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

După aceea sunt stropiţi toţi fraţii la feţe din spălătoare. Apoi se merge în biserică, cântând aceste tropare din Cântarea a 5-a, a Vinerii celei mari. Glasul al 6-lea:

Dacă şi-au spălat picioarele, şi mai înainte s-au curăţit cu împărtăşirea dumnezeieştii Tale Taine, Hristoase, slujitorii Tăi s-au suit acum împreună cu Tine, din Sion la muntele cel mare al Măslinilor, lăudându-Te pe Tine, Iubitorule de oameni.

Zis-ai: Vedeţi, prietenilor, nu vă tulburaţi; că acum s-a apropiat ceasul, ca să Mă prindă şi să fiu dat morţii de mâinile celor fără de lege; şi toţi vă veţi risipi, lăsându-Mă singur; dar vă voi aduna iarăşi ca să Mă propovăduiţi pe Mine, Iubitorul de oameni.

După acestea se zice: Fie numele Domnului... (de 3 ori). Slavă..., Şi acum..., Psalmul 33: Bine voi cuvânta pe Domnul... Şi se dă anafură fraţilor, se face otpustul şi se merge la masă, unde se mănâncă bucate cu untdelemn şi se bea vin.

PAVECERNIŢA MICĂ

La care se cântă Tricântarea lui Andrei Criteanul.

Cântarea a 5-a, glasul al 8-lea:

Irmosul:

Întunericul sufletului meu risipeşte-l, Dătătorule de lumină, «Hristoase Dumnezeule, Cel ce ai «gonit întunericul cel mai dinainte «al adâncului, şi-mi dăruieşte lu«mina poruncilor Tale, Cuvinte;

«ca dis-de-dimineaţă, să Te slăvesc «pe Tine» (de două ori).

S-a înfrumuseţat cina şi Ţi s-a gătit Paştele, precum ai zis Hristoase; dar Iuda se îngrijea de vânzarea Ta şi, fiind cu Tine, afară se unea cu iubirea de argint pentru preţul Tău.

Se ridică de la cină, şi cu fota îşi încinge mijlocul de voie Hristos şi îşi pleacă grumajii, iar Petru grăieşte: Niciodată nu vei spăla picioarele mele, Făcătorul meu, spală-le însă!

A primit pâine în mâini spre vânzarea Ta Iuda, vicleanul ucenic, care Te-a şi vândut cu vicleşug; după ce şi el şi-a întins picioarele, pe care Însuşi le-ai spălat şi le-ai şters cu fota.

Cu sărutare vicleană îşi deschidea atunci gura către Tine Iuda, sărutând Trupul Tău şi grăind: Bucură-te, Învăţătorule! – el, vânzătorul, sluga şi vicleanul.

Petru văzând cele ce se petreceau atunci, de spaimă fiind cuprins, fiind întrebat de o slujnică, s-a lepădat de Tine, Domnul, nu numai precum ai zis, ci precum ai ştiut, Cel ce toate le ştii.

Este pălmuit Ziditorul şi bătută zidirea prin batjocorirea Lui; este lovit de voie cu trestie, şi cele din înălţime se pleacă; este scuipat Judecătorul, şi toate temeliile pământului se clatină.

Slavă...

Cu spini se încununează Dumnezeu, Care înfrumuseţează tot pământul cu flori; primeşte răni şi cu îndelungă-răbdare rabdă ocări; poartă porfiră de ocară, şi toate le rabdă şi le pătimeşte cu trupul, Dumnezeu fiind.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Să strige Ioan, spunând prin învăţătura sa dumnezeiasca Ta întrupare; că, adică, Cuvântul trup S-a făcut din Fecioară cu neschimbare, şi a rămas cu firea Dumnezeu precum era, nedespărţindu-Se de sânurile Părintelui.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Cel ce acoperi cu ape cele mai de deasupra ale Tale, Cel ce «pui mării hotar nisipul şi toate le «ţii, pe Tine Te laudă popoarele, pe «Tine Te slăveşte lumea, Ţie-Ţi «aduce toată făptura cântare, ca «Făcătorului tuturor în veci».

Cel ce îmbraci cerul cu nori, Iisuse, şi împărăţeşti pe scaunul slavei cu Părintele cel veşnic, Tu, luând fota, Te-ai încins, ca să speli picioarele cele de ţărână, fiind cu totul foc, Cuvinte, măcar de Te-ai şi întrupat.

După ce a spălat picioarele tuturor, a şezut Iisus zicând ucenicilor Săi: Aţi văzut ce am făcut Eu acum? Pildă de smerenie dându-vă tuturor, ca cel ce voieşte să fie întâi, să fie mai pe urmă decât toţi cu voirea.

Iată curaţi sunteţi, dar nu toţi, a zis Hristos prietenilor care şedeau la cină; iar ei se întrebau întru sine neînţelegând cuvântul. Mai apoi Domnul a spus numele vânzătorului.

După ce a grăit acestea, Hristos a venit în muntele Măslinilor, împreună cu ucenicii, şi le zicea: Să mergem de aici! Că iată a sosit vânzătorul, şi nimeni să nu se lepede de Mine, căci de voie pătimesc.

O, sărutare înşelătoare! Bucură-Te, Învăţătorule, zicea Iuda lui Hristos şi, împreună cu cuvântul, L-a vândut spre junghiere; şi sărutarea era semnul ce dăduse celor fără de lege: Pe Care eu Îl voi săruta, Acela este pe Care am făgăduit a-L da vouă.

Prins ai fost, Dumnezeule al nostru, de poporul cel fără de lege, nicidecum împotrivindu-Te, nici strigând, Mielule al lui Dumnezeu; ci toate răbdându-le: a fi întrebat, a fi judecat, a fi bătut, a fi legat şi a fi dus cu arme şi cu lăncii la Caiafa.

Să se răstignească Iisus Hristos, striga poporul iudeu, cu preoţii şi cărturarii. O, popor necredincios! Ce a făcut Cel ce S-a arătat în lume? Că pe Lazăr l-a sculat din mormânt, şi a făcut cale oamenilor către mântuire.

Înaintea judecăţii lui Pilat, poporul cel fără de lege răcnind, striga: Răstigneşte-L pe Acesta, şi ne slobozeşte pe Varava, cel legat şi ucigaş; şi pe Hristos mai întâi bătându-L, ia-L, ia-L şi cu tâlharii răstigneşte-L.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

O, nespusă pogorâre! O, negrăit sfat! Că foc fiind, ai spălat picioarele vânzătorului, Mântuitorule, şi spălându-le, nu le-ai ars, şi ai împărţit pâine la cină şi tainica slujire o ai învăţat.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

O, auzire nouă! Dumnezeu este Fiu al femeii! Naşterea fără sămânţă, Maică fără de bărbat, şi Cel născut, Dumnezeu! O, minunată auzire! O, înfricoşătoare zămislire! O, nestricăcioasă naştere a Fecioarei! Cu adevărat toate sunt mai presus de minte şi mai presus de ştiinţă.

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Bine este cuvântat Domnul Dumnezeul lui Israel, Cel ce «a ridicat nouă putere de mântuire «în casa lui David, slujitorul Său, «întru care ne-a cercetat pe noi «Răsăritul cel dintru înălţime, şi «ne-a îndreptat pe calea păcii».

Iarăşi dormiţi? a zis Hristos ucenicilor; privegheaţi, că s-a apropiat ceasul; sculaţi-vă să ne ducem, prietenii Mei; că iată, ucenicul vânzător având toată oastea, vine să Mă dea ucigaşilor de oameni.

Sărutarea ta este vicleană, şi închinăciunea amară; cui grăieşti tu, înşelătorule, când zici: Bucură-te, Învăţătorule? Prietene, zice Hristos, pentru ce ai venit? Dacă pentru a Mă săruta, pentru ce-Mi pui înainte cuţit uns cu miere?

Judecătorule nevinovat, de voie ai venit să stai, Hristoase, înaintea judecăţii lui Pilat, ca să ne scapi de datoriile noastre. Drept aceea ai răbdat, Bunule, a fi rănit cu trupul, ca toţi să luăm mântuire.

Ia-L, ia-L, răstigneşte-L pe Cel ce se zice Hristos, strigau oarecând iudeii către Pilat. Iar acesta mâinile îşi spăla, şi cu condei le scria vina Lui; vina Aceluia care dăruieşte tuturor nemurire.

Cu tărie strigau cei fără de lege: ia-L, ia-L, răstigneşte pe Hristos, şi ca pe un osândit cereau a-L ucide. Au doară nu Acesta a înviat morţii, a curăţit leproşii, pe ceea ce-i curgea sânge o a tămăduit, şi pe paralitici i-a îndreptat?

Ce rău a făcut, de strigaţi foarte să fie răstignit Hristos? Însuşi Pilat zicea către poporul cel nebun că vină nu află în El. Iar ei mai cu amar strigau: Ia-L, ia-L, răstigneşte pe Mântuitorul tuturor.

O, iudei fără de lege! O, popor neînţelegător! Au nu vă aduceţi aminte de minunile lui Hristos, de mulţimea tămăduirilor? Au n-aţi simţit puterea Lui cea dumnezeiască? Dar precum mai înainte părinţii voştri, aşa şi voi aţi rămas împietriţi.

Slavă...

Bătut fiind, Făcătorule al meu, pentru mine Te-ai dat a fi răstignit; ca mântuirea mea în mijlocul pământului lucrând-o, să izvorăşti lumii viaţa, şi să faci nemuritori prin sângele Tău cel cinstit, pe cei ce se închină Ţie.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Mieluşeaua Ta, Stăpâne, stând înaintea Crucii, Te tânguia pe Tine, Făcătorul tuturor, văzând a Ta îndelungă-răbdare. Pentru că de voie Te-ai născut cu trup şi cu el toate patimile ai răbdat, ca să mântuieşti lumea.

Şi iarăşi Irmosul: Bine este cuvântat Domnul..., în amândouă stranele împreună. După Sfinte Dumnezeule... şi Tatăl nostru..., se zice Condacul: Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi... (caută-l mai înainte, la Utrenie). Şi celelalte după obicei şi otpustul. Iar Pavecerniţa se citeşte pe la chilii.

SLUJBA SFINTELOR ŞI MÂNTUITOARELOR PĂTIMIRI ALE DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

La Denia de Joi seara

În Sfânta şi Marea zi de Joi seara, se toacă la ceasul al doilea din noapte şi se trag clopotele; şi adunându-ne în biserică, se face începutul după obicei, precum s-a arătat Joi în a cincea săptămână.

Apoi Aliluia, pe glasul al 8-lea, şi troparul:

Când măriţii ucenici la spălarea cinei s-au luminat, atunci Iuda cel rău credincios, cu iubirea de argint bolnăvindu-se s-a întunecat, şi judecătorilor celor fără de lege, pe Tine, Judecătorul cel drept, Te-a dat. Vezi dar, iubitorule de avuţii, pe Cel ce pentru acestea spânzurare şi-a agonisit. Fugi de sufletul nesăţios, cel ce a îndrăznit unele ca acestea asupra Învăţătorului. Cela ce eşti spre toţi bun, Doamne, slavă Ţie.

Se cântă de trei ori, rar şi cu cântare dulce. Apoi, ectenia mică, şi eclesiarhul împarte făclii fraţilor. După aceasta zice preotul sau diaconul: Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie... **Şi citeşte înainte Evanghelia de la Ioan, Aşezământul Sfintelor Patimi:** Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Acum S-a preamărit Fiul Omului... **Sfârşitul:** ...În care a intrat El şi ucenicii Săi.

Şi sfârşindu-se Evanghelia se zice:

Slavă îndelung-răbdării Tale, Doamne, slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie.

Şi îndată se cântă Antifoanele, repetând toate troparele.

ANTIFONUL 1, glasul al 8-lea:

Mai-marii popoarelor s-au adunat împreună, asupra Domnului şi asupra unsului Lui.

Cuvânt călcător de lege au pus asupra mea. Doamne, Doamne, nu mă lăsa pe mine.

Simţirile noastre curate să le aducem înaintea lui Hristos şi, ca nişte prieteni ai Lui, sufletele să le jertfim pentru Dânsul, şi să nu ne sugrumăm cu grijile vieţii, ca Iuda. Ci să strigăm în cămările sufletelor noastre: Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, izbăveşte-ne pe noi de cel viclean.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Fecioară ai născut, ceea ce nu ştii de nuntă, şi Fecioară ai rămas, Maică nenuntită; Născătoare de Dumnezeu, Marie, roagă pe Hristos, Dumnezeul nostru, să ne mântuiască pe noi.

ANTIFONUL al 2-lea, glasul al 6-lea:

Alergat-a Iuda, zicând cărturarilor celor fără de lege: Ce-mi veţi da mie, şi eu Îl voi da pe El vouă? Iar în mijlocul celor ce se învoiau, ai stat nevăzut Însuţi Tu, Căruia era uneltirea. Cunoscătorule de inimi, milostiveşte-Te spre sufletele noastre.

Cu milostenie să slujim lui Dumnezeu, ca Maria la cină, şi să nu ne agonisim iubire de argint ca Iuda, ca să fim pururea cu Hristos Dumnezeu.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Nu înceta Fecioară rugând totdeauna pe Cel ce L-ai născut în chip de negrăit, ca pe un iubitor de oameni, să mântuiască din primejdii pe cei ce scapă la tine.

ANTIFONUL al 3-lea, glasul al 2-lea:

Pentru învierea lui Lazăr, Doamne, pruncii evreilor au strigat Ţie, Iubitorule de oameni, Osana! Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

La cina Ta, Hristoase Dumnezeule, zis-ai mai înainte ucenicilor Tăi: Unul din voi va să Mă vândă. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

Întrebând Ioan: Doamne, cine este cel ce va să Te vândă, l-ai dovedit pe acela prin pâine. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

Cu treizeci de arginţi şi cu sărutare vicleană, Te căutau iudeii să Te ucidă, Doamne; iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

La spălarea Ta, Hristoase Dumnezeule, ai poruncit ucenicilor Tăi: Aşa să faceţi, precum vedeţi. Iar

Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

Privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu cădeţi în ispită, zis-ai ucenicilor Tăi, Hristoase Dumnezeul nostru. Iar Iuda cel fără de lege n-a vrut să înţeleagă.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Mântuieşte din primejdii pe robii tăi, Născătoare de Dumnezeu, că toţi după Dumnezeu la tine scăpăm; ca şi către un zid nestricat şi folositor.

S E D E A L N A, glasul al 7-lea:

La aceste Sedelne nu se şade, pentru că preotul cădeşte sfântul altar.

Ospătând la cină pe ucenici, şi cunoscând vicleşugul vânzării, ai vădit la cina aceea pe Iuda, ştiindu-l pe el că nu se va îndrepta, şi vrând ca să arăţi tuturor că Te-ai dat de bunăvoie, ca să răpeşti lumea de la cel străin: îndelung-Răbdătorule, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Apoi: Şi pentru ca să ne învrednicim noi... Şi se citeşte a doua Evanghelie, de la Ioan: În vremea aceea a ieşit Iisus împreună cu ucenicii Săi... Sfârşitul: ...Căci aveau să mănânce Paştile.

După Evanghelie se cântă:

A N T I F O N U L al 4-lea, glasul al 5-lea:

Astăzi Iuda lasă pe Învăţătorul şi primeşte pe diavolul; se orbeşte cu patima iubirii de arginţi, cade din lumină întunecatul. Că în ce chip ar fi putut vedea cel ce a vândut pe Luminătorul pentru treizeci de arginţi? Iar nouă ne-a răsărit Cel ce a pătimit pentru lume. Către care să grăim: Cel ce ai pătimit şi Te-ai îndurat de oameni, slavă Ţie.

Astăzi Iuda se leapădă de cinstea lui Dumnezeu şi se înstrăinează de har; fiind ucenic, se face vânzător; în obicei prietenesc ascunde vicleşug, şi nebuneşte socoteşte că este mai bine a sluji iubirii de arginţi, decât dragostei Stăpânului, făcându-se călăuză adunării celei fără de lege. Iar noi, având mântuire pe Hristos, pe Acesta să-L slăvim.

Să dobândim iubirea de fraţi, ca nişte fraţi întru Hristos, iar nu nemilostivire către cei de aproape ai noştri. Ca să nu ne osândim ca sluga cea nemilostivă pentru bani, şi ca Iuda căindu-ne fără de nici un folos.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Preaslăvite lucruri s-au grăit de tine pretutindeni, Născătoare de Dumnezeu, Marie; că ai născut după trup pe Făcătorul tuturor, prealăudată care nu ştii de nuntă.

A N T I F O N U L al 5-lea, glasul al 6-lea:

Ucenicul tocmea preţul Învăţătorului, şi a vândut pe Domnul pentru treizeci de arginţi cu sărutare vicleană, dându-L pe El celor fără de lege, spre moarte.

Astăzi Făcătorul cerului şi al pământului a zis ucenicilor Săi: S-a apropiat ceasul şi a sosit Iuda, cel ce Mă vinde; nimeni să nu se lepede de Mine, văzându-Mă pe Cruce în mijlocul a doi tâlhari. Că pătimesc ca un om, şi mântuiesc ca un iubitor de oameni pe cei ce cred în Mine.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ceea ce ai zămislit în chip de negrăit în veacul cel mai de pe urmă, şi ai născut pe Ziditorul tău, pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

ANTIFONUL al 6-lea, glasul al 7-lea:

Astăzi veghează Iuda să vândă pe Domnul, pe Mântuitorul lumii, Cel mai înainte de veci, pe Cel ce a săturat mulţimea de oameni cu cinci pâini. Astăzi cel fără de lege se leapădă de Învăţătorul; şi fiind ucenic a dat pe Stăpânul, a vândut cu bani pe Cel ce a săturat cu mană pe om.

Astăzi au pironit pe Cruce iudeii pe Domnul, Care a tăiat marea cu toiagul şi i-a povăţuit în pustie. Astăzi au împuns cu suliţa coasta Celui ce a rănit Egiptul cu bătăi pentru ei, şi au adăpat cu fiere pe Cel ce le-a plouat mană de mâncare.

Doamne, venind spre Patima cea de voie, ai zis ucenicilor Tăi: De n-aţi putut priveghea un ceas împreună cu Mine, cum v-aţi făgăduit că veţi muri pentru Mine? Vedeţi măcar pe Iuda cum nu doarme, ci se nevoieşte să Mă dea celor fără de lege. Sculaţi de vă rugaţi! Să nu se lepede cineva de Mine, văzându-Mă pe Cruce. Îndelung-Răbdătorule, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai încăput în pântecele tău pe Cel neîncăput în ceruri! Bucură-te, Fecioară, propovăduirea Prorocilor, din care ne-a strălucit nouă Emanuel! Bucură-te, Maica lui Hristos Dumnezeu!

SEDEALNA, glasul al 7-lea:

Ce pricină te-a făcut, Iuda, vânzător al Mântuitorului? Au doară te-a despărţit de ceata Apostolilor? Au doară te-a lipsit de harul tămăduirilor?Au doară cinând împreună cu ceilalţi, pe tine te-a gonit de la masă? Au doară picioarele celorlalţi le-a spălat, iar ale tale nu le-a băgat în seamă? O, de cât bine te-ai făcut uitător! Iată, gândul tău cel nemulţumitor se vădeşte, iar îndelungă-răbdarea cea neasemănată şi mare mila Mântuitorului se propovăduieşte.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Evanghelia a treia, de la Matei: În vremea aceea, prinzând pe Iisus, ostaşii L-au dus la Caiafa ... Sfârşitul: ...Şi, ieşind afară, a plâns cu amar.

ANTIFONUL al 7-lea, glasul al 8-lea:

Doamne, răbdând toate, aşa ai zis celor fără de lege ce Te-au prins: De aţi şi rănit pe Păstorul, şi aţi risipit cele douăsprezece oi, pe ucenicii Mei, dar aş fi putut să aduc înainte mai mult decât douăsprezece legiuni de îngeri. Dar rabd îndelung, ca să se împlinească cele ce am arătat vouă prin prorocii Mei, cele nearătate şi ascunse. Doamne, slavă Ţie.

De trei ori tăgăduindu-Te Petru, îndată a cunoscut ceea ce s-a zis lui; dar Ţi-a adus Ţie lacrimi de pocăinţă. Doamne, fii mie milostiv şi mă mântuieşte pe mine!

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ca pe ceea ce este uşă de mântuire, şi grădină veselitoare, şi nor

al luminii celei veşnice, să lăudăm toţi pe Sfânta Fecioară, zicându-i: Bucură-te!

ANTIFONUL al 8-lea, glasul al 2-lea:

Spuneţi, călcătorilor de lege, ce aţi auzit de la Mântuitorul nostru? Au n-a dat El legea şi învăţăturile Prorocilor? Dar cum aţi gândit să daţi lui Pilat pe Dumnezeu, Cuvântul cel din Dumnezeu, şi Izbăvitorul sufletelor noastre?

Să se răstignească!, strigau cei ce se îndestulau pururea cu darurile Tale, şi cereau pe făcătorul de rele în locul Făcătorului de bine, ucigaşii dreptilor. Iar Tu tăceai, Hristoase, suferind necuviinţa lor, vrând să pătimeşti şi să ne mântuieşti pe noi, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pentru că nu avem îndrăznire pentru multele noastre păcate, tu pe Cel ce S-a născut din tine roagă-L, Născătoare de Dumnezeu Fecioară; că mult poate rugăciunea Maicii, spre îmblânzirea Stăpânului. Nu trece cu vederea rugăciunile păcătoşilor, Preacurată; că milostiv este, şi poate să mântuiască, Cel ce a primit a pătimi pentru noi.

ANTIFONUL al 9-lea, glasul al 3-lea:

Pus-au treizeci de arginţi preţul Celui preţuit, pe Care L-au preţuit fiii lui Israel; privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi în ispită, că duhul este osârduitor, iar trupul neputincios; pentru aceasta privegheaţi.

Datu-Mi-au spre mâncarea Mea fiere, şi în setea Mea M-au adăpat cu oţet; iar Tu, Doamne, înviază-Mă şi le voi răsplăti lor.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Noi, cei din neamuri, te lăudăm pe tine, Preacurată Născătoare de Dumnezeu, că ai născut pe Hristos, Dumnezeul nostru, Cel ce prin tine a liberat pe oameni din blestem.

SEDEALNA, glasul al 8-lea:

O, cum Iuda, cel ce era odinioară ucenic, a gândit vânzare asupra Ta! A cinat împreună cu vicleşug, vicleanul şi nedreptul, şi mergând a zis preoţilor: Ce-mi veţi da mie şi eu voi da vouă pe Acela, Care a stricat legea şi a spurcat Sâmbăta. Îndelung-Răbdătorule Doamne, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Apoi Evangheia a patra, de la Ioan: În vremea aceea au adus pe Iisus de la Caiafa în pretoriu... Sfârşitul: ...Atunci L-a dat lor, ca să-L răstignească.

ANTIFONUL al 10-lea, glasul al 6-lea:

Cel ce Se îmbracă cu lumina ca şi cu o haină, stat-a gol la judecată, şi a primit palme peste obraz, din mâinile pe care le-a zidit. Şi poporul cel călcător de lege a răstignit pe Domnul slavei pe Cruce. Atunci s-a rupt catapeteasma Templului; soarele s-a întunecat, nesuferind să vadă batjocorit pe Dumnezeu, de Care se cutremură toate. Aceluia să ne închinăm.

Ucenicul s-a lepădat, iar tâlharul a strigat: Pomeneşte-mă, Doamne, întru Împărăţia Ta!

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Împacă lumea, Doamne, Cel ce bine ai voit a lua trup din Fecioară pentru robi; ca să Te lăudăm cu un glas, Iubitorule de oameni.

ANTIFONUL al 11-lea, glasul al 6-lea:

Pentru binele pe care l-ai făcut, Hristoase, poporului evreu, Te-au osândit să Te răstignească, adăpându-Te cu oţet şi fiere. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, că n-au cunoscut milostivirea Ta.

N-au fost îndestulate, Hristoase, mulţimile iudaice cu vânzarea, ci încă clătinau cu capetele, aducându-Ţi batjocură şi hulă. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, pentru că au gândit asupra Ta deşertăciune.

Nici pământul care s-a cutremurat, nici pietrele care s-au despicat, n-au plecat pe iudei; nici catapeteasma Templului, nici învierea morţilor. Ci le dă lor, Doamne, după faptele lor, că au gândit asupra Ta deşertăciune.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Ştim că S-a întrupat din tine Dumnezeu, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce una eşti curată, una binecuvântată; pentru aceasta lăudându-te neîncetat, pe tine te mărim.

ANTIFONUL al 12-lea, glasul al 8-lea:

Acestea zice Domnul către iudei: Poporul Meu, ce am făcut vouă? Sau cu ce v-am supărat? Pe orbii voştri i-am luminat, pe cei leproşi i-am curăţit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Şi cu ce Mi-aţi răsplătit? În loc de mană, cu fiere; în loc de apă, cu oţet; în loc ca să Mă iubiţi, pe Cruce M-aţi pironit. De acum nu voi mai răbda; chema-voi neamurile Mele, şi acelea Mă vor preaslăvi împreună cu Tatăl şi cu Duhul, şi Eu le voi dărui viaţă veşnică.

Astăzi catapeteasma Templului se rupe, spre mustrarea călcătorilor de lege, şi soarele îşi ascunde razele sale, văzând pe Stăpânul răstignit.

Legiuitori ai lui Israel, iudei şi farisei, ceata Apostolilor strigă către voi: Iată, Templul pe Care l-aţi stricat voi; iată, Mielul pe Care L-aţi răstignit, şi L-aţi dat mormântului. Dar a înviat cu puterea Sa. Nu vă înşelaţi, iudei, că El este Cel ce v-a izbăvit prin mare şi v-a hrănit în pustie. Acesta este viaţa, lumina şi pacea lumii.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Bucură-te, uşa Împăratului slavei, prin care a trecut Însuşi cel Preaînalt, şi a lăsat-o iarăşi pecetluită, spre mântuirea sufletelor noastre!

SEDEALNA, glasul al 8-lea:

Când ai stat înaintea Caiafei, Dumnezeule, şi ai fost dat lui Pilat Tu, Judecătorul, puterile cereşti s-au clătinat de frică; şi când Te-ai înălţat pe lemn în mijlocul a doi tâlhari, ai fost socotit cu cei fără de lege, Cel ce eşti fără de păcate, ca să mântuieşti pe om. Îndelung-Răbdătorule, Doamne, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Apoi Evanghelia a cincea, de la Matei: În vremea aceea, văzând că Iisus a fost osândit la moarte, Iuda... **Sfârşitul:** ...L-au silit să ducă crucea lui Iisus.

ANTIFONUL al 13-lea, glasul al 6-lea:

Adunarea iudeilor Te-a cerut la Pilat să Te răstignească, Doamne. Şi neaflând vină întru Tine, a slobozit pe vinovatul Varava; iar pe Tine, Cel drept, Te-a judecat spre pierdere, agonisindu-şi păcatul uciderii. Ci dă-le lor, Doamne, răsplătirea lor, că au cugetat asupra Ta cele deşarte.

Cel de Care toate se înfricoşează şi se cutremură, şi pe Care toată limba Îl laudă, pe Hristos, puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu, preoţii L-au lovit cu palme peste obraz şi I-au dat fiere. Şi toate a primit a le pătimi, vrând să ne mântuiască pe noi de fărădelegile noastre, cu sângele Său, ca un iubitor de oameni.

Slavă..., Şi acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ai născut prin cuvânt, mai presus de cuvânt, pe Făcătorul tău, pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

ANTIFONUL al 14-lea, glasul al 8-lea:

Doamne, Cel ce ai primit însoţitor pe tâlhar, care şi-a întinat mâinile în sânge, numără-ne şi pe noi împreună cu el, ca un bun şi de oameni iubitor.

Puţin glas a slobozit tâlharul pe cruce, şi mare credinţă a aflat. Într-o clipă s-a mântuit, şi întâi el deschizând uşile raiului, a intrat. Cel ce ai primit pocăinţa aceluia, Doamne, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Bucură-te, ceea ce ai primit prin înger bucuria lumii! Bucură-te, ceea ce ai născut pe Făcătorul tău şi Domnul! Bucură-te, ceea ce te-ai învrednicit a fi Maică a lui Hristos Dumnezeu!

ANTIFONUL al 15-lea, glasul al 6-lea:

Acesta se cântă de amândouă stranele împreună, stih după stih; stihurile sunt indicate prin asteriscuri.

Astăzi a fost spânzurat pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape (de trei ori).* Cu cunună de spini a fost încununat Împăratul îngerilor.* Cu porfiră mincinoasă a fost îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori.* Lovire peste obraz a luat Cel ce a slobozit în Iordan pe Adam.* Cu piroane a fost pironit Mirele Bisericii.* Cu suliţa a fost împuns Fiul Fecioarei!* Închinămu-ne Patimilor Tale, Hristoase (de trei ori).* Arată-ne nouă şi slăvită Învierea Ta.

Să nu prăznuim ca iudeii, că Paştile noastre, Hristos, pentru noi S-a jertfit. Ci să ne curăţim pe noi înşine de toată întinăciunea şi curat să ne rugăm Lui: Înviază, Doamne, mântuieşte-ne pe noi, ca un iubitor de oameni.

Crucea Ta, Doamne, este viaţă şi înviere poporului Tău; şi spre ea nădăjduind, Te lăudăm pe Tine, Dumnezeul nostru; Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă..., Şi acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Văzându-Te, Hristoase, răstignit ceea ce Te-a născut a grăit: Ce taină străină este aceasta ce văd, Fiul meu? Cum mori fiind pironit cu trupul pe lemn, Dătătorule de viaţă?

S E D E A L N A, glasul al 4-lea:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul legii cu scump sângele Tău, pe cruce fiind pironit şi cu suliţa împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ţie.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Apoi Evanghelia a şasea, de la Marcu: În vremea aceea au adus ostaşii pe Iisus... Sfârşitul: ...Ca să vedem şi să credem în El.

Apoi Fericirile. Se pun nouă stihiri, glasul al 4-lea:

Întru împărăţia Ta pomeneşte-ne pe noi, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta.

Fericiţi cei săraci cu duhul, că a acelora este Împărăţia cerurilor.

Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetoşează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Prin lemn a fost izgonit Adam din rai, iar prin lemnul Crucii tâlharul în rai s-a sălăşluit. Că acela gustând, a călcat porunca Făcătorului; iar acesta împreună răstignindu-se, a mărturisit Dumnezeu pe Cel ce Se tăinuia. Pomeneşte-ne şi pe noi, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Pe Făcătorul Legii L-au cumpărat cei fără de lege de la ucenic şi, ca pe un călcător de lege, L-au pus de faţă înaintea judecăţii lui Pilat, strigând: Răstigneşte-L!, pe Cel ce le-a dat lor mană în pustie. Iar noi urmând tâlharului celui drept, să grăim cu credinţă: Pomeneşte-ne şi pe noi, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Mulţimea ucigătorilor de Dumnezeu, neamul iudeilor cel fără de lege, nebuneşte striga către Pilat: Răstigneşte pe Hristos, Cel nevinovat! Şi mai vârtos cereau ei pe Varava. Iar noi grăim cu glasul tâlharului celui recunoscător: Pomeneşte-ne şi pe noi, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Coasta Ta cea purtătoare de viaţă, revărsându-se ca un izvor din Eden, adapă, Hristoase, Biserica Ta, ca pe un rai cuvântător; de unde împărţindu-se ca la început în patru Evanghelii, adapă lumea veselind făptura şi învăţând neamurile să se închine cu credinţă Împărăţiei Tale.

Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a acelora este Împărăţia cerurilor.

Răstignitu-Te-ai pentru mine, ca să-mi izvorăşti mie iertare; împunsu-Te-ai în coastă, ca să-mi ţâşneşti pâraie de viaţă; cu piroane Te-ai pironit, ca, prin adâncul Patimilor Tale, crezând eu înălţimii puterii Tale, să-Ţi cânt: Dătătorule de viaţă, Hristoase, slavă şi Crucii Tale, şi Patimii Tale, Mântuitorule.

Fericiţi veţi fi, când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind pentru Mine.

Când Te-ai răstignit, Hristoase, toată făptura văzându-Te s-a cutremurat; temeliile pământului s-au clătinat de frica puterii Tale, luminătorii s-au ascuns, şi catapeteasma Templului s-a rupt; munţii s-au cutremurat şi pietrele s-au despicat, şi tâlharul cel credincios grăieşte cu noi, Mântuitorule: Pomeneşte-ne întru Împărăţia Ta.

Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri.

Zapisul nostru l-ai rupt, Doamne, şi socotindu-Te între cei morţi, ai legat pe tiranul cel de acolo, scăpând pe toţi din legăturile morţii, cu Învierea Ta; prin care ne-am luminat, Doamne, Iubitorule de oameni, şi grăim Ţie: Pomeneşte-ne şi pe noi, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

Slavă..., a Treimii:

Pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, toţi credincioşii cu un gând după vrednicie a slăvi să ne rugăm; Unimea Dumnezeirii ce este în trei ipostasuri, care rămâne neamestecată, singură prin sine, nedespărţită şi neapropiată, prin care ne izbăvim de focul pedepsei.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pe Maica Ta, Hristoase, care Te-a născut fără de sămânţă după trup, şi a rămas cu adevărat Fecioară nestricată şi după naştere, pe aceasta aducem Ţie spre rugăciune, Stăpâne mult-Milostive, ca să se dăruiască iertare de greşeli celor ce strigă pururea: Pomeneşte-ne şi pe noi, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

PROCHIMEN, glasul al 4-lea:

Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi (Ps. 21, 20).

Stih: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ia aminte la mine; pentru ce M-ai părăsit? (Ps. 21, 1).

Evanghelia a şaptea de la Matei: În vremea aceea, venind la locul numit Golgota... Sfârşitul: ...Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Omul acesta.

Şi se face citire din Tâlcuirea Evangheliei de la Matei, cu sfârşitul: Cuvântul Crucii..., sau din Cuvântul Cuviosului Efrem Sirul, cel pentru Patimile Mântuitorului. Apoi Psalmul 50 şi, după acesta, Evanghelia a opta, de la Luca: În vremea aceea duceau la moarte, împreună cu Iisus, şi doi făcători de rele... Sfârşitul: ...Din Galileea stăteau departe, privind acestea.

TRICÂNTAREA

Alcătuire a lui Cosma Monahul.

Irmosul de două ori şi troparele pe 12 şi pe urmă Irmosul în amândouă stranele împreună.

Cântarea a 5-a, glasul al 8-lea:

Irmosul:

La Tine alerg dis-de-dimineaţă, Cel ce pentru milos-«tivire Te-ai deşertat pe Tine, Cel «neschimbat, pentru cel căzut, şi «până la patimă Te-ai plecat, Cel «ce eşti fără de patimă, Cuvinte al «lui Dumnezeu; pace dă-mi mie, «Iubitorule de oameni».

Dacă şi-au spălat picioarele, şi mai înainte s-au curăţit cu împărtăşirea dumnezeieştii Tale Taine, Hristoase, slujitorii Tăi s-au suit acum împreună cu Tine din Sion la muntele cel mare al Măslinilor, lăudându-Te pe Tine, Cel ce eşti iubitor de oameni.

Zis-ai: Vedeţi, prietenilor, nu vă tulburaţi; acum s-a apropiat ceasul ca să fiu prins şi să fiu dat morţii de mâinile celor fără de lege; şi toţi vă veţi risipi, lăsându-Mă pe Mine. Însă vă voi aduna iarăşi, ca să Mă vestiţi pe Mine cel iubitor de oameni.

C O N D A C, glasul al 8-lea:

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

I C O S

Văzând mieluşeaua, Maria, pe Mieluşelul său tras spre junghiere, mergea după El zdrobită, împreună şi cu alte femei, strigând aşa: Unde mergi, Fiule? Pentru ce faci această călătorie grabnică? Oare este iarăşi altă nuntă în Cana, şi acolo Te grăbeşti acum, ca să le mai faci lor vin din apă? Oare voi merge cu Tine Fiule, sau voi aştepta mai bine? Dă-mi cuvânt, Cuvinte; nu mă trece tăcând, Cel ce m-ai păzit curată; că Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

S I N A X A R

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA VINERI

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Vineri, se prăznuiesc Sfintele şi mântuitoarele şi înfricoşătoarele Pătimiri ale Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos: scuipările, lovirile peste faţă, palmele, insultele, batjocurile, veşmântul de porfiră, trestia, buretele, oţetul, piroanele, suliţa, şi înainte de toate, crucea şi moartea, pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Se mai face încă pomenire de mărturisirea mântuitoare făcută pe cruce de tâlharul cel recunoscător, care a fost răstignit împreună cu El.

Stihuri la răstignire:

Deşi mort pe Cruce,
Eşti viu Dumnezeu,
Căci Tu eşti, Cuvinte,
Fiul lui Dumnezeu!

Stihuri la tâlharul cel recunoscător:

Când tâlharul a strigat:
«Doamne, pomeneşte-mă!»,
Atunci raiul încuiat
Uşile şi-a descuiat.

După ce Domnul a fost vândut de prietenul şi ucenicul Lui cu treizeci de arginţi, a fost dus mai întâi la Ana arhiereul. Acesta L-a trimis la Caiafa, care L-a scuipat şi L-a lovit peste faţă; şi pe când îşi bătea joc şi râdea de El, a auzit spunându-I-se: «proroceşte-ne, cine Te-a lovit!». Acolo au venit şi doi martori mincinoşi care au mărturisit că Hristos a spus: «Stricaţi Templul acesta şi în trei zile îl voi ridica!», precum şi că este Fiul lui Dumnezeu. Arhiereul şi-a rupt hainele neputând suferi aşa-numita de el hulă. Când s-a făcut ziuă L-au dus în pretoriu la Pilat, «şi ei n-au intrat, spune Scriptura, ca să nu se spurce, ci să poată mânca Paştile». Pilat a ieşit afară şi i-a întrebat: «Care este vina Lui?». Şi pentru că nu I-a găsit nici o vină, L-a trimis la Caiafa; iar acesta L-a trimis din nou la Pilat, căci şi Pilat se pornise spre uciderea Lui. Pilat a spus: «Luaţi-L voi şi răstigniţi-L şi după legea voastră judecaţi-L». Ei au spus iarăşi: «Nouă nu ne este îngăduit să omorâm pe nimeni». Prin aceste cuvinte au aţâţat pe Pilat ca să-L răstignească. Pilat L-a întrebat pe Hristos dacă este împăratul iudeilor. El a mărturisit că este, dar este Împărat veşnic: «Împărăţia Mea, a spus El, nu este din lumea aceasta!». Pilat, voind să-L elibereze, le-a spus mai întâi că nu-I găseşte nici o vină deosebită, apoi le-a cerut să elibereze pe unul dintre cei închişi. Iudeilor însă le-a fost mai drag Varava decât Iisus. În sfârşit, Pilat L-a dat iudeilor pe Iisus, după ce mai întâi

L-au biciuit. L-a dat apoi soldaţilor, care L-au îmbrăcat cu hlamidă roşie, L-au încununat cu cunună de spini, şi în mâini I-au pus trestie. A fost batjocorit de soldaţii care-I spuneau: «Bucură-te, împăratul iudeilor!». După ce L-au batjocorit aşa, Pilat a spus din nou: «Nu găsesc în El nici o vină de moarte». Ei însă i-au spus: «Noi Îl osândim pentru că s-a numit pe Sine Fiul lui Dumnezeu». Pe când spuneau acestea, Iisus tăcea. Mulţimea a strigat lui Pilat: «Răstigneşte-L, răstigneşte-L!». Ei voiau să-L dea unei morţi necinstite, ca să îndepărteze din mijlocul lor amintirea Lui cea bună. Pilat îşi bătea joc oarecum de ei zicându-le: «Pe Împăratul vostru să-L răstignesc?». Ei au răspuns: «N-avem alt împărat decât Cezarul». Iudeii, pentru că n-au reuşit nimic cu hulele lor, aduc în discuţie pe Cezarul, ca cel puţin aşa să-şi satureze furia lor. Într-adevăr au spus: «Tot cel care se face pe sine împărat se împotriveşte Cezarului». În timpul acesta femeia lui Pilat, înfricoşată de visuri, a trimis la Pilat să-i spună: «Să nu faci nimic Dreptului Acestuia!». Căci ea, din pricina lui Iisus, suferise mult în timpul nopţii. Pilat s-a spălat pe mâini, lepădându-se prin aceasta de vina sângelui. Iudeii însă au strigat: «Sângele Lui peste noi şi peste copiii noştri! Dar dacă-L slobozeşti pe El nu eşti prieten al Cezarului!». Aşadar, Pilat L-a legat, deşi ştia bine că este nevinovat, L-a osândit la moarte pe cruce, şi l-a slobozit pe Varava. Când a văzut Iuda aceasta, aruncând arginţii, a plecat, şi ducându-se, a luat o frânghie şi s-a spânzurat.

Ostaşii L-au bătut peste faţă cu trestia şi I-au pus în spate crucea. Apoi au silit pe Simon Cirineanul să-I ducă crucea. Au ajuns pe la ceasul al treilea la locul Căpăţânii şi acolo L-au răstignit. A fost răstignit împreună cu doi tâlhari ca să fie şi El socotit un făcător de rele. Pentru a-L înjosi, soldaţii au împărţit hainele Lui, iar pentru cămaşa Sa, care era făcută dintr-o bucată şi nu avea nici o cusătură, au aruncat sorţi, săvârşind cea mai mare nelegiuire. Dar pe lângă acestea, şi pe când era pe cruce îşi băteau joc de El, zicând: «O, Cel ce strici Templul şi în trei zile îl zideşti, mântuieşte-Te pe Tine!». Şi iarăşi: «Pe alţii a mântuit, dar pe Sine nu poate să Se mântuiască». Şi iarăşi: «Dacă eşti împăratul lui Israel, coboară-Te acum de pe cruce şi vom crede în Tine!». Iudeii, dacă ar fi crezut în cele ce spuneau, ar fi trebuit să se apropie de El fără nici o îndoială, căci într-adevăr Hristos era recunoscut de întreaga fire nu numai ca împărat al lui Israel, ci şi al întregii lumi. Ce însemna, oare, întunecarea soarelui în ceasul al treilea adică în miezul zilei? Ce însemna cutremurarea pământului? Ce însemna despicarea pietrelor, care au mustrat învârtoşarea inimii iudeilor? Ce însemna învierea multor trupuri, care ne-a învederat credinţa în învierea obştească şi puterea Celui ce-a pătimit? Ce însemna sfâşierea în două a catapetesmei Templului, ca şi cum şi ea ar fi fost supărată din pricina Celui care a fost slăvit în ea şi pătimeşte acum? Ce însemnau apoi celelalte lucruri descoperite, dar care n-au putut fi văzute? Aşadar în ceasul al treilea, după cum spune dumnezeiescul Marcu, a fost răstignit. Din ceasul al şaselea până în ceasul al nouălea s-a făcut întuneric. Longhin sutaşul, când a văzut aceste lucruri minunate şi mai cu seamă întunecarea soarelui, a strigat cu voce mare: «Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!». Unul dintre tâlhari Îl insulta pe Iisus; celălalt însă îl certa cu asprime pe acesta, mărturisind pe Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu. Mântuitorul i-a răsplătit credinţa şi i-a făgăduit petrecerea în rai împreună cu El. În sfârşit, după ce a fost insultat mult, Pilat a scris pe Cruce şi cuvintele: «Împăratul iudeilor». Deşi iudeii s-au împotrivit să scrie aşa, zicând că El s-a numit împărat al iudeilor, totuşi Pilat a spus împotriva lor din nou: «Ce-am scris, am scris!». Apoi Mântuitorul a strigat: «Mi-e sete!». Ei au amestecat oţet cu fiere şi I-au dat să bea. Şi spunând: «Săvârşitu-s-a», înclinând capul şi-a dat duhul. Mulţi din cei care erau acolo au plecat. Lângă Crucea Lui rămăseseră numai Mama Lui şi sora ei, Maria lui Cleopa, fiica lui Ioachim, fratele lui Cleopa care murise fără copii. Mai era încă şi Ioan, iubitul Lui ucenic. Nerecunoscătorii iudei, pentru că nu voiau să vadă trupurile pe Cruce au cerut lui Pilat (pentru

că era marea zi a Paştelui şi era Vineri) ca să sfărâme fluierele picioarelor osândiţilor spre a muri mai repede. Şi au sfărâmat fluierele picioarelor celor doi tâlhari, căci mai trăiau încă; dar când au venit la Iisus şi au văzut că murise, s-au oprit de a le mai sfărâma. Unul dintre ostaşi, ca să facă pe plac iudeilor nerecunoscători, a întins suliţa şi L-a împuns pe Hristos în coasta dreaptă şi îndată a ieşit sânge şi apă; apă, pentru ca să se vadă că era om, sânge, pentru ca să se vadă că era mai presus de om. Sau altă explicaţie: sânge din pricina împărtăşirii cu dumnezeieştile Taine, iar apă din pricina Botezului. Aceasta a văzut-o Ioan şi a mărturisit-o, şi adevărată este mărturia lui. El a fost de faţă la toate, şi ceea ce a văzut a scris. Căci dacă ar fi minţit, n-ar fi scris şi cele care par că sunt spre necinstirea Învăţătorului. Se spune că, Ioan fiind de faţă atunci, a strâns din coasta dătătoare de viaţă a Mântuitorului, într-un vas, preasfântul şi dumnezeiescul Sânge. După ce s-au săvârşit aceste fapte mai presus de fire, pe înserate, Iosif din Arimateea, ucenic al Lui care se ascunsese ca şi ceilalţi, s-a dus cu îndrăzneală la Pilat, pe care-l cunoştea, şi i-a cerut trupul lui Iisus. Pilat i-a îngăduit să-L ia, iar Iosif, pogorându-L de pe Cruce, L-a dat jos cu multă evlavie. Pe când se lăsa noaptea, a venit Nicodim, aducând un amestec preparat de multă vreme, din smirnă şi aloe. L-a înfăşurat în giulgiuri, după cum obişnuiau să facă iudeii, şi L-au îngropat în apropiere, în mormântul săpat în piatră al lui Iosif, unde nu mai fusese îngropat nimeni înainte. S-a făcut aşa, ca nu cumva să se creadă că altul a înviat, atunci când a înviat Hristos. Evanghelistul a amintit de amestecul de aloe şi smirnă; aceste mirodenii aveau însuşirea de a lipi; şi s-a întrebuinţat amestecul de smirnă şi aloe ca să nu se creadă că a fost furat atunci când vor vedea giulgiurile şi mahrama lăsate în mormânt. Într-adevăr, cum ar fi fost cu putinţă furtul, odată ce smirna şi aloea nu mai lăsau să se dezlipească giulgiurile de trup, deoarece se făceau una cu trupul, ca şi cum s-ar fi născut odată cu el? Toate aceste fapte minunate s-au întâmplat Vineri. Pentru aceasta, purtătorii de Dumnezeu Părinţi au rânduit ca Vineri să se facă pomenire de toate acestea cu zdrobire de inimă şi cu umilinţă.

Trebuie să se ştie că Domnul a fost răstignit în ziua a şasea a săptămânii, adică Vineri, pentru motivul că la creaţie omul a fost făcut în ziua a şasea. A fost răstignit în ceasul al şaselea din zi, pentru că în acest ceas, după cum se spune, şi Adam şi-a întins mâinile, şi a luat fruct din pomul oprit şi a murit. Pentru aceasta, trebuia să fie recreat omul în acelaşi ceas în care a fost zdrobit. A fost răstignit în grădină, pentru că şi Adam a călcat porunca în grădina raiului. Băutura amară pe care a gustat-o Hristos preînchipuia gustarea lui Adam. Loviturile cu palmele arătau slobozirea noastră. Scuiparea şi purtarea necinstită cu El arătau cinstirea noastră. Cununa cu spini, îndepărtarea blestemului, hlamida de purpură, îmbrăcămintea împărătească, în locul hainelor de piele. Piroanele, desăvârşita nemişcare a păcatului nostru. Crucea, pomul cel din rai. Coasta împunsă preînchipuia coasta lui Adam din care a fost făcută Eva, prin care a venit călcarea poruncii. Suliţa arată că îndepărtează de la mine sabia cea de foc. Apa din coastă este icoana Botezului. Sângele şi trestia ne arată că Hristos ne-a dăruit, scriind cu litere roşii, vechea patrie. Se spune că în locul în care a fost răstignit Hristos, se afla căpăţâna lui Adam. Pricina pentru care locul în care a fost răstignit Domnul se numeşte locul Căpăţânii este aceasta: pe vremea potopului, căpăţâna lui Adam a fost scoasă afară din pământ şi colinda de colo-colo, despuiată de carne şi stingheră; era o vedenie îngrozitoare pentru cei care o vedeau. Solomon, din respect pentru strămoşul său, împreună cu toată oastea, a acoperit-o cu foarte multe pietre. Pentru aceasta a şi fost numit de atunci locul acela: «pardosit cu pietre». Unii Sfinţi aleşi spun, pe temeiul predaniei, că şi Adam a fost îngropat acolo de un înger. Aşadar, acolo unde era stârvul, acolo s-a aşezat vulturul Hristos, veşnicul Împărat. Noul Adam a tămăduit prin lemn pe vechiul Adam, ce căzuse prin lemn.

Prin milostivirea Ta cea mai presus de fire, Hristoase Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Chipul răutăţii celei potrivnice lui Dumnezeu, dum-«nezeieştii tineri l-au dat pe faţă; «iar asupra lui Hristos întărâtân-«du-se adunarea cea fără de lege, «sfătuieşte cele deşarte şi gândeşte «să ucidă pe Cel ce ţine viaţa în «mână. Pe Care toată făptura Îl «binecuvintează, slăvindu-L în «veci».

Zis-ai, Hristoase, ucenicilor: Scuturaţi acum somnul de pe pleoape şi la rugăciune privegheaţi, ca să nu pieriţi întru ispită; şi mai vârtos tu, Simone, că celui mai tare este ispita mai mare; înţelege-Mă, Petre, pe Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Cuvânt necucernic niciodată nu voi scoate din buzele mele, Stăpâne, zis-a Petru. Cu Tine voi muri ca un recunoscător, de s-ar şi lepăda de Tine toţi. Că nu trupul şi sângele, ci Tatăl Tău Te-a descoperit mie, pe Care toată făptura Te binecuvintează, slăvindu-Te în veci.

Adâncul înţelepciunii celei dumnezeieşti şi al ştiinţei, cu totul l-ai cercat, şi noianul judecăţilor Mele nu l-ai ajuns, omule, a zis Domnul. Deci fiind trup, nu te lăuda, că de trei ori te vei lepăda de Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Te lepezi, Simone Petre, de ceea ce vrei să faci curând, precum s-a zis. Ci fără zăbavă venind la tine o slujinică te va spăimânta, a zis Domnul. Dar plângând cu amar, Mă vei afla milostiv pe Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvindu-Mă în veci.

Ceea ce eşti mai cinstită..., nu se cântă.

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Ceea ce eşti mai cinstită decât heruvimii şi mai slăvită fără «de asemănare decât serafimii, care «fără stricăciune pe Dumnezeu «Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu «adevărat Născătoare de Dumnezeu, «te mărim».

Ceata cea pierzătoare a celor ce urau pe Dumnezeu, adunarea celor plini de răutăţi, a ucigaşilor de Dumnezeu, a venit asupra Ta, Hristoase, şi Te-au târât ca pe un nedrept, pe Tine, Ziditorul tuturor, pe Care Îl slăvim.

Necunoscând nelegiuiţii legea, şi citind în zadar glasurile prorocilor, ca pe o oaie Te-au târât pe Tine, Stăpânul tuturor, ca să Te junghie fără dreptate pe Tine, pe Care Te slăvim.

Preoţii şi cărturarii împreună fiind răniţi de răutatea cea ucigătoare de sine, au predat păgânilor ca un dar Viaţa să o ucidă, adică pe Cel ce este din fire Dătător de viaţă, pe Care-L slăvim.

Înconjuratu-Te-au ca nişte câini mulţi, şi Te-au lovit, Împărate, cu palme peste obraz, şi Te-au întrebat mărturisind minciuni asupra Ta; şi toate răbdând, pe toţi i-ai mântuit.

Irmosul:

Ceea ce eşti mai cinstită...

L U M I N Â N D A, glasul al 3-lea:

Întru o zi ai învrednicit, Doamne, pe tâlharul în rai; şi pe mine lumi-

neazã-mã cu lemnul Crucii, şi mã mântuieşte (de trei ori).

Apoi Evanghelia a noua, de la Ioan: În vremea aceea stăteau lângă Crucea lui Iisus... Sfârşitul: ...Vor privi la Acela pe Care L-au împuns.

Şi îndată: Toată suflarea să laude pe Domnul..., pe glasul al 3-lea:

Se pun stihirile pe patru şi se cântă aceste stihiri idiomele, glasul al 3-lea:

Două lucruri şi rele a făcut fiul meu cel întâi-născut, Israel: pe Mine, Izvorul apei vieţii, M-a părăsit, şi şi-a săpat luişi puţ sfărâmat. Pe Mine M-a răstignit pe lemn, iar pe Varava l-a cerut şi l-a slobozit. Spăimântatu-s-a cerul de aceasta, şi soarele şi-a ascuns razele; iar tu, Israele, nu te-ai ruşinat, ci morţii M-ai dat. Iartă-le lor, Părinte Sfinte, că nu ştiu ce au făcut (de două ori).

Fiecare mădular al sfântului Tău trup a răbdat ocară pentru noi: capul a răbdat spini; faţa, scuipări; obrazul, loviri cu palme; gura, gustarea oţetului celui amestecat cu fiere; urechile, hulele cele păgâneşti; spatele, biciuiri şi mâna, trestie; întinsorile a tot trupul pe cruce, şi cuie, încheieturile şi coasta, suliţă. Cel ce ai pătimit pentru noi, şi ne-ai mântuit pe noi din patimi; Care Te-ai smerit pentru noi, prin iubirea Ta de oameni, şi ne-ai înălţat, Atotputernice Mântuitorule, miluieşte-ne pe noi.

Răstignindu-Te Tu, Hristoase, toată făptura văzând s-a cutremurat; temeliile pământului s-au clătinat de frica puterii Tale. Că înălţându-Te astăzi se pierde neamul evreiesc. Catapeteasma Templului s-a rupt în două şi morţii din morminte au înviat; sutaşul văzând minunea s-a înfricoşat; iar Maica Ta, stând lângă Tine, a strigat, plângând ca o maică şi zicând: Cum nu voi plânge şi nu mă voi bate în piept, văzându-Te pe Tine spânzurat pe lemn, gol ca un vinovat? Cel ce ai fost răstignit şi ai fost îngropat şi ai înviat din morţi, Doamne, slavă Ţie.

Slavă..., glasul al 6-lea:

Dezbrăcatu-M-au pe Mine de veşmintele Mele, şi M-au îmbrăcat cu hlamidă roşie; pus-au pe capul Meu cunună de spini, şi Mi-au dat trestie în mâna cea dreaptă, ca să-i sfărâm pe ei ca pe vasele olarului.

Şi acum..., asemenea:

Spatele Meu l-am dat spre bătăi, şi faţa Mea nu am întors-o de la scuipări. Înaintea judecăţii lui Pilat am stat, şi răstignire am răbdat, pentru mântuirea lumii.

Apoi Evanghelia a zecea, de la Marcu: În vremea aceea a venit Iosif... Sfârşitul: ...Iar Maria Magdalena şi Maria, mama lui Iosie, priveau unde L-au pus.

Apoi: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu... şi îndată, ectenia: Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineaţă Domnului... Ecfonisul: Că Dumnezeul milei...

Şi îndată, Evanghelia a unsprezecea, de la Ioan: În vremea aceea Iosif cel din Arimateea... Sfârşitul: ...Pentru că mormântul era aproape.

Apoi se cântă Stihoavna, stihirile idiomele, într-amândouă stranele împreună:

Glasul 1:

Toată făptura s-a schimbat de frică, văzându-Te pe Tine, Hristoase, pe Cruce răstignit. Soarele

s-a întunecat şi temeliile pământului s-au cutremurat. Toate au pătimit împreună cu Tine, Cel ce ai zidit toate; Cel ce ai răbdat de voie pentru noi, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi (Ps. 21, 20).

Glasul al 2-lea:

Poporul cel nelegiuit şi nedrept, pentru ce cugetă cele deşarte? Pentru ce a judecat spre moarte pe Cel ce este viaţa tuturor? Minune mare! Făcătorul lumii a fost dat în mâinile celor fără de lege şi a fost înălţat pe lemn, Iubitorul de oameni, ca să slobozească din iad pe cei legaţi care strigă: Îndelung-Răbdătorule, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Dat-au spre mâncarea Mea fiere şi în setea Mea M-au adăpat cu oţet (Ps. 68, 25).

Astăzi văzându-Te pe Tine, Cuvinte, răstignit pe Cruce, Fecioara cea fără prihană, tânguindu-se cu milă ca o Maică, s-a rănit la inimă cu amar, şi suspinând cu durere din adâncul sufletului, zgâriindu-şi obrazul, se chinuia; de aceea în piept bătându-se striga cu jale: Vai mie, dumnezeiescule Fiu! Vai mie, Lumina lumii! Cum ai apus de la ochii mei, Mielul lui Dumnezeu? Pentru care oştile celor fără de trupuri erau cuprinse de spaimă, zicând: Cel ce eşti necuprins, Doamne, slavă Ţie.

Stih: Dar Dumnezeu, Împăratul nostru înainte de veac, a făcut mântuire în mijlocul pământului (Ps. 73, 13).

Pe lemn răstignit văzându-Te, Hristoase, pe Tine, Făcătorul şi Dumnezeul tuturor, ceea ce Te-a născut fără sămânţă a strigat cu amar: Fiul meu, unde a apus frumuseţea chipului Tău? Nu sufăr a Te vedea răstignit fără dreptate. Însă grăbeşte de Te scoală, ca să văd şi eu învierea Ta din morţi, cea de a treia zi.

Slavă..., **glasul al 8-lea:**

Doamne, suindu-Te pe Cruce, a căzut frică şi cutremur asupra făpturii; de vreme ce şi pământul l-ai oprit să nu înghită pe cei ce Te-au răstignit, şi iadului ai poruncit să slobozească dintru sine pe cei legaţi. Judecătorule al celor vii şi al celor morţi, Cel ce spre înnoirea oamenilor ai venit, să dai viaţă, iar nu moarte, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Şi acum..., **asemenea:**

Acum se întinge condeiul răspunsului de judecată de la judecătorii cei nedrepţi şi Iisus Se judecă şi Se osândeşte spre răstignire, şi împreună pătimeşte făptura, văzând pe Domnul pe Cruce; Cel ce pătimeşti după firea trupului pentru mine, Bunule Doamne, slavă Ţie.

Apoi Evanghelia a douăsprezecea, de la Matei: În ziua aceea, care este după vineri... **Sfârşitul:** ...Şi au pecetluit piatra.

Apoi: Bine este a ne mărturisi Domnului..., Sfinte Dumnezeule... **După** Tatăl nostru...

Troparul, glasul al 4-lea:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul legii cu scump sângele Tău, pe Cruce fiind pironit şi cu suliţa împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ţie.

Apoi ectenia obişnuită şi otpustul.

RÂNDUIALA CEASURILOR

DIN SFÂNTA ŞI MAREA ZI VINERI

Alcătuire a lui Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei.

La ceasul al doilea din zi paraclisierul trage clopotul, iar preotul se îmbracă şi, binecuvântând, se face început.

CEASUL ÎNTÂI

Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru..., Doamne miluieşte (de 12 ori), Slavă..., Şi acum..., Veniţi să ne închinăm... (de trei ori) şi se citesc aceşti Psalmi:

PSALMUL 5

Graiurile mele ascultă-le, Doamne! Înţelege strigarea mea! Ia aminte la glasul rugăciunii mele, Împăratul meu şi Dumnezeul meu, căci către Tine mă voi ruga, Doamne! Dimineaţa vei auzi glasul meu; dimineaţa voi sta înaintea Ta şi mă vei vedea. Că Tu eşti Dumnezeu care nu voieşti fărădelegea, nici nu va locui lângă Tine cel ce vicleneşte. Nu vor sta călcătorii de lege în preajma ochilor Tăi. Urât-ai pe toţi cei ce lucrează fărădelege. Pierde-vei pe toţi cei ce grăiesc minciuna; pe ucigaş şi pe viclean îl urăşte Domnul. Iar eu, întru mulţimea milei Tale, voi intra în casa Ta, închina-mă-voi spre Sfânt locaşul Tău, întru frica Ta. Doamne, povăţuieşte-mă întru dreptatea Ta, din pricina duşmanilor mei! Îndreptează înaintea mea calea Ta. Că nu este în gura lor adevăr, inima lor este deşartă; groapă deschisă grumazul lor, cu limbile lor viclenesc. Judecă-i pe ei, Dumnezeule; să cadă din sfaturile lor; după mulţimea nelegiuirilor lor, alungă-i pe ei, că Te-au amărât, Doamne. Şi să se veselească toţi cei ce nădăjduiesc spre Tine; în veac se vor bucura şi le vei fi lor sălaş, şi se vor lăuda cu Tine toţi cei ce iubesc numele Tău. Că Tu vei binecuvânta pe cel drept, Doamne, căci cu arma bunei-voiri ne-ai încununat pe noi.

PSALMUL 2

Pentru ce s-au întărâtat neamurile şi popoarele au cugetat deşertăciuni? Ridicatu-s-au împăraţii pământului şi căpeteniile s-au adunat împreună împotriva Domnului şi a Unsului Său, zicând: «Să rupem legăturile lor şi să lepădăm de la noi jugul lor». Cel ce locuieşte în ceruri va râde de dânşii, şi Domnul îi va batjocori pe ei! Atunci va grăi către ei, întru urgia Lui, şi întru mânia Lui îi va tulbura pe ei; iar Eu sunt pus împărat de El peste Sion, muntele cel sfânt al Lui, vestind porunca Domnului. Domnul a zis către Mine: «Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut! Cere de la Mine şi-Ţi voi da neamurile moştenirea Ta; şi stăpânirea Ta, marginile pământului. Le vei paşte pe ele cu toiag de fier; ca pe vasul olarului le vei zdrobi!». Şi acum, împăraţi, înţelegeţi! Învăţaţi-vă toţi care judecaţi pământul! Slujiţi Domnului cu frică şi vă bucuraţi de El cu cutremur. Luaţi învăţătură, ca nu cumva să Se mânie Domnul şi să pieriţi din calea cea dreaptă, când se va aprinde degrab mânia Lui! Fericiţi toţi cei ce nădăjduiesc în El.

PSALMUL 21

Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ia aminte la mine, pentru ce m-ai părăsit? Departe sunt de mântuirea mea cuvintele greşelilor mele. Dumnezeul meu, striga-voi ziua şi nu vei auzi, şi noaptea şi nu Te vei gândi la mine. Iar Tu întru cele sfinte locuieşti, lauda lui Israel. În Tine au nădăjduit părinţii noştri, nădăjduit-au întru Tine şi i-ai izbăvit pe ei. Către Tine au strigat şi s-au mântuit, în Tine au nădădjduit şi nu s-au ruşinat. Iar eu sunt vierme, şi nu om, ocara oamenilor şi defăimarea poporului. Toţi cei ce m-au văzut m-au batjocorit, grăit-au cu buzele, clătinat-au capul zicând: «Nădăjduit-a spre Domnul, izbăvească-l pe el, mântuiască-l pe el, că-l voieşte pe el». Că Tu eşti Cel ce m-ai scos din pântece, nădejdea mea, de la sânul maicii mele. Spre Tine m-am aruncat de la naştere, din pântecele maicii mele Dumnezeul meu eşti Tu. Nu Te depărta de la mine, că necazul este aproape, şi nu este cine să-mi ajute. Înconjuratu-m-au viţei mulţi, tauri graşi m-au împresurat. Deschis-au asupra mea gura lor, ca un leu ce răpeşte şi răcneşte. Ca apa m-am vărsat şi s-au risipit toate oasele mele. Făcutu-s-a inima mea ca ceara ce se topeşte în mijlocul pântecelui meu. Uscatu-s-a ca un vas de lut tăria mea, şi limba mea s-a lipit de cerul gurii mele, şi în ţărâna morţii m-ai pogorât. Că m-au înconjurat câini mulţi, adunarea celor vicleni m-a împresurat. Străpuns-au mâinile mele şi picioarele mele. Numărat-au toate oasele mele, iar ei priveau şi se uitau la mine. Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi. Iar Tu, Doamne, nu depărta ajutorul Tău de la mine, spre sprijinul meu ia aminte. Izbăveşte de sabie sufletul meu şi din gheara câinelui viaţa mea. Izbăveşte-mă din gura leului, şi din coarnele taurilor smerenia mea. Spune-voi numele Tău fraţilor mei, în mijlocul Bisericii Te voi lăuda, zicând: Cei ce vă temeţi de Domnul lăudaţi-L pe El, toată seminţia lui Iacob slăviţi-L pe El. Să se teamă de El toată seminţia lui Israel. Că n-a defăimat, nici n-a lepădat ruga săracului, nici n-a întors faţa Lui de la mine şi, când am strigat către Dânsul, m-a auzit. De la Tine este lauda mea în adunare mare, rugăciunile mele le voi face înaintea celor ce se tem de El. Mânca-vor săracii şi se vor sătura şi vor lăuda pe Domnul; iar cei ce-L caută pe Dânsul vii vor fi inimile lor în veacul veacului. Îşi vor aduce aminte şi se vor întoarce la Domnul toate marginile pământului. Şi se vor închina înaintea Lui toate seminţiile neamurilor. Că a Domnului este împărăţia şi El stăpâneşte peste neamuri. Mâncat-au şi s-au închinat toţi graşii pământului, înaintea Lui vor cădea toţi cei ce se coboară în pământ. Şi sufletul meu în El viază. Şi seminţia mea va sluji Lui. Se va vesti

Domnului neamul ce va să vină. Şi vor vesti dreptatea Lui poporului ce se va naşte şi ce a făcut Domnul.

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de trei ori), Doamne miluieşte (de trei ori).

Slavă..., Troparul, glasul 1:

Răstignindu-Te Tu, Hristoase, a pierit tirania; călcatu-s-a puterea vrăjmaşului, că nici înger, nici om, ci Tu însuţi, Doamne, ne-ai mântuit pe noi, slavă Ţie.

Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu:

Cum te vom numi, ceea ce eşti plină de har? Cer, că ai răsărit pe Soarele dreptăţii? Rai, că ai odrăslit floarea nestricăciunii? Fecioară, că ai rămas nestricată? Maică curată, că ai avut în sfintele tale braţe Fiu pe Dumnezeul tuturor? Pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

Apoi se cântă trei tropare din cele douăsprezece, repetându-le. Şi se zice întâiul fără de stih. Aşa se face şi la celelalte ceasuri, la troparul cel dintâi. La al doilea, se zic stihurile arătate. Iar la al treilea, se zice: Slavă..., Şi acum...

Troparul, glasul al 8-lea, însuşi glasul:

Astăzi catapeteasma Templului se rupe spre mustrarea celor fără de lege, şi soarele razele sale îşi ascunde văzând pe Stăpânul răstignit.

Şi tot acesta, în a doua strană.

Apoi strana întâi cântă troparul împreună cu stihul:

Stih: Pentru ce s-au întărâtat neamurile şi popoarele au cugetat deşertăciuni? (Ps. 2, 1).

Ca o oaie spre junghiere Te-ai adus, Hristoase Împărate, şi ca un miel fără de răutate, ai fost pironit pe Cruce de bărbaţii cei fără de lege, pentru păcatele noastre, Iubitorule de oameni.

Stih: Ridicatu-s-au împăraţii pământului şi căpeteniile s-au adunat împreună împotriva Domnului şi a Unsului Său (Ps. 2, 2).

Şi acelaşi tropar se cântă şi în a doua strană.

Apoi strana cea dintâi zice: Slavă..., acelaşi glas:

Doamne, răbdând toate, aşa ai zis celor fără de lege care Te-au prins: De aţi şi rănit pe Păstorul şi aţi risipit cele douăsprezece oi, pe ucenicii Mei, dar aş fi putut să aduc înainte mai mult decât douăsprezece legiuni de îngeri. Dar rabd îndelung, ca să se împlinească cele ce am arătat vouă prin proorocii Mei, cele nearătate şi acunse. Doamne, slavă Ţie!

Şi acum..., tot acesta.

PROCHIMENUL

prorociei, glasul al 4-lea:

Ieşea afară şi grăia împotrivă. (Ps. 40, 6).

Stih: Fericit cel care caută la sărac şi la sărman (Ps. 40, 1).

Din Prorocia lui Zaharia, citire:

(XI, 10–13)

Acestea zice Domnul: Luat-am toiagul Meu «Îndurare» şi l-am frânt, ca să stric legământul pe care l-am încheiat cu toate popoarele. El a fost stricat în acea zi, iar neguţătorii de oi, care luau seama

la Mine, au înţeles că acesta a fost cuvântul Domnului. Şi le-am zis: «Dacă socotiţi cu cale, daţi-Mi simbria, iar dacă nu, să nu Mi-o plătiţi». Şi Mi-au cântărit simbria Mea treizeci de arginţi. Atunci a grăit Domnul către Mine: «Aruncă-l olarului preţul acela scump cu care Tu ai fost preţuit de ei». Şi am luat cei treizeci de arginţi şi i-am aruncat în vistieria templului Domnului, pentru olar, precum mi-a poruncit mie Domnul.

Apoi Apostolul:

Din Epistola către Galateni, a Sfântului Apostol Pavel citire:

(VI, 14–18)

Fraţilor, mie să nu-mi fie a mă lăuda, decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine, şi eu pentru lume. Căci în Hristos Iisus nici tăierea împrejur nu este ceva, nici netăierea împrejur, ci făptura cea nouă. Şi câţi vor umbla după dreptarul acesta, pace şi milă asupra lor şi asupra Israelului lui Dumnezeu! De aci înainte, nimeni să nu-mi facă supărare, căci eu port pe trupul meu semnele Domnului nostru Iisus. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraţilor! Amin.

Apoi Evanghelia de la Matei: În vremea aceea, făcându-se ziuă... Sfârşitul: ...Şi mama fiilor lui Zevedeu.

Apoi:

Paşii mei îndreptează-i după cuvântul Tău, şi să nu mă stăpânească nici o fărădelege. Izbăveşte-mă de clevetirea oamenilor şi voi păzi poruncile Tale. Faţa Ta arat-o peste robul Tău şi mă învaţă îndreptările Tale. Să se umple gura mea de lauda Ta, Doamne, ca să laud slava Ta, toată ziua mare cuviinţa Ta.

Sfinte Dumnezeule... Şi după Tatăl nostru...

C O N D A C, glasul al 8-lea:

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

Apoi Doamne miluieşte (de 40 de ori).

Cel ce în toată vremea şi în tot ceasul, în cer şi pe pământ, eşti închinat şi slăvit, Hristoase Dumnezeule, îndelung-Răbdătorule, mult-Milostive şi mult-Îndurate; Care pe cei drepţi iubeşti şi pe cei păcătoşi miluieşti, care pe toţi chemi la mântuire pentru făgăduinţa bunătăţilor ce vor să fie. Însuţi, Doamne, primeşte rugăciunile noastre în ceasul acesta şi îndreptează viaţa noastră spre poruncile Tale. Sufletele noastre le sfinţeşte, trupurile curăţeşte, cugetele îndreptează, gândurile curăţeşte şi ne izbăveşte pe noi de tot necazul celor rele şi al durerii. Ocroteşte-ne pe noi cu sfinţii Tăi îngeri, ca prin mijlocirea lor fiind păziţi şi povăţuiţi, să ajungem la unirea credinţei şi la cunoştinţa slavei Tale celei neapropiate, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin.

Doamne miluieşte (de trei ori), Slavă..., Şi acum..., Ceea ce eşti mai cinstită...

Întru numele Domnului binecuvintează, părinte. Preotul zice: Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi...

Apoi rugăciunea:

Hristoase, Lumina cea adevărată, Care luminezi şi sfinţeşti pe tot omul ce vine în lume, să se însemneze peste noi lumina feţei Tale, ca într-însa să vedem lumina cea neapropiată. Şi îndreptează paşii noştri spre lucrarea poruncilor Tale. Pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale şi ale tuturor sfinţilor Tăi, Amin.

CEASUL AL TREILEA

Veniţi să ne închinăm... (de trei ori) şi apoi

PSALMUL 34

Judecă, Doamne, pe cei ce-mi fac mie strâmbătate; luptă împotriva celor ce se luptă cu mine. Apucă arma şi pavăza şi scoală-Te întru ajutorul meu. Scoate sabia şi închide calea celor ce mă prigonesc; spune sufletului meu: «Mântuirea ta sunt Eu!». Să fie ruşinaţi şi înfruntaţi cei ce caută sufletul meu; să se întoarcă înapoi şi să se ruşineze cei ce gândesc rău de mine. Să fie ca praful în faţa vântului, şi îngerul Domnului să-i necăjească. Să fie calea lor întuneric şi alunecare, şi îngerul Domnului să-i prigonească. Că în zadar au ascuns de mine groapa laţului lor, în deşert au ocărât sufletul meu. Să vină asupra lor laţul pe care nu-l cunosc, şi cursa pe care au ascuns-o să-i prindă pe ei, şi chiar în laţul lor să cadă. Iar sufletul meu să se bucure de Domnul, să se veselească de mântuirea Lui. Toate oasele mele vor zice: Doamne, cine este asemenea Ţie? Cel ce izbăveşte pe cel slab din mâna celor mai tari decât el şi pe sărac şi pe sărman de cei ce-l răpesc pe el. S-au sculat martori nedrepţi şi de cele ce nu ştiam m-au întrebat. Răsplătit-au mie rele pentru bune, şi au vlăguit sufletul meu. Iar eu, când mă supărau ei, m-am îmbrăcat cu sac şi am smerit cu post sufletul meu şi rugăciunea mea în sânul meu se va întoarce. Ca şi cu un vecin, ca şi cu un frate al nostru, aşa de bine m-am purtat; ca şi cum aş fi jelit şi m-aş fi întristat, aşa m-am smerit. Dar împotriva mea s-au veselit şi s-au adunat; adunatu-s-au împotriva mea cu bătăi şi n-am ştiut; risipiţi au fost şi nu s-au căit. M-au ispitit, cu batjocură m-au batjocorit, au scrâşnit împotriva mea cu dinţii lor. Doamne, când vei vedea? Întoarce sufletul meu de la fapta lor cea rea; de la lei, viaţa mea. Lăuda-Te-voi, Doamne, în adunare mare, întru popor numeros Te voi lăuda. Să nu se bucure de mine cei ce mă duşmănesc pe nedrept, cei ce mă urăsc în zadar şi fac semn cu ochii. Că mie de pace îmi grăiau, şi asupra mea vicleşuguri gândeau. Lărgitu-şi-au împotriva mea gura lor; zis-au: «Bine, bine, văzut-au ochii noştri». Văzut-ai, Doamne, să nu taci;

Doamne, nu Te depărta de la mine. Scoală-Te, Doamne, şi ia aminte spre judecata mea, Dumnezeul meu şi Domnul meu, spre pricina mea. Judecă-mă după dreptatea Ta, Doamne, Dumnezeul meu, şi să nu se bucure de mine. Să nu zică întru inimile lor: «Bine, bine, sufletului nostru», nici să zică: «L-am înghiţit pe el». Să fie ruşinaţi şi înfruntaţi deodată cei ce se bucură de necazurile mele; să se îmbrace cu ruşine şi ocară cei ce se laudă împotriva mea. Să se bucure şi să se veselească cei ce voiesc dreptatea mea, şi să spună pururea: «Mărit să fie Domnul, Cel ce voieşte pacea robului Său!». Şi limba mea va grăi dreptatea Ta, în toată ziua, lauda Ta.

PSALMUL 108

Dumnezeule, lauda mea n-o ţine sub tăcere. Că gura păcătosului şi gura vicleanului asupra mea s-au deschis. Grăit-au împotriva mea cu limbă vicleană şi cu cuvinte de ură m-au înconjurat şi s-au luptat cu mine în zadar. În loc să mă iubească, mă cleveteau, iar eu mă rugam. Pus-au împotriva mea rele în loc de bune şi ură în locul iubirii mele. Pune peste dânsul pe cel păcătos şi diavolul să stea de-a dreapta lui. Când se va judeca să iasă osândit, iar rugăciunea lui să se prefacă în păcat. Să fie zilele lui puţine şi dregătoria lui să o ia altul. Să ajungă copiii lui orfani şi femeia lui văduvă. Să fie strămutaţi copiii lui şi să cerşească; să fie scoşi din curţile caselor lor. Să smulgă cămătarul toată averea lui; să răpească străinul ostenelile lui. Să nu aibă sprijinitor şi nici orfanii lui miluitor. Să piară copiii lui şi într-un neam să se stingă numele lui. Să se pomenească fărădelegea părinţilor lui înaintea Domnului şi păcatul maicii lui să nu se şteargă. Să fie înaintea Domnului pururea şi să piară de pe pământ pomenirea lui, pentru că nu şi-a adus aminte să facă milă. Şi a prigonit pe cel sărman, pe cel sărac şi pe cel smerit cu inima, ca să-l omoare. Şi a iubit blestemul şi va veni asupra lui; şi n-a voit binecuvântarea şi se va îndepărta de la el. Şi s-a îmbrăcat cu blestemul ca şi cu o haină, şi a intrat ca apa înlăuntrul lui şi ca untdelemnul în oasele lui. Să-i fie lui ca o haină cu care se îmbracă şi ca un brâu cu care pururea se încinge. Aceasta să fie răsplata celor ce mă clevetesc pe mine înaintea Domnului şi grăiesc rele împotriva sufletului meu. Dar, Tu, Doamne, fă cu mine milă, pentru numele Tău, că bună este mila Ta. Izbăveşte-mă, că sărac şi sărman sunt eu şi inima mea s-a tulburat înlăuntrul meu. Ca umbra ce se înclină m-am trecut; ca bătaia de aripi a lăcustelor tremur. Genunchii mei au slăbit de post şi trupul meu s-a istovit de lipsa untdelemnului, şi eu am ajuns lor ocară. M-au văzut şi au clătinat cu capetele lor. Ajută-mă, Doamne, Dumnezeul meu, mântuieşte-mă, după mila Ta şi să cunoască ei că

mâna Ta este aceasta şi Tu, Doamne, o ai făcut pe ea. Ei vor blestema, şi Tu vei binecuvânta. Cei ce se scoală împotriva mea să se ruşineze, iar robul Tău să se veselească. Să se îmbrace cei ce mă clevetesc pe mine cu ocară şi cu ruşinea lor ca şi cu un veşmânt să se înveselească. Lăuda-voi pe Domnul foarte, cu gura mea, şi în mijlocul multora Îl voi preamări pe El, că a stat de-a dreapta săracului, ca să izbăvească sufletul lui de cei ce-l prigonesc.

PSALMUL 50

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie unuia am greşit, şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit, şi întru păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale, mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop, şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce faţa Ta de către păcatele mele, şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, şi cu duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale, şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide, şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit, inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de trei ori).

Slavă... Troparul, glasul al 6-lea:

Doamne, iudeii Te-au osândit la moarte pe Tine, viaţa tuturor. Cei ce au trecut pedeştri Marea Roşie prin toiag, pe Cruce Te-au pironit, şi cei ce au supt miere din piatră, fiere Ţi-au adus. Dar Tu, de bunăvoie ai răbdat, ca să ne slobozeşti pe noi din robia vrăjmaşului; Hristoase Dumnezeule, slavă Ţie.

Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu:

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată care ai odrăslit Rodul vieţii; ţie ne rugăm: Roagă-te, Stăpână, cu Sfinţii Apostoli, să miluiască sufletele noastre.

Şi se cântă trei tropare din cele douăsprezece, repetându-le. Glasul al 8-lea:

De frica iudeilor s-a lepădat de Tine, Doamne, prietenul şi cel de aproape al Tău, Petru, şi, plângând, aşa a strigat: Să nu treci cu tăcerea lacrimile mele; că am zis că voi păzi credinţa, Îndurate, şi nu am păzit-o. Şi pocăinţa noastră aşa o primeşte şi ne miluieşte pe noi (de două ori).

Stih: Graiurile mele ascultă-le, Doamne, înţelege strigarea mea (Ps. 5, 1).

Şi iarăşi acest tropar.

Mai înainte de cinstita Răstignire, ostaşii batjocorindu-Te, Doamne, oştile cele înţelegătoare s-au spăimântat. Că Te-ai încununat cu cunună de batjocură, Cel ce ai înfrumuseţat pământul cu flori; şi cu haină de ocară Te-ai îmbrăcat, Cel ce îmbraci cerul cu nori. Căci cu o rânduială ca aceasta s-a cunoscut milostivirea Ta, Hristoase, şi marea milă, slavă Ţie.

Stih: Ia aminte la glasul rugăciunii mele (Ps. 5, 2).

Şi iarăşi acest tropar.

Slavă..., glasul al 5-lea:

Când Te trăgeau spre cruce, aşa ai strigat, Doamne: Pentru care lucru vreţi să Mă răstigniţi, iudeilor? Pentru că am întărit pe slăbănogii voştri? Pentru că am înviat pe morţii voştri, ca din somn? Pe aceea ce-i curgea sânge o am tămăduit. Pe cananeanca am miluit-o. Pentru care lucru vreţi să Mă ucideţi, iudeilor? Dar veţi vedea pe Hristos, pe Care Îl împungeţi acum, călcătorilor de lege.

Şi acum..., iarăşi acest tropar.

P R O C H I M EN, glasul al 4-lea:

Că eu spre bătăi gata sunt şi durerea mea înaintea mea este pururea (Ps. 37, 17).

Stih: Doamne, nu cu mânia Ta să mă mustri pe mine, nici cu iuţimea Ta să mă certi (Ps. 6, 1).

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(L, 4–11)

Domnul Dumnezeu Mi-a dat Mie limbă de ucenic, ca să ştiu să grăiesc celor deznădăjduiţi. În fiecare dimineaţă El deşteaptă, trezeşte urechea Mea, ca să ascult ca un ucenic. Domnul Dumnezeu Mi-a deschis urechea, dar Eu nu M-am împotrivit şi nici nu M-am dat înapoi. Spatele l-am dat spre bătăi şi obrajii Mei spre pălmuiri şi faţa Mea nu am ferit-o de ruşinea scuipărilor. Şi Domnul Dumnezeu Mi-a ajutat şi nu am fost făcut de ocară. Pentru aceasta am şi întărit faţa Mea ca o cremene, căci ştiam că nu voi fi făcut de ocară. Apărătorul Meu este aproape. Cine se judecă cu Mine? Să ne măsurăm împreună! Cine este protivnicul Meu? Să se apropie! Iată, Domnul Dumnezeu Îmi este întru ajutor; cine Mă va osândi? Iată, ca un veşmânt vechi toţi se vor prăpădi şi molia îi va mânca! Cine din voi se teme de Domnul, să asculte glasul Slugii Sale! Cel care umblă în întuneric şi fără lumină să nădăjduiască întru numele Domnului şi să se bizuie pe Dumnezeul lui! Voi toţi, care aprindeţi focul şi

pregătiţi săgeţi arzătoare, aruncaţi-vă în focul săgeţilor voastre pe care l-aţi aprins! Din mâna Mea vi se întâmplă una ca aceasta; pe patul durerii veţi fi culcaţi!

Apoi Apostolul:

Din Epistola către Romani, a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(V, 6–10)

Fraţilor, Hristos, încă fiind noi neputincioşi, la timpul hotărât a murit pentru cei necredincioşi. Căci cu greu va muri cineva pentru cel drept; dar pentru cel bun poate se hotărăşte cineva să moară. Dar Dumnezeu Îşi arată dragostea Lui faţă de noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoşi. Cu atât mai vârtos, deci, acum, fiind îndreptaţi prin sângele Lui, ne vom izbăvi prin El de mânie. Căci dacă, pe când eram vrăjmaşi, ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu atât mai mult, împăcaţi fiind, ne vom mântui prin viaţa Lui.

Apoi Evanghelia de la Marcu: În vremea aceea, au dus ostaşii pe Iisus... Sfârşitul: ...Care veniseră împreună cu Dânsul la Ierusalim.

Şi după aceasta, se citeşte tâlcuirea de la Matei: Cuvântul pentru Cruce.

Apoi:

Domnul Dumnezeu bine este cuvântat. Bine este cuvântat Domnul ziua, în toate zilele; să facă prin-cioase cele ale noastre Dumnezeul mântuirii noastre, Dumnezeul nostru, Dumnezeul mântuirii.

Sfinte Dumnezeule... Şi după Tatăl nostru...

CONDACUL

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

Doamne miluieşte (de 40 de ori). Rugăciunea: Cel ce în toată vremea... Doamne miluieşte (de trei ori). Slavă..., Şi acum..., Ceea ce eşti mai cinstită...,. Întru numele Domnului, binecuvintează părinte. Preotul zice: Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi...

Apoi rugăciunea:

Stăpâne Dumnezeule, Părinte Atotputernice, Doamne Fiule, Unule-Născut, Iisuse Hristoase, şi Duhule Sfinte, o Dumnezeire, o Putere, miluieşte-mă pe mine păcătosul; şi cu judecăţile pe care le ştii, mântuieşte-mă pe mine, nevrednicul robul Tău; că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin.

CEASUL AL ŞASELEA

Veniţi să ne închinăm... (de trei ori). Şi îndată:

PSALMUL 53

Dumnezeule, întru numele Tău mântuieşte-mă şi întru puterea Ta mă judecă. Dumnezeule, auzi rugăciunea mea, ia aminte cuvintele gurii mele. Că străinii s-au ridicat împotriva mea şi cei tari au căutat sufletul meu, şi n-au pus pe Dumnezeu înaintea lor. Că iată, Dumnezeu ajută mie şi Domnul este sprijinitorul sufletului meu. Întoarce-va cele rele vrăjmaşilor mei; cu adevărul Tău îi vei pierde

pe ei. De bunăvoie voi jertfi Ţie; lăuda-voi numele Tău, Doamne, că este bun, că din tot necazul m-ai izbăvit, şi spre vrăjmaşii mei a privit ochiul meu.

PSALMUL 139

Scoate-mă, Doamne, de la omul viclean şi de omul nedrept mă izbăveşte, care gândeau nedreptate în inima lor, toată ziua îmi duceau război. Ascuţit-au limba lor ca a şarpelui; venin de aspidă sub buzele lor. Păzeşte-mă, Doamne, de mâna păcătosului; scoate-mă de la oamenii nedrepţi, care au gândit să împiedice paşii mei. Pusu-mi-au cei mândri cursă mie şi funii; curse au întins picioarelor mele; pe cărare mi-au pus pietre de poticneală. Zis-am Domnului: «Dumnezeul meu eşti Tu, ascultă, Doamne, glasul rugăciunii mele». Doamne, Doamne, puterea mântuirii mele, umbrit-ai capul meu în zi de război. Să nu mă dai pe mine, Doamne, din pricina poftei mele, pe mâna păcătosului; viclenit-au împotriva mea; să nu mă părăseşti, ca să nu se trufească. Vârful laţului lor, osteneala buzelor lor să-i acopere pe ei! Să cadă peste ei cărbuni aprinşi; în foc aruncă-i pe ei, în necazuri, pe care să nu le poată răbda. Bărbatul limbut nu se va îndrepta pe pământ; pe omul nedrept răutatea îl va duce la pieire. Ştiu că Domnul va face judecată celui sărac şi dreptate celor sărmani. Iar drepţii vor lăuda numele Tău şi vor locui cei drepţi înaintea Ta.

PSALMUL 90

Cel ce locuieşte în ajutorul Celui Preaînalt, întru acoperământul Dumnezeului cerului se va sălăşlui. Va zice Domnului: «Sprijinitorul meu eşti şi scăparea mea; Dumnezeul meu, voi nădăjdui spre Dânsul». Că El te va izbăvi din cursele vânătorilor şi de cuvântul tulburător. Cu spatele te va umbri pe tine şi sub aripile Lui vei nădăjdui; ca o armă te va înconjura adevărul Lui. Nu te vei teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă în întuneric, de molima ce bântuie întru amiază. Cădea-vor dinspre latura ta o mie şi zece mii de-a dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia. Însă cu ochii tăi vei privi şi răsplătirea păcătoşilor vei vedea. Pentru că pe Domnul, nădejdea mea, pe Cel Preaînalt L-ai pus scăpare ţie. Nu vor veni către tine rele şi bătaie nu se va apropia de locaşul tău. Că îngerilor Săi va porunci pentru tine ca să te păzească în toate căile tale. Pe mâini te vor ridica ca nu cumva să împiedici de piatră piciorul tău. Peste aspidă şi vasilisc vei păşi şi vei călca peste leu şi peste balaur. «Că spre Mine a nădăjduit şi-l voi izbăvi pe el, zice Domnul; îl voi acoperi pe el că a cunoscut numele Meu. Striga-va către Mine şi-l voi auzi pe el; cu dânsul sunt în necaz şi-l voi scoate pe el şi-l voi slăvi. Cu lungime de zile îl voi umple pe el şi-i voi arăta Lui mântuirea mea».

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de trei ori). Doamne miluieşte (de trei ori).

Slavă...

Tropar, glasul al 2-lea:

Mântuire ai lucrat în mijlocul pământului, Hristoase Dumnezeule; pe Cruce ai întins preacuratele Tale mâini, adunând toate neamurile cele ce grăiesc: Doamne, slavă Ţie.

Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu:

Neavând îndrăzneală pentru păcatele noastre cele multe, tu, pe Cel ce S-a născut din tine roagă-L, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară; că mult poate rugăciunea Maicii spre îmblânzirea Stăpânului. Nu trece cu vederea rugăciunile păcătoşilor, Preacurată, că milostiv este şi poate să mântuiască, Cel ce a voit a pătimi pentru noi.

Şi se cântă trei tropare din cele douăsprezece, glasul al 8-lea, repetându-le:

Acestea zice Domnul către iudei: Poporul Meu, ce am făcut vouă? Sau cu ce v-am supărat? Pe orbii voştri i-am luminat, pe cei leproşi i-am curăţit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Şi cu ce Mi-aţi răsplătit? În loc de mană , cu fiere; în loc de apă, cu oţet; în loc ca să Mă iubiţi, pe Cruce M-aţi pironit. De acum nu voi mai răbda; chema-voi neamurile Mele şi acelea Mă vor slăvi împreună cu Tatăl şi cu Duhul, şi Eu le voi dărui viaţă veşnică (de două ori).

Apoi:

Stih: Dat-au spre mâncarea Mea fiere şi în setea Mea M-au adăpat cu oţet (Ps. 68, 25).

Legiuitorii lui Israel, iudei şi farisei, ceata Apostolilor strigă către voi: Iată, Templul pe Care voi l-aţi stricat, iată Mielul pe Care L-aţi răstignit şi L-aţi dat mormântului, S-a sculat cu puterea Sa. Nu vă înşelaţi, iudeilor, că iată Cel ce v-a mântuit prin mare şi în pustie v-a hrănit, Acesta este viaţa şi lumina şi pacea lumii.

Stih: Mântuieşte-Mă, Dumnezeule, că au intrat ape până la sufletul Meu (Ps. 68, 1).

Şi tot acesta.

Slavă..., glasul al 5-lea:

Veniţi, popoare, purtătoare de Hristos, să vedem ce s-a sfătuit Iuda vânzătorul cu preoţii cei fără de lege asupra Mântuitorului nostru. Astăzi au făcut vinovat morţii pe Cuvântul cel fără de moarte, şi dându-L lui Pilat L-au răstignit în locul Căpăţânii. Acestea pătimind a strigat Mântuitorul nostru, zicând: Iartă-le lor, Părinte, păcatul acesta, ca să cunoască neamurile Învierea Mea cea din morţi.

Şi acum..., tot acesta.

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Doamne, Dumnezeul nostru, cât este de minunat numele Tău în tot pământul (Ps. 8, 1).

Stih: Că s-a înălţat slava Ta mai presus de ceruri (Ps. 8, 1).

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LII, 13–LIV, 1)

Acestea zice Domnul: Iată că sluga Mea va propăşi, Se va sui, mare Se va face şi Se va înălţa pe culmile slavei! Precum mulţi s-au

spăimântat de El – căci atât de fără de cinste îi era înfăţişarea Lui, şi chipul Lui atât de fără asemănare cu oamenii – tot aşa va fi pricină de uimire pentru multe popoare; înaintea Lui regii vor închide gura, că acum văd ceea ce nu li s-a spus şi înţeleg ceea ce n-au auzit. Cine va crede ceea ce noi am auzit şi braţul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă, şi ca o rădăcină în pământ uscat; nu avea nici un chip, nici frumuseţe, ca să ne uităm la El, şi nici o înfăţişare, ca să ne fie drag. Dispreţuit era şi cel din urmă dintre oameni; om al durerilor şi cunoscător al suferinţei, unul înaintea căruia să-ţi acoperi faţa; dispreţuit şi nebăgat în seamă. Dar El a luat asupră-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat. Şi noi Îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu, dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat. Toţi umblam rătăciţi ca nişte oi, fiecare pe calea noastră, şi Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus şi nu Şi-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere S-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura sa. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine îl va spune? Căci s-a luat de pe pământ viaţa Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege şi cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că nu săvârşise nici o nedreptate, şi nici înşelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să-L zdrobească prin suferinţă. Şi fiindcă Şi-a dat viaţa ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmaşii Săi, Îşi va lungi viaţa şi lucrul Domnului în mâna Lui va propăşi. Scăpat de chinurile sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale, şi de mulţumire Se va sătura. Prin suferinţele Lui, Dreptul, Sluga Mea va îndrepta pe mulţi, şi fărădelegile lor le va lua asupra Sa. Pentru aceasta Îi voi da partea Sa printre cei mari şi cu cei puternici va împărţi prada, ca răsplată că Şi-a dat sufletul Său spre moarte şi cu cei făcători de rele a fost numărat. Că El a purtat fărădelegile multora şi pentru cei păcătoşi Şi-a dat viaţa. Veseleşte-te, cea stearpă, tu, care nu te-ai zvârcolit în dureri de naştere, căci mai mulţi sunt fiii celei părăsite decât ai celei cu bărbat – zice Domnul.

Apoi, Apostolul:

Din Epistola către Evrei, a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(II, 11–18)

Fraţilor, Cel ce sfinţeşte şi cei ce se sfinţesc, dintr-Unul sunt toţi; de aceea nu se ruşinează să-i numească pe ei fraţi, zicând: «Spune-voi fraţilor mei numele

Tău. În mijlocul Bisericii Te voi lăuda». Şi iarăşi: «Eu voi fi încrezător în El»; şi iarăşi: «Iată eu şi pruncii pe care Mi i-a dat Dumnezeu». Deci, de vreme ce pruncii s-au făcut părtaşi sângelui şi trupului, în acelaşi fel şi El S-a împărtăşit de acestea, ca să surpe prin moartea Sa pe cel ce are stăpânirea morţii, adică pe diavolul, şi să izbăvească pe acei pe care frica morţii îi ţinea în robie toată viaţa. Căci, într-adevăr, nu a luat firea îngerilor, ci sămânţa lui Avraam a luat. Pentru aceea, dator era întru toate să Se asemene fraţilor, ca să fie milostiv şi credincios Arhiereu în cele către Dumnezeu, pentru curăţirea păcatelor poporului. Căci prin ceea ce a pătimit, fiind El însuşi ispitit, poate şi celor ce se ispitesc să le ajute.

Apoi Evanghelia de la Luca: În vremea aceea duceau la moarte împreună cu Iisus şi doi făcători de rele... **Sfârşitul:** ...Din Galileea, stăteau departe, privind acestea.

După acestea, citirea. Apoi:

Degrab să ne întâmpine pe noi îndurările Tale, Doamne, că am sărăcit foarte. Ajută-ne nouă, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, pentru slava numelui Tău. Doamne, izbăveşte-ne pe noi, şi curăţeşte păcatele noastre pentru numele Tău.

Sfinte Dumnezeule... **Şi după** Tatăl nostru...

CONDACUL:

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

Doamne miluieşte (**de 40 de ori**). **Rugăciunea:** Cel ce în toată vremea..., Doamne miluieşte (**de trei ori**). Slavă..., Şi acum..., Ceea ce eşti mai cinstită..., Întru numele Domnului, binecuvintează părinte. **Preotul zice:** Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi...

Apoi rugăciunea Sfântului Vasile cel Mare:

Dumnezeule şi Doamne al puterilor şi Ziditor a toată făptura; Care pentru milostivirea milei Tale celei neasemănate, pe Unul-Născut Fiul Tău, pe Domnul nostru Iisus Hristos, L-ai trimis spre mântuirea neamului nostru; şi prin cinstită Crucea Lui zapisul păcatelor noastre l-ai rupt, şi ai biruit întru El stăpâniile şi puterile întunericului; Însuţi, Stăpâne, Iubitorule de oameni, primeşte şi aceste rugăciuni de mulţumire şi de cerere, ale noastre, ale păcătoşilor; şi ne izbăveşte pe noi de toată căderea în păcat cea de tot pierzătoare şi întunecată; şi de toţi cei ce caută să ne facă nouă rău, văzuţi şi nevăzuţi vrăjmaşi. Pătrunde cu frica Ta trupurile noastre, şi nu pleca inimile noastre spre cuvinte sau gânduri rele; ci cu dorirea Ta răneşte sufletele noastre. Ca spre Tine totdeauna căutând şi cu lumina cea de la Tine povăţuiţi fiind, la Tine, lumina cea neapropiată şi pururea fiitoare privind, neîncetată mărturisire şi mulţumire Ţie să înălţăm, Tatălui celui fără de început, împreună cu Unul-Născut Fiul Tău şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă făcătorul Duhul Tău, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

CEASUL AL NOUĂLEA

Veniţi să ne închinăm... (de trei ori). Şi îndată:

PSALMUL 68

Mântuieşte-mă, Dumnezeule, că au intrat ape până la sufletul meu. Afundatu-m-am în noroiul adâncului, care n-are fund. Intrat-am în adâncurile mării şi furtuna m-a potopit. Ostenit-am, strigând, amorţit-a gâtlejul meu, slăbit-au ochii mei nădăjduind spre Dumnezeul meu. Înmulţitu-s-au mai mult decât perii capului meu cei ce mă urăsc pe mine în zadar. Întăritu-s-au vrăjmaşii mei, cei ce mă prigonesc pe nedrept; cele ce n-am răpit, pe acelea le-am plătit. Dumnezeule, Tu ai cunoscut nepriceperea mea şi greşelile mele de la Tine nu s-au ascuns. Să nu fie ruşinaţi, din pricina mea, cei ce Te aşteaptă pe Tine, Doamne, Doamne al puterilor, nici înfruntaţi pentru mine, cei ce Te caută pe Tine, Dumnezeul lui Israel. Că pentru Tine am suferit ocară, acoperit-a batjocura obrazul meu. Înstrăinat am fost de fraţii mei şi străin fiilor maicii mele; că râvna casei Tale m-a mâncat, şi ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra mea. Şi mi-am smerit cu post sufletul meu şi mi-a fost spre ocară mie. Şi m-am îmbrăcat cu sac şi am ajuns pentru ei de batjocură. Împotriva mea grăiau cei ce şedeau în porţi şi despre mine cântau cei ce beau vin. Iar eu întru rugăciunea mea către Tine, Doamne, am strigat la timp bineplăcut. Dumnezeule, întru mulţimea milei auzi-mă, întru adevărul milei Tale. Mântuieşte-mă din noroi, ca să nu mă afund; izbăveşte-mă de cei ce mă urăsc şi din adâncul apelor, ca să nu mă înece furtuna apei, nici să mă înghită adâncul, nici să-şi închidă peste mine adâncul gura lui. Auzi-mă, Doamne, că bună este mila Ta; după mulţimea îndurărilor Tale caută spre mine. Să nu-ţi întorci faţa Ta de la credinciosul Tău, când mă năcăjesc. Degrab mă auzi. Ia aminte la sufle-tul meu şi-l mântuieşte pe el; din mâinile vrăjmaşilor mei izbăveşte-mă. Că Tu cunoşti ocara mea şi ruşinea mea şi înfruntarea mea; înaintea Ta sunt toţi cei ce mă necăjesc. Zdrobit a fost sufletul meu de ocări şi necaz. Şi am aşteptat pe cel ce m-ar milui şi nu era, şi pe cei ce m-ar mângâia şi nu i-am aflat. Şi mi-au dat spre mâncarea mea fiere şi în setea mea m-au adăpat cu oţet. Facă-se masa lor înaintea lor cursă, răsplătire şi sminteală. Să se întunece ochii lor, ca să nu vadă, şi spinarea lor pururea o gârboveşte. Varsă peste dânşii urgia Ta şi mânia urgiei Tale să-i cuprindă pe ei. Facă-se curtea lor pustie şi în locaşurile lor să nu fie locuitori. Că pe care Tu l-ai bătut, ei l-au prigonit, şi au înmulţit durerea rănilor lui. Adaugă fărădelege la fărădelegea lor, şi să nu intre întru dreptatea Ta. Şterşi să fie din cartea celor vii şi cu cei drepţi să nu scrie. Sărac şi îndurerat sunt eu; mântuirea Ta, Dumnezeule, să mă sprijinească. Lăuda-voi numele Dumnezeului meu, cu cântare, şi-L voi preamări pe El cu laudă. Şi-I va plăcea lui Dumnezeu mai mult decât viţelul

tânăr, căruia îi cresc coarne şi unghii. Să vadă săracii şi să se veselească; căutaţi pe Dumnezeu şi viu va fi sufletul vostru. Că a auzit pe cei săraci Domnul, şi pe cei ferecaţi în obezi ai Săi nu i-a urgisit. Să-L laude pe El cerurile şi pământul, marea şi toate câte se târăsc în ea. Că Dumnezeu va mântui Sionul şi se vor zidi cetăţile Iudeii, şi vor locui acolo şi-l vor moşteni pe el. Şi seminţia credincioşilor Lui îl va stăpâni pe el şi cei ce iubesc numele Lui vor locui în el.

PSALMUL 69

Dumnezeule, spre ajutorul meu ia aminte! Doamne, să-mi ajuţi mie grăbeşte-Te! Să se ruşineze şi să se înfrunte cei ce caută sufletul meu; să se întoarcă înapoi şi să se ruşineze cei ce-mi voiesc mie rele. Să se bucure şi să se veselească de Tine toţi cei ce Te caută pe Tine, Dumnezeule, şi să zică pururea cei ce iubesc mântuirea Ta: «Slăvit să fie Domnul!». Iar eu sărac sunt şi sărman, Dumnezeule, ajută-mă. Ajutorul meu şi Izbăvitorul meu eşti Tu; Doamne, nu zăbovi!

PSALMUL 85

Pleacă, Doamne, urechea Ta şi mă auzi, că sărac şi necăjit sunt eu. Păzeşte sufletul meu, căci cuvios sunt; mântuieşte, Dumnezeul meu, pe robul Tău, pe cel ce nădăjduieşte în Tine. Miluieşte-mă, Doamne, că spre Tine voi striga toată ziua. Veseleşte sufletul robului Tău, că spre Tine, Doamne, am ridicat sufletul meu. Că Tu, Doamne, bun şi blând eşti şi mult-milostiv tuturor celor ce Te cheamă pe Tine. Ascultă, Doamne, rugăciunea mea şi ia aminte la glasul cererii mele. În ziua necazului meu am strigat către Tine, că m-ai auzit. Nu este asemenea Ţie între dumnezei, Doamne, şi nici fapte nu sunt ca faptele Tale. Veni-vor toate neamurile pe care le-ai făcut şi se vor închina înaintea Ta, Doamne, şi vor slăvi numele Tău. Că mare eşti Tu, Cel ce faci minuni, Tu eşti singurul Dumnezeu. Povăţuieşte-mă, Doamne, pe calea Ta şi voi merge întru adevărul Tău; veselească-se inima mea, ca să se teamă de numele Tău. Lăuda-Te-voi, Doamne, Dumnezeul meu, cu toată inima mea şi voi slăvi numele Tău în veac. Că mare este mila Ta spre mine şi ai izbăvit sufletul meu din iadul cel mai de jos. Dumnezeule, călcătorii de lege s-au sculat asupra mea şi adunarea celor tari a căutat sufletul meu şi nu Te-au pus pe Tine înaintea lor. Dar Tu, Doamne, Dumnezeu îndurat şi milostiv eşti; îndelung-răbdător şi mult-milostiv şi adevărat. Caută spre mine şi mă miluieşte, dă tăria Ta slugii Tale şi mântuieşte pe fiul slujnicei Tale. Fă cu mine semn spre bine, ca să vadă cei ce mă urăsc şi să se ruşineze că Tu, Doamne, m-ai ajutat şi m-ai mângâiat.

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de trei ori), Doamne miluieşte (de trei ori).

Slavă...

Tropar, glasul al 8-lea:

Văzând tâlharul pe Începătorul vieţii pe Cruce răstignit, zicea: De n-ar fi fost Dumnezeu Cel ce S-a întrupat, Care cu noi s-a răstignit,

nu şi-ar fi ascuns soarele razele sale, nici s-ar fi clătinat pământul, cutremurându-se. Ci, Cel ce toate le-ai suferit, pomeneşte-mă, Doamne, întru Împărăţia Ta.

Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu:

Cel ce pentru noi Te-ai născut din Fecioară, şi răstignire ai răbdat, Bunule, Care cu moartea pe moarte ai prădat şi învierea ai arătat, ca un Dumnezeu, nu trece cu vederea pe cei ce i-ai zidit cu mâna Ta. Arată iubirea Ta de oameni, Milostive, primeşte pe Născătoarea de Dumnezeu, ceea ce Te-a născut pe Tine, care se roagă pentru noi; şi mântuieşte, Mântuitorul nostru, pe poporul cel deznădăjduit.

Şi se cântă trei tropare din cele douăsprezece, glasul al 7-lea, repetându-le:

Spaimă era a vedea pe Făcătorul cerului şi al pământului răstignit pe Cruce, soarele întunecându-se şi ziua iarăşi în noapte schimbându-se, şi pământul scoţând afară din morminte trupurile morţilor. Cu care ne închinăm Ţie, mântuieşte-ne pe noi (de două ori).

Stih: Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi (Ps. 21, 20).

Şi această stihiră, glasul al 2-lea:

Când au pironit pe Cruce cei fără de lege pe Domnul slavei, El a strigat către dânşii: Cu ce v-am mâhnit pe voi? Sau cu ce v-am mâniat? Mai înainte de Mine cine v-a izbăvit pe voi din necaz? Şi acum pentru ce-Mi răsplătiţi Mie cu cele rele în loc de bune? În locul stâlpului celui de foc, pe Cruce M-aţi pironit; în locul norului, mormânt Mi-aţi săpat; în loc de mană, Mi-aţi adus fiere; în loc de apă, cu oţet M-aţi adăpat. De acum voi chema alte neamuri şi acelea Mă vor preaslăvi, împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh.

Stih: Dat-au spre mâncarea Mea fiere şi în setea Mea M-au adăpat cu oţet (Ps. 68, 25).

Şi iarăşi aceeaşi stihiră.

Slavă..., glasul al 6-lea:

Astăzi a fost spânzurat pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape. Cu cunună de spini s-a încununat Împăratul îngerilor. Cu porfiră mincinoasă s-a îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori. Lovire peste obraz a luat Cel ce a slobozit în Iordan pe Adam. Cu piroane s-a pironit Mirele Bisericii. Cu suliţă s-a împuns Fiul Fecioarei. Închinămu-ne Patimilor Tale, Hristoase! Arată-ne nouă şi slăvită Învierea Ta.

Şi acum..., tot aceasta.

PROCHIMEN, glasul al 6-lea:

Zis-a cel nebun în inima sa: «Nu este Dumnezeu» (Ps. 13, 1).

Stih: Nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul (Ps. 13, 1).

Din Prorocia lui Ieremia, citire:

(XI, 18–23; XII, 1–5; 9–11; 14–15)

Domnul mi-a descoperit ca să ştiu şi mi-a arătat faptele lor. Eu însă, ca un miel blând, dus la junghiere, nici nu ştiam că ei urzesc gânduri rele împotriva mea, zicând: «Să-i punem lemn otrăvit în mâncarea lui şi să-l smulgem de pe pământul celor vii, pentru ca nici numele să nu i se mai pomenească». Dar Tu, Doamne al pute-

rilor, Judecătorul cel drept, Cel ce cerci inimile şi rărunchii, dă-mi să văd răzbunarea Ta asupra lor, pentru că Ţi-am încredinţat pricina mea. De aceea, aşa zice Domnul despre oamenii din Anatot, care caută sufletul meu şi zic: «Nu mai proroci în numele Domnului, ca să nu mori de mâinile noastre». De aceea, aşa zice Domnul Savaot: «Iată, îi voi cerceta şi tinerii lor vor muri de sabie, iar fiii lor şi fiicele lor vor muri de foame; nu va scăpa nici unul din ei, căci voi aduce nenorocire asupra oamenilor din Anatot, în anul când îi voi pedepsi...». De voi intra la judecată cu Tine, Doamne, dreptatea va fi de partea Ta, şi totuşi, despre dreptate vreau să grăiesc cu Tine: «Pentru ce calea necredincioşilor este cu izbândă şi pentru ce toţi călcătorii de lege sunt în fericire? Tu i-ai sădit şi ei au prins rădăcini, au crescut şi au făcut roade; Tu eşti aproape numai de buzele lor, iar de inima lor eşti departe. Pe mine însă mă ştii, Doamne, mă vezi şi cercetezi dacă inima mea este cu Tine. Osebeşte-i dar, ca pe nişte oi de junghiat, şi pregăteşte-i pentru ziua junghierii. Până când va jeli ţara, şi iarba de prin toate ţarinile se va usca? Dobitoacele şi păsările pier pentru necredinţa locuitorilor ei, căci aceştia zic: «Domnul nu vede căile noastre!». «Dacă alergând cu cei ce merg pe jos, ai ostenit, cum te vei lua la întrecere cu caii?». «Strângeţi-vă şi vă duceţi toate fiarele câmpului, duceţi-vă şi o mâncaţi. Mulţime de păstori au călcat via Mea, călcat-au cu picioarele lor partea Mea; partea Mea cea iubită au făcut-o deşert neroditor. Pustietate au făcut-o, şi ea, în pustiirea sa, plânge înaintea Mea». Aşa zice Domnul despre toţi vecinii mei cei răi, care năpădesc asupra părţii pe care El a dat-o de moştenire poporului Său Israel: «Iată, îi voi smulge din ţara lor şi casa lui Iuda o voi smulge din mijlocul lor. Dar după ce îi voi smulge, iarăşi îi voi întoarce şi-i voi milui, şi voi aduce pe fiecare la ţarina sa şi la ogorul său».

Apoi Apostolul:

Din Epistola către Evrei a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(X, 19–31)

Fraţilor, având îndrăzneală, să intrăm în Sfânta Sfintelor prin sângele lui Iisus, pe calea cea nouă şi vie pe care pentru noi a înnoit-o, prin catapeteasmă, adică prin trupul Său, şi având Mare Preot peste casa lui Dumnezeu, să ne apropiem cu inimă curată, întru plinătatea credinţei, curăţindu-ne prin stropire inimile de orice cuget rău şi spălându-ne trupul cu apă curată. Să ţinem mărturisirea nădejdii cu neclintire, pentru că credincios este Cel ce a făgăduit. Şi să ne cunoaştem unul pe altul, ca să ne îndemnăm la dragoste şi la fapte bune, fără să părăsim Biserica noastră, precum le este obiceiul unora, ci îndemnători făcându-ne, cu atât mai mult cu cât vedeţi că se apropie ziua aceea. Căci, dacă păcătuim de

voia noastră, după ce am luat cunoştinţă despre adevăr, nu mai rămâne, pentru păcate, nici o jertfă, ci o înfricoşătoare aşteptare a judecăţii şi iuţimea focului care va mistui pe cei protivnici. Cine a lepădat legea lui Moise, e ucis fără de milă, pe cuvântul a doi sau a trei martori. Gândiţi-vă cu cât mai aspră va fi pedeapsa cuvenită celui ce a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu şi a nesocotit sângele legământului, cu care s-a sfinţit, şi a batjocorit duhul harului. Căci cunoaştem pe Cel ce a zis: «A Mea este răzbunarea; Eu voi răsplăti». Şi iarăşi: «Domnul va judeca pe poporul Său». Înfricoşător lucru este să cădem în mâinile Dumnezeului celui viu.

Evanghelia de la Ioan: În vremea aceea au adus pe Iisus de la Caiafa în pretoriu... **Sfârşitul:** ...Vor privi la Acela pe Care L-au împuns.

Şi se citeşte Cuvântul Crucii.

Apoi:

Nu ne da pe noi până în sfârşit pentru numele Tău cel sfânt şi nu strica legătura Ta şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru Avraam cel iubit de Tine, pentru Isaac, robul Tău, şi Israel, sfântul Tău.

Sfinte Dumnezeule... **Şi după** Tatăl nostru...

CONDACUL

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

Doamne miluieşte (**de 40 de ori**). **Rugăciunea:** Cel ce în toată vremea..., Doamne miluieşte (**de trei ori**). Slavă..., Şi acum..., Ceea ce eşti mai cinstită..., Întru numele Domnului, binecuvintează părinte. **Preotul zice:** Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi...

Apoi rugăciunea:

Stăpâne, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce îndelung ai răbdat pentru greşelile noastre şi până la acest ceas de acum ne-ai adus pe noi; întru care pe lemnul cel de viaţă făcător fiind răstignit, tâlharului celui binecunoscător intrare în rai i-ai făcut şi cu moartea pe moarte ai sfărâmat. Curăţeşte-ne pe noi, păcătoşii şi nevrednicii robii Tăi, că am greşit şi fărădelege am făcut şi nu suntem vrednici să ridicăm ochii noştri şi să privim la înălţimea cerului. Pentru că am lăsat calea dreptăţii Tale şi am umblat în voile inimilor noastre. Ci ne rugăm neasemănatei bunătăţii Tale: Iartă-ne pe noi, Doamne, după mulţimea milei Tale şi ne mântuieşte pe noi pentru numele Tău cel sfânt, că s-au stins întru deşertăciuni zilele noastre. Scoate-ne pe noi din mâna potrivnicului şi ne iartă nouă păcatele şi omoară gândul nostru cel trupesc. Ca lepădând pe omul cel vechi, în cel nou să ne îmbrăcăm şi Ţie să vieţuim, Stăpânului nostru şi Făcătorului de bine. Şi aşa urmând poruncilor Tale, la odihna cea veşnică să ajungem, unde este locaşul tuturor celor ce se veselesc. Că Tu eşti după adevăr veselia cea adevărată şi bucuria celor ce Te iubesc, Hristoase Dumnezeul nostru, şi Ţie slavă înălţăm, împreună şi Părintelui Tău celui fără de început şi Preasfântului şi bunului şi de viaţă

făcătorului Duhului Tău, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Apoi Fericirile:

Întru Împărăţia Ta, pomeneşte-ne pe noi, Doamne..., Slavă..., Şi acum..., Pomeneşte-ne pe noi, Doamne..., Ceata cerească..., Slavă..., Ceata sfinţilor îngeri..., Şi acum..., Cred într-unul Dumnezeu...

Slăbeşte, lasă, iartă, Dumnezeule, greşelile noastre cele de voie şi cele fără de voie, cele cu lucrul şi cu cuvântul, cele cu ştiinţa şi cu neştiinţa, cele din noapte şi din zi, cele cu mintea şi cu gândul, toate le iartă nouă ca un bun şi iubitor de oameni.

După aceasta: Tatăl nostru... Şi Condacul: Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi..., Doamne miluieşte (de 40 de ori).

Şi rugăciunea:

Preasfântă Treime, Stăpânie de o fiinţă, Împărăţie nedespărţită, Ceea ce eşti pricina tuturor bunătăţilor, fii binevoitoare şi mie păcătosului; întăreşte şi înţelepţeşte inima mea şi şterge toată întinăciunea mea, luminează gândul meu, ca totdeauna să Te slăvesc şi să Te laud şi să mă închin Ţie şi să zic: Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

Apoi: Fie numele Domnului binecuvântat, de acum şi până în veac (de trei ori), Slavă..., Şi acum..., Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea... Şi otpustul.

Se cuvine a şti:

Că potrivit Tipicului cel Mare al Sfântului Sava, în această Sfântă şi Mare zi de Vineri, să nu se facă nici o Liturghie şi nici masă să nu se pună, nici să nu se mănânce în această zi a Răstignirii. Iar de este cineva prea neputincios sau prea bătrân şi nu va putea să petreacă postind, să i se dea numai pâine şi apă, după apusul soarelui. Aşa am luat din sfintele porunci ale Sfinţilor Apostoli, să nu mâncăm în Vinerea Mare; că şi cuvântul Domnului către farisei zice: Dar vor veni zile când se va lua Mirele de la ei, şi atunci vor posti în acele zile (Mc. 2, 20).

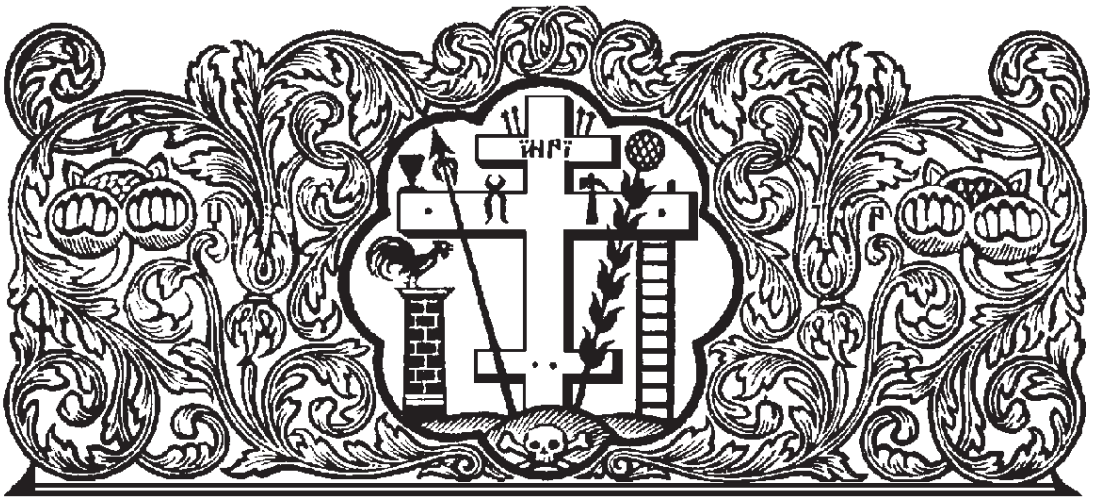

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI
V I N E R I

LA VECERNIE

Se toacă la al zecelea ceas din zi şi, binecuvântând preotul, se citeşte psalmul începător.

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 6 şi se cântă aceste stihiri, glasul 1, însuşi glasul:

Toată făptura s-a schimbat de frică, văzându-Te pe Tine, Hristoase, pe Cruce răstignit. Soarele s-a întunecat şi temeliile pământului s-au cutremurat. Toate au pătimit împreună cu Tine, Cel ce ai zidit toate. Cel ce ai răbdat pentru noi de bunăvoie, Doamne, slavă Ţie (de două ori).

Glasul al 2-lea:

Poporul cel nelegiuit şi nedrept, pentru ce cugetă cele deşarte? Pentru ce a judecat spre moarte pe Cel ce este viaţa tuturor? Minune mare! Că Făcătorul lumii S-a dat în mâinile celor fără de lege şi s-a înălţat pe lemn Iubitorul de oameni, ca să scoată din iad pe cei legaţi, care strigă: Îndelung-Răbdătorule Doamne, slavă Ţie.

Astăzi văzându-Te pe Tine, Cuvinte, Fecioara cea fără prihană răstignit pe Cruce, tânguindu-se cu milă ca o Maică, s-a rănit la inimă cu amar şi suspinând cu durere din adâncul sufletului, zgâriindu-şi obrazul se chinuia; de aceea în piept bătându-se, a strigat cu jale: Vai mie, dumnezeiescule Fiu, vai mie, Lumina lumii! Cum ai apus de la ochii mei, Mielul lui Dumnezeu, pentru Care oştile celor fără de trupuri erau cuprinse de spaimă zicând: Cel ce eşti necuprins, Doamne, slavă Ţie.

Pe lemn răstignit văzându-Te, Hristoase, pe Tine, Făcătorul şi Dumnezeul tuturor, ceea ce Te-a născut fără sămânţă a strigat cu amar: Fiul meu, unde a apus frumuseţea chipului Tău? Nu sufăr a Te vedea răstignit fără dreptate. Însă grăbeşte de Te scoală, ca să văd şi eu Învierea Ta din morţi cea de a treia zi.

Glasul al 6-lea:

Astăzi Stăpânul făpturii a stat de faţă înaintea lui Pilat, şi răstignirii S-a dat Făcătorul tuturor, aducându-Se ca un miel de bunăvoia Sa; cu piroane a fost pironit, în coastă a fost împuns, şi cu buretele a fost adăpat Cel ce a plouat mană. Cu palme peste obraz a fost lovit Mântuitorul lumii; şi de robii Săi a fost batjocorit Făcătorul tuturor. O, iubirea de oameni a Stăpânului! Pentru cei ce L-au răstignit S-a rugat Părintelui Său, zicând: Iartă-le lor păcatul acesta, că nu ştiu călcătorii de lege ce lucru fără dreptate fac.

Slavă..., glasul al 6-lea:

O, cum adunarea cea fără de lege a osândit spre moarte pe Împăratul făpturii! Nu s-au ruşinat de binefacerile pe care, aducându-le aminte, le-a adeverit zicând către dânşii: Poporul Meu, ce am făcut vouă? Oare n-am umplut Iudeea de minuni? Oare n-am înviat morţii numai cu cuvântul? Oare n-am vindecat toată boala şi neputinţa? Dar cu ce Mi-aţi răsplătit? Pentru ce nu vă aduceţi aminte de Mine? În locul tămăduirilor, răni aţi pus asupra Mea. În loc de viaţă, M-aţi omorât, răstignindu-Mă pe lemn, ca pe un făcător de rele, pe Mine, Făcătorul de bine. Pe Dătătorul de lege, ca pe un călcător de lege, pe Împăratul tuturor, ca pe un vinovat. Îndelung-Răbdătorule Doamne, slavă Ţie.

Şi acum..., acelaşi glas:

Înfricoşătoare şi preaslăvită taină se vede petrecându-se astăzi: Cel nepipăit a fost prins şi a fost legat Cel ce a dezlegat pe Adam din blestem. Cel ce cercetează inimile şi rărunchii, cu nedreptate a fost cercetat. În temniţă a fost închis Cel ce a închis adâncul. Stă înaintea lui Pilat Acela Căruia Îi stau înainte cu frică Puterile cereşti. Cu palme a fost lovit de mâna făpturii Ziditorul. Răstignire pe cruce a primit Cel ce judecă viii şi morţii; în mormânt a fost închis Stricătorul iadului. Cel ce toate le-ai răbdat cu milostivire, şi pe toţi i-ai mântuit din blestem, îndelung-Răbdătorule Doamne, slavă Ţie.

Vohod cu Evanghelia, Lumină lină...

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi (Ps. 21, 20).

Stih: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, ia aminte la Mine, pentru ce M-ai părăsit? (Ps. 21, 1).

De la Ieşire, citire:

(XXXIII, 11–23)

Domnul însă grăia cu Moise faţă către faţă, cum ar grăi cineva cu prietenul său. După aceea Moise se întorcea în tabără; iar tânărul său

slujitor Iosua, fiul lui Navi, nu părăsea cortul. Atunci a zis Moise către Domnul: «Iată, Tu îmi spui: Du pe poporul acesta, dar nu mi-ai descoperit pe cine ai să trimiţi cu mine, deşi mi-ai spus: Te cunosc pe nume şi ai aflat bunăvoinţă înaintea ochilor Mei. Deci, de am aflat bunăvoinţă în ochii Tăi, arată-Te să Te văd, ca să cunosc şi să aflu bunăvoinţă în ochii Tăi şi că acest neam e poporul Tău». Şi a zis Domnul către el: «Eu Însumi voi merge înaintea Ta, şi Te voi duce la odihnă». Zis-a Moise către Domnul: «Dacă nu mergi Tu Însuţi cu noi, atunci să nu ne scoţi de aici; căci prin ce se va cunoaşte cu adevărat că eu şi poporul Tău am aflat bunăvoinţă înaintea Ta? Au nu prin aceea ca Tu să fii însoţitorul nostru? Atunci eu şi poporul Tău vom fi cei mai slăviţi dintre toate popoarele de pe pământ». Şi a zis Domnul către Moise: «Voi face şi ceea ce zici tu, pentru că tu ai aflat bunăvoinţă înaintea Mea şi te cunosc pe tine mai mult decât pe toţi». Iar Moise a zis: «Arată-mi slava Ta!». Zis-a Domnul către Moise: «Eu voi trece pe dinaintea ta toată slava Mea, voi rosti numele lui Iahve înaintea ta, şi pe cel ce va fi de miluit îl voi milui şi cine va fi vrednic de îndurare, de acela Mă voi îndura». Apoi a adăugat: «Faţa Mea însă nu vei putea s-o vezi, că nu poate vedea omul faţa Mea şi să trăiască». Şi iarăşi a zis Domnul: «Iată aici la Mine un loc: şezi pe stânca aceasta; când va trece slava Mea, te voi ascunde în scobitura stâncii şi voi pune mâna Mea peste tine până voi trece; iar când voi ridica mâna Mea, vei vedea spatele Meu, iar faţa Mea nu o vei vedea!».

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Judecă, Doamne, pe cei ce-mi fac mie strâmbătate; luptă împotriva celor ce se luptă cu mine (Ps. 34, 1).

Stih: Apucă arma şi pavăza şi scoală-Te întru ajutorul meu (Ps. 34, 2).

De la Iov, citire:

(XLII, 12–17)

Şi Dumnezeu a binecuvântat sfârşitul vieţii lui Iov mai bogat decât începutul ei, şi el a strâns patrusprezece mii de oi, şase mii de cămile, o mie de perechi de boi şi o mie de asine. Şi a avut şapte fii şi trei fete. Celei dintâi i-a pus numele Iemima, celei de a doua Keţia şi celei de a treia Keren-Hapuc. Iar în toată ţara nu se găseau femei atât de frumoase ca fetele lui Iov, şi tatăl lor le făcu părtaşe la moştenire, lângă fraţii lor. Şi Iov a mai trăit după aceea o sută patruzeci de ani şi a văzut pe fiii săi şi pe fiii fiilor săi, până la al patrulea neam. Şi Iov a murit bătrân şi încărcat de zile. Şi este scris că iarăşi se va ridica el împreună cu cei pe care Domnul îi va învia. Aceasta s-a tâlcuit din cartea siriană, când a locuit Iov în pământul Avsitidei în hotarele Idumeii şi ale Arabiei şi mai înainte era numele lui Iovav. Şi luând femeie din Arabia a născut fiu, al cărui nume era Enon. Pe tatăl său l-a chemat Zare, fecior din feciorii lui Isav. Iar pe mama

sa, Vosorra, şi a fost el al cincilea de la Avraam.

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LII, 13 – LIV, 1)

Acestea zice Domnul: Iată că sluga Mea va propăşi, Se va sui, mare Se va face şi Se va înălţa pe culmile slavei! Precum mulţi s-au spăimântat de El – căci atât de fără de cinste îi era înfăţişarea Lui, şi chipul Lui atât de fără asemănare cu oamenii – tot aşa va fi pricină de mirare pentru multe popoare; înaintea Lui regii vor închide gura, că acum văd ceea ce nu li s-a spus şi înţeleg ceea ce n-au auzit. Cine va crede ceea ce noi am auzit şi braţul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă, şi ca o rădăcină în pământ uscat; nu avea nici chip, nici frumuseţe, ca să ne uităm la El, şi nici o înfăţişare, ca să ne fie drag. Dispreţuit era şi cel din urmă dintre oameni. Dar El a luat asupră-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat. Şi noi Îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu, dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat. Toţi umblam rătăciţi ca nişte oi, fiecare pe calea noastră, şi Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus şi nu Şi-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere S-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura Sa. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine îl va spune? Căci s-a luat de pe pământ viaţa Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege şi cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că nu săvârşise nici o nedreptate, şi nici înşelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să-L zdrobească prin suferinţă. Şi fiindcă Şi-a dat viaţa ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmaşii Săi, Îşi va lungi viaţa şi lucrul Domnului în mâna Lui va propăşi. Scăpat de chinurile sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale, şi de mulţumire Se va sătura. Prin suferinţele Lui, Dreptul, Sluga Mea va îndrepta pe mulţi, şi fărădelegile lor le va lua asupra Sa. Pentru aceasta Îi voi da partea Sa printre cei mari şi cu cei puternici va împărţi prada, ca răsplată că Şi-a dat sufletul Său spre moarte şi cu cei făcători de rele a fost numărat. Că El a purtat fărădelegile multora şi pentru cei păcătoşi Şi-a dat viaţa. Veseleşte-te, cea stearpă, tu care nu te-ai zvârcolit în dureri de naştere, căci mai mulţi sunt fiii celei părăsite decât ai celei cu bărbat – zice Domnul.

P R O C H I M E N, glasul al 6-lea:

Pusu-m-au în groapa cea mai de jos, întru cele întunecate şi în umbra morţii (Ps. 87, 6).

Stih: Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, ziua am strigat şi noaptea înaintea Ta (Ps. 87, 1).

Apoi Apostolul:

Din Epistola întâi către Corinteni, a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(I, 18–31; II, 1–2)

Fraţilor, cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; însă pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu. Căci scris este: «Pierde-voi înţelepciunea şi ştiinţa celor învăţaţi o voi nimici». Unde este înţeleptul? Unde este cărturarul? Unde este cercetătorul acestui veac? Oare n-a dovedit Dumnezeu nebună înţelepciunea lumii acesteia? Căci de vreme ce întru înţelepciunea lui Dumnezeu lumea n-a cunoscut prin înţelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred, prin nebunia propovăduirii. Fiindcă şi iudeii cer semne, iar elinii caută înţelepciune. Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru neamuri, nebunie. Dar pentru cei chemaţi, şi iudei şi elini: pe Hristos, puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu. Pentru că fapta lui Dumnezeu, socotită de către oameni nebunie, este mai înţeleaptă decât înţelepciunea lor şi ceea ce se pare ca slăbiciune a lui Dumnezeu, este mai puternică decât tăria oamenilor. Căci, priviţi chemarea voastră, fraţilor, că nu mulţi sunt înţelepţi după trup, nu mulţi puternici, nu mulţi sunt de neam bun. Însă Dumnezeu Şi-a ales pe cele nebune ale lumii, ca să ruşineze pe cei înţelepţi: Dumnezeu Şi-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să le ruşineze pe cele tari; Dumnezeu Şi-a ales pe cele de neam de jos ale lumii, pe cele nebăgate în seamă, pe cele ce nu sunt, ca să nimicească pe cele ce sunt, ca nici un trup să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. Din El, dar, sunteţi voi în Hristos Iisus, Care pentru noi S-a făcut înţelepciune de la Dumnezeu şi dreptate şi sfinţire şi răscumpărare. Pentru ca, după cum este scris: «Cel ce se laudă în Domnul să se laude». Şi eu, fraţilor, când am venit la voi şi v-am vestit taina lui Dumnezeu, n-am venit ca iscusit cuvântător sau ca înţelept. Căci am judecat să nu ştiu între voi altceva, decât pe Iisus Hristos, şi pe Acesta răstignit.

Aliluia, glasul 1:

Mântuieşte-mă, Dumnezeule, că au intrat ape până la sufletul meu (Ps. 68, 1).

Stih: Zdrobit a fost sufletul meu de ocări şi necaz (Ps. 68, 23).

Evanghelia de la Matei: În vremea aceea, făcându-se ziuă... Sfârşitul: ...Şi şedeau în faţa mormântului.

Apoi ectenia: Să zicem toţi, din tot sufletul... După aceasta: Învredniceşte-ne, Doamne... şi ectenia: Să plinim rugăciunea noastră cea de seară... şi celelalte.

LA STIHOAVNĂ

Patru stihiri podobnice, glasul al 2-lea:

Însăşi podobia:

Când Te-a pogorât de pe lemn, mort, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase, şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: Domnul a împărăţit, întru podoabă S-a îmbrăcat; îmbrăcatu-S-a Domnul întru putere şi S-a încins (Ps. 92, 1).

Când ai fost pus în groapă nouă pentru toţi, Izbăvitorule al tuturor, iadul cel cu totul de râs văzându-Te s-a îngrozit, zăvoarele s-au sfărâmat şi porţile s-au zdrobit, mormintele s-au deschis, morţii au înviat. Atunci şi Adam cu mulţumire, bucurându-se, a strigat Ţie: Slavă smereniei Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: Pentru că a întărit lumea, care nu se va clătina (Ps. 92, 2).

Când ai fost închis în groapă cu trupul voind, Cel ce rămâi din firea Dumnezeirii necuprins şi nemărginit, ai încuiat cămările morţii, şi ai deşertat toate împărăţiile iadului, Hristoase. Atunci ai înnoit şi această Sâmbătă binecuvântării dumnezeieşti şi slavei şi luminii Tale.

Stih: Casei Tale se cuvine sfinţenie, Doamne, întru lungime de zile (Ps. 92, 7).

Când Te-au văzut Puterile, Hristoase, clevetit de cei fără de lege, ca şi cum ai fi fost amăgitor, şi piatra mormântului pecetluită cu mâinile cu care au împuns coasta Ta cea nestricăcioasă, atunci s-au spăimântat de nespusă îndelungărăbdarea Ta. Însă bucurându-se de mântuirea noastră, au grăit către Tine: Slavă smereniei Tale, Iubitorule de oameni.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 5-lea:

Pe Tine, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu un veşmânt, pogorându-Te de pe lemn Iosif cu Nicodim şi văzându-Te mort, gol, neîngropat, luând plângere cu umilinţă şi tânguindu-se au zis: Vai mie, preadulce Iisuse!, pe Care cu puţin mai înainte văzându-Te soarele pe Cruce răstignit, cu întunericul s-a îmbrăcat şi pământul de frică s-a cutremurat şi catapeteasma Templului s-a rupt. Dar iată Te văd acum pe Tine, supunându-Te morţii de bunăvoie pentru mine. Cum Te voi îngropa, Dumnezeul meu? Sau cum Te voi înfăşura cu giulgiuri? Sau cu ce mâini mă voi atinge de trupul Tău cel nestricat? Sau ce cântări voi cânta ducerii Tale de aici, Îndurate? Slăvesc Patimile Tale, cu cântări laud îngroparea Ta împreună cu Învierea, cântând: Doamne, slavă Ţie.

Apoi: Acum liberează..., Sfinte Dumnezeule... După: Tatăl nostru...

Troparele, glasul al 2-lea:

Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfăşurându-l şi cu miresme, în mormânt nou îngropându-l l-a pus.

Altul:

Mironosiţelor femei, stând lângă mormânt, îngerul a grăit: Miresmele morţilor sunt cuviincioase, iar Hristos putrejunii S-a arătat străin.

Înţelepciune! Şi otpustul.

PAVECERNIŢA

În aceeaşi Sfântă şi Mare zi Vineri, Pavecerniţa se citeşte în chilii sau, de va voi cel mai mare, şi în biserică, după obicei; la care se cântă Canonul pentru Răstignirea Domnului şi plângerea Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Irmosul de câte două

ori şi troparele pe 4. Iar mai pe urmă, Irmosul în amândouă stranele împreună.

CANONUL

Alcătuire a lui Simeon Logofătul.

Cântarea I, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe «prigonitorul Faraon văzându-l «înecat, a strigat: Lui Dumnezeu «cântare de biruinţă să-I cântăm».

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Dacă a văzut curata Fecioară pe Fiul său şi Domnul răstignit pe Cruce, tânguindu-se, striga cu amar împreună cu celelalte femei, şi oftând, grăia.

Te văd acum, iubitul şi doritul meu Fiu, răstignit pe Cruce, şi mă rănesc amar la inimă, zicea Curata. Dar dă cuvânt roabei Tale, Bunule.

Slavă...

De voie, Fiul meu şi Făcătorule rabzi pe lemn moarte cumplită, grăia Fecioara, stând înaintea Crucii cu apostolul cel iubit.

Şi acum...

Acum m-am lipsit de aşteptarea mea, de bucuria şi de veselia Fiului şi Domnului meu. Vai mie, că sunt zdrobită de durere, plângând, grăia cea Curată!

Cântarea a 3-a:

Irmosul:

Nu este sfânt precum Tu, Doamne Dumnezeul meu, «Care ai înălţat fruntea credin-«cioşilor Tăi, Bunule, şi ne-ai în-«tărit pe noi pe piatra mărturisirii «Tale».

De frica iudeilor, Petru s-a ascuns, şi toţi cei credincioşi au fugit părăsind pe Hristos, grăia, suspinând Fecioara.

Pentru naşterea Ta cea minunată şi înfricoşătoare, Fiul meu, eram mai mărită decât toate maicile. Dar vai mie! văzându-Te acum pe lemn, mă aprind cu inima.

Slavă...

Văzând pe Fiul meu, pe Care pe mâini prunc L-am purtat, L-aş lua de pe lemn, zicea cea Curată; dar vai mie, nimeni nu mi-L dă!

Şi acum...

Iată Lumina mea cea dulce, nădejdea şi viaţa mea cea bună, Dumnezeul meu a apus pe Cruce; mă aprind cu inima, grăia Fecioara, suspinând.

Cântarea a 4-a:

Irmosul:

Hristos este puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cin-«stita Biserică cu dumnezeiască «cuviinţă cântă, grăind din cuget «curat întru Domnul prăznuind».

Soare cel neapus, Dumnezeule cel prea veşnic şi Făcătorul tuturor făpturilor, Doamne, cum rabzi patimă pe Cruce, plângând, grăia cea Curată?

Cea neispitită de nuntă, plângând, grăia către cel cu bun chip: Grăbeşte, Iosife, apropie-te către Pilat şi cere să iei de pe lemn pe Învăţătorul tău.

Slavă...

Văzând Iosif pe cea Curată lăcrimând cu amar, s-a tulburat şi,

plângând, s-a apropiat către Pilat, grăind cu plângere: Dă-mi Trupul Dumnezeului meu.

Şi acum...

Văzându-Te pe Tine rănit şi fără slavă, gol pe lemn, Fiul meu, mă aprind cu inima, grăia Fecioara, suspinând ca o Maică.

Cântarea a 5-a:

Irmosul:

Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce «dis-de-dimineaţă vin la Tine cu «dragoste, mă rog luminează-le, ca «să Te vadă pe Tine, Cuvinte al lui «Dumnezeu, pe Tine, Adevăratul «Dumnezeu, Cel ce chemi din «negura greşelilor».

Tânguindu-se Iosif, suspinând şi mirându-se împreună cu Nicodim, a luat preacuratul Trup şi, sărutându-L, suspina şi ofta şi-I cânta ca unui Dumnezeu.

Luându-L cu plângere Maica cea neispitită de bărbat, L-a pus pe genunchi, şi rugându-L cu lacrimi şi sărutându-L cu amar, plângea şi grăia.

Slavă...

O nădejde şi o viaţă Te aveam pe Tine, Stăpâne, Fiul meu şi Dumnezeule, întru lumina ochilor, roaba Ta. Iar acum sunt lipsită de Tine, dulcele şi iubitul meu Fiu.

Şi acum...

Dureri şi necazuri şi suspine m-au aflat, vai mie, grăia suspinând cu amar cea Curată, văzându-Te pe Tine mort, Fiul meu cel iubit, gol şi părăsit şi uns cu miresme.

Cântarea a 6-a:

Irmosul:

Marea vieţii văzând-o înălţându-se de viforul ispite«lor, la limanul Tău cel lin aler«gând, grăiesc către Tine: Scoate «din stricăciune viaţa mea, mult«Milostive».

Văzându-Te mort, Iubitorule de oameni, pe Tine, Cel ce ai înviat pe cei morţi, rău mă tânguiesc şi mă rănesc cu inima; aş fi vrut să mor cu Tine, grăia Preacurata, că nu pot răbda să Te văd mort şi fără suflare.

Văzându-Te pe Tine, Dumnezeule preabun şi îndurate Doamne, fără mărire, fără suflare şi fără chip, mă minunez şi plâng, ţinându-Te precum nu am nădăjduit să Te văd! Vai mie, Fiul meu şi Dumnezeule!

Slavă...

Nu grăieşti roabei Tale cuvânt, Fiul lui Dumnezeu? Oare Te vei îndura, Stăpâne, de ceea care Te-a născut pe Tine, grăia cea Curată, suspinând şi plângând, şi săruta trupul Domnului său?

Şi acum...

Gândesc, Stăpâne, că nu voi mai auzi glasul Tău cel dulce, nici nu voi mai vedea frumuseţea feţei Tale, ca mai înainte; pentru că ai apus, Fiul meu, de la ochii mei.

C O N D A C , glasul al 8-lea.

Pe Cel ce S-a răstignit pentru noi, veniţi toţi să-L lăudăm, că pe Acela L-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

I C O S

Văzând mieluşeaua, Maria, pe Mieluşelul său tras spre junghiere mergea după El zdrobită, împreună şi cu alte femei, strigând aşa: Unde mergi, Fiule? Pentru ce faci această călătorie grabnică? Oare este iarăşi altă nuntă în Cana, şi acolo Te grăbeşti a merge, ca să le faci vin din apă? Oare voi merge cu Tine, Fiule? Sau Te voi aştepta? Dă-mi răspuns, Fiule, nu mă trece tăcând, Cel ce m-ai păzit curată; că Tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Dătător de rouă, cuptorul l-a făcut îngerul cuvioşilor «tineri; iar pe caldei arzându-i po-«runca lui Dumnezeu, pe chinui-«torul l-a plecat a grăi: Binecu-«vântat eşti, Dumnezeul Părinţilor «noştri».

Unde este, Fiul meu şi Dumnezeule, buna-vestire cea de demult, care-mi grăia Gavriil, numindu-Te pe Tine Împărat şi Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt? Căci acum Te văd pe Tine, lumina mea cea dulce, gol, mort şi rănit.

Cel ce alini durerile primeşte-mă acum la Tine, Fiul meu şi Dumnezeule, ca să mă pogor şi eu, Stăpâne, în iad cu Tine; nu mă lăsa singură, că nu pot răbda să mai trăiesc, nevăzându-Te pe Tine, Lumina mea cea dulce.

Slavă...

Suspinând cu amar cea fără prihană, împreună cu celelalte femei purtătoare de mir şi văzând cum duc pe Hristos, grăia: Vai mie, ce văd? Unde mergi acum, Fiul meu, şi pe mine mă laşi singură ?

Şi acum...

Suspinând şi plângând, cea fără prihană grăia mironosiţelor: Plângeţi împreună cu mine şi vă tânguiţi amar, că iată Lumina mea cea dulce şi Învăţătorul vostru se dă mormântului.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât şi jertfa dreptului cu «apă ai ars-o. Că toate le faci, «Hristoase, cu singură voirea Ta. «Pe Tine Te preaînălţăm întru toţi «vecii».

Văzând Iosif pe Fecioara plângând, se tânguia şi striga cu amar: O, Dumnezeul meu! Cum Te voi îngropa acum eu, robul Tău? Cu ce pânză voi înfăşura trupul Tău?

Mai presus de minte a covârşit vederea Ta, cea străină, Doamne, Cel ce porţi toată făptura. Pentru aceea şi Iosif împreună cu Nicodim Te poartă, ca pe un mort, pe mâinile lor şi Te îngroapă.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Taină străină şi preaslăvită văd, grăia Fecioara Fiului său şi Dumnezeu: Cum Te pun în mormânt pe Tine, Care cu porunca ridici pe morţi din morminte?

Şi acum...

Nici de la mormântul Tău nu mă voi ridica, Fiul meu, nici a vărsa lacrimi nu voi înceta, până ce nu

mă voi pogorî şi eu în iad; că nu pot răbda despărţirea de Tine, Fiul meu.

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, «spre Care nu cutează a căuta ce-«tele îngereşti; iar prin tine, Prea-«curată, S-a arătat oamenilor Cu-«vântul întrupat; pe Care slăvin-«du-L cu oştile cereşti, pe tine te «fericim».

De acum nu se va mai atinge de mine niciodată bucuria, grăia suspinând cea fără prihană. Că lumina mea şi bucuria mea în mormânt au apus. Dar nu-L voi lăsa singur; aici voi muri şi mă voi îngropa cu Dânsul.

Rana sufletului meu, vindec-o acum, Fiul meu, grăia Preacurata, lăcrimând; înviază şi-mi potoleşte durerea şi necazul. Că poţi, Stăpâne, câte vei vrea să faci, măcar de Te-ai şi îngropat de voie.

Slavă...

O, cum s-a ascuns ţie adâncul îndurărilor, Maică în taină, a zis Domnul, că vrând să mântuiesc făptura Mea, am primit a muri. Dar voi învia ca un Dumnezeu al cerului şi al pământului şi pe Tine te voi slăvi.

Şi acum...

Cânta-voi milostivirea Ta, Iubitorule de oameni, şi mă voi închina mulţimii milei Tale, Stăpâne. Că vrând să mântuieşti zidirea Ta, ai primit moarte, zis-a Preacurata; dar pentru Învierea Ta, Mântuitorule, miluieşte-ne pe noi pe toţi.

Apoi în loc de: Cuvine-se cu adevărat să te fericim... se zice Irmosul: Pe Dumnezeu a-L vedea... Şi, după Tatăl nostru..., se zice Condacul: Pe Cel ce S-a răstignit... Şi celelalte ale Pavecerniţei, după obicei, şi otpustul.

Iar Miezonoptica se citeşte în chilii.

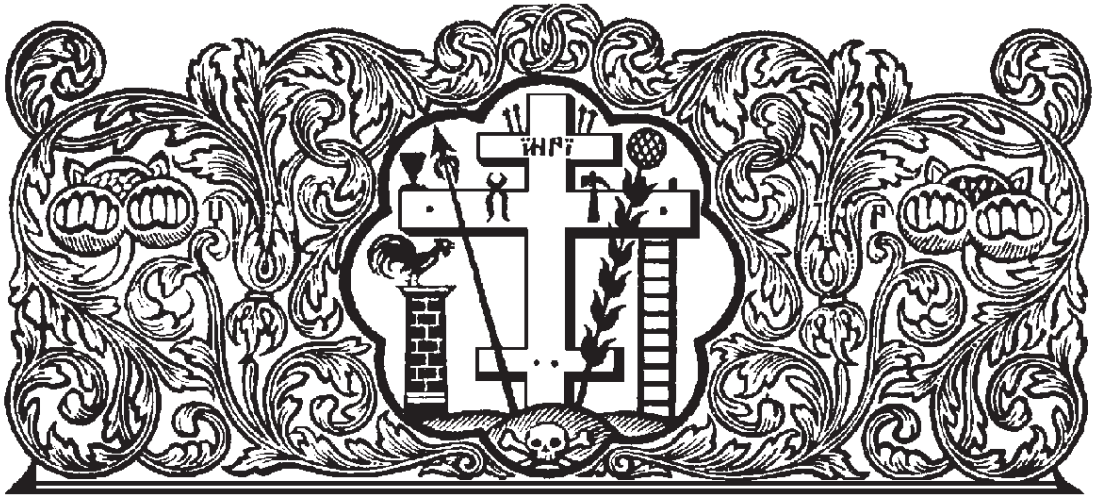

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI SÂMBĂTĂ

Denia de Vineri seara când se cântă şi Prohodul Domnului.

LA UTRENIE

Paracliserul toacă la al şaptelea ceas din noapte şi se începe Utrenia după obicei. După cei şase psalmi, ectenia mare.

La Dumnezeu este Domnul..., troparele, glasul al 2-lea:

Iosif cel cu bun chip, de pe lemn luând preacurat Trupul Tău, cu giulgiu curat înfăşurându-L şi cu miresme, în mormânt nou îngropându-L, L-a pus.

Slavă...

Când Te-ai pogorât la moarte, Cel ce eşti viaţa cea fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu strălucirea Dumnezeirii; şi când ai înviat pe cei morţi din cele de dedesubt, toate puterile cereşti au strigat: Dătătorule de viaţă, Hristoase, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Şi acum...

Mironosiţelor femei, stând lângă mormânt, îngerul a grăit: Miresmele morţilor sunt cuviincioase, iar Hristos putrejunii S-a arătat străin.

După aceasta, preoţii şi credincioşii aprind lumânări de ceară curată şi se rânduiesc în jurul mesei, pe care se află aşezat sfântul Epitaf. Urmează Catisma a şaptesprezecea – stările Prohodului, care se cântă dulce şi cu mare cuviinţă.

Stihurile, având însemnarea: Stih, nu se cântă, ci se citesc în taină, înainte de fiecare tropar. Iar asteriscurile care sunt puse în textul Prohodului indică metrica, adică structura ritmică a versurilor.

STAREA ÎNTÂI

Preotul cădeşte Sfântul Epitaf în chipul crucii, altarul şi stranele; dacă sunt mai mulţi, cădeşte protosul. Apoi se cântă rar întâiul tropar, glasul al 5-lea:

În mormânt, Viaţă,* pus ai fost, Hristoase,* şi s-au spăimântat oştirile îngereşti,* plecăciunea Ta cea multă preaslăvind.

Stih: Fericiţi cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului (Ps. 118, 1).

Dar cum mori, Viaţă,* şi cum şezi în mormânt* şi împărăţia morţii Tu o zdrobeşti* şi pe morţii cei din iad îi înviezi?

Stih: Fericiţi cei ce păzesc poruncile Lui şi-L caută cu toată inima lor (Ps. 118, 2).

Te mărim pe Tine,* Iisuse Doamne,* şi-ngroparea Îţi cinstim şi Patimile,* că din stricăciune Tu ne-ai mântuit.

Stih: Că n-au umblat în căile Lui cei ce lucrează fărădelegea (Ps. 118, 3).

Cel ce-ai pus pământul* cu măsuri, Hristoase,* astăzi şezi în mic mormânt, Ziditorule,* şi din gropi, pe cei ce-au murit înviezi.

Stih: Tu ai poruncit ca poruncile Tale să fie păzite foarte (Ps. 118, 4).

Iisuse al meu,* Împărat a toate,* de ce vii la cei din iad, o, Hristoase-al meu?* Vrei să dezrobeşti tot neamul omenesc.

Stih: O, de s-ar îndrepta căile mele, ca să păzesc poruncile Tale! (Ps. 118, 5).

Stăpânul a toate* mort Se vede acum* şi Deşertătorul gropilor celor morţi* Se încuie-n groapă nouă ca un om.

Stih: Atunci nu mă voi ruşina când voi căuta spre toate poruncile Tale (Ps. 118, 6).

În mormânt, Viaţă,* pus ai fost, Hristoase,* şi cu moartea Ta pe moarte o ai pierdut* şi viaţă lumii Tu ai izvorât.

Stih: Lăuda-Te-voi întru îndreptarea inimii, ca să învăţ judecăţile dreptăţii Tale (Ps. 118, 7).

Cu cei răi, Hristoase,* ca un răufăcător,* socotit ai fost, dar ne-ai îndreptat pe toţi* şi ne-ai scos din amăgirea celui rău.

Stih: Îndreptările Tale voi păzi; nu mă părăsi până în sfârşit (Ps. 118, 8).

Mai frumos cu chipul* decât oamenii toţi,* ca un om Se vede mort şi fără de chip,* Cel ce toată firea a-nfrumuseţat.

Stih: Prin ce îşi va îndrepta tânărul calea sa? Prin păzirea cuvintelor Tale (Ps. 118, 9).

Iadul cum va răbda* intrarea Ta, Doamne,* şi cum nu se va zdrobi-ntunecându-se,* de-a' luminii Tale fulgere orbind?

Stih: Cu toată inima Te-am căutat pe Tine; să nu mă lepezi de la poruncile Tale (Ps. 118, 10).

Dulcea mea lumină* şi mântuitoare,* cum în groapă-ntunecoasă Tu Te-ai ascuns?* O, nespusa Ta răbdare, Bunule!

Stih: În inima mea am ascuns cuvintele Tale, ca să nu greşesc Ţie (Ps. 118, 11).

Nici lumea de duhuri* nu pricepe, Doamne,* nici mulţimea făr' de trup poate povesti* taina îngropării Tale, neştiind.

Stih: Binecuvântat eşti, Doamne, învaţă-mă îndreptările Tale (Ps. 118, 12).

O, minuni străine!* O, nespuse lucruri!* Cel ce-mi dă suflare mie Se poartă mort,* îngropat de mâinile lui Iosif.

Stih: Cu buzele am rostit toate judecăţile gurii Tale (Ps. 118, 13).

În mormânt ai apus,* dar de-al Tatălui sân* nicicum nu Te-ai des-

părţit, Hristoase al meu.* Acest lucru e străin şi negrăit!

Stih: În calea mărturiilor Tale m-am desfătat, ca de toată bogăţia (Ps. 118, 14).

Întreaga făptură* recunoaşte-n Tine* Împărat adevărat pe pământ şi-n cer,* deşi în mormânt Te pui, Hristoase-al meu!

Stih: La poruncile Tale voi cugeta şi voi cunoaşte căile Tale (Ps. 118, 15).

Tu-n mormânt fiind pus,* Ziditor Hristoase,* temelia iadului s-a cutremurat* şi-ale morţilor morminte s-au deschis.

Stih: La îndreptările Tale voi cugeta şi nu voi uita cuvintele Tale (Ps. 118, 16).

Cela ce în palmă* tot pământul ţine,* sub pământ acum cu Trupul Se află mort,* slobozind pe morţii cei legaţi în iad.

Stih: Răsplăteşte robului Tău! Voi trăi şi voi păzi poruncile Tale (Ps. 118, 17).

Din stricare, Doamne,* viaţa mea o ridici;* căci, murind acum, la cei morţi Te-ai pogorât* şi-ale iadului zăvoare le-ai zdrobit.

Stih: Deschide ochii mei şi voi cunoaşte minunile din legea Ta (Ps. 118, 18).

Ca lumina-n sfeşnic,* se ascunde acum* sub pământ, ca sub obroc, Trupul Domnului* şi din iad alungă întunericul.

Stih: Străin sunt eu pe pământ, să nu ascunzi de la mine poruncile Tale (Ps. 118, 19).

Mulţimea de oştiri,* cea duhovnicească,* împreună cu Iosif şi cu Nicodim* merg să-ngroape pe Cel ce e ne-ncăput.

Stih: Aprins e sufletul meu de dorirea judecăţilor Tale, în toată vremea (Ps. 118, 20).

Murind Tu de voie,* în mormânt ai fost pus;* şi pe mine, ce-am fost mort, Iisuse al meu,* de amara mea greşeală m-ai scăpat.

Stih: Certat-ai pe cei mândri; blestemaţi sunt cei ce se abat de la poruncile Tale (Ps. 118, 21).

S-a schimbat făptura* prin a Ta Patimă,* căci cu Tine-au pătimit toate câte sunt,* Făcător a toate cunoscându-Te.

Stih: Ia de la mine ocara şi defăimarea, că mărturiile Tale am păzit (Ps. 118, 22).

Luând în pântece* a vieţii Piatră,* cel a toate mâncător, iadul, a vărsat* pe toţi morţii ce din veac i-a înghiţit.

Stih: Pentru că au şezut căpeteniile şi pe mine mă cleveteau, iar robul Tău cugeta la îndreptările Tale (Ps. 118, 23).

În mormânt nou Te-ai pus,* înnoind, Hristoase,* firea oamenilor, prin Învierea Ta,* după cum se cade unui Dumnezeu.

Stih: Că mărturiile Tale sunt cugetarea mea, iar îndreptările Tale, sfatul meu (Ps. 118, 24).

Pe pământ ai venit,* pe Adam să-l mântui,* şi, pe-acesta negăsind, jos Te-ai pogorât;* pân' la iad, Stăpânul meu, l-ai căutat.

Stih: Lipitu-s-a de pământ sufletul meu; viază-mă după cuvântul Tău (Ps. 118, 25).

Pământul de frică* s-a mişcat, Cuvinte,* şi luceafărul lumina sa şi-a ascuns,* apunând a Ta lumină sub pământ.

Stih: Vestit-am căile mele şi m-ai auzit; învaţă-mă îndreptările Tale (Ps. 118, 26).

Ca un om ai murit* de-a Ta voie, Doamne,* dar, ca Dumnezeu, pe morţi îi scoţi din mormânt* şi din întunericul păcatelor.

Stih: Fă să înţeleg calea îndreptărilor Tale şi voi cugeta la minunile Tale (Ps. 118, 27).

Vărsând râu de lacrimi* peste Tine, Doamne,* cea Curată, ca o Maică, a glăsuit:* Oare, cum Te voi îngropa, Fiul meu?

Stih: Istovitu-s-a sufletul meu de supărare; întăreşte-mă întru cuvintele Tale (Ps. 118, 28).

Ca grăuntul de grâu,* ce-ncolţeşte-n pământ,* Spic aducător de rod nouă Te-ai făcut,* înviind pe toţi urmaşii lui Adam.

Stih: Depărtează de la mine calea nedreptăţii şi cu legea Ta mă miluieşte (Ps. 118, 29).

Sub pământ Te-ai ascuns* ca un soare, acum,* şi-ntr-a morţii noapte neagră Te-ai învelit;* ci răsari, Hristoase-al meu, mai strălucit!

Stih: Calea adevărului am ales şi judecăţile Tale nu le-am uitat (Ps. 118, 30).

Cum ascunde luna* faţa sa de soare,* aşa groapa Te-a ascuns şi pe Tine-acum,* Cel ce prin trupească moarte ai apus.

Stih: Lipitu-m-am de mărturiile Tale, Doamne, să nu mă ruşinezi (Ps. 118, 31).

Iisus, Viaţa,* gustând moarte acum,* pe toţi oamenii de moarte i-a izbăvit* şi viaţă tuturor le-a dăruit.

Stih: Pe calea poruncilor Tale am alergat, când ai lărgit inima mea (Ps. 118, 32).

Pe Adam cel dintâi,* prin păcat omorât,* la viaţă ridicându-l cu moartea Ta,* Adam nou în trup Te-ai arătat acum.

Stih: Lege pune mie, Doamne, calea îndreptărilor Tale, şi o voi păzi pururea (Ps. 118, 33).

Cereştile cete,* mort întins, pentru noi,* Te-au văzut, Stăpânul meu, şi s-au spăimântat* şi cu aripile s-au acoperit.

Stih: Înţelepţeşte-mă, şi voi căuta legea Ta şi o voi păzi cu toată inima mea (Ps. 118, 34).

Iosif, Cuvinte,* pogorându-Te mort,* de pe lemn acum în noul mormânt Te-a pus;* ci-nviază, Doamne, mântuind pe toţi!

Stih: Povăţuieşte-mă pe cărarea poruncilor Tale, că aceasta am voit (Ps. 118, 35).

Bucurie, Doamne,* fiind îngerilor,* întristare lor acum le-ai pricinuit,* cu trup mort, ca pe un om, văzându-Te.

Stih: Pleacă inima mea la mărturiile Tale şi nu la lăcomie (Ps. 118, 36).

Suind Tu pe cruce,* împreun-ai suit* şi pe oamenii cei vii; iar mergând la iad,* ai sculat dintr-însul pe cei morţi din veac.

Stih: Întoarce ochii mei ca să nu vadă deşertăciunea; în calea Ta viază-mă (Ps. 118, 37).

Ca un leu, Tu, Doamne,* adormind cu trupul,* ca un pui de leu Te scoli, Cela ce-ai fost mort,* lepădând şi bătrâneţea trupului.

Stih: Împlineşte robului Tău cuvântul Tău, care este pentru cei ce se tem de Tine (Ps. 118, 38).

Cela ce din coasta* lui Adam cel dintâi* pe strămoaşa ai zidit, eşti în coastă-mpuns* şi izvor curăţitor ne izvorăşti.

Stih: Îndepărtează ocara de care mă tem, căci judecăţile Tale sunt bune (Ps. 118, 39).

Se-njunghia în taină* mai-nainte mielul,* iar de faţă Tu acum junghiindu-Te,* de păcat făptura Ta o curăţeşti.

Stih: Iată, am dorit poruncile Tale; întru dreptatea Ta viază-mă (Ps. 118, 40).

Cine, dar, va spune* chipul groaznic şi nou?* Cel ce stăpâneşte toate făpturile* pătimeşte azi şi moare pentru noi.

Stih: Să vină peste mine mila Ta, Doamne, mântuirea Ta, după cuvântul Tău (Ps. 118, 41).

Cuprinzându-i spaima,* îngerii au strigat:* Cum se vede mort Izvorul a tot ce-i viu* şi cum în mormânt Se-ncuie Dumnezeu?

Stih: Şi voi răspunde cuvânt celor ce mă ocărăsc, că am nădăjduit în cuvintele Tale (Ps. 118, 42).

Din coasta Ta, Doamne,* cea însuliţată,* izvorăşti mie viaţă, prin viaţa Ta,* şi mă înnoieşti şi mă viezi cu ea.

Stih: Să nu îndepărtezi din gura mea cuvântul adevărului, până în sfârşit, că întru judecăţile Tale am nădăjduit (Ps. 118, 43).

Răstignit pe cruce,* ai chemat pe oameni,* iar curată coasta Ta împungându-se* tuturor iertare dai, Iisuse-al meu.

Stih: Şi voi păzi legea Ta pururea, în veac şi în veacul veacului (Ps. 118, 44).

Cel cu chip cuvios* Te găteşte-ngrozit* şi Te-ngroapă ca pe-un mort, cu smerenie* de-ngroparea Ta înfricoşându-se.

Stih: Am umblat întru lărgime, că poruncile Tale am căutat (Ps. 118, 45).

Sub pământ, de voie,* pogorând ca un mort,* Tu ridici de pe pământ, Hristoase, la cer* pe cei ce de-acolo au căzut demult.

Stih: Am vorbit despre mărturiile Tale înaintea împăraţilor şi nu m-am ruşinat (Ps. 118, 46).

Deşi Te-ai văzut mort,* dar eşti viu Dumnezeu* şi ridici de pe pământ, Hristoase, la cer* pe cei ce de-acolo au căzut demult.

Stih: Am cugetat la poruncile Tale pe care le-am iubit foarte (Ps. 118, 47).

Deşi Te-ai văzut mort,* dar eşti viu Dumnezeu* şi pe oamenii cei morţi, pe toţi înviezi,* omorând de tot pe-al meu omorâtor.

Stih: Am ridicat mâinile mele la poruncile Tale, pe care le-am iubit, şi am cugetat la îndreptările Tale (Ps. 118, 48).

O, ce bucurie,* ce dulceaţă multă* a fost ceea ce-a umplut pe toţi cei din iad,* strălucind lumina Ta-n adâncul lui.

Stih: Adu-Ţi aminte de cuvântul Tău, către robul Tău, întru care mi-ai dat nădejde (Ps. 118, 49).

Îngroparea-Ţi laud,* Patimilor mă-nchin;* şi puterea Îţi măresc, Milostivule,* prin care de patimi am fost dezlegat.

Stih: Aceasta m-a mângâiat întru smerenia mea, căci cuvântul Tău m-a viat (Ps. 118, 50).

Asupra Ta, Doamne,* sabie-au ascuţit* şi-a puternicului sabie s-a tocit,* iar cea din Eden se biruieşte-acum.

Stih: Cei mândri m-au batjocorit peste măsură, dar de la legea Ta nu m-am abătut (Ps. 118, 51).

Văzând mieluşeaua* pe-al său Miel junghiat,* doborâtă de dureri striga şi-ndemna* ca şi turma să se tânguie cu ea.

Stih: Adusu-mi-am aminte de judecăţile Tale cele din veac, Doamne, şi m-am mângâiat (Ps. 118, 52).

În mormânt de Te-ngropi,* şi în iad de cobori,* dar mormintele, Iisuse, le-ai deşertat* şi întregul iad, Hristoase, l-ai golit.

Stih: Mâhnire m-a cuprins din pricina păcătoşilor, care părăsesc legea Ta (Ps. 118, 53).

De-a Ta voie, Doamne,* pogorând sub pământ,* pe toţi oamenii din moarte i-ai înviat* şi la slava Tatălui i-ai înălţat.

Stih: Cântate erau de mine îndreptările Tale, în locul pribegiei mele (Ps. 118, 54).

Unul din Treime,* cu trupul, pentru noi,* defăimată moarte rabdă, binevoind;* se cutremură şi soare şi pământ.

Stih: Adusu-mi-am aminte de numele Tău, Doamne, şi am păzit legea Ta (Ps. 118, 55).

Cei ce au fost demult* din izvor adăpaţi* şi cu mană în pustie s-au săturat,* în mormânt Îl pun pe Hrănitorul lor.

Stih: Aceasta s-a făcut mie, că îndreptările Tale am căutat (Ps. 118, 56).

Ca un vinovat stă* Cel Preadrept la Pilat* şi la moartea cea nedreaptă e osândit* şi Judecătorui răstignit pe lemn.

Stih: Partea mea eşti, Doamne, zis-am să păzesc legea Ta (Ps. 118, 57).

O, vicleni farisei!* O, popor pătimaş!* Pentru ce-ai ales mai bine pe Varava,* iar pe Domnul pentru ce L-ai răstignit?

Stih: Rugatu-m-am feţei Tale, din toată inima mea, miluieşte-mă după cuvântul Tău (Ps. 118, 58).

Plăsmuind pe Adam* din pământ, cu mâna,* pentru dânsul Te-ai făcut om firesc în trup* şi de bunăvoia Ta Te-ai răstignit.

Stih: Cugetat-am la căile Tale şi am întors picioarele mele la mărturiile Tale (Ps. 118, 59).

Ascultând, Cuvinte,* de al Tău Părinte,* pân' la iadu-ngrozitor Tu Te-ai pogorât,* înviind tot neamul muritorilor.

Stih: Gata am fost şi nu m-am tulburat să păzesc poruncile Tale (Ps. 118, 60).

Vai, Lumina lumii!* Vai, a mea Lumină!* O, Iisus-al meu! O, Fiule preadorit!* cu amar striga Fecioara şi jelea.

Stih: Funiile păcătoşilor s-au înfăşurat împrejurul meu, dar legea Ta n-am uitat (Ps. 118, 61).

Ceata celor pizmaşi,* care L-au răstignit,* ruşinează-se măcar, înviind Hristos,* de mahrama şi de giulgiurile Lui.

Stih: La miezul nopţii m-am sculat ca să Te laud pe Tine, pentru judecăţile dreptăţii Tale (Ps. 118, 62).

Vino, ucigaşe,* vânzător ucenic,* şi pricina răutăţii arată-ne-o:* Pentru ce-ai ajuns tu pe Hristos să-L vinzi?

Stih: Părtaş sunt cu toţi cei ce se tem de Tine şi păzesc poruncile Tale (Ps. 118, 63).

Iubitor de oameni* te prefaci, nebune,* orb, nemernic, ne-mpăcat, vânzătorule,* tu, ce mirul ai voit să-l vinzi pe bani.

Stih: De mila Ta, Doamne, este plin pământul; îndreptările Tale mă învaţă (Ps. 118, 64).

Cu ce preţ ai vândut* Sfântul Mir cel ceresc?* Sau ce lucru de El vrednic în schimb ai luat?* nebunie-aflaşi, preablestemat satan?

Stih: Bunătate ai făcut cu robul Tău, Doamne, după cuvântul Tău (Ps. 118, 65).

De iubeşti pe săraci* şi mâhnit eşti de mir* ce se varsă, curăţind suflet păcătos,* cum pe-arginţi pe-a tuturor Lumină vinzi?

Stih: Învaţă-mă bunătatea, învăţătura şi cunoştinţa, că în poruncile Tale am crezut (Ps. 118, 66).

O, Cuvinte, Doamne,* o, al meu dulce Fiu,* îngroparea-Ţi de trei zile cum voi răbda?* Mi se rupe inima ca unei Maici.

Stih: Mai înainte de a fi umilit, am greşit; pentru aceasta cuvântul Tău am păzit (Ps. 118, 67).

Cine-mi va da lacrimi* şi izvor nesecat,* ca să plâng pe Iisus, dulcele meu Fiu?* a strigat Fecioara, Maica Domnului.

Stih: Bun eşti Tu, Doamne, şi întru bunătatea Ta, învaţă-mă îndreptările Tale (Ps. 118, 68).

O, munţi şi vâlcele* şi mulţimi de oameni,* tânguiţi-vă şi plângeţi cu mine toţi* şi jeliţi cu Maica Domnului ceresc!

Stih: Înmulţitu-s-a asupra mea nedreptatea celor mândri, iar eu cu toată inima mea voi cerceta poruncile Tale (Ps. 118, 69).

Când am să Te mai văd,* veşnică Lumină,* bucuria şi dulceaţa sufletului?* a strigat Fecioara, tânguindu-se.

Stih: Închegatu-s-a ca grăsimea inima lor, iar eu cu legea Ta m-am desfătat (Ps. 118, 70).

Deşi, ca o piatră* tare şi tăioasă,* ai primit a Te tăia, dar ne-ai izvorât* râu de viaţă vie, veşnice Izvor.

Stih: Bine este mie că m-ai smerit, ca să învăţ îndreptările Tale (Ps. 118, 71).

Ca dintr-o fântână,* din îndoitul râu,* ce din coasta Ta a curs, noi ne adăpăm* şi viaţa veşnică o moştenim.

Stih: Bună-mi este mie legea gurii Tale, mai mult decât mii de comori de aur şi argint (Ps. 118, 72).

Voind Tu, Cuvinte,* în mormânt Te-ai văzut;* dar eşti viu şi Te ridici din morţi, cum ai spus,* cu-nvierea Ta, Mântuitorule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Te cântăm, Cuvinte,* Doamne al tuturor*, împreună şi cu Tatăl şi Duhul Sfânt* şi-ngroparea Ta cea sfântă preamărim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Fericimu-te toţi,* Maica lui Dumnezeu,* şi cinstim, cei credincioşi, punerea-n mormânt,* a Fiului tău şi-al nostru Dumnezeu.

Şi iarăşi întâiul tropar:

În mormânt, Viaţă,* pus ai fost, Hristoase,* şi s-au spăimântat oştirile îngereşti,* plecăciunea Ta cea multă preaslăvind.

Apoi ectenia mică şi ecfonisul:

Că s-a binecuvântat numele Tău şi s-a preaslăvit Împărăţia Ta, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

STAREA A DOUA

Cădeşte al doilea preot, când sunt mai mulţi preoţi, la fel ca la starea întâi sau însuşi preotul, dacă este un singur preot. Apoi, începe rar şi cu glas lin pe glasul al 5-lea:

Cuvine-se, dar,* să cădem la Tine, Ziditorul,* Cela ce pe cruce mâinile Ţi-ai întins,* şi-ai zdrobit de tot puterea celui rău.

Stih: Mâinile Tale m-au făcut şi m-au zidit, înţelepţeşte-mă şi voi învăţa poruncile Tale (Ps. 118, 73).

Cuvine-se, dar,* să-Ţi dăm slavă, Ziditor a toate,* căci din patimi Tu ne-ai scos, prin Patima Ta,* şi din stricăciune toţi ne-am izbăvit.

Stih: Cei ce se tem de Tine mă vor vedea şi se vor veseli, că în cuvintele Tale am nădăjduit (Ps. 118, 74).

Soarele-a apus* iar pământul s-a clintit, Cuvinte,* apunând Tu, ne-nseratul Soare, Hristos,* şi cu trupul în mormânt punându-Te.

Stih: Cunoscut-am, Doamne, că drepte sunt judecăţile Tale şi întru adevăr m-ai smerit (Ps. 118, 75).

Somn învietor* în mormânt dormind, Hristoase Doamne,* din cel greu somn al păcatului ai sculat* întreg neamul omenesc cel păcătos.

Stih: Facă-se dar, mila Ta, ca să mă mângâie, după cuvântul Tău, către robul Tău (Ps. 118, 76).

Una-ntre femei* Te-am născut Fiu, fără de durere;* dar acum sufăr dureri, prin Patima Ta*, cea Curată, mult jelindu-se, zicea.

Stih: Să vină peste mine îndurările Tale şi voi trăi, că legea Ta cugetarea mea este (Ps. 118, 77).

Sus văzându-Te* de Părinte nedespărţit, Doamne,* iară jos cu trupul mort, sub pământ fiind,* serafimii s-au înfricoşat acum.

Stih: Să se ruşineze cei mândri, că pe nedrept m-au nedreptăţit iar eu voi cugeta la poruncile Tale (Ps. 118, 78).

Răstignindu-Te,* s-a rupt tâmpla templului prin mijloc* şi şi-ascund luminătorii lumina lor,* sub pământ Tu, Soare, ascunzându-Te.

Stih: Să se întoarcă spre mine cei ce se tem de Tine şi cei ce cunosc mărturiile Tale (Ps. 118, 79).

Cela ce cu-n semn* a făcut la început pământul,* azi apune sub pământ, ca un muritor.* Îngrozeşte-te de-aceasta, cerule!

Stih: Să fie inima mea fără prihană întru îndreptările Tale, ca să nu mă ruşinez (Ps. 118, 80).

Sub pământ apui* Cela ce-ai făcut pe om cu mâna,* ca pe oameni să-i înalţi din căderea lor,* cu tăria Ta atotputernică.

Stih: Se topeşte sufletul meu după mântuirea Ta; în cuvântul Tău am nădăjduit (Ps. 118, 81).

Veniţi să cântăm* lui Hristos cel mort, Ce-i plâns cu jale,* ca femeile, ce mir au adus atunci,* s-auzim cu ele: Bucuraţi-vă!

Stih: Sfârşitu-s-au ochii mei după cuvântul Tău, zicând: «Când mă vei mângâia?» (Ps. 118, 82).

Cu adevărat,* nesecat Mir eşti, Cuvinte Doamne;* pentru-aceea şi femeile mir Ţi-aduc,* Celui viu, ca unui mort şi îngropat.

Stih: Că m-am făcut ca un foale la fum, dar îndreptările Tale nu le-am uitat (Ps. 118, 83).

Cu-ngroparea Ta* ai zdrobit de tot iadul, Hristoase,* şi cu moartea Ta pe moarte ai omorât* şi din stricăciune lumea mântuieşti.

Stih: Câte sunt zilele robului Tău? Când vei judeca pe cei ce mă prigonesc? (Ps. 118, 84).

Râu de viaţă eşti* ce din Tatăl curgi, Înţelepciune,* iar în groapă apunând, viaţă dăruieşti* celor din adâncurile iadului.

Stih: Spusu-mi-au călcătorii de lege deşertăciuni, dar nu sunt ca legea Ta, Doamne (Ps. 118, 85).

Ca să înnoiesc* firea oamenilor cea zdrobită,* Eu cu moartea Mi-am rănit trupul Meu, voind;* deci, jelind, nu-ţi bate pieptul, Maica Mea.

Stih: Toate poruncile Tale sunt adevăr; pe nedrept m-au prigonit. Ajută-mă! (Ps. 118, 86).

Sub pământ apui* Cel ce eşti Luceafăr al dreptăţii,* şi pe morţi i-ai ridicat, ca dintr-un somn greu,* alungând din iad tot întunericul.

Stih: Puţin a fost de nu m-am sfârşit pe pământ, dar eu n-am părăsit poruncile Tale (Ps. 118, 87).

Bob cu două firi* Dătătorul de viaţă, astăzi* în adânc pământ, cu lacrimi Se seamănă;* răsărind El iar, lumea va bucura.

Stih: După mila Ta, viază-mă şi voi păzi mărturiile gurii mele (Ps. 118, 88).

S-a temut Adam,* Dumnezeu umblând în rai, atuncea,* iar acum s-a bucurat c-ai venit la iad;* căci căzând atunci, acum s-a ridicat.

Stih: În veac, Doamne, cuvântul Tău rămâne în cer (Ps. 118, 89).

Maica Ta acum* varsă râuri de lacrimi, Hristoase,* şi-a strigat, când Te-a văzut cu trupu-n mormânt:* Înviază, Fiule, precum ai spus!

Stih: În neam şi în neam adevărul Tău Întemeiat-ai pământul şi rămâne (Ps. 118, 90).

Iosif Te-a ascuns,* cu evlavie, în groapă nouă;* şi cântări dumnezeieşti, de-ngroparea Ta,* Ţi-a cântat, cu lacrimi împletindu-le.

Stih: După rânduiala Ta rămâne ziua, că toate sunt slujitoare Ţie (Ps. 118, 91).

Doamne, Maica Ta,* pironit văzându-Te pe cruce,* de amară întristare, sufletul ei* s-a pătruns de cuie şi de sabie.

Stih: De n-ar fi fost legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru necazul meu (Ps. 118, 92).

Maica Ta, văzând* adăparea Ta cu fiere, Doamne,* Cel ce eşti dulceaţa lumii noastre întregi,* faţa ei cu amare lacrimi a udat.

Stih: În veac nu voi uita îndreptările Tale, că într-însele m-ai viat, Doamne (Ps. 118, 93).

Rău m-am întristat* şi rărunchii mi se rup, Cuvinte,* junghierea Ta nedreaptă văzându-o,* zis-a Preacurata, tânguindu-se.

Stih: Al Tău sunt eu, mântuieşte-mă, că îndreptările Tale am căutat (Ps. 118, 94).

Cum am să-Ţi închid* ochii dulci şi-a' Tale buze, Doamne,* şi cum, dar, ca pe un mort Te voi îngropa?* Iosif a strigat, înfricoşându-se.

Stih: Pe mine m-au aşteptat păcătoşii ca să mă piardă. Mărturiile Tale am priceput (Ps. 118, 95).

Jalnice cântări* Iosif şi cu Nicodim cântă* lui Hristos Ce S-a-ngropat, acum, în mormânt* şi cu dânşii cântă cetele cereşti.

Stih: La tot lucrul desăvârşit am văzut sfârşit, dar porunca Ta este fără de sfârşit (Ps. 118, 96).

Sub pământ apui* Tu, Hristoase, Soare al dreptăţii;* deci şi buna Maica Ta, care Te-a născut,* de dureri se stinge, nevăzându-Te.

Stih: Că am iubit legea Ta, Doamne, ea toată ziua cugetarea mea este (Ps. 118, 97).

Iadul s-a-ngrozit,* Dătătorule de viaţă, Doamne,* când prădată şi-a văzut bogăţia lui* şi-nviaţi pe morţii cei legaţi din veac.

Stih: Mai mult decât pe vrăjmaşii mei m-ai înţelepţit cu porunca Ta, că în veac a mea este (Ps. 118, 98).

Soare luminos* după noapte străluceşte, Doamne;* iar Tu, după moartea Ta, străluceşti mai mult,* înviind din groapă ca un Dumnezeu.

Stih: Mai mult decât învăţătorii mei am priceput, că la mărturiile Tale gândirea mea este (Ps. 118, 99).

Ziditorule,* dacă Te-a primit în sân pământul* s-a clintit de frica Ta, Preaputernice,* şi pe morţi cutremurul i-a deşteptat.

Stih: Mai mult decât bătrânii am înţeles, că poruncile Tale am căutat (Ps. 118, 100).

O, Hristoase-al meu!* Iosif şi Nicodim cu miruri* într-un chip

deosebit, acum Te gătesc* strigând: O, pământ înfricoşează-te!

Stih: De la toată calea cea rea mi-am oprit picioarele mele, ca să păzesc cuvintele Tale (Ps. 118, 101).

Doamne, ai apus* şi cu Tine-a soarelui lumină;* iar făptura de cutremur cuprins-a fost,* Făcător al tuturor vestindu-Te.

Stih: De la judecăţile Tale nu m-am abătut, că Tu ai pus mie lege (Ps. 118, 102).

Piatra cea din unghi* o acoperă piatra tăiată* şi pe Domnu-L pune-n groapă un muritor.* Înfioară-te acum, pământule!

Stih: Cât sunt de dulci limbii mele cuvintele Tale, mai mult decât mierea, în gura mea! (Ps. 118, 103).

Vezi-ne aici:* ucenicul cel iubit şi Maica,* şi cu dulce glas răspunde-ne, Fiule!* a strigat Curata, cu amar plângând.

Stih: Din poruncile Tale m-am priceput; pentru aceasta am urât toată calea nedreptăţii (Ps. 118, 104).

Tu, ca Cel ce eşti* de viaţă dătător, Cuvinte*, n-ai ucis pe cei ce Te-au răstignit acum,* ci-mpreună şi pe ai lor morţi înviezi.

Stih: Făclie picioarelor mele este legea Ta şi lumină cărărilor mele (Ps. 118, 105).

Nici chip ai avut,* nici frum'seţe, când pătimeai, Doamne;* însă mult ai strălucit, când ai înviat,* şi cu sfinte raze ne-ai împodobit.

Stih: Juratu-m-am şi m-am hotărât să păzesc judecăţile dreptăţii Tale (Ps. 118, 106).

Ai apus în trup,* sub pământ, nestinsule Luceafăr;* şi aceasta neputând vedea soarele,* în amiază-zi el s-a întunecat.

Stih: Umilit am fost până în sfârşit: Doamne, viază-mă, după cuvântul Tău (Ps. 118, 107).

Luna, soarele* se întunecă-mpreună, Doamne,* şi robi binevoitori Ţi s-au arătat* şi în mantii negre s-au înveşmântat.

Stih: Cele de bunăvoie ale gurii mele binevoieşte-le, Doamne, şi judecăţile Tale mă învaţă (Ps. 118, 108).

Chiar de-ai şi murit,* dar sutaşul Dumnezeu Te ştie;* iar eu cum Te voi atinge cu mâinile,* mă spăimânt, striga Iosif cel cu bun chip.

Stih: Sufletul meu în mâinile Tale este pururea şi legea Ta n-am uitat (Ps. 118, 109).

A dormit Adam* şi din coasta lui îşi scoase moarte;* Tu dormind acum, Cuvinte-al lui Dumnezeu,* lumii viaţă izvorăşti din coasta Ta.

Stih: Pusu-mi-au păcătoşii cursă mie, dar de la poruncile Tale n-am rătăcit (Ps. 118, 110).

Ai dormit puţin* şi-ai dat viaţă la cei morţi, Hristoase,* şi-nviind, ai înviat pe cei adormiţi,* ce-adormiseră din veacuri, Bunule.

Stih: Moştenit-am mărturiile Tale în veac, că bucurie inimii mele sunt ele (Ps. 118, 111).

De ai şi murit,* dar ai dat vinul de mântuire,* Viţă, Care izvorăşti viaţă tuturor*, Patima şi Crucea Ta Ţi le slăvesc.

Stih: Plecat-am inima mea ca să fac îndreptările Tale în veac spre răsplătire (Ps. 118, 112).

Cum pot suferi* cereştile cete îndrăzneala* celor ce Te-au răstignit, Dumnezeule,* când Te văd gol, sângerat şi osândit?

Stih: Pe călcătorii de lege am urât şi legea Ta am iubit (Ps. 118, 113).

O, neam păcătos* şi-ndărătnic, ce-ai primit arvuna!* Cunoscut-ai ridicarea bisericii;* pentru ce, dar, pe Hristos L-ai osândit?

Stih: Ajutorul meu şi sprijinitorul meu eşti Tu, în cuvântul Tău am nădăjduit (Ps. 118, 114).

În batjocură* tu îmbraci pe Împodobitorul,* Care cerul a-ntărit şi-a împodobit* tot pământul, într-un chip preaminunat.

Stih: Depărtaţi-vă de la mine cei ce vicleniţi şi voi cerceta poruncile Dumnezeului meu (Ps. 118, 115).

Ca un pelican,* Te-ai rănit în coasta Ta, Cuvinte;* şi-ai dat viaţă l-ai Tăi fii, care au murit,* răspândind asupra lor izvoare vii.

Stih: Apără-mă, după cuvântul Tău, şi mă viază şi să nu-mi dai de ruşine aşteptarea mea (Ps. 118, 116).

Oarecând Navi* opri soarele, zdrobind duşmanii;* iar Tu, Soare, ascunzându-Ţi lumina Ta,* ai zdrobit pe-al iadului stăpânitor.

Stih: Ajută-mă şi mă voi mântui şi voi cugeta la îndreptările Tale, pururea (Ps. 118, 117).

Nu Te-ai despărţit* de-al Părintelui sân, Milostive,* chiar binevoind a lua chip de muritor;* şi în iad, Hristoase-al meu, Te-ai pogorât.

Stih: Defăimat-ai pe toţi cei ce se depărtează de la îndreptările Tale, pentru că nedrept este gândul lor (Ps. 118, 118).

Răstignit pe lemn,* Cel ce pui pământul peste ape,* în pământ, fără suflare, acum cobori;* care lucru nerăbdându-l, tremură.

Stih: Socotit-am călcători de lege pe toţi păcătoşii pământului; pentru aceasta am iubit mărturiile Tale, pururea (Ps. 118, 119).

Vai, o Fiul meu!* Preacurata jeleşte şi zice,* că pe Care-L aşteptam ca pe-un Împărat,* osândit acum pe cruce Îl privesc!

Stih: Străpunge cu frica Ta trupul meu, că de judecăţile Tale m-am temut (Ps. 118, 120).

Astfel mi-a vestit* Gavriil, venind din cer la mine;* el mi-a spus că-mpărăţia Fiului meu* este o împărăţie veşnică.

Stih: Făcut-am judecată şi dreptate; nu mă da pe mâna celor ce-mi fac strâmbătate (Ps. 118, 121).

Vai, s-a împlinit* a lui Simeon prorocie,* că prin inima mea sabie a trecut;* O, Emanuile, Cel ce eşti cu noi!

Stih: Primeşte pe robul Tău în bunătate, ca să nu mă clevetească cei mândri (Ps. 118, 122).

Fariseilor!* Ruşinaţi-vă măcar de morţii* înviaţi de Dătătorul vieţii lor,* Cel pe Care, plini de pizmă, L-aţi ucis.

Stih: Sfârşitu-s-au ochii mei după mântuirea Ta şi după cuvântul dreptăţii Tale (Ps. 118, 123).

S-a cutremurat* şi lumina soarele şi-a stins-o,* când în groapă Te-a văzut neînsufleţit;* nevăzuta mea lumină, Bunule!

Stih: Fă cu robul Tău, după mila Ta, şi îndreptările Tale mă învaţă (Ps. 118, 124).

Cu amar plângea* Preacurata Maica Ta, Cuvinte,* când pe Tine Te-a văzut acum în mormânt;* pe Cel fără început şi Dumnezeu.

Stih: Robul Tău sunt eu; înţelepţeşte-mă şi voi cunoaşte mărturiile Tale (Ps. 118, 125).

Maica Precista* omorârea Ta văzând, Hristoase,* cu adânc-amărăciune, Ţie-Ţi grăia:* Să nu zăboveşti, Viaţă, între morţi!

Stih: Vremea este să lucreze Domnul, că oamenii au stricat legea Ta (Ps. 118, 126).

Iadul cel cumplit* tremura, când Te-a văzut pe Tine,* veşnic Soare al măririi, Hristoase-al meu,* şi degrab a dat din el pe cei legaţi.

Stih: Pentru aceasta am iubit poruncile Tale mai mult decât aurul şi topazul (Ps. 118, 127).

Ce privelişte* mare şi grozav- acum se vede:* căci al vieţii Dătător moarte-a suferit,* voind El să dea viaţă tuturor!

Stih: Pentru aceasta spre toate poruncile Tale m-am îndreptat, toată calea nedreaptă am urât (Ps. 118, 128).

Coasta Ţi-au împuns,* mâinile Ţi-au pironit, Stăpâne,* şi cu rana Ta din coastă ai vindecat* ne-nfrânarea mâinilor strămoşilor.

Stih: Minunate sunt mărturiile Tale, pentru aceasta le-a cercetat pe ele sufletul meu (Ps. 118, 129).

Oarecând jelea* toată casa pe fiul Rahilei;* iar acum pe al Fecioarei Fiu Îl jelesc* Maica Lui şi ceata Ucenicilor.

Stih: Arătarea cuvintelor Tale luminează şi înţelepţeşte pe prunci (Ps. 118, 130).

Palme şi loviri* I s-au dat lui Hristos peste faţă,* Celui ce cu mâna Sa pe om plăsmui,* şi-a zdrobit cu totul ale fiarei fălci.

Stih: Gura mea am deschis şi am aflat, că de poruncile Tale am dorit (Ps. 118, 131).

Toţi cei credincioşi,* cu-ngroparea Ta scăpaţi de moarte,* Îţi cinstim, Hristoase-al nostru, cu laude,* răstignirea şi-ngroparea Ta acum.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel făr' de-nceput,* veşnice Părinte, Fiu şi Duh Sfânt,* întăreşte-i, ca un Bun, pe dreptcredincioşi* şi le dă izbând-asupra celor răi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

Ceea ce-ai născut,* Preacurată Fecioară, Viaţa,* potoleşte dezbinarea-n Biserică* şi dă pace, ca o bună, tuturor.

Şi iarăşi întâiul tropar:

Cuvine-se, dar,* să cădem la Tine, Ziditorul,* Cela ce pe cruce mâinile Ţi-ai întins,* şi-ai zdrobit de tot puterea celui rău.

Apoi ectenia mică şi ecfonisul:

Că sfânt eşti Dumnezeul nostru, Cel ce Te odihneşti pe scaunul slavei cel de heruvimi, şi Ţie slavă Îţi înălţăm, împreună şi Părintelui Tău celui fără de început şi Preasfântului şi Bunului şi de viaţă Făcătorului Tău Duh, acum şi pururea, şi în vecii vecilor.

STAREA A TREIA

Cădeşte al treilea preot sau însuşi preotul, dacă e numai unul. După aceea, începe cu glas dulce a cânta, pe glasul al 3-lea:

Neamurile toate* laudă-ngropării* Ţi-aduc, Hristoase-al meu.

Stih: Caută spre mine şi mă miluieşte, după judecata Ta, faţă de cei ce iubesc numele Tău (Ps. 118, 132).

Arimateianul* cu plâns Te coboară* şi în mormânt Te-ngroapă.

Stih: Paşii mei îndreptează-i după cuvântul Tău, şi să nu mă stăpânească nici o fărădelege (Ps. 118, 133).

De mir purtătoare,* mir Ţie, Hristoase,* Ţi-aduc cu sârguinţă.

Stih: Izbăveşte-mă de clevetirea oamenilor şi voi păzi poruncile Tale (Ps. 118, 134).

Vino-ntreagă fire,* psalmi de îngropare* lui Hristos să-I aducem.

Stih: Faţa Ta arat-o robului Tău şi mă învaţă poruncile Tale (Ps. 118, 135).

Pe Cel viu cu miruri,* ca pe-un mort să-L ungem,* cu mironosiţele.

Stih: Izvoare de apă au curs din ochii mei, pentru că n-am păzit legea Ta (Ps. 118, 136).

Fericitul Iosif,* Trupul ce dă viaţă,* al lui Hristos, îngroapă.

Stih: Drept eşti, Doamne, şi drepte sunt judecăţile Tale (Ps. 118, 137).

Cei hrăniţi cu mană,* lovesc cu călcâiul* pe Binefăcătorul.

Stih: Poruncit-ai cu dreptate mărturiile Tale şi cu tot adevărul (Ps. 118, 138).

Cei hrăniţi cu mană,* oţet şi cu fiere* Ţi-aduc, Hristoase al meu.

Stih: Topitu-m-a râvna casei Tale, că au uitat cuvintele Tale vrăjmaşii mei (Ps. 118, 139).

O, ce nebunie!* Pe Hristos omoară,* cei ce-au ucis pe profeţi.

Stih: Lămurit cu foc este cuvântul Tău foarte şi robul tău l-a iubit foarte (Ps. 118, 140).

Ca rob făr' de minte,* a vândut Iuda* pe-Adâncu-nţelepciunii.

Stih: Tânăr sunt eu şi defăimat, dar îndreptările Tale nu le-am uitat (Ps. 118, 141).

Rob ajunge-acuma* vicleanul de Iuda,* cel ce-a vândut pe Domnul.

Stih: Dreptatea Ta este dreptate în veac şi legea Ta este adevărul (Ps. 118, 142).

Zis-a înţeleptul:* Groap-adâncă este* pornirea inimii lor.

Stih: Necazuri şi nevoi au dat peste mine, dar poruncile Tale sunt gândirea mea (Ps. 118, 143).

La cei făr' de lege* căile lor strâmbe* le sunt ciulini şi curse.

Stih: Drepte sunt mărturiile Tale, în veac; înţelepţeşte-mă şi voi fi viu (Ps. 118, 144).

Iosif şi Nicodim* pe Domnul îngroapă,* cu toată cuviinţa.

Stih: Strigat-am cu toată inima mea: Auzi-mă, Doamne! Îndreptările Tale voi căuta (Ps. 118, 145).

Slavă Ţie, Doamne,* Cel ce dai viaţă* şi-n iad, puternic, cobori.

Stih: Strigat-am către Tine: Mântuieşte-mă şi voi păzi mărturiile Tale (Ps. 118, 146).

Maica Preacurata* se jelea, Cuvinte,* văzându-Te mort acum.

Stih: Din zori m-am sculat şi am strigat: «Întru cuvintele Tale am nădăjduit» (Ps. 118, 147).

Primăvară dulce,* Fiul meu preadulce,* frum' seţea unde Ţi-a apus?

Stih: Deschis-am ochii mei dis-de-dimineaţă, ca să cuget la cuvintele Tale (Ps. 118, 148).

Plângere pornit-a* Maica Preacurata,* când ai murit, Cuvinte.

Stih: Glasul meu auzi-l, Doamne, după mila Ta; după judecata Ta mă viază (Ps. 118, 149).

Vin cu mir să-L ungă,* de mir purtătoare,* pe Hristos, Mirul ceresc.

Stih: Apropiatu-s-au cei ce mă prigonesc cu fărădelege, dar de la legea Ta s-au îndepărtat (Ps. 118, 150).

Cu moartea pe moarte* o omori, Tu, Doamne,* cu sfânta Ta putere.

Stih: Aproape eşti Tu, Doamne, şi toate poruncile Tale sunt adevărul (Ps. 118, 151).

Piere-amăgitorul,* scapă amăgitul* cu-nţelepciunea-Ţi, Doamne.

Stih: Din început am cunoscut, din mărturiile Tale, că în veac le-ai întemeiat pe ele (Ps. 118, 152).

Cade vânzătorul* în focul gheenei,* în groapa stricăciunii.

Stih: Vezi smerenia mea şi mă scoate că legea Ta n-am uitat (Ps. 118, 153).

Curse şi ciulini sunt* căile lui Iuda,* celui nebun şi viclean.

Stih: Judecă pricina mea şi mă izbăveşte; după cuvântul Tău, fă-mă viu (Ps. 118, 154).

Pier răstignitorii,* Împărate-a toate,* dumnezeiescule Fiu.

Stih: Departe de păcătoşi este mântuirea, că îndreptările Tale n-au căutat (Ps. 118, 155).

Toţi pier împreună* în groapa pierzării,* cei vărsători de sânge.

Stih: Îndurările Tale multe sunt, Doamne; după judecata Ta mă viază (Ps. 118, 156).

Fiule din Tatăl,* Împărat a toate,* cum ai primit Patimă?

Stih: Mulţi sunt cei ce mă prigonesc şi mă necăjesc, dar de la mărturiile Tale nu m-am abătut (Ps. 118, 157).

Maica mieluşeaua,* Mielul ei pe Cruce* văzându-L, s-a tânguit.

Stih; Văzut-am pe cei nepricepuţi şi mă sfârşeam, că n-au păzit cuvintele Tale (Ps. 118, 158).

Trupul ce dă viaţă* Iosif împreună* cu Nicodim îngroapă.

Stih: Vezi că poruncile Tale am iubit, Doamne; întru mila Ta mă viază (Ps. 118, 159).

Mult înlăcrimată* a strigat Fecioara,* străpunsă de durere.

Stih: Începutul cuvintelor Tale este adevărul şi veşnice toate judecăţile dreptăţii Tale (Ps. 118, 160).

O, a mea lumină,* Fiul meu preadulce,* cum Te-ai ascuns în groapă?

Stih: Căpeteniile m-au prigonit în zadar; iar de cuvintele Tale s-a înfricoşat inima mea (Ps. 118, 161).

Nu mai plânge Maică;* pe Adam şi Eva* ca să-i slobod, Eu sufăr.

Stih: Bucura-mă-voi de cuvintele Tale, ca cel ce a aflat comoară mare (Ps. 118, 162).

Fiul meu, slăvescu-Ţi* înalta-ndurare* prin care rabzi acestea.

Stih: Nedreptatea am urât şi am dispreţuit, iar legea Ta am iubit (Ps. 118, 163).

Cu oţet şi fiere* Te-au adăpat, Doamne,* gustarea veche s-o strici.

Stih: De şapte ori pe zi Te-am lăudat pentru judecăţile dreptăţii Tale (Ps. 118, 164).

Te-ai suit pe cruce,* Cel ce altădată* umbreai poporul sub nor.

Stih: Pace multă au cei ce iubesc legea Ta şi nu se smintesc (Ps. 118, 165).

De mir purtătoare,* venind l-a Ta groapă,* Ţi-aduceau, Doamne, miruri.

Stih: Aşteptat-am mântuirea Ta, Doamne, şi poruncile Tale am iubit (Ps. 118, 166).

Scoală-Te-ndurate,* şi pe noi ne scoate* din a gheenei groapă!

Stih: Păzit-a sufletul meu mărturiile Tale, şi le-ai iubit foarte (Ps. 118, 167).

Doamne, înviază,* zicea, vărsând lacrimi,* Maica Ta ce Te-a născut.

Stih: Păzit-am poruncile Tale şi mărturiile Tale, că toate căile mele înaintea Ta sunt, Doamne (Ps. 118, 168).

Degrabă-nviază,* alungând durerea* Curatei Maicii Tale!

Stih: Să se apropie rugăciunea mea înaintea Ta, Doamne; după cuvântul Tău mă înţelepţeşte (Ps. 118, 169).

Prinse-au fost de frică* cereştile cete,* când Te-au văzut mort, Doamne.

Stih: Să ajungă cererea mea înaintea Ta, Doamne; după cuvântul Tău mă izbăveşte (Ps. 118, 170).

Iartă de greşeale* pe cei ce, cu frică,* cinstesc a' Tale Patimi.

Stih: Să răspândească buzele mele laudă, că m-ai învăţat îndurările Tale (Ps. 118, 171).

O, înfricoşată,* străină vedere:* pământul cum Te-ascunde!

Stih: Rosti-va limba mea cuvintele Tale, că toate poruncile Tale sunt drepte (Ps. 118, 172).

Altădat-un Iosif* Ţi-a slujit în fugă,* şi-acum Te-ngroapă altul.

Stih: Mâna Ta să mă izbăvească, că poruncile Tale am ales (Ps. 118, 173).

Plânge, te jeleşte,* Preacurata-Ţi Maică,* fiind Tu mort, Cuvinte.

Stih: Dorit-am mântuirea Ta, Doamne, şi legea Ta cugetarea mea este (Ps. 118, 174).

Frică ia pe îngeri* de a Ta-ngropare,* o, Făcător a toate!

Stih: Viu va fi sufletul meu şi Te va lăuda şi judecăţile Tale îmi vor ajuta mie (Ps. 118, 175).

Până-n zori, cu miruri* Ţi-au stropit mormântul* cele înţelepţite.

Stih: Rătăcit-am ca o oaie pierdută; caută pe robul Tău, că poruncile Tale nu le-am uitat (Ps. 118, 176).

Pace în Biserici,* lumii mântuire,* prin Învierea-Ţi dă-ne!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

O, Treime Sfântă,* Tată, Fiu şi Duh Sfânt,* lumea o mântuieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Robilor tăi, Maică,* dă-le ca să vadă* Scularea Fiului tău!

Şi iarăşi întâiul tropar:

Neamurile toate* laudă-ngropării* Ţi-aduc, Hristoase al meu.

Şi îndată se cântă, pe glasul al 5-lea:

BINECUVÂNTĂRILE ÎNVIERII

(pe larg, după Petru Lampadarie).

Bine eşti cuvântat, Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările ale.

Soborul îngeresc s-a mirat văzându-Te pe Tine între cei morţi socotit fiind, şi puterea morţii surpând Mântuitorule, şi împreună cu Tine pe Adam ridicându-l, şi din iad pe toţi slobozindu-i.

Bine eşti cuvântat, Doamne...

Pentru ce miruri, prin milostivire, cu lacrimi amestecaţi, o ucenităţelor? Îngerul cel ce a strălucit la mormânt a zis mironosiţelor: Vedeţi voi groapa şi înţelegeţi, că Mântuitorul a înviat din mormânt.

Bine eşti cuvântat, Doamne...

Foarte de dimineaţă mironosiţele au alergat la mormântul Tău, tânguindu-se; dar înaintea lor a stat Îngerul şi a zis: Vremea tânguirii a încetat, nu mai plângeţi, ci Apostolilor spuneţi Învierea.

Bine eşti cuvântat, Doamne...

Mironosiţele femei, cu miruri venind la groapa Ta, Mântuitorule, plângeau; iar îngerul către dânsele a grăit, zicând: De ce socotiţi pe Cel viu cu cei morţi? Căci, ca un Dumnezeu a înviat din mormânt.

Slavă..., a Treimii:

Închinămu-ne Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Sfintei Treimi întru o fiinţă cu serafimii grăind: Sfânt, Sfânt, Sfânt eşti, Doamne.

Şi acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Pe Dătătorul de viaţă născându-L, Fecioară, de păcat pe Adam

l-ai mântuit; şi bucurie Evei în locul întristării i-ai dăruit; şi pe cei căzuţi din viaţă i-a îndreptat la aceeaşi, Cel ce S-a întrupat din Tine, Dumnezeu şi om.

Aliluia (de trei ori).

Apoi ectenia mică şi ecfonisul:

Că Tu eşti Împăratul păcii, Hristoase Dumnezeul nostru, şi Ţie slavă înălţăm, împreună şi Părintelui Tău Celui fără de început şi Preasfântului şi Bunului şi de viaţă Făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Apoi se cântă S E D E A L N A zilei, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău...

Cu giulgiu curat şi cu miresme dumnezeieşti, a uns preacurat trupul Tău Iosif, cerându-L la Pilat, şi L-a pus în mormânt nou. Pentru aceasta, dis-de-dimineaţă venind mironosiţele femei, au grăit: Arată nouă precum ai zis mai înainte, Hristoase, Învierea Ta.

Slavă..., Şi acum..., altă Sedealnă, acelaşi glas şi aceeaşi podobie:

Spăimântatu-s-au cetele îngerilor, văzând pe Cel ce şade în sânurile Tatălui cel nemuritor, cum a fost pus în mormânt ca un mort; pe Care-L înconjoară cetele îngereşti şi-L slăvesc împreună cu morţii cei din iad, ca pe un Făcător şi Domn.

Apoi se face citire din Tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur, la Evanghelia de la Matei.

Învierea lui Hristos... nu se zice, ci îndată Psalmul 50, şi apoi se cântă:

C A N O N U L

Irmosul de două ori, iar troparele pe 12 şi iarăşi Irmosul, în amândouă stranele, împreună.

Acest Canon, de la Cântarea întâi până la Cântarea a 6-a, este alcătuit de Marcu Monahul, episcopul Idruntului. Irmoasele sunt alcătuite de monahia Casia. Iar de la Cântarea a 6-a până la sfârşit sunt alcătuite de Cosma Aghiopolitul.

Afară de Irmoase, celelalte tropare în greceşte au acest acrostih: «Şi astăzi laud Sâmbăta cea mare».

Cântarea I, glasul al 6-lea:

Irmosul:

Pe Cel ce a acoperit cu valul mării oarecând pe prigonitor«rul tiran, sub pământ L-au ascuns «feciorii celor mântuiţi. Iar noi, ca «fecioarele, să cântăm Domnului, «căci cu slavă S-a preaslăvit».

Doamne, Dumnezeul meu, cântare de petrecere şi laudă de îngropare voi cânta Ţie, Celui ce mi-ai deschis intrările vieţii cu îngroparea Ta, şi moartea şi iadul cu moartea Ta ai omorât.

Sus pe scaun şi jos în mormânt, cunoscându-Te cele mai presus de lume şi cele de sub pământ, Mântuitorul meu, s-au cutremurat de moartea Ta; că mai presus de gând Te-ai văzut mort, Începătorule al vieţii.

Ca să umpli toate de slava Ta, Te-ai pogorât în cele, de dedesubt ale pământului; că nu s-a ascuns de Tine fiinţa mea cea din Adam, ci, îngropându-Te, m-ai înnoit pe mine cel stricat, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 3-a:

Irmosul:

Pe Tine, Cel ce ai spânzurat pe ape tot pământul fără ţinere, «văzându-Te făptura spânzurat în «locul Căpăţânii, de multă spaimă

«a fost cuprinsă, strigând: Nu este «Sfânt, afară de Tine, Doamne».

Închipuirile îngropării Tale, le-ai vădit, înmulţind arătările; iar acum cele ascunse ale Tale, văzute le-ai făcut cu dumnezeiască bărbăţie şi celor din iad, Stăpâne, care strigă: Nu este Sfânt, afară de Tine, Doamne.

Întinsu-Ţi-ai palmele şi ai împreunat cele depărtate de demult; iar cu înfăşurarea giulgiului, Mântuitorule, şi cu mormântul ai dezlegat pe cei legaţi, care strigau: Nu este Sfânt, afară de Tine, Doamne.

În mormânt şi sub peceţi Te-ai cuprins, Nemuritorule, de bunăvoie; că puterea Ta Ţi-ai arătat prin fapte, cu dumnezeiasca lucrare, celor ce cântă: Nu este Sfânt, afară de Tine, Doamne, Iubitorule de oameni.

S E D E A L N A, glasul 1:

Însăşi podobia:

Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt, la Unul, Dumnezeul nostru.

Slavă..., Şi acum..., tot aceasta.

Cântarea a 4-a:

Irmosul:

Smerenia Ta cea dumnezeiască pe Cruce, mai înainte «văzând-o Avacum, spăimântân«du-se, a grăit: Tu ai tăiat tăria «celor puternici, Bunule, unindu-Te «cu cei din iad, ca un Atotputernic».

Astăzi ai sfinţit ziua a şaptea, pe care o ai binecuvântat întâi cu încetarea lucrărilor; că toate le prefaci şi le înnoieşti, odihnindu-Te, Mântuitorul meu, şi iarăşi zidindu-ne.

Biruind Tu cu puterea Dumnezeirii, sufletul Tău de Trup s-a despărţit; că a rupt amândouă legăturile: a morţii şi a iadului, cu puterea Ta, Cuvinte.

Iadul întâmpinându-Te, Cuvinte, s-a amărât văzându-Te om îndumnezeit, rănit de bătăi şi Atotputernic; şi de înfricoşătorul Tău chip a rămas fără de glas.

Cântarea a 5-a:

Irmosul:

Lumina cea neînserată a dumnezeieştii arătării Tale, «Hristoase, care s-a făcut spre noi, «pentru milostivirea Ta, Isaia «văzând-o, de noapte mânecând, a «grăit: Învia-vor morţii şi cei din «morminte se vor scula, şi toţi cei «de pe pământ se vor bucura».

Înnoieşti pe pământeni, Ziditorule, făcându-Te pământean; şi giulgiul şi mormântul arată taina ce este întru Tine, Cuvinte; că sfetnicul cel cuvios înseamnă sfatul Celui ce Te-a născut, Care m-a înnoit în Tine cu mare cuviinţă.

Prin moarte ai prefăcut omorârea, prin îngropare stricăciunea; că nestricăcios ai făcut trupul pe care l-ai luat, cu dumnezeiasca cuviinţă făcându-l nemuritor; că trupul Tău, Stăpâne, n-a văzut stricăciune; nici sufletul Tău n-a rămas în iad, care este lucru necuvenit.

Ieşind, Ziditorul meu, din ceea ce nu ştie de bărbat, şi fiind împuns cu suliţa în coastă, dintru aceea ai făcut înnoire Evei, făcându-Te Adam, adormind mai presus de fire, cu somn făcător de viaţă, şi ridicând viaţa din somn şi din stricăciune, ca un Atotputernic.

Cântarea a 6-a:

Irmosul:

Prins a fost, dar nu a fost ţinut în pântecele chitului, Ionà; că «al Tău chip purtând, al Celui ce «ai pătimit şi îngropării Te-ai dat, «ca dintr-o cămară din fiară a ieşit «şi a grăit străjerilor: Cei ce păziţi «cele deşarte şi mincinoase, mila «voastră aţi părăsit-o».

Omorât ai fost, dar nu Te-ai despărţit, Cuvinte, de trupul pe care l-ai luat; că de s-a şi stricat Templul Tău în vremea Patimii, şi aşa unul era ipostasul Dumnezeirii şi al trupului Tău; că în amândouă Unul eşti, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, Dumnezeu şi om.

Greşeala lui Adam a fost ucigătoare de om, iar nu ucigătoare de Dumnezeu. Că deşi a pătimit firea trupului Tău celui de ţărână, Dumnezeirea a rămas fără patimă; că stricăciunea cea din Tine o ai prefăcut întru nestricăciune, şi din Înviere ai arătat izvorul vieţii celei nestricăcioase.

Împărăţit-a iadul peste neamul omenesc, dar n-a rămas în veci; că Tu, Puternice, fiind pus în groapă, cu palma cea începătoare de viaţă ai rupt încuietorile morţii; şi ai propovăduit celor ce dormeau acolo din veac izbăvirea cea neminci-noasă, făcându-Te, Mântuitorule, cel dintâi înviat din morţi.

CONDACUL

Glasul al 6-lea:

Cel ce a încuiat adâncul S-a văzut mort, şi cu smirnă şi cu giulgiu înfăşurându-Se, în mormânt a fost pus ca un mort, Cel fără de moarte; şi femeile au venit să-L ungă cu mir, plângând cu amar şi grăind: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, întru care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

ICOS

Cel ce cuprinde toate S-a înălţat pe Cruce, şi se tânguieşte toată zidirea, văzându-L spânzurat gol pe lemn; soarele şi-a ascuns razele, şi stelele şi-au tăinuit lumina, şi pământul cu multă frică s-a clătinat, marea a fugit şi pietrele s-au despicat, şi morminte multe s-au deschis, şi trupuri de sfinţi bărbaţi au înviat; iadul jos a suspinat, şi iudeii s-au sfătuit să hulească Învierea lui Hristos. Iar femeile au grăit: Aceasta este Sâmbăta cea prea binecuvântată, întru care Hristos, adormind, va învia a treia zi.

SINAXAR

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA SÂMBĂTĂ

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În Sfânta şi Marea Sâmbătă, prăznuim îngroparea Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi pogorârea la iad, prin care neamul nostru fiind chemat din stricăciune a fost mutat spre viaţa veşnică.

Stihuri:

Ostaşi, degeaba mai păziţi mormântul,

Căci pe Cel ce-i Viaţa, nu-L ţine pământul!

Cele patruzeci de zile ale Postului Mare întrec pe celelalte zile; iar săptămâna mare este cea mai importantă; şi iarăşi săptămâna mare culminează cu Sfânta şi Marea zi de Sâmbătă. Se numeşte săptămâna mare nu pentru că zilele ei ar fi mai mari sau ar avea mai multe ceasuri, ci pentru că de-a lungul ei s-au săvârşit, şi mai cu seamă azi, minunile mari şi mai presus de fire şi faptele neobişnuite ale Mântuitorului nostru. Căci, după cum la întâia facere a lumii, Dumnezeu, săvârşind toate lucrurile, şi în urmă, în ziua a şasea, a creat pe om, făptura cea mai de seamă, iar în ziua a şaptea S-a odihnit de toate lucrurile Lui şi a sfinţit ziua, numind-o Sâmbătă, care se tâlcuieşte odihnă, tot aşa şi la facerea lumii celei spirituale, săvârşind toate în chipul cel mai bun, în ziua a şasea a creat din nou pe omul stricat şi, înnoindu-l iarăşi prin Crucea cea de viaţă purtătoare, S-a odihnit încă o dată cu o odihnă desăvârşită, de toate lucrurile Lui, dătătoare de viaţă şi mântuitoare. Cuvântul lui Dumnezeu a stat cu trupul în mormânt, iar cu sufletul Lui curat şi dumnezeiesc Se pogoară şi în iad. Sufletul a fost despărţit prin moarte de trup şi l-a dat în mâinile Tatălui. Tot Tatălui I-a dat şi propriul Său sânge, fără să-I fie cerut; iar sângele Lui a fost preţ de răscumpărare pentru noi. Sufletul Domnului n-a fost ţinut în iad ca sufletele celorlalţi Sfinţi. Cum putea, oare, să fie ţinut, odată ce n-avea asupra Lui, ca ceilalţi drepţi, nimic din păcatul strămoşesc? Dar nici duşmanul nostru, diavolul, n-a luat sângele prin care am fost răscumpăraţi, cu toate că noi eram în stăpânirea lui. Cum putea, oare, să ia sângele Lui din altă parte decât de la Dumnezeu? Dar, oare, tâlharul de diavol putea să-L ia chiar pe Dumnezeu? Domnul nostru Iisus Hristos a locuit trupeşte în mormânt şi cu Dumnezeirea, care era strâns unită cu trupul. A fost împreună cu tâlharul în rai; a fost şi în iad, după cum s-a spus, împreună cu sufletul Lui îndumnezeit. Într-un chip mai presus de fire Hristos Dumnezeu necuprins era cu Tatăl, împărăţind împreună cu Duhul. Era pretutindeni; Dumnezeirea n-a suferit nimic în mormânt, după cum n-a suferit nimic pe Cruce. Trupul Domnului a suferit şi stricăciune, adică despărţirea sufletului de trup, dar nicidecum stricăciune în înţelesul unei putreziri a trupului şi o nimicire desăvârşită a mădularelor. Iar Iosif, coborând de pe Cruce sfântul trup al Domnului, l-a înmormântat într-un mormânt nou, astupând cu o piatră intrarea mormântului. Într-adevăr, iudeii s-au dus Vineri la Pilat şi i-au spus: «Ne-am adus aminte că înşelătorul acela a spus pe când trăia că după trei zile se va scula. Ni se pare că este bine ca prin puterea ta să porunceşti să se întărească mormântul cu ostaşi». Dacă este un înşelător, pentru ce, iudeilor, I-aţi ascultat cu râvnă cuvintele Lui pe când trăia? Dar când a spus Hristos: «Mă voi scula?». Poate că iudeii au scos asta din pilda cu Ionà. Negreşit ei sunt fără de judecată când cer să fie întărit mormântul ca să nu se fure cumva trupul. O, cât sunt de lipsiţi de judecată! Nu ştiau că ceea ce făceau în sprijinul lor, o făceau împotriva lor! Pilat a dat poruncă, şi ei împreună cu o ceată de ostaşi au întărit mormântul şi l-au şi pecetluit. Şi s-a făcut asta pentru a nu se pune la îndoială Învierea Domnului, o dată ce erau străine şi paza şi pecetea. Dar deodată iadul se strânge şi se cutremură, când simte puterea mai tare a Domnului; şi după puţină vreme S-a sculat Hristos, piatra cea tare şi din capul unghiului, şi a scos pe cei ţinuţi din veac, din iad.

Cu pogorârea Ta nespusă, Hristoase Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a:

Irmosul:

Negrăită minune! Cel ce a izbăvit în cuptor pe evla-
«vioşii tineri din văpaie, în mor-
«mânt este pus mort fără suflare,
«spre mântuirea noastră a celor ce
«cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule,
«bine eşti cuvântat».

Rănitu-s-a iadul, primind în inima sa pe Cel ce S-a rănit în coastă cu suliţa, şi a suspinat topindu-se de focul cel dumnezeiesc, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Bogat este mormântul, că primind în sine pe Făcătorul ca pe un adormit, s-a arătat dumnezeiască vistierie de viaţă, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

După obiceiul pentru cei morţi, a primit punerea în mormânt Viaţa tuturor, şi a arătat mormântul izvor al Învierii, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Una era Dumnezeirea lui Hristos în iad şi în mormânt şi în Eden nedespărţită, împreună cu Tatăl şi cu Duhul, spre mântuirea noastră a celor ce cântăm: Izbăvitorule Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a:

Irmosul:

Spăimântează-te înfricoşându-te, cerule, şi să se clatine «temeliile pământului. Că iată este «socotit între cei morţi Cel ce locu«ieşte întru înălţime, şi în mor«mânt mic, ca un străin, este primit. «Pe Care tineri binecuvântaţi-L, «preoţi lăudaţi-L, popoare prea«înălţaţi-L întru toţi vecii».

Stricatu-s-a Templul cel preacurat, dar împreună a ridicat cortul cel căzut, că al doilea Adam, Cel ce locuieşte întru înălţime, S-a pogorât la Adam cel dintâi, până la cămările iadului. Pe Care tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare preaînălţaţi-L întru toţi vecii.

Încetat-a îndrăzneala ucenicilor, iar Iosif cel din Arimateea s-a arătat inimos, că văzând mort şi gol pe Dumnezeul cel peste toate, L-a cerut şi L-a îngropat strigând: Tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare preaînălţaţi-L întru toţi vecii.

O, minune nouă! O, bunătate! O, nespusă răbdare! Că de bunăvoie se pecetluieşte sub pământ Cel ce locuieşte întru înălţime, şi este hulit Dumnezeu ca un înşelător. Pe Care tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare preaînălţaţi-L întru toţi vecii.

La Cântarea a 9-a nu se cântă: Ceea ce eşti mai cinstită...

Cântarea a 9-a:

Irmosul:

Nu te tângui pentru Mine, Maică, văzându-Mă în «groapă pe Mine, Fiul tău, pe Care «M-ai zămislit în pântece fără de «sămânţă; că Mă voi scula şi Mă «voi preaslăvi şi voi înălţa întru «slavă, ca un Dumnezeu, pe cei ce «cu credinţă şi cu dragoste pe tine «neîncetat te măresc».

Întru străină naşterea Ta scăpând de dureri, mai presus de fire m-am fericit, Fiul meu cel fără de început; iar acum, Dumnezeul meu, văzându-Te mort fără suflare, mă sfâşii cumplit cu sabia întristării. Dar Te scoală, ca să fiu mărită.

Mă acoperă pământul voind Eu, dar se înfricoşează portarii iadului văzându-Mă, Maică, îmbrăcat cu haina sângerată a izbândirii; că ucigând, ca un Dumnezeu, pe vrăjmaşi cu Crucea, iarăşi voi învia şi te voi mări.

Să se bucure făptura, să se veselească toţi pământenii, că vrăjmaşul, iadul, a fost prădat; femeile cu miruri să iasă în întâmpinare, că izbăvesc pe Adam şi pe Eva cu tot neamul, şi a treia zi voi învia.

Luminânda nu se cântă, ci numai: Sfânt este Domnul, Dumnezeul nostru... **(de trei ori).**

LA LAUDE

Se pun patru stihiri pe glasul al 2-lea, însuşi glasul:

Astăzi cuprinde mormântul pe Cel ce cuprinde făptura cu palma; acoperă piatra pe Cel ce acoperă cerurile cu bunătatea; doarme Viaţa, şi iadul se cutremură, şi Adam din legături se dezleagă. Slavă rânduielii Tale, prin care săvârşind toate, ne-ai dăruit nouă odihnă veşnică, prin Sfântă Învierea Ta cea din morţi.

Ce este această privelişte ce se vede? Ce este această încetare? Împăratul veacurilor săvârşind rânduiala cea prin patimă, petrece sâmbăta în mormânt, dându-ne nouă odihnă. Acestuia să zicem: Scoală-Te, Dumnezeule, judecă pământul, că Tu împărăţeşti în veci, Cel ce ai nemăsurată mare milă.

Veniţi să vedem Viaţa noastră zăcând în mormânt, ca să învieze pe cei ce zac în morminte. Veniţi astăzi ca, văzând adormit pe Cel din Iuda, să-I grăim ca prorocul, zicând: Culcându-Te ai adormit ca un leu, cine Te va deştepta pe Tine, Împărate? Dar Te scoală cu puterea Ta Însuţi, Cel ce Te-ai dat pentru noi de bunăvoie, Doamne, slavă Ţie.

Glasul al 6-lea:

Cerut-a Iosif Trupul lui Iisus, şi L-a pus pe El în mormânt nou al său; că era să iasă El din groapă, ca dintr-o cămară. Cel ce ai sfărâmat puterea morţii şi ai deschis oamenilor uşile raiului, slavă Ţie.

Slavă..., glasul al 6-lea:

Ziua de astăzi, mai înainte a închipuit-o cu taină marele Moise, zicând: Şi a binecuvântat Dumnezeu ziua a şaptea, că aceasta este Sâmbăta cea binecuvântată; aceasta este ziua odihnei, în care S-a odihnit de toate lucrările Sale, Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu, prin rânduiala morţii, după trup odihnindu-Se. Şi la ceea ce era iarăşi întorcându-Se, prin Înviere, ne-a dăruit nouă viaţa veşnică, ca un bun şi iubitor de oameni.

Şi acum..., glasul al 2-lea: Preabinecuvântată eşti, Născătoare de Dumnezeu...

DOXOLOGIA MARE

În vremea Doxologiei, preotul intră în Sfântul Altar şi se îmbracă în toate veşmintele; iar când sunt mai mulţi preoţi şi diaconi, se îmbracă în toate veşmintele numai preotul întâistătător, adică protosul sau proestosul, şi diaconii; ceilalţi având numai epitrahile şi sfite.

Ieşind şi aşezându-se în jurul Sfântului Epitaf, aşteaptă sfârşitul Doxologiei. La primul Sfinte Dumnezeule..., **preotul sau întâistătătorul cădeşte Sfântul Epitaf (de trei ori), în chipul crucii; iar la al treilea** Sfinte Dumnezeule..., **ridicând preoţii sau epitropii bisericii Sfântul Epitaf, încep ocolirea bisericii, cu felinare, prapore şi lumini.**

După aceasta, preotul şi purtătorii Sfântului Epitaf intră în biserică şi, ajungând în faţa uşilor împărăteşti, preotul sau cel mai mare între preoţi zice: Să luăm aminte! Pace tuturor! Înţelepciune! **şi intră în altar prin**

uşile împărăteşti. Aşază Sfântul Epitaf pe sfânta masă şi cântă, o dată, troparul: Iosif cel cu bun chip... (caută-l Sâmbătă, la Utrenie). Apoi îndată: Troparul prorociei, glasul al 2-lea:

Cel ce ţii marginile lumii ai primit a Te cuprinde în mormânt mic, Hristoase, ca să mântuieşti firea omenească de căderea cea din iad; şi făcându-ne nemuritori, să ne înviezi pe noi, ca un Dumnezeu fără de moarte.

Slavă..., Şi acum..., tot acesta.

P R O C H I M E N, glasul al 4-lea:

Scoală-Te, Doamne, ajută-ne nouă şi ne izbăveşte pe noi pentru numele Tău (Ps. 43, 28).

Stih: Dumnezeule, cu urechile noastre am auzit şi părinţii noştri ne-au spus nouă (Ps. 43, 1).

Din Prorocia lui Iezechiel, citire:

(XXXVII, 1–14)

Fost-a mâna Domnului peste mine şi m-a dus Domnul cu duhul şi m-a aşezat în mijlocul unui câmp plin de oase omeneşti, şi m-a purtat împrejurul lor; dar iată oasele acestea erau foarte multe pe faţa pământului şi foarte uscate. Şi mi-a zis Domnul: «Fiul omului, vor învia oare oasele acestea?». Iar eu am zis: «Dumnezeule, numai Tu ştii aceasta». Domnul însă mi-a zis: «Proroceşte asupra oaselor acestora şi le zi: Oase uscate, ascultaţi cuvântul Domnului! Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu oaselor acestora: Iată Eu voi face să intre în voi duh şi veţi învia. Voi pune pe voi vine, şi carne va creşte pe voi; vă voi acoperi cu piele, voi face să intre în voi duh şi veţi învia şi veţi cunoaşte că Eu sunt Domnul». Prorocit-am deci cum mi se poruncise. Şi când am prorocit, iată s-a făcut un sunet şi o mişcare şi oasele au început să se apropie, fiecare os la încheietura sa. Şi am privit şi eu şi iată erau pe ele vine, şi crescuse carne şi piele le acoperea pe deasupra, iar duh nu era în ele. Atunci mi-a zis Domnul: «Fiul omului, proroceşte duhului, prooroceşte şi zi duhului: Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu: Duhule, vino din cele patru vânturi şi suflă peste morţii aceştia şi vor învia!». Deci am proorocit eu, cum mi se poruncise, şi a intrat în ei duhul şi au înviat, şi mulţime multă foarte de oameni s-au ridicat pe picioarele lor. Şi mi-a zis iarăşi Domnul: «Fiul omului, oasele acestea sunt toată casa lui Israel. Iată ei zic: «S-au uscat oasele noastre şi nădejdea noastră a pierit; suntem smulşi din rădăcină». De aceea proroceşte şi le spune: «Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu: Iată, Eu voi deschide mormintele voastre şi vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre şi vă voi duce în ţara lui Israel. Astfel veţi cunoaşte că Eu sunt Domnul, când voi deschide mormintele voastre şi vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre. Şi voi pune în voi Duhul Meu şi veţi învia şi vă voi aşeza în ţara voastră şi veţi cunoaşte că Eu, Domnul, am zis aceasta şi am făcut», zice Domnul.

P R O C H I M E N, glasul al 7-lea:

Scoală-Te, Doamne, Dumnezeul meu, înalţă-se mâna Ta, nu uita pe săracii Tăi până la sfârşit (Ps. 9, 32).

Stih: Lăuda-Te-voi, Doamne, din toată inima mea, spune-voi toate minunile Tale (Ps. 9,1).

APOSTOLUL

Din Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(I Cor. V, 6–8; Gal. III, 13–14)

Fraţilor, semeţia voastră nu e bună. Oare nu ştiţi că puţin aluat dospeşte toată frământătura? Curăţiţi aluatul cel vechi, ca să fiţi frământătură nouă, precum şi sunteţi fără aluat; căci Paştile nostru, Hristos, S-a jertfit pentru noi. De aceea să prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul răutăţii şi al vicleşugului, ci cu azimele curăţiei şi ale adevărului. Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se pentru noi blestem; pentru că scris este: «Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn», ca, prin Hristos Iisus, să vină la neamuri binecuvântarea lui Avraam, ca să primim, prin credinţă, făgăduinţa Duhului.

Aliluia, glasul al 5-lea:

Să învieze Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui şi să fugă de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul (Ps. 67, 1).

Stih: Precum se stinge fumul, să se stingă; cum se topeşte ceara de la faţa focului (Ps. 67, 2).

Stih: Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar dreptii să se bucure (Ps. 67, 2-3).

Evanghelia de la Matei:

În ziua aceea, care este după vineri... Sfârşitul: ...au întărit mormântul punând pază şi au pecetluit piatra.

Apoi ecteniile: Să zicem toţi din tot sufletul... Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineaţă... Şi celelalte. Şi se face otpustul.

Ceasul întâi se citeşte în pridvor; asemenea şi Ceasul al treilea, al şaselea şi al nouălea se citesc simplu în pridvor, cu Fericirile la vremea lor.

ÎN SFÂNTA ŞI MAREA ZI SÂMBĂTĂ

LA VECERNIA

ce se săvârşeşte împreună cu Liturghia Sfântului Vasile cel Mare

La al zecelea ceas din zi se toacă de Vecernie şi se îmbracă preotul în veşminte şi, binecuvântând, se citeşte Psalmul începător. După acesta, ectenia mare. La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 8, glasul 1.

Stihirile Învierii, glasul 1:

Rugăciunile noastre cele de seară, primeşte-le, Sfinte Doamne, şi ne dă nouă iertare de păcate; că Tu singur eşti Cel ce ai arătat în lume Învierea.

Înconjuraţi, popoarelor, Sionul şi-l cuprindeţi pe dânsul, şi daţi slavă într-însul, Celui ce a înviat din morţi. Că Acela este Dumnezeul nostru, Care ne-a izbăvit pe noi de fărădelegile noastre.

Veniţi, popoare, să cântăm şi să ne închinăm lui Hristos, slăvind Învierea Lui cea din morţi. Că Acesta este Dumnezeul nostru, Care a izbăvit lumea de înşelăciunea vrăjmaşului.

Stihira Stihoavnei:

Cu patima Ta, Hristoase, din patimi ne-am liberat, şi cu învierea Ta din stricăciune ne-am izbăvit; Doamne, slavă Ţie.

Alte trei stihiri ale Sâmbetei celei Mari, repetând una, glasul al 8-lea, însuşi glasul:

Astăzi iadul strigă suspinând: Mai bine mi-ar fi fost de n-aş fi primit pe Cel ce S-a născut din Maria, că venind asupra mea, mi-a surpat puterea; porţile cele de aramă le-a sfărâmat. Sufletele pe care le ţineam întru mine mai dinainte, Dumnezeu fiind, le-a înviat. Slavă, Doamne, Crucii Tale şi Învierii Tale (de două ori).

Astăzi iadul strigă suspinând: Stricatu-s-a puterea mea; primit-am

mort ca pe unul din morţi, dar nu pot să-L ţin pe Dânsul nicidecum; ci pierd împreună cu Dânsul şi pe aceştia, peste care eram împărat. Eu am avut morţi din veac, dar Acesta iată că pe toţi îi ridică. Slavă, Doamne, Crucii Tale şi Învierii Tale.

Astăzi iadul strigă suspinând: Zdrobitu-s-a stăpânirea mea, Păstorul s-a răstignit şi pe Adam l-a înviat. De cei peste care eram împărat sunt lipsit, şi pe care i-am înghiţit, puternic fiind, pe toţi i-am vărsat. Deşertat-a mormintele Cel ce a fost răstignit; slăbit-a puterea morţii. Slavă, Doamne, Crucii Tale şi Învierii Tale.

Slavă..., glasul al 6-lea:

Ziua de astăzi mai înainte a închipuit-o cu taină marele Moise, zicând: Şi a binecuvântat Dumnezeu ziua a şaptea, că aceasta este Sâmbăta cea binecuvântată; aceasta este ziua odihnei, în care S-a odihnit de toate lucrările Sale Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu, prin rânduiala morţii, după trup odihnindu-Se. Şi la ceea ce era iarăşi întorcându-Se, prin Înviere, ne-a dăruit nouă viaţă veşnică, ca un bun şi iubitor de oameni.

Şi acum..., glasul 1:

Pe ceea ce este mărirea a toată lumea, care din oameni a răsărit şi pe Stăpânul a născut, uşa cea cerească, pe Maria Fecioara să o lăudăm, cântarea celor fără de trup şi podoaba credincioşilor. Că aceasta s-a arătat cer şi biserică a Dumnezeirii. Aceasta peretele cel din mijloc al vrajbei l-a stricat, pace a adus şi Împărăţia a deschis-o. Pe aceasta dar având-o ancoră a credinţei, apărător avem pe Domnul ce S-a născut dintr-însa. Îndrăznească dar, îndrăznească poporul lui Dumnezeu; că Acesta va birui pe vrăjmaşi, ca un Atotputernic.

Vohod cu Evanghelia. Lumină lină...

Prochimen nu se zice, ci îndată: Înţelepciune! şi se citesc

PAREMIILE

De la Facere, citire:

(I, 1–13)

La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul. Şi pământul era netocmit şi gol. Întuneric era deasupra adâncului şi Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor. Şi a zis Dumnezeu: «Să fie lumină!». Şi a fost lumină. Şi a văzut Dumnezeu că e bună lumina, şi a despărţit Dumnezeu lumina de întuneric. Lumina a numit-o Dumnezeu ziuă, iar întunericul l-a numit noapte. Şi a fost seară, şi a fost dimineaţă: ziua întâi. Şi a zis Dumnezeu: «Să fie o tărie prin mijlocul apelor şi să despartă ape de ape!». Şi a fost aşa. A făcut Dumnezeu tăria, şi a despărţit Dumnezeu apele cele de sub tărie de apele cele de deasupra tăriei. Tăria a numit-o Dumnezeu cer, şi a văzut Dumnezeu că e bine. Şi a fost seară, şi a fost dimineaţă: ziua a doua. Şi a zis Dumnezeu: «Să se adune apele cele de sub cer la un loc şi să se arate uscatul!». Şi a fost aşa. Şi s-au adunat apele cele de sub cer la locurile lor şi s-a arătat uscatul. Uscatul l-a numit Dumnezeu pământ, iar adunarea apelor a numit-o mări. Şi a văzut Dumnezeu că e bine. Apoi a zis

Dumnezeu: «Să dea pământul din sine verdeaţă: iarbă, cu sământă în ea, după felul şi asemănarea ei, şi pomi roditori, care să dea rod cu sământă în sine, după fel, pe pământ». Şi a fost aşa. Pământul a dat din sine verdeaţă: iarbă, care face sământă după felul şi după asemănarea ei, şi pomi roditori, cu sământă, după fel, pe pământ. Şi a văzut Dumnezeu că e bine. Şi a fost seară, şi a fost dimineaţă: ziua a treia.

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LX, 1–16)

Luminează-te, luminează-te, Ierusalime, că vine lumina ta, şi slava Domnului peste tine a răsărit! Căci iată întunericul acoperă pământul, şi bezna, popoarele; iar peste tine răsare Domnul, şi slava Lui străluceşte peste tine. Şi vor umbla regi întru lumina ta şi neamuri întru strălucirea ta. Ridică împrejur ochii tăi şi vezi, căci toţi se adună şi se îndreaptă către tine. Fiii tăi vin de departe şi fiicele tale sunt aduse pe umeri. Atunci vei vedea, vei străluci şi inima ta se va zbuciuma şi se va lărgi, căci către tine se va îndrepta bogăţia mării şi avuţiile popoarelor către tine vor curge. Caravane de cămile te vor acoperi, şi dromadere din Madian şi Efa. Toate sosesc din Şeba încărcate cu aur şi cu tămâie, cântând laudele Domnului. Toate turmele Chedarului la tine se vor aduna, berbecii din Nebaiot te vor sluji pe tine şi ca o jertfă bineplăcută urcase-vor pe jertfelnicul Meu, şi templul rugăciunii Mele se va slăvi. Cine zboară ca norii şi ca porumbiţa spre sălaşul ei? Căci pentru Mine se adună corăbiile, în frunte cu cele din Tarsis, ca să aducă de departe pe feciorii tăi; aurul şi argintul lor pentru numele Dumnezeului tău şi pentru Sfântul lui Israel, Care te slăveşte! Feciori de neam străin zidi-vor zidurile tale şi împăraţii lor în slujba ta vor fi, căci întru urgia Mea te-am lovit şi întru bunăvrerea Mea M-am milostivit de tine. Porţile tale mereu vor fi în lături, zi şi noapte vor rămâne deschise, ca să se care la tine bogăţiile popoarelor, iar regii lor în fruntea lor vor fi. Căci poporul şi împărăţia care nu vor sluji ţie vor pieri şi neamurile vor fi nimicite. Mărirea Libanului, chiparosul, ulmul şi merişorul la tine vor veni, ca să împodobească locaşul cel sfânt al Meu, şi Eu voi slăvi locul unde se odihnesc picioarele Mele. Şi feciorii apăsătorilor tăi smeriţi la tine vor veni şi se vor închina la picioarele tale toţi cei ce te-au urât şi pe tine te vor numi: cetatea Domnului, Sionul Sfântului lui Israel. Din părăsită şi defăimată ce erai pe veci, voi face din tine mândria veacurilor, bucurie din neam în neam. Tu vei bea laptele popoarelor şi la pieptul regilor alăptat vei fi. Atunci vei cunoaşte că Eu sunt Domnul, Izbăvitorul şi Răscumpărătorul tău, Puternicul lui Iacov.

De la Ieşire, citire:

(XII, 1–11)

Apoi a grăit Domnul cu Moise şi Aaron în pământul Egiptului şi le-a zis: Luna aceasta să vă fie începutul lunilor, să vă fie întâia

între lunile anului. Spune dar la toată obştea fiilor lui Israel şi le zi: În ziua a zecea a lunii acesteia să-şi ia fiecare din capii de familie un miel; câte un miel de familie să luaţi fiecare. Iar dacă vor fi puţini în familie, încât să nu fie de ajuns ca să poată mânca mielul, să ia cu sine de la vecinul cel mai apropiat de dânsul un număr de suflete: număraţi-vă la un miel atâţia câţi pot să-l mănânce. Mielul să vă fie de un an, parte bărbătească şi fără meteahnă, şi să luaţi sau un miel, sau un ied, să-l ţineţi până în ziua a paisprezecea a lunii acesteia şi atunci toată adunarea obştii fiilor lui Israel să-l junghie către seară. Să ia din sângele lui şi să ungă amândoi uşorii şi pragul cel de sus al uşii casei unde au să-l mănânce. Şi să mănânce în noaptea aceea carnea lui friptă la foc; dar s-o mănânce cu azimă şi cu ierburi amare. Dar să nu-l mâncaţi nefript de ajuns sau fiert în apă, ci să mâncaţi totul fript bine pe foc, şi capul cu picioarele şi măruntaiele. Să nu lăsaţi din el pe a doua zi şi oasele lui să nu le zdrobiţi. Ceea ce va rămâne pe a doua zi să ardeţi în foc. Să-l mâncaţi însă aşa: să aveţi coapsele încinse, încălţămintea în picioare şi toiegele în mâinile voastre; şi să-l mâncaţi cu grabă, căci este Paştile Domnului.

Din prorocia lui Iona, citire:

(I–IV)

Şi a fost cuvântul Domnului către Iona, fiul lui Amitai, zicând: «Scoală şi te du în cetatea cea mare a Ninivei şi propovăduieşte acolo, căci fărădelegile lor au ajuns până în faţa Mea!». Şi s-a sculat Iona să fugă la Tarsis, departe de Domnul. Şi s-a coborât la Iope, unde a găsit o corabie, care mergea la Tarsis şi, plătind preţul călătoriei, s-a coborât în ea ca să meargă la Tarsis, împreună cu toţi cei de acolo, el fugind din faţa Domnului. Dar Domnul a ridicat un vânt năprazznic pe mare şi o furtună puternică s-a stârnit, încât corabia era gata să se sfărâme. Corăbierii s-au înfricoşat şi au strigat fiecare către dumnezeul său şi au aruncat în mare încărcătura corăbiei, ca să se mai uşureze. Dar Iona se coborâse în fundul corăbiei, se culcase şi adormise. Atunci s-a apropiat de el cârmaciul corăbiei şi i-a zis: «Pentru ce dormi? Scoală-te şi strigă către Dumnezeul tău, poate El Îşi va aduce aminte de noi, ca să nu pierim!». Şi au zis unul către altul: «Haidem să aruncăm sorţi, ca să ştim din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta». Şi au aruncat sorţi, şi sorţul a căzut pe Iona. Şi l-au întrebat pe el: «Spune-ne nouă, din pricina cui s-a abătut nenorocirea aceasta asupra noastră? Care este meşteşugul tău, de unde şi din ce ţară vii şi din ce popor eşti?». Atunci el le-a răspuns: «Sunt evreu şi Domnului Dumnezeului cerului mă închin – Celui care a făcut marea şi uscatul». Şi toţi oamenii s-au temut cu frică mare şi i-au zis lui: «Pentru ce ai săvârşit una ca aceasta?». Căci ei ştiau că el fuge din faţa lui Dumnezeu, fiindcă el le spusese. Şi i-au zis lui: «Ce să-ţi facem ca să se domolească marea?». Căci marea se ridica din ce în ce mai mult. Atunci el a răspuns: «Luaţi-mă şi mă

aruncaţi în mare şi ea se va potoli, căci ştiu bine că din pricina mea s-a pornit peste voi această vijelie». Şi marinarii vâsleau ca să ajungă la ţărm, dar în zadar, căci marea se ridica din ce în ce mai mult împotriva lor. Atunci au strigat către Domnul şi au zis: «O, Doamne, de-am putea să nu pierim din pricina vieţii acestui om şi să nu ne împovărezi pe noi cu un sânge nevinovat! Căci Tu, Doamne, precum ai voit, ai făcut!». Şi îl ridicară pe Iona şi îl aruncară în mare şi s-a potolit urgia ei. Şi oamenii s-au temut cu teamă mare de Domnul şi au adus jertfă lui Dumnezeu şi I-au făcut Lui făgăduinţe. Şi Dumnezeu a dat poruncă unui peşte mare să înghită pe Iona. Şi a stat Iona în pântecele peştelui trei zile şi trei nopţi. Atunci s-a rugat Iona din pântecele peştelui către Domnul Dumnezeul lui, zicând: «Strigat-am către Domnul întru strâmtoararea mea, şi El m-a auzit; din pântecele locuinţei morţilor către Dânsul am strigat, şi El a luat aminte la glasul meu! Tu m-ai aruncat în adânc, în sânul mării şi undele m-au înconjurat; toate talazurile şi valurile Tale au trecut peste mine. Şi gândeam: Aruncat sunt dinaintea ochilor Tăi! Dar voi vedea din nou templul cel sfânt al Tău! Apele m-au învăluit pe de-a-ntregul, adâncul m-a împresurat, iarba mării s-a încolăcit în jurul capului meu; mă coborâsem până la temeliile munţilor, zăvoarele pământului erau trase asupra mea pentru totdeauna, dar Tu ai scos din stricăciune viaţa mea, Doamne Dumnezeul meu! Când se sfârşea întru mine duhul meu, de Domnul mi-am adus aminte, şi la Tine a ajuns rugăciunea mea, în templul Tău cel sfânt! Cei ce slujesc idolilor deşerţi dispreţuiesc harul Tău; dar eu Îţi voi aduce Ţie jertfe cu glas de laudă şi toate făgăduinţele mele le voi plini, căci mântuirea vine de la Domnul!». Şi Domnul a dat poruncă peştelui şi peştele a aruncat pe Iona la ţărm. Şi a fost cuvântul Domnului către Iona pentru a doua oară, zicând: «Scoală şi porneşte către cetatea cea mare a Ninivei şi propovăduieşte acolo propovăduirea cea dintâi pe care Eu ţi-am poruncit-o!». Şi s-a sculat Iona şi a mers în Ninive, după cuvântul Domnului. Şi Ninive era cetate mare înaintea lui Dumnezeu; îţi trebuiau trei zile ca s-o străbaţi. Şi a pătruns Iona în cetate zicând: «Patruzeci de zile mai sunt şi Ninive va fi distrusă!». Atunci ninivitenii au crezut în Dumnezeu, au ţinut post şi s-au îmbrăcat cu sac, de la cei mai mari şi până la cei mai mici. Şi a ajuns vestea până la regele Ninivei. Acesta s-a sculat de pe tronul său, şi-a lepădat veşmântul lui cel scump, s-a acoperit cu sac şi s-a culcat în cenuşă. Apoi, din porunca regelui şi a dregătorilor săi, s-au strigat şi s-au zis acestea: «Oamenii şi animalele, vitele mari şi mici să nu mănânce nimic, să nu pască şi nici să bea apă; iar oamenii să se îmbrace cu sac şi către Dumnezeu să strige din toată puterea şi fiecare să se întoarcă de pe calea lui cea rea şi mâinile lor să nu mai săvârşească fapte silnice; poate că Dumnezeu Se va întoarce şi Se va milostivi şi

va ţine în loc iuţimea mâniei Lui ca să nu pierim!». Atunci Dumnezeu a văzut faptele lor cele de pocăinţă, căci s-au întors din căile lor cele rele. Şi I s-a făcut milă Domnului, iar prăpădul pe care trebuia să-l facă, aşa precum spusese, nu l-a mai prăvălit peste ei. Şi Iona a fost cuprins de mare supărare şi se aprinse de mânie. Şi a rugat pe Domnul zicând: «O, Doamne, iată tocmai ceea ce cugetam eu când eram în ţara mea! Pentru aceasta eu am încercat să fug în Tarsis, căci ştiam că Tu eşti Dumnezeu îndurat şi milostiv, îndelung-Răbdător şi mult-Milosârd şi Îţi pare rău de fărădelegi. Şi acum, Doamne, ia-mi sufletul meu, căci este mai bine să mor decât să fiu viu». Şi a zis Domnul: «Faci tu oare bine că ţi-ai aprins mânia?». Atunci Iona a ieşit din cetate şi s-a aşezat la răsăritul ei, şi-a făcut o colibă şi a stat sub ea la umbră, ca să vadă ce se va întâmpla cu cetatea. Şi Domnul Dumnezeu a făcut să crească un vrej care s-a ridicat deasupra capului lui Iona, ca să-i ţină umbră şi să-i mai potolească mânia. Şi s-a bucurat Iona cu bucurie mare pentru vrej. Dar Dumnezeu, a doua zi, la revărsatul zorilor, a poruncit unui vierme ca să reteze vrejul. Iar el s-a uscat. Şi la răsăritul soarelui a pornit Dumnezeu un vânt arzător de la răsărit şi soarele a dogorit capul lui Iona, încât el se prăpădea de căldură. Şi şi-a rugat moartea zicând: «Mai bine este să mor decât să trăiesc!». Şi a grăit Domnul către Iona: «Ai tu dreptate să te mânii pentru vrej?». Şi el a răspuns: «Da, am dreptate să fiu supărat de moarte!». Şi a zis Domnul: «Tu ţi-ai făcut necaz pentru un vrej pentru care nu te-ai trudit şi nici nu l-ai crescut, care şi-a luat fiinţă într-o noapte şi într-alta a pierit! Dar Eu cum să nu mă îndur de cetatea cea mare a Ninivei cu mai mult de o sută douăzeci de mii de oameni, care nu ştiu să deosebească dreapta de stânga, şi cu un mare număr de dobitoace?».

De la Iosua, citire:

(V, 10–15)

Fiii lui Israel au stat cu tabăra la Ghilgal şi au făcut acolo în şesul Ierihonului Paştile în ziua a paisprezecea a lunii, seara. Iar a doua zi de Paşti au mâncat din roadele pământului acestuia azime şi pâine nouă. În ziua aceea a încetat mana de a mai cădea, şi de a doua zi, după ce au mâncat din roadele pământului, fiii lui Israel n-au mai avut mană, ci au mâncat anul acela din roadele ţării Canaanului. Aflându-se însă Iosua aproape de Ierihon, a căutat cu ochii săi şi iată stătea înaintea lui un om; acela avea în mână o sabie goală. Şi apropiindu-se Iosua de dânsul, i-a zis: «De-ai noştri eşti sau eşti dintre duşmanii noştri?». Iar acela a răspuns: «Eu sunt căpetenia oştirii Domnului şi am venit acum». Atunci Iosua a căzut cu faţa la pământ, s-a închinat şi a zis către acela: «Stăpâne, ce porunceşti slugii tale?». Zis-a către Iosua căpetenia oştirii Domnului: «Scoate-ţi încălţămintea din picioare, că locul pe care stai tu acum este sfânt!». Şi a făcut Iosua aşa.

De la Ieşire, citire:

(XIII, 20-22; XIV, 1-31; XV, 1-19)

Fiii lui Israel au pornit apoi din Sucot şi şi-au aşezat tabăra la Etam, la capătul pustiului. Iar Domnul mergea înaintea lor: ziua în stâlp de nor, arătându-le calea, iar noaptea în stâlp de foc, luminându-le, ca să poată merge şi ziua şi noaptea. Şi n-a lipsit stâlpul de nor ziua, nici stâlpul de foc noaptea dinaintea poporului. Atunci a grăit Domnul cu Moise şi a zis: «Spune fiilor lui Israel să se întoarcă şi să-şi aşeze tabăra în faţa Pi-Hahirotului, între Migdal şi mare, în preajma lui Baal-Ţefon. Acolo în preajma lui, lângă mare să tăbărâţi. Că Faraon va zice către poporul său: Fiii aceştia ai lui Israel s-au rătăcit în pământul acesta, şi i-a închis pustiul. Iar Eu voi învârtoşa inima lui Faraon şi va alerga după ei. Şi-Mi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon şi asupra a toată oştirea lui; şi vor cunoaşte toţi egiptenii că Eu sunt Domnul». Şi au făcut aşa. Atunci s-a dat de ştire regelui Egiptului că poporul evreu a fugit. Şi s-a întors inima lui Faraon şi a slujitorilor lui asupra poporului acestuia, şi ei au zis: «Ce am făcut noi? Cum de am lăsat pe fiii lui Israel să se ducă şi să nu ne mai robească nouă?». A înhămat deci Faraon carele sale de război şi a luat poporul său cu sine: a luat cu sine şase sute de care alese şi toată călărimea Egiptului şi căpeteniile lor. Iar Domnul a învârtoşat inima lui Faraon, regele Egiptului, şi a slujitorilor lui, şi a alergat acesta după fiii lui Israel; dar fiii lui Israel ieşiseră sub mână înaltă. Şi au alergat după ei egiptenii cu toţi caii şi carele lui Faraon, cu călăreţii şi cu toată oştirea lui, şi i-au ajuns când poposiseră ei la mare, lângă Pi-Hahirot, în faţa lui Baal-Ţefon. Dar când s-a apropiat Faraon şi când s-au uitat fiii lui Israel înapoi şi au văzut că egiptenii vin după ei, s-au spăimântat foarte tare fiii lui Israel şi au strigat către Domnul; şi au zis către Moise: «Oare nu erau morminte în ţara Egiptului, de ce ne-ai adus să murim în pustie? Ce ai făcut tu cu noi, scoţându-ne din Egipt? Nu ţi-am spus noi, oare, de aceasta în Egipt, când ţi-am zis: Lasă-ne să robim egiptenilor, că e mai bine să fim robi egiptenilor decât să murim în pustia aceasta?». Moise însă a zis către popor: «Nu vă temeţi! Staţi şi veţi vedea mântuirea cea de la Domnul, pe care vă va face-o El astăzi, căci pe egiptenii pe care îi vedeţi astăzi nu-i veţi mai vedea niciodată. Domnul are să se lupte pentru voi, iar voi fiţi liniştiţi!». Atunci a zis Domnul către Moise: «Ce strigi către Mine? Spune fiilor lui Israel să pornească, iar tu ridică-ţi toiagul şi-ţi întinde mâna asupra mării şi o desparte, şi vor trece fiii lui Israel prin mijlocul mării, ca pe uscat. Iată, Eu voi învârtoşa inima lui Faraon şi a tuturor egiptenilor, ca să meargă pe urmele lor. Şi-Mi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon şi asupra a toată oştirea lui, asupra carelor lui şi asupra călăreţilor lui. Şi vor cunoaşte toţi egiptenii că Eu sunt Domnul, când Îmi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon, asupra carelor lui şi asupra călăreţilor

lui». Atunci s-a ridicat îngerul Domnului, care mergea înaintea taberei fiilor lui Israel, şi s-a mutat în urma lor; şi s-a ridicat stâlpul cel de nor dinaintea lor şi a stat în urma lor. Astfel a trecut el şi a stat între tabăra egiptenilor şi tabăra fiilor lui Israel; şi era negură şi întuneric pentru unii, iar pentru ceilalţi, lumină noaptea, şi toată noaptea nu s-au apropiat unii de alţii. Iar Moise şi-a întins mâna sa asupra mării şi a alungat Domnul marea toată noaptea cu vânt puternic de la răsărit, şi s-a făcut marea uscat, că s-au despărţit apele. Şi au intrat fiii lui Israel prin mijlocul mării, mergând ca pe uscat, iar apele le erau perete, la dreapta şi la stânga lor. Iar egiptenii urmărindu-i, au intrat după ei în mijlocul mării, toţi caii lui Faraon, carele şi călăreţii lui. Dar în straja dimineţii a căutat Domnul din stâlpul cel de foc şi din nor spre tabăra egiptenilor şi a umplut tabăra egiptenilor de spaimă. Şi a făcut să sară roţile de la carele lor, încât cu anevoie mergeau carele. Atunci au zis egiptenii: «Să fugim de la faţa lui Israel, că Domnul se luptă pentru ei cu egiptenii!». Iar Domnul a zis către Moise: «Întinde-ţi mâna asupra mării, ca să se întoarcă apele asupra egiptenilor, asupra carelor lor şi asupra călăreţilor lor». Şi şi-a întins Moise mâna asupra mării şi spre ziuă s-a întors apa la locul ei, iar egiptenii fugeau împotriva apei. Şi aşa a înecat Dumnezeu pe egipteni în mijlocul mării. Iar apele s-au tras la loc şi au acoperit carele şi călăreţii întregii oştiri a lui Faraon, care intrase după israeliţi în mare, şi nu a rămas nici unul dintre ei. Fiii lui Israel însă au trecut prin mare ca pe uscat, şi apa le-a fost perete la dreapta şi la stânga lor. Aşa a izbăvit Domnul în ziua aceea pe israeliţi din mâinile egiptenilor, şi au văzut fiii lui Israel pe egipteni morţi pe malurile mării. Văzut-a Israel mâna cea tare, pe care a întins-o Domnul asupra egiptenilor, şi s-a temut poporul de Domnul şi a crezut în Domnul şi în Moise, sluga Lui.

Atunci Moise şi fiii lui Israel au cântat Domnului cântarea aceasta şi au zis:

Şi canonarhul zice stihurile înainte spre fiecare strană; iar în amândouă stranele se cântă pe glasul al 5-lea:

Să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a preaslăvit!

Stih: Pe cal şi pe călăreţ în mare i-a aruncat! Ajutor şi acoperitor S-a făcut mie spre mântuire. Acesta este Dumnezeul meu şi-L voi preaslăvi, Dumnezeul părintelui meu şi-L voi preaînălţa! (Iş. 15, 1-2).

Să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a preaslăvit!

Stih: Domnul este viteaz în luptă; Domnul este numele Lui. Carele lui Faraon şi oştirile lui în mare le-a aruncat (Iş. 15, 3-4).

Să cântăm Domnului...

Stih: Pe căpeteniile cele de seamă ale lui, Marea Roşie le-a înghiţit (Iş. 15, 4).

Să cântăm Domnului...

Stih: Adâncul le-a acoperit, în fundul mării ca o piatră s-au coborât (Iş. 15, 5).

Să cântăm Domnului...

Stih: Dreapta Ta, Doamne, şi-a arătat tăria (Iş. 15, 6).

Să cântăm Domnului...

Stih: Mâna Ta cea dreaptă, Doamne, pe vrăjmaşi i-a sfărâmat. Cu mulţimea slavei Tale ai surpat pe cei potrivnici (Iş. 15, 6-7).

Să cântăm Domnului...

Stih: Trimis-ai mânia Ta şi i-a mistuit ca pe nişte paie. La suflarea nărilor Tale s-a despărţit apa (Iş. 15, 7-8).

Să cântăm Domnului...

Stih: Strânsu-s-au la un loc apele ca un perete şi s-au închegat valurile în inima mării (Iş. 15, 8).

Să cântăm Domnului...

Stih: Vrăjmaşul zicea: Alerga-voi după ei şi-i voi ajunge; pradă voi împărţi şi-mi voi sătura sufletul de răzbunare; voi scoate sabia şi mâna mea îi va stârpi (Iş. 15, 9).

Să cântăm Domnului...

Stih: Dar ai trimis Tu duhul Tău şi marea i-a înghiţit; afundatu-s-au ca plumbul în apele cele mari (Iş. 15, 10).

Să cântăm Domnului...

Stih: Doamne, cine este asemenea Ţie între dumnezei? Cine este asemenea Ţie preaslăvit în sfinţenie, minunat întru slavă şi făcător de minuni? (Iş. 15, 11).

Să cântăm Domnului...

Stih: Întins-ai dreapta Ta şi i-a înghiţit pământul! (Iş. 15, 12).

Să cântăm Domnului...

Stih: Cu mila Ta ai călăuzit acest popor şi l-ai izbăvit; Tu îl povăţuieşti cu puterea Ta, spre locaşul sfinţeniei Tale (Iş. 15, 13).

Să cântăm Domnului...

Stih: Auzit-au neamurile şi s-au cutremurat, frică a cuprins pe cei din Filisteea (Iş. 15, 14).

Să cântăm Domnului...

Stih: Atunci s-au spăimântat căpeteniile Edomului, pe conducătorii Moabului cutremur i-a cuprins şi toţi câţi trăiesc în Canaan şi-au pierdut cumpătul (Iş. 15, 15).

Să cântăm Domnului...

Stih: Frică şi groază va cădea peste ei, şi de măreţia braţului Tău, ca pietrele vor încremeni (Iş. 15, 16).

Să cântăm Domnului...

Stih: Până va trece poporul Tău, Doamne, până va trece poporul Tău acesta, pe care l-ai câştigat Tu (Iş. 15, 16).

Să cântăm Domnului...

Stih: Tu îl vei duce şi-l vei sădi în muntele moştenirii Tale, în locul ce Ţi l-ai făcut sălăşluire, Doamne, în locaşul sfânt cel zidit de mâinile Tale, Doamne! (Iş. 15, 17).

Să cântăm Domnului...

Stih: Împărăţi-va Domnul în veac şi în veacul veacului. Căci caii lui Faraon cu carele şi călăreţii lui au intrat în mare. Întors-a Domnul asupra lor apele mării (Iş. 15, 18).

Să cântăm Domnului...

Stih: Iar fiii lui Israel au trecut prin mare ca pe uscat! (Iş. 15, 19).

Slavă...

Să cântăm Domnului...

Şi acum...

Să cântăm Domnului...

La urmă citeţul cântă iarăşi:

Căci cu slavă S-a preaslăvit!

Din Prorocia lui Sofonie, citire:

(III, 8–15)

Acestea zice Domnul: «Pentru aceasta, aşteptaţi-Mă până în ziua când Mă voi scula ca mărturie! Căci gândul Meu este să strâng laolaltă toate neamurile şi să adun împărăţiile, ca să vărs peste ele întărâtarea Mea şi iuţimea urgiei Mele. Şi tot pământul va fi mistuit de văpaia mâniei Mele. Atunci voi da popoarelor buze curate, ca toate să se roage Domnului şi cu râvnă să-I slujească Lui. Din ţinuturile de cealaltă parte a fluviilor Etiopiei, închinătorii Mei, risipiţii Mei, Îmi vor aduce prinoase. În ziua aceea nu te vei mai ruşina de toate faptele tale cu care ai păcătuit împotriva Mea, căci atunci voi

da la o parte pe cei ce în chip trufaş se veselesc, iar tu nu te vei mai îngâmfa în muntele cel sfânt al Meu. Şi voi lăsa în mijlocul tău un neam smerit şi sărac, care va nădăjdui întru numele Domnului. Cei care vor mai rămâne din neamul lui Israel nu vor săvârşi nedreptate şi nici nu vor grăi cuvânt de minciună şi nu se va afla în gura lor limbă vicleană. Ci ei vor putea să mănânce şi să se odihnească, fără să se ferească de cineva. Bucură-te, fiica Sionului, saltă de veselie, Israele; veseleşte-te şi te bucură din toată inima, fiică a Ierusalimului! Căci Domnul a înlăturat judecăţile rostite împotriva ta şi a întors pe vrăjmaşii tăi. Domnul, Împăratul lui Israel, este în mijlocul tău; tu nu vei mai vedea nici o nenorocire.

De la a treia carte a Regilor, citire:

(XVII, 8–24)

Atunci a fost cuvântul Domnului către Ilie, zicând: «Scoală şi te du la Sarepta Sidonului, şi şezi acolo, căci iată am poruncit unei femei văduve să te hrănească». Şi s-a sculat şi s-a dus la Sarepta. Şi când a ajuns la porţile cetăţii, iată o femeie văduvă aduna vreascuri şi a chemat-o Ilie şi i-a zis: «Adu-mi puţină apă ca să beau». Şi s-a dus ca să-i aducă, dar Ilie a strigat-o şi i-a zis: «Adu-mi şi o bucată de pâine să mănânc». Ea însă a zis: «Viu este Domnul Dumnezeul tău, n-am nici o fărâmitură de pâine, ci numai o mână de făină într-un vas şi puţin untdelemn într-un ulcior. Şi iată, am adunat câteva vreascuri şi mă duc să o gătesc pentru mine şi pentru fiul meu, şi apoi să mâncăm şi să murim». Atunci i-a zis Ilie: «Nu te teme, ci du-te şi fă cum ai zis; dar fă mai întâi de acolo o turtă pentru mine şi adu-mi-o, iar pentru tine şi pentru fiul tău vei face mai pe urmă. Căci aşa zice Domnul Dumnezeul lui Israel: «Făina din vas nu va scădea şi untdelemnul din ulcior nu se va împuţina până în ziua când va da Domnul ploaie pe pământ». Şi s-a dus ea şi a făcut aşa cum i-a zis Ilie; şi s-a hrănit ea şi el şi casa ei o bucată de vreme. Căci făina din vas n-a scăzut şi untdelemnul din ulcior nu s-a împuţinat, după cuvântul Domnului, grăit prin Ilie. După aceasta s-a îmbolnăvit copilul femeii, stăpâna casei, şi boala lui a fost atât de grea, că n-a mai rămas suflare într-însul. Şi a zis ea către Ilie: «Ce ai avut cu mine, omul lui Dumnezeu? Ai venit la mine ca să-mi pomeneşti păcatele mele şi să-mi omori fiul?». Iar Ilie a zis: «Dă-mi pe fiul tău». Şi l-a luat din braţele ei şi l-a suit în foişor unde şedea el şi l-a pus pe patul său. Apoi a strigat Ilie către Domnul şi a zis: «Doamne Dumnezeul meu, oare şi văduvei la care locuiesc îi faci rău, omorând pe fiul ei?». Şi suflând de trei ori peste copil, a strigat către Domnul şi a zis: «Doamne Dumnezeul meu, să se întoarcă sufletul copilului acestuia într-însul!». Şi a ascultat Domnul glasul lui Ilie; şi s-a întors sufletul copilului acestuia în el, şi a înviat. Şi a luat Ilie copilul şi s-a coborât cu el din foişor în casă, şi l-a dat mamei sale şi a zis Ilie: «Iată copilul tău e viu». Atunci a zis femeia către Ilie: «Acum cunosc şi eu că tu eşti omul lui Dumnezeu şi cu ade-

vărat cuvântul lui Dumnezeu este în gura ta».

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LXI, 10-11; LXII, 1-5)

Bucura-Mă-voi întru Domnul, sălta-va de veselie sufletul Meu întru Dumnezeul Meu, căci M-a îmbrăcat cu haina mântuirii şi cu veşmântul veseliei M-a acoperit. Ca unui mire Mi-a pus Mie cunună şi ca pe o mireasă M-a împodobit cu podoabă. Ca pământul care răsare ierburi, şi ca o grădină în care sămânţa încolţeşte, aşa Domnul Dumnezeu va face dreptatea să răsară şi înaintea tuturor neamurilor preaslăvirea Sa. Pentru Sion nu voi tăcea şi pentru Ierusalim nu voi avea odihnă până ce dreptatea lui nu va ieşi ca lumina şi mântuirea lui nu va arde ca o flacără. Atunci neamurile vor vedea dreptatea ta şi toţi împăraţii slava ta şi te vor chema pe tine cu nume nou, pe care îl va rosti gura Domnului. Şi tu vei fi ca o cunună de mărire în mâna Domnului şi ca o diademă împărătească în mâna Dumnezeului tău. Şi nu ţi se va mai zice ţie: «Alungată», şi ţării tale: «Pustiită», ci tu te vei chema: «Întru tine am binevoit», şi ţara ta: «Cea cu bărbat», căci Domnul a binevoit întru tine şi pământul tău va avea un soţ. Şi în ce chip se însoţeşte flăcăul cu fecioara, Cel ce te-a zidit Se va însoţi cu tine, şi în ce chip mirele se veseleşte de mireasă, aşa se va veseli de tine Dumnezeul tău!

De la Facere, citire:

(XXII, 1–18)

După acestea, Dumnezeu a încercat pe Avraam şi i-a zis: «Avraame, Avraame!». Iar el a răspuns: «Iată-mă!». Şi Dumnezeu i-a zis: «Ia pe fiul tău, pe Isaac, pe singurul tău fiu, pe care-l iubeşti, şi du-te în pământul Moria şi adu-l acolo ardere de tot pe un munte, pe care ţi-l voi arăta Eu». Sculându-se deci Avraam dis-de-dimineaţă, a pus samarul pe asinul său şi a luat cu sine două slugi şi pe Isaac, fiul său; şi tăind lemne pentru jertfă, s-a ridicat şi a plecat la locul despre care-i grăise Dumnezeu. Iar a treia zi, ridicându-şi Avraam ochii, a văzut în depărtare locul acela. Atunci a zis Avraam slugilor sale: «Rămâneţi aici cu asinul, iar eu şi copilul ne ducem până acolo şi, închinându-ne, ne vom întoarce la voi». Luând deci Avraam lemnele cele pentru jertfă, le-a pus pe umerii lui Isaac, fiul său; iar el a luat în mâini focul şi cuţitul şi s-au dus amândoi împreună. Atunci a grăit Isaac lui Avraam, tatăl său, şi a zis: «Tată!». Iar acesta a răspuns: «Ce este, fiul meu?». Zis-a Isaac: «Iată, foc şi lemne avem; dar unde-i oaia pentru jertfă?». Avraam însă a răspuns: «Fiul meu, va îngriji Dumnezeu de oaia jertfei Sale!». Şi s-au dus mai departe amândoi împreună. Iar dacă au ajuns la locul de care-i grăise Dumnezeu, a ridicat Avraam acolo jertfelnic, a aşezat lemnele pe el şi, legând pe Isaac, fiul său, l-a pus pe jertfelnic, deasupra lemnelor. Apoi şi-a întins Avraam mâna şi a luat cuţitul ca să junghie pe fiul său. Atunci îngerul Domnului a strigat către el din cer şi a zis: «Avraame, Avraame!». Răspuns-a acesta: «Iată-mă!». Iar

îngerul a zis: «Să nu-ţi ridici mâna asupra copilului, nici să-i faci vreun rău, căci acum cunosc că te temi de Dumnezeu, şi pentru Mine n-ai cruţat nici pe singurul fiu al tău». Şi ridicându-şi Avraam ochii, a privit şi iată la spate un berbecel încurcat cu coarnele într-un tufiş. Şi, ducându-se, Avraam a luat berbecul şi l-a adus jertfă în locul lui Isaac, fiul său. Avraam a numit locul acela Iahve-Ire, adică Dumnezeu poartă de grijă, şi de aceea se zice astăzi: «În munte Domnul Se arată». Şi a strigat a doua oară îngerul Domnului din cer către Avraam şi a zis: «Juratu-M-am pe Mine Însumi, zice Domnul, că de vreme ce ai făcut aceasta şi n-ai cruţat nici pe singurul tău fiu pentru Mine, de aceea te voi binecuvânta cu binecuvântarea Mea, şi voi înmulţi foarte neamul tău, ca să fie ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mării, şi va stăpâni neamul tău cetăţile duşmanilor săi; şi se vor binecuvânta prin neamul tău toate popoarele pământului, pentru că ai ascultat glasul Meu».

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LXI, 1–10)

Duhul Domnului este peste Mine, că Domnul M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc celor robiţi slobozire şi celor prinşi în război libertate; să dau de ştire un an de milostivire al Domnului şi o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru; să mângâi pe cei întristaţi, celor ce jelesc Sionul să le pun pe cap cunună în loc de cenuşă, untdelemn de bucurie în loc de veşminte de doliu, slavă în loc de deznădejde. Ei vor fi numiţi: stejari ai dreptăţii, sad al Domnului spre slăvirea Lui. Ei vor zidi pe vechile dărâmături, vor ridica străvechile ruine de altădată, vor reface cetăţile distruse, pustiite din neam în neam. Oameni de neam străin vor veni şi vă vor paşte turmele, feciori din alt neam vor fi plugarii şi lucrătorii în via voastră. Şi voi, voi veţi fi numiţi preoţi ai Domnului, slujitori ai Dumnezeului nostru. Bunătăţile popoarelor voi le veţi mânca şi cu averile lor voi vă veţi mândri. Fiindcă ocara lor era îndoită, batjocură şi scuipări erau partea lor, pentru aceasta îndoit în pământul lor vor moşteni şi de slava cea de-a pururi ei se vor bucura! Căci Eu sunt Domnul, Care iubesc dreptatea şi urăsc răpirile nedrepte. Eu le voi da cu credincioşie plata lor şi legământ veşnic cu ei voi încheia. Cu nume mare va fi neamul lor între neamuri şi urmaşii lor printre popoare. Toţi cei ce îi vor vedea vor da mărturie că ei sunt un neam binecuvântat de Domnul. Bucura-Mă-voi întru Domnul, sălta-va de veselie sufletul Meu întru Dumnezeul Meu.

De la a patra carte a Regilor, citire:

(IV, 8–37)

Într-una din zile a venit Elisei la Şunem şi acolo o femeie bogată l-a poftit la masă şi după aceea, ori de câte ori trecea pe acolo, totdeauna se abătea să mănânce. Şi a zis aceasta către bărbatul său: «Eu ştiu că omul lui Dumnezeu care trece mereu pe aici este sfânt; să-i

facem dar un mic foişor sus şi să-i punem acolo un pat, o masă, un scaun şi un sfeşnic şi, când va veni pe la noi, să se ducă acolo». Venind deci Elisei într-o zi acolo şi intrând în foişor, s-a culcat acolo. Şi a zis către Ghehazi, sluga sa: «Cheamă pe şunamiteanca aceasta!». Şi a chemat-o şi ea a stat înaintea lui. Apoi a zis lui Ghehazi: «Zi-i: Iată tu te îngrijeşti atâta de noi. Ce să-ţi facem? Nu cumva ai nevoie să vorbim pentru tine cu regele, sau cu căpetenia oştirii?». Iar ea a zis: «Nu, căci trăiesc în pace în mijlocul poporului meu». Zis-a iarăşi Elisei către Ghehazi: «Atunci ce să-i fac?». Iar Ghehazi a răspuns: «Iată, n-are nici un copil şi bărbatul ei este bătrân». Şi a zis Elisei: «Cheam-o încoace!». Şi a chemat-o şi ea a stat în uşă. Iar Elisei a zis: «La anul pe vremea aceasta vei ţine în braţe un fiu». Răspuns-a ea: «Nu, omule al lui Dumnezeu şi stăpânul meu, nu amăgi pe roaba ta». Dar femeia aceea a zămislit şi, în anul următor, chiar pe vremea aceea, a născut un fiu, după cum îi spusese Elisei. Crescând copilul acela, s-a dus într-una din zile la tatăl său, la secerători. Şi a zis către tatăl său: «Vai, mă doare capul!». Iar acesta a zis către o slugă: «Du-l la mama lui!». Şi l-a luat şi l-a dus la mama lui. Şi a stat pe braţele ei până la amiază şi a murit. Atunci ea s-a dus şi l-a pus în patul omului lui Dumnezeu şi l-a încuiat acolo şi a ieşit. Apoi a chemat pe bărbatul său şi a zis: «Trimite-mi o slugă şi o asină, căci mă duc până la omul lui Dumnezeu şi mă întorc îndată». Zis-a bărbatul: «De ce să te duci la el? Astăzi nu-i nici lună nouă, nici zi de odihnă». Iar ea a zis: «Fii pe pace!». Şi punând şaua pe asină, a zis către sluga sa: «Ia-o şi porneşte, dar să nu mă opreşti din mers până nu-ţi voi spune eu!». Şi pornind, s-a dus la omul lui Dumnezeu, în Muntele Carmelului. Şi când a văzut-o omul lui Dumnezeu din depărtare, a zis către sluga sa Ghehazi: «Aceasta este şunamiteanca aceea. Aleargă întru întâmpinarea ei şi întreab-o: Eşti sănătoasă? Şi bărbatul tău e sănătos? Şi copilul tău e sănătos?». Şi ea a răspuns: «Sunt sănătoşi!». Iar dacă a ajuns pe munte la omul lui Dumnezeu, s-a apucat de picioarele lui. Atunci Ghehazi a venit să o dea la o parte; dar omul lui Dumnezeu i-a zis: «Las-o, căci e cu sufletul amărât şi Domnul a ascuns aceasta de mine şi nu mi-a arătat». Iar ea a zis: «Au cerut-am eu fiu de la domnul meu? N-am zis eu, oare, nu amăgi pe roaba ta?». Atunci Elisei a zis către Ghehazi: «Încinge-ţi mijlocul tău, ia toiagul meu în mâna ta şi du-te; de vei întâlni pe cineva, să nu-i dai bună ziua, să nu-i răspunzi, şi să pui toiagul meu pe faţa copilului». Iar mama copilului a zis: «Pe cât e de adevărat că Domnul e viu, cum e viu şi sufletul tău, tot aşa-i adevărat că nu te voi lăsa!». Atunci el s-a sculat şi s-a dus după dânsa. Ghehazi însă s-a dus înaintea lor şi a pus toiagul pe faţa copilului; dar n-a fost nici glas, nici răspuns. Şi a ieşit Ghehazi întru întâmpinarea

lui Elisei şi i-a spus, zicând: «Copilul nu se trezeşte!». Intrând Elisei în casă, a văzut copilul mort, întins în patul său. Şi după ce a intrat, a încuiat uşa după sine şi s-a rugat Domnului. Apoi s-a ridicat şi s-a culcat peste copil şi şi-a pus buzele sale pe buzele lui şi ochii săi pe ochii lui şi palmele sale pe palmele lui şi s-a întins pe el şi a încălzit trupul copilului. Sculându-se apoi, Elisei s-a plimbat prin foişor înainte şi înapoi. După aceea s-a dus şi s-a întins iar peste copil. Şi a strănutat copilul de şapte ori şi şi-a deschis copilul ochii. Atunci a chemat pe Ghehazi şi i-a zis: «Cheamă pe şunamiteanca aceea!». Şi acela a chemat-o şi, venind ea, i-a zis: «Ia-ţi copilul!». Iar ea, apropiindu-se, a căzut la picioarele lui şi s-a închinat până la pământ. Apoi şi-a luat copilul şi a ieşit.

Din Prorocia lui Isaia, citire:

(LXIII, 11-19; LXIV, 1-4)

Acestea zice Domnul: Unde este Cel ce a scos din mare pe păstorul şi turma Sa? Unde este Cel ce a pus în mijlocul ei Duhul Său cel Sfânt? Cel care a călăuzit dreapta lui Moise cu braţul Său slăvit? Cel ce a despicat apele înaintea lor ca să-Şi facă un nume veşnic? Care i-a călăuzit prin adâncurile mării, ca pe un cal în pustie, şi ei nu s-au poticnit? Ca dobitoacele care coboară la şes, aşa Duhul Domnului îi aducea la odihnă. Astfel ai povăţuit Tu pe poporul Tău, ca să-Ţi faci un nume slăvit. Priveşte din ceruri, şi vezi din locaşul Tău cel sfânt şi strălucit: Unde sunt râvna şi puterea Ta nesfârşită, zbuciumul lăuntrului Tău şi milostivirile Tale? Pentru mine, acestea au încetat! Dar Tu eşti Părintele nostru! Avraam nu ştie nimic, Israel nu ne cunoaşte. Tu, Doamne, eşti Tatăl nostru, Mântuitorul nostru: acesta este numele Tău de totdeauna. Pentru ce, Doamne, ne-ai lăsat să rătăcim din căile Tale şi ne-ai învârtoşat inimile noastre ca să nu ne temem de Tine? Întoarce-Te pentru robii Tăi, pentru seminţiile moştenirii Tale. Pentru ce au păşit cei nelegiuiţi în templul Tău şi vrăjmaşii noştri au călcat în picioare altarul Tău? Am ajuns ca unii peste care Tu de multă vreme nu mai stăpâneşti şi care nu mai sunt chemaţi cu numele Tău. Dacă ai rupe cerurile şi Te-ai pogorî, munţii s-ar cutremura. Ca un foc care arde vreascurile, ca o vâlvătaie care fierbe apa în clocot, fă pe vrăjmaşii Tăi să cunoască numele Tău şi să tremure înaintea Ta popoarele, văzându-Te făcând minuni neaşteptate, despre care niciodată nu s-a auzit grăind. Nici urechea n-a auzit, nici ochiul n-a văzut un dumnezeu afară de Tine, care ar săvârşi unele ca acestea pentru cei ce nădăjduiesc în El. Tu Te duci întru întâmpinarea celor ce săvârşesc faptele dreptăţii şi îşi aduc aminte de căile Tale.

Din Prorocia lui Ieremia, citire:

(XXXI, 31–34)

Acestea zice Domnul: Iată, vin zile când voi încheia cu casa lui Israel şi cu casa lui Iuda legământ nou. Însă nu ca legământul pe care l-am încheiat cu părinţii lor în ziua când i-am luat de mână, ca să-i

scot din pământul Egiptului. Acel legământ ei l-au călcat, deşi Eu am rămas în legătură cu ei, zice Domnul. Dar iată legământul pe care-l voi încheia cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi pune legea Mea înlăuntrul lor şi pe inimile lor voi scrie şi le voi fi Dumnezeu, iar ei Îmi vor fi popor. Şi nu se vor mai învăţa unul pe altul şi frate pe frate zicând: «Cunoaşteţi pe Domnul», că toţi de la sine Mă vor cunoaşte, de la mic până la mare, zice Domnul, pentru că Eu voi ierta fărădelegile lor şi păcatele lor nu le voi mai pomeni.

Din Prorocia lui Daniel, citire:

(III, 1–23)

Împăratul Nabucodonosor a făcut un chip de aur înalt de şaizeci de coţi, lat de şase coţi şi l-a aşezat în câmpia Dura (Deir) din ţinutul Babilonului. Şi Nabucodonosor împăratul a trimis să adune pe satrapi, pe mai-marii dregători, pe cârmuitori, pe conducătorii oştirilor, pe vistiernici, pe cunoscătorii de legi, pe judecători şi pe toţi ceilalţi dregători ai ţinuturilor, ca să vină la târnosirea chipului pe care îl ridicase Nabucodonosor împăratul. Atunci s-au adunat satrapii, dregătorii cei mari, cârmuitorii, conducătorii oştirilor, vistiernicii, legiuitorii, judecătorii şi toţi ceilalţi dregători ai ţinuturilor la târnosirea chipului pe care îl ridicase Nabucodonosor şi au stat înaintea chipului ridicat de Nabucodonosor. Şi îndată un crainic a strigat cu glas tare: «Iată ce vi se porunceşte vouă, popoarelor, neamurilor şi limbilor: De îndată ce veţi auzi glasul trâmbiţei, flautului, chitarei, harpei, psalterionului, cimpoiului şi al tuturor instrumentelor muzicale, veţi cădea la pământ şi vă veţi închina chipului de aur pe care l-a ridicat împăratul Nabucodonosor; iar cine nu se va închina, chiar în acea clipă va fi aruncat în mijlocul unui cuptor cu foc arzător». De aceea, când toate popoarele au auzit glasul trâmbiţei, al flautului, al chitarei, al harpei, al psalterionului şi al tuturor intrumentelor muzicale, toate popoarele, neamurile şi limbile au căzut la pământ şi s-au închinat chipului de aur pe care îl ridicase Nabucodonosor împăratul. În acelaşi timp s-au apropiat câţiva bărbaţi caldei, care au pârât pe evrei. Ei au început să spună împăratului Nabucodonosor: «O, împărate, să trăieşti în veac! Tu poruncă ai dat, ca oricine va auzi glasul trâmbiţei, al flautului, al chitarei, al harpei, al psalterionului, al cimpoiului şi al altor instrumente muzicale, să cadă la pământ şi să se închine chipului de aur; iar cine nu va cădea la pământ, nici se va închina, să fie aruncat în mijlocul unui cuptor cu foc arzător. Dar sunt nişte evrei, pe care i-ai pus cârmuitori peste ţinutul Babilonului: Şadrac, Meşac şi Abed-Nego. Aceşti bărbaţi, nici că au luat în seamă porunca ta, împărate; dumnezeului tău nu-i slujesc şi chipului de aur pe care l-ai înălţat nu-i aduc închinare». Atunci Nabucodonosor împăratul, plin de mânie şi de zbucium, a poruncit să

i se aducă înainte Şadrac, Meşac şi Abed-Nego. Îndată au adus pe aceşti bărbaţi înaintea împăratului. Nabucodonosor le-a zis: «Este oare adevărat, Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, că voi nu slujiţi dumnezeului meu şi chipului de aur pe care eu l-am aşezat şi nu-i cădeţi la pământ cu rugăciuni? Acum, fiţi gata, şi atunci când veţi auzi glasul trâmbiţei, al flautului, al chitarei, al harpei, al psalterionului, al cimpoiului şi al altor instrumente muzicale, să cădeţi la pământ şi să vă închinaţi chipului pe care eu l-am făcut; iar dacă nu vreţi să vă închinaţi, într-o clipă veţi fi azvârliţi în mijlocul unui cuptor cu foc arzător. Şi care Dumnezeu vă va scăpa din mâna mea?». Răspuns-au Şadrac, Meşac şi Abed-Nego şi au zis regelui: «O, Nabucodonosor, noi n-avem nevoie ca la aceasta să-ţi dăm un răspuns! Dacă, într-adevăr, Dumnezeul nostru, Căruia Îi slujim poate să ne scape, El ne va scăpa din cuptorul cel cu foc arzător şi din mâna ta, o, împărate! Şi chiar dacă nu ne va scăpa, ştiut să fie de tine, o, împărate, că noi nu vom sluji dumnezeilor tăi şi înaintea chipului de aur pe care tu l-ai aşezat, nu vom cădea la pământ!». Atunci Nabucodonosor se umplu de mânie şi îşi schimbă înfăţişarea chipului său faţă de Şadrac, Meşac şi Abed-Nego. Şi începând iarăşi a grăi, porunci să încălzească cuptorul de şapte ori mai mult decât era de obicei. Şi porunci celor mai puternici oameni din oştirea lui să lege pe Şadrac, Meşac şi Abed-Nego şi să-i arunce în cuptorul cel cu foc arzător. Atunci aceşti oameni, îmbrăcaţi cum erau, cu mantie, încălţăminte şi cu toată îmbrăcămintea lor, au fost legaţi şi aruncaţi în mijlocul cuptorului cu foc arzător. Fiindcă porunca împăratului era grabnică şi cuptorul foarte înfierbântat, acei oameni care au aruncat pe Şadrac, Meşac şi Abed-Nego au fost mistuiţi de văpaia focului. Şi aceşti trei bărbaţi: Şadrac, Meşac şi Abed-Nego au căzut legaţi în mijlocul cuptorului cu foc arzător.

Din Cântarea celor trei tineri, citire:

(I, 1–65)

Şi stând Azaria în mijlocul focului, şi deschizând gura sa, aşa s-a rugat, zicând: «Binecuvântat eşti, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri, şi lăudat şi preamărit este numele Tău în veci. Că drept eşti întru toate câte ai făcut nouă, şi toate lucrurile Tale sunt adevărate, şi drepte căile Tale şi toate judecăţile Tale adevărate. Tu ai dat hotărâri drepte în toate relele ce ai făcut să vină asupra noastră şi asupra cetăţii celei sfinte a părinţilor noştri, Ierusalimul; că în adevăr şi dreptate ai adus acestea toate asupra noastră, pentru păcatele noastre. Că am păcătuit şi am făcut fărădelege, depărtându-ne de la Tine. Şi am greşit întru toate, şi poruncile Tale n-am ascultat, nici le-am păzit, nici le-am făcut, după cum ne-ai poruncit nouă, ca să ne fie bine. Şi câte ai adus şi ai făcut nouă, întru judecată dreaptă sunt. Tu ne-ai dat în mâinile vrăjmaşilor noştri, oameni fără de

lege şi cei mai răi dintre nelegiuiţi, unui rege nedrept, cel mai rău care este pe pământ. Şi astăzi nu mai putem să deschidem gura; ruşine şi ocară ne-am făcut robilor Tăi şi celor ce Te cinstesc pe Tine. Nu ne părăsi pe noi pentru totdeauna, pentru numele Tău, şi nu strica legământul Tău. Şi nu depărta mila Ta de la noi, pentru Avraam cel iubit de Tine şi pentru Isaac, robul Tău, şi pentru Israel, sfântul Tău, cărora le-ai făgăduit să le înmulţeşti seminţia lor, ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mării. Căci, Stăpâne, ne-am împuţinat mai mult decât toate neamurile, şi suntem umiliţi astăzi, în tot pământul, pentru păcatele noastre. Şi nu mai este în vremea aceasta căpetenie, proroc, nici conducător, nici ardere de tot, nici jertfă, nici prinos, nici tămâie, nici loc unde să aducem înaintea Ta pârga noastră şi să aflăm har la Tine. Ci cu suflet zdrobit şi cu duh umilit să fim primiţi de Tine. Ca ardere de tot de berbeci şi de junci, ca zeci de mii de miei graşi, aşa să fie jertfa noastră înaintea Ta astăzi, şi înţelegere să găsească la Tine; că nu este ruşine celor ce nădăjduiesc în Tine. Şi acum urmăm Ţie cu toată inima şi ne temem de Tine, şi căutăm faţa Ta. Să nu ne ruşinezi pe noi, ci fă cu noi după blândeţile Tale, şi după mulţimea milei Tale. Şi ne scoate pe noi după minunile Tale, şi dă slavă numelui Tău, Doamne; şi să se ruşineze toţi cei ce arată robilor Tăi rele. Şi să se ruşineze de toată puterea Ta, şi tăria lor să se sfărâme. Şi să cunoască că Tu eşti Domn, Dumnezeu singur, şi mărit peste toată lumea». Şi n-au încetat slujitorii regelui care îi aruncaseră în cuptor să înfierbânte cuptorul cu catran şi cu smoală şi cu cârlţi şi cu viţă. Şi vâlvătaia se ridica deasupra cuptorului, de patruzeci şi nouă de coţi. Şi izbucnind afară, ea a ars pe caldeii care se aflau împrejurul cuptorului. Iar îngerul Domnului s-a coborât la Azaria şi la cei trei prieteni ai lui în cuptor, şi a stins văpaia. Şi le-a suflat în mijlocul cuptorului ca o răcoare de adiere şi de rouă aşa că focul nu i-a mai atins; nu le-a mai pricinuit nici dureri, nici teamă. Şi cei trei într-un singur glas au lăudat, au slăvit şi au binecuvântat pe Dumnezeu în cuptor, zicând: «Binecuvântat eşti, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri, şi lăudat, şi preaînălţat întru toţi vecii. Binecuvântat este numele cel sfânt al slavei Tale, şi prealăudat şi preaînălţat întru toţi vecii. Binecuvântat eşti, în locaşul sfintei Tale slave, lăudat şi preaslăvit în veci. Binecuvântat eşti Cel ce vezi adâncurile şi şezi pe Heruvimi, şi lăudat şi preaînălţat în veci. Binecuvântat eşti pe scaunul împărăţiei Tale şi prealăudat şi preaînălţat în veci. Binecuvântat eşti pe bolta cerului şi prealăudat şi preaslăvit în veci.

Aici se ridică fraţii şi cântă pe glasul al 5-lea:

Pe Domnul, lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii.

Canonarhul citeşte stihurile din Cântarea celor trei tineri:

Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul, lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi pe Dânsul în veci.

Iar fraţii cântă după fiecare stih:

Pe Domnul, lăudaţi-L şi preaînălţaţi-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Binecuvântaţi, ceruri şi îngerii Domnului, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, ape şi toate cele mai presus de cer, toate puterile Domnului, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, soare, lună şi stelele cerului, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, toată ploaia şi roua, toate vânturile, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, foc şi zăduf, frig şi căldură, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, rouă şi zăpadă, gheaţă şi ger, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, brume şi zăpezi, fulgere şi nori, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, nopţi şi zile, lumină şi întuneric, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, pământ, munţi şi dealuri şi toate cele ce răsar pe pământ, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, izvoare, mări şi râuri, chiţi şi toate cele ce se mişcă în ape, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, toate păsările cerului, toate fiarele şi toate dobitoacele, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, fiii oamenilor, binecuvintează Israel, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, preoţi şi slujitori, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, duhurile şi sufletele drepţilor, cei cuvioşi şi smeriţi cu inima, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, Anania, Azaria şi Misael, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântaţi, Apostoli, Proroci şi Mucenici ai Domnului, pe Domnul.

Pe Domnul, lăudaţi-L...

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Pe Domnul să-L lăudăm şi să-L preaînălţăm întru toţi vecii.

Şi acum...

Pe Domnul, să-L lăudăm şi să-L slăvim întru toţi vecii.

La urmă citeţul cântă:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi preaînălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Apoi ectenia mică. Şi în loc de: Sfinte Dumnezeule..., se cântă: Câţi în Hristos v-aţi botezat...

P R O C H I M E N, glasul al 5-lea:

Tot pământul să se închine Ţie şi să cânte Ţie, să cânte numelui Tău (Ps. 65, 3).

Stih: Strigaţi lui Dumnezeu tot pământul, cântaţi numele Lui (Ps. 65, 1).

Din Epistola către Romani, a Sfântului Apostol Pavel, citire:

(VI, 3–11)

Fraţilor, au nu ştiţi că toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm

şi noi întru înnoirea vieţii; căci dacă am fost altoiţi pe El prin asemănarea morţii Lui, atunci vom fi părtaşi şi ai învierii Lui, cunoscând aceasta, că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, ca să se nimicească trupul păcatului, pentru a nu mai fi robi ai păcatului. Căci Cel care a murit a fost curăţit de păcat. Iar dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom şi învia împreună cu El, ştiind că Hristos, înviat din morţi, nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăieşte, trăieşte lui Dumnezeu. Aşa şi voi, socotiţi-vă că sunteţi morţi păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru.

Nu se cântă Aliluia, ci îndată se zice stihul, glasul al 7-lea, care se repetă după fiecare stih:

Scoală-Te, Dumnezeule, judecă pământul, că toate neamurile sunt ale Tale (Ps. 81, 8).

Stih: Dumnezeu a stat în dumnezeiască adunare şi în mijlocul dumnezeilor va judeca (Ps. 81, 1).

Scoală-Te, Dumnezeule...

Stih: Până când veţi judeca cu nedreptate şi la feţele păcătoşilor veţi căuta? (Ps. 81, 2).

Scoală-Te, Dumnezeule...

Stih: Judecaţi drept pe orfan şi pe sărac şi faceţi dreptate celui smerit, celui sărman (Ps. 81, 3).

Scoală-Te, Dumnezeule...

Stih: Mântuiţi pe cel sărac şi pe cel sărman; din mâna păcătosului, izbăviţi-i (Ps. 81, 4).

Scoală-Te, Dumnezeule...

Stih: Dar ei n-au cunoscut, nici n-au priceput, ci în întuneric umblă; strica-se-vor toate rânduielile pământului (Ps. 81, 5).

Scoală-Te, Dumnezeule...

Stih: Eu am zis: Dumnezei sunteţi şi toţi fii ai Celui Preaînalt. Dar voi ca nişte oameni muriţi şi ca unul din căpetenii cădeţi (Ps. 81, 6-7).

Scoală-te, Dumnezeule...

Evanghelia de la Matei şi în continuare dumnezeiasca Liturghie a Marelui Vasile. În loc de Heruvic se cântă acest tropar, glasul al 5-lea:

Să tacă tot trupul omenesc şi să stea cu frică şi cu cutremur, şi nimic pământesc întru sine să nu cugete; că Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor merge să Se junghie şi să Se dea spre mâncare credincioşilor. Şi merg înaintea Lui cetele îngereşti, cu toată căpetenia şi puterea, Heruvimii cei cu ochi mulţi şi Serafimii cei cu câte şase aripi, feţele acoperindu-şi şi cântând cântarea: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

În locul Axionului, Irmosul: Nu te tângui pentru Mine, Maică...

Iar în loc de: Am văzut lumina..., se cântă pe glasul al 2-lea, troparul: Pomeneşte-ne şi pe noi, Îndurate, precum ai pomenit pe tâlharul întru împărăţia cerurilor.

C H I N O N I C U L, glasul al 4-lea:

Sculatu-S-a ca din somn Domnul, şi a înviat, mântuindu-ne pe noi (cf. Ps. 77, 71).

Şi după otpust, preotul dă anafură şi face binecuvântarea pâinii şi a vinului.

Se cuvine să ştim că, dacă pentru oarecare pricină nu se face Liturghie, atunci cântăm, la Doamne strigat-am... stihirile pe 8: patru ale Învierii, glasul 1, şi trei ale

Triodului, punându-le pe 4, Slavă... glas 6: Ziua de astăzi mai înainte a închipuit-o..., Şi acum... a Născătoarei, cea dintîi a glasului (Dogmatica glasului 1): Pe ceea ce este slava a toată lumea... Vohodul cu cădelnița, Lumină lină..., apoi Prochimenul glas 6: Domnul a împărățit... şi Citirile zilei din Triod, după rânduiala lor. Iar după sfârşitul Citirilor punem Ectenia: Să zicem toți..., apoi Învredniceşte-ne Doamne în seara aceasta..., iar după aceasta iarăşi Ectenia: Să plinim rugăciunea noastră cea de seară... La Stihoavnă punem Stihirile Învierii, glas 1: Cu patima Ta, Hristoase... şi celelalte trei, din Octoih, cu Stihurile lor: Domnul a împărățit..., Slavă... Şi acum... a Născătoarei - a Învierii, din Octoih: Iată s-a împlinit Prorocia Isaiei... Apoi Acum slobozeşte..., Sfinte Dumnezeule... şi după Tatăl nostru... punem Troparul, glas 2: Iosif cel cu bun chip..., Slavă... Când Te-ai pogorât la moarte..., Şi acum... Mironosițele femei... şi Otpustul.

Trebuie să aibă purtare de grijă eclesiarhul ca, atunci când se va sfârşi Liturghia, să fie ceasul al doilea din noapte, iar după otpust nu se iese din biserică, ci rămân fraţii la locurile lor în biserică. Şi se face citire multă din Cartea Faptele Sfinţilor Apostoli.

CANONUL SÂMBETEI CELEI MARI

Iar după citire, aprinde eclesiarhul toate candelele şi, ieşind, loveşte în toacă, iar cântăreţul încetează a citi. Şi, cu puţin înainte de miezul nopţii, preotul dă binecuvântarea mică, iar la strană se citeşte: Sfinte Dumnezeule... şi celelalte, Veniţi să ne închinăm..., Psalmul 50. Apoi, Canonul Sâmbetei celei Mari cu Irmosul de două ori şi troparele pe 12; iar la urmă, Irmosul în amândouă stranele. După Cântarea a 3-a, Sedealna Sâmbetei celei Mari: Mormântul Tău, Mântuitorule...

Şi citire din Cuvântul Sfântului Epifanie al Salaminei, al cărui început este: Ce este astăzi această tăcere multă că Împăratul doarme... Sau se citeşte din Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, cel de la sfârşitul Evangheliei de la Matei, sau din Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, de la Cuvântul pentru Înviere.

După Cântarea a 6-a, Condacul Sâmbetei celei Mari şi Icosul, apoi citire.
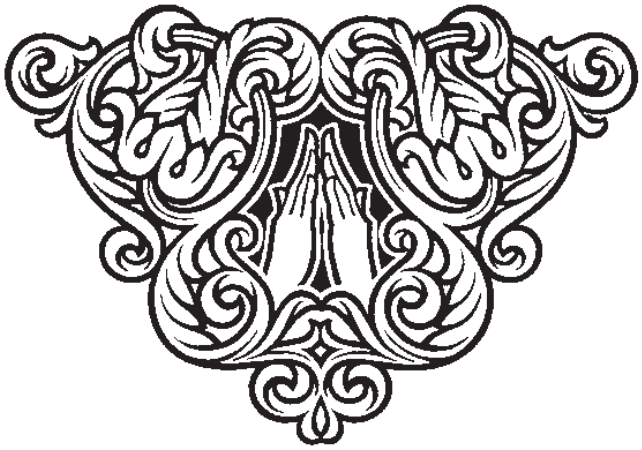
După sfârşitul Cântării a 9-a, Irmosul într-amândouă stranele. Sfinte Dumnezeule... şi troparul, glasul al 2-lea: Când Te-ai pogorât la moarte..., ectenia şi otpustul.